

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی

موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

**آب
در آئینه
مطبوعات و سایت‌های خبری
تیر ۱۳۹۹
(۳۲)
تهیه‌کننده:
صادق حبیبی**

**تاریخ انتشار:
مرداد ۱۳۹۹**

بسمه تعالی

آب در آئینه مطبوعات و سایت‌های خبری (۳۲)

تیر ۱۳۹۹

فهرست برگه

آب در آئینه مطبوعات و سایت‌های خبری (۳۲) تیر ۱۳۹۹/تهیه کننده: صادق حبیبی. - تهران: وزارت جهاد کشاورزی، مؤسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی، اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی، ۱۳۹۹.
۲۲۵ ص.: جدول، نمودار (رنگی).

نمایه‌ها:

آب / آبخیزداری / باران / خشکسالی / سیل / سد / کشاورزی / منابع طبیعی /

مشخصات:

عنوان: آب در آئینه مطبوعات و سایت‌های خبری (۳۲) تیر ۱۳۹۹

تهیه کننده: صادق حبیبی

ناظر فنی: مجتبی پالوج

سال / شماره انتشار: ۱۳۹۹-۱۵-PR

نشانی: تهران - بلوار کریمخان زند - انتهای خیابان شهید عضدی (آبان) جنوبی - خیابان رودسر - پلاک ۵

تلفن: ۴۲۹۱۶۰۰۰

نمابر: ۸۸۸۹۶۶۶۰

با کمال سپاس، این مؤسسه پذیرای کلیه نظرات، پیشنهادات و انتقادات ارزشمند خوانندگان این اثر می‌باشد.

E-mail: aperi@agri-peri.ac.ir

<http://www.agri-peri.ac.ir>

بسم الله الرحمن الرحيم

پیش‌گفتار:

آب مایه حیات است و به گفته خداوند:

وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ

و هر چیزی را از آب زنده کردیم.

مجموعه حاضر سی و دومین شماره از سلسله گزارشات آب در آئینه مطبوعات و سایت‌های خبری می‌باشد که بر آن است با پیش در این خصوص ضمن بررسی اخبار جراید و روزنامه‌ها و سایت‌ها فقط آنچه که در قالب ارایه اخبار، آمار، مقالات و مصاحبه‌های مسئولین و کارشناسان مرتبط با آب در دستگاه‌های مختلف دولتی و موسسات علمی و دانشگاهی و سازمان‌های خصوصی مردم نهاد صورت گرفته و در خبرگزاری‌ها و نشریات به صورت روزانه و هفتگی چاپ گردیده است را در اختیار کارشناسان و محققین قرار داده تا نمایی کلی از وضعیت موجود و مشکلات و کمبودها در بخش آب و منابع طبیعی را نشان دهد. هر چند صحت و سقم اطلاعات به منابع ارائه دهنده و انتشار دهنده بر می‌گردد. ولیکن با فرض صحت اطلاعات و انحراف اندک تلاش شده است تا مجموعه‌ای تنظیم شود که صرف نظر از درستی اخبار و اطلاعات آن، بیانگر اهمیت و حساسیت جامعه نسبت به مقوله منابع و مصارف آب باشد.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
تابستان ۱۳۹۹.....	۱
تیر ۱۳۹۹.....	۲
❖ رها شدن ۴۰ میلیارد مترمکعب آب شیرین به دلیل کافی نبودن مخازن سدها - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۱.....	۳
❖ چند شهر درگیر تنش آب هستند؟ خبرگزاری گسترش نیوز مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۱.....	۶
❖ آغاز «بحران آب تهران» / رگ حیات پایتخت زیر تیغ بی‌توجهی - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۱.....	۱۰
❖ مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای کردستان: بیش از ۶۵ درصد از مصارف آب کردستان را منابع آب زیرزمینی تامین می‌کند - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۲.....	۱۳
❖ امضای سند پنج ساله فاز سوم طرح حفاظت از تالاب‌های ایران - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۲.....	۱۷
❖ در گفت‌وگو با ایسنا اعلام شد؛ شناسایی ۴۴ محدوده پرخطر فرونشست در کشور/ کاهش سالیانه ۱۰ سانتی‌متری تراز آب در خزر - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۲.....	۱۹
❖ آبخیزداری، اساسی‌ترین راهکار مقابله با بیابان‌زایی - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۳.....	۲۳
❖ دشت‌های چهارمحال و بختیاری نفس‌های آخر خود را می‌کشند؛ کسری ۷۰۰ میلیون مترمکعبی مخازن آب در چهارمحال و بختیاری - نشریه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۳.....	۲۷
❖ تصویری دیدنی از سد پرآب کارون - خبرگزاری مشرق نیوز مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۴.....	۳۴
❖ سایه کرونا بر سر منابع آبی؛ سایه مهر یا قهر؟ - نشریه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۴.....	۳۵
❖ بحران آب تهران - ۱ / تهران در مرحله بحران مطلق آبی - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۷.....	۴۰
❖ گلستان تالاب بین‌المللی گمیشان خشک شد؛ ۱۰۲ میلیارد تومان برای علاج بخشی تالاب اختصاص یافت - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۸.....	۴۲
❖ دریای خزر با ۳ چالش پابینرفتن آب، آلودگی دریا و کاهش منابع‌زیستی مواجه است؛ کاهش سالانه ۱۰ سانتی‌متر تراز آب دریای خزر - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۸.....	۴۴
❖ آیا کم آبی در کشور رو به پایان است؟ روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۸.....	۴۹
❖ کاهش پانزده سانتیمتری تراز سطح آب دریای خزر - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۸.....	۵۳

- ❖ خشکسالی و مشکلات آن | مدیریت بحران خشکسالی و عوارض آن در ایران - پایگاه خبری تحلیلی
۵۵..... ۱۳۹۹/۰۴/۰۹ آنلین مورخ
- ❖ در گفت‌وگو با محقق حوزه اقلیم‌شناسی درباره ترسالی و یا خشکسالی ایران مطرح شد؛ بی‌اثر شدن بارش‌ها با افزایش دما و تبخیر آب/همچنان با خشکسالی در فصول گرم سال مواجهیم - خبرگزاری
ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۹..... ۵۸
- ❖ اینجا ایران است - خبرگزاری مشرق نیوز مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۰..... ۶۴
- ❖ کاهش عطش روستاهای مازندران در دولت تدبیر و امید - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۰..... ۶۵
- ❖ توسعه زیرساخت‌های آبرسانی دستاورد ماندگار دولت در کهگیلویه و بویراحمد - خبرگزاری ایرنا مورخ
۱۳۹۹/۰۴/۱۰..... ۶۸
- ❖ آغاز جمع‌آوری داده‌ها برای تهیه نقشه اراضی حوضه‌های آبریز کشور - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۰..... ۷۳
- ❖ گذر از آبیاری سنتی در استان اردبیل - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۰..... ۷۵
- ❖ قطعی آب تابستان امسال سراغ کدام شهرها می‌رود؟ خبرگزاری خبر فوری مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۰..... ۸۲
- ❖ عراق تالاب هورالعظیم را ثبت کرد، ایران کجاست؟ - خبرگزاری فرارو مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۱..... ۸۷
- ❖ کاهش ۱۰ سانتیمتری تراز دریاچه ارومیه - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۱..... ۹۰
- ❖ احیای عروس گردشگری آذربایجان با رایحه تدبیر - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۲..... ۹۱
- ❖ سرپرست مرکز مطالعات و تحقیقات دریای خزر در گفت‌وگو با ایرنا: کاهش تراز سطح آب دریای
خزر به علت افزایش گرما - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۳..... ۹۵
- ❖ استاندار اردبیل: بزرگ‌ترین پروژه آبی - خاکی کشور ۹۵ درصد پیشرفت فیزیکی دارد - روزنامه سبزینه
مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۴..... ۹۷
- ❖ رسیدن آب به نقاط بیشتری از تالاب بین‌المللی هامون با حذف دایک ممکن شد - خبرگزاری ایرنا
مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۴..... ۹۹
- ❖ حجم ذخیره آب در سدهای کشور به مرز ۳۷ میلیارد مترمکعب رسید - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۴..... ۱۰۱
- ❖ کشور یک گام به تشنگی نزدیک شد - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۵..... ۱۰۲
- ❖ احیای ۳۵ هزار رشته قنات کشور تنها با اعتبار یک سد میسر خواهد شد؛ استحصال ۷ میلیارد مترمکعب
آب با احیای قنات‌ها - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۶..... ۱۰۴
- ❖ سد «طالقان» - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۶..... ۱۰۸
- ❖ خشکی تالاب هامون جازموریان و ریزگردهای آزاردهنده در دلگان - خبرگزاری ایرنا مورخ
۱۳۹۹/۰۴/۱۶..... ۱۱۱
- ❖ صرفه‌جویی بیش از یک میلیارد مترمکعبی آب در فارس با اجرای طرح‌های آبیاری نوین - خبرگزاری
ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۶..... ۱۱۵

- ❖ نشست زمین در دشت نیشابور - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۶ ۱۱۸
- ❖ اجرای پروژه‌های احیای تالاب انزلی از سال ۱۴۰۰ - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۷ ۱۲۰
- ❖ اقدامات انجام‌شده برای مدیریت منابع آب زیرزمینی کافی نبوده است - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۷ ۱۲۲
- ❖ برنامه جامع تالاب‌ها در سطح ملی پیگیری می‌شود - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۷ ۱۲۴
- ❖ تلاش‌ها برای خروج تالاب انزلی از فهرست تالاب‌های در معرض خطر ادامه دارد؛ تالاب نیمه‌جان انزلی چشم‌انتظار یاری - روزنامه سبزینه موره ۱۳۹۹/۰۴/۱۸ ۱۲۵
- ❖ ۲۳ درصد از مساحت زاهدان از خشکسالی خارج شد - خبرگزاری خبر فوری مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۸ ۱۳۲
- ❖ وضعیت امروز تالاب جازموریان نتیجه اقدامات نسنجیده دیروز؛ ساخت ۳۰ سد در کرمان جازموریان را خشکاند - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۸ ۱۳۴
- ❖ سالانه ۲ میلیارد تن از خاک کشور را در حوضه‌های آبخیز از دست می‌دهیم؛ فرسایش خاک در ایران ۸ برابر متوسط جهانی - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۱ ۱۳۸
- ❖ مدیرکل حفاظت محیط زیست سیستان و بلوچستان: حق‌آبه تالاب بین‌المللی هامون از چاه نیمه‌ها رهاسازی شود - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۲ ۱۴۳
- ❖ مدیریت جامع حوضه آبخیز یکی از راه‌های موثر جلوگیری از تخریب منابع طبیعی در کشور است؛ ۱۲۰ میلیون هکتار از اراضی کشور مستعد آبخیزداری - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۴ ۱۴۵
- ❖ منابع آب زیرزمینی در شرایط بحرانی - خبرگزاری خبر فوری مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۵ ۱۵۴
- ❖ استان سمنان در وضعیت خشکسالی شدید قرار گرفت - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۵ ۱۵۸
- ❖ کم کاری مسئولان استانی و کشوری نتیجه بحران آب خوی؛ آب شرب خوی به مرز بحران رسید - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۵ ۱۶۰
- ❖ پیامدهای مرگ تالاب‌ها؛ از افزایش گرد و خاک تا مهاجرت - سایت خبری خبر فوری مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۶ ۱۶۶
- ❖ عقب ماندگی ایران در بهره‌گیری از آب دریا - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۷ ۱۷۶
- ❖ عقب ماندگی ایران در بهره‌گیری از آب دریا - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۷ ۱۷۶
- ❖ خشکیدن شاهرگ حیاتی ۲ استان با انتقال آب کارون - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۸ ۱۷۸
- ❖ افزایش احتمال وقوع سیل‌های ناگهانی طی تابستان - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۸ ۱۸۱
- ❖ ۸۵ درصد آب شرب شهرستان بروجرد از چاه‌ها تأمین می‌شود؛ سفره‌های زیرزمینی خالی از آب و بدون اعتبار - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۸ ۱۸۳
- ❖ سالانه بیش از یک میلیارد مترمکعب آب به دریاچه ارومیه انتقال داده می‌شود؛ سرمایه‌گذاری ۱۰ هزار میلیارد تومانی دولت برای احیای دریاچه ارومیه - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۹ ۱۸۸

- ❖ رییس موسسه تحقیقات آب مطرح کرد: افزایش وقوع سیلاب در کشور به علت تغییر اقلیم –
خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۹ ۱۹۵
- ❖ جنگ جهانی سوم بر سر آب / ایران به زودی بر سر آب وارد جنگ می‌شود؟ – پایگاه خبری تحلیلی
نامه نیوز مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۹ ۱۹۷
- ❖ کاهش ۱۰۰ میلیون متر مکعبی ذخائر سدهای تهران/ مردم صرفه‌جویی کنند – خبرگزاری فارس مورخ
۱۳۹۹/۰۴/۲۹ ۲۰۷
- ❖ قلمروی آبی خزر در جلگه مازندران؛ از نکا تا بهشهر زیر آب – خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۹ ۲۰۹
- ❖ قلمروی آبی خزر در جلگه مازندران؛ از نکا تا بهشهر زیر آب – خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۹ ۲۱۲
- ❖ آب دریاچه ارومیه همچنان بیش از ۴ میلیارد مترمکعب – خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۹ ۲۱۲
- ❖ افزایش مصرف آب همزمان با کاهش بارش‌ها و گسترش کرونا – خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۳۰ ۲۱۴
- ❖ حجم ذخایر سدهای کشور به ۳۵ میلیارد مترمکعب رسید – خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۳۱ ۲۱۶

تابستان ۱۳۹۹

تیر

۱۳۹۹

رها شدن ۴۰ میلیارد مترمکعب آب شیرین به دلیل کافی نبودن مخازن سدها -

خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۱

معاون وزیر نیرو گفت: در سال آبی گذشته به علت کافی نبودن مخازن سدهای کشور، ۴۰ میلیارد مترمکعب آب شیرین رها شد که البته بخشی به تالاب‌ها ریخت اما بیشتر این حجم عظیم آب شیرین از دست رفت.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم، قاسم تقی زاده خامسی معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا در نشستی خبری اظهار داشت: نامتوازن بودن پراکنش بارندگی، نامتوازن بودن استقرار جمعیت و تغییر اقلیم سه مانع اصلی در برابر مدیریت منابع آب است.

وی افزود: در دوره‌های خشکسالی، بخشی از ظرفیت مخازن سدها خالی می‌ماند و بعضی‌ها می‌گفتند چرا سدها ساخته شده اند در حالی که با بازگشت دوره های ترسالی و ژربارش دیدیم که هنوز مخازن سدهای کشور کافی نیست.

معاون وزیر نیرو با بیان اینکه "هنوز در داشتن سدها و ظرفیت ذخیره سازی آب با کمبود مواجه‌ایم"، تصریح کرد: در سال آبی گذشته به علت کافی نبودن مخازن سدهای کشور، ۴۰ میلیارد مترمکعب آب شیرین رها شد که البته بخشی به تالاب‌ها ریخت اما بیشتر این حجم عظیم آب شیرین از دست رفت.

وی ادامه داد: اگر سد تن‌معشوره در لرستان، سد بختیاری در بالادست خوزستان و سد نرماب در گلستان ساخته شده بود، می‌توانستیم از این مواهب الهی بهره‌مند شویم و جلوی از دست رفتن میلیون‌ها مترمکعب آب شیرین را بگیریم.

تقی‌زاده خامسی با بیان اینکه "فرهنگ استفاده از پساب در کشور جا نیفتاده"، گفت: برای جایگزینی پساب با آب، مقاومت‌هایی وجود دارد اما امیدواریم هماهنگی‌های لازم در این زمینه صورت بگیرد

تأبوانیم حدافل برای استفاده در صنعت، پساب را جایگزین آب کنیم.

معاون وزیر نیرو شیرین‌سازی آب دریا و انتقال آن به دوردست را غیراقتصادی دانست و گفت: شیرین‌سازی آب دریا بهترین رویکرد برای تأمین آب مناطق ساحلی است و باید به گونه ای عمل کنیم که تا ۱۰۰ کیلومتری دریاها، به جای انتقال آب بین حوضه‌ای و درون حوضه‌ای، بتوانیم از شیرین‌سازی آب دریا استفاده کنیم.

وی افزود: پیش‌بینی شده جمعیت ایران تا سال ۱۴۲۰ به ۱۰۰ میلیون نفر برسد، با توجه به اینکه منابع آبی ما افزایش نمی‌یابد، راهی جز افزایش بهره‌وری و اصلاح الگوی مصرف در تمامی بخش‌ها نداریم. تقی‌زاده خامسی با انتقاد از بهره‌وری پایین آب در بخش کشاورزی اذعان داشت: در شرایطی قرار نداریم که آب را به صورت رایگان در قالب آب مجازی در محصولات کشاورزی صادر کنیم. معاون وزیر نیرو با بیان اینکه "هم‌اکنون با وجود ذخایر ۴۰ میلیارد مترمکعبی آب در سدهای کشور، ۸۰ درصد ظرفیت سدها پُر است"، گفت: امسال با تکیه بر ظرفیت خوب ذخایر آب در سدهای کشور می‌توانیم آب کشاورزی را ۲۰ درصد بیشتر از سال گذشته تأمین کنیم.

وی افزود: همچنین امسال ظرفیت نیروگاه‌های برق آبی ۱۵ درصد نسبت به سال گذشته افزایش می‌یابد. معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا تعداد سدهای بزرگ کشور را ۱۸۸ سد با مجموع ظرفیت ۵۲ میلیارد مترمکعب اعلام کرد و گفت: ۱۱۹ سد در دست ساخت و ۱۰۰ سد در دست مطالعه داریم. تقی‌زاده خامسی در پاسخ به سوالی در خصوص تعداد شهرهای دارای تنش آبی در تابستان سال جاری گفت: بیش از ۱۷۰ شهر در تابستان جاری دارای تنش آبی هستند، البته از این تعداد، ۵۰ شهر بسیار پرتنش هستند.

وی افزود: مطالعات گردشگری آب را در ۵۰ سد کشور آغاز کرده‌ایم و ظرف ۲ ماه‌اینده فراخوانی را برای سرمایه گذاری در ۳۰ سد کشور اعلام می‌کنیم و در صورتی که شرایط کرونایی اجازه بدهد، با

برگزاری نمایشگاهی، ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری در سدها برای بحث گردشگری آبی را به معرض دید می‌گذاریم.

معاون وزیر نیرو در خصوص تغییر ساختار آب کشور گفت: معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا، با حفظ سمت، به عنوان مدیرعامل شرکت مدیریت منابع آب کشور منصوب خواهد شد و این مصوبه در راستای همگرایی بیشتر نسبت به ساختار موجود است.

تقی زاده خامسی با بیان اینکه "در خردادماه آبرسانی به ۳۷ روستا از مجموعه ۸۵ روستای بخش غیزانیه خوزستان انجام شده است"، گفت: به علت فرسوده شدن و پرت زیاد آب در خط در دست بهره‌برداری آبرسانی به غیزانیه، وزارت نیرو در برنامه داشت که خط جدید ۲۵ کیلومتری در این بخش احداث کند که ظاهراً چند نوبت در چند تاریخ قول اجرای این خط را داده بودند که به علت عدم تأمین اعتبار، این تاریخ‌ها به تعویض افتاد و همین مسئله موجب نارضایتی مردم شده بود. وی افزود: بعد از اعتراض مردم، مقرر شد در ۳ فاز یک ماهه، آبرسانی با خط جدید محقق شود و تا نیمه شهریور ماه، آبرسانی به ۸۵ روستای این بخش تکمیل خواهد شد.

چند شهر درگیر تنش آب هستند؟ خبرگزاری گسترش نیوز مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۱

معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا گفت: در حال حاضر تعداد شهرهای با تنش آبی در دوره خشکسالی به حدود ۱۷۰ شهر رسیده که ۵۰ شهر آن پر تنش هستند.

قاسم تقی‌زاده خامسی امروز در نشست خبری با بیان اینکه تعداد شهرهای با تنش آبی در دوره خشکسالی ۵۴۷ شهر بود اظهار کرد: تعداد این شهرها اکنون کاهش یافته و حل مشکل شهرهای دارای تنش آبی بیشتر به خاطر فرسودگی شبکه آب است که حل این موضوع نیاز به سرمایه بسیار زیادی دارد.

وی درباره طرح‌های انتقال آب از دریای خزر گفت: همچنان منتظر اخذ مجوز محیط‌زیست هستیم و تا زمانی که در مورد این مسئله تصمیم‌گیری نشود، این طرح وارد مرحله اجرا نخواهد شد.

به گفته وی برای تامین آب شرب تمام کشور از منابعی که در دسترس داریم استفاده خواهیم کرد اما باید استفاده از منابع در چارچوب قوانین باشد. یکی از این چارچوب‌ها اخذ مجوز از سازمان محیط‌زیست است. به همین دلیل تا زمانی که مجوز از سوی سازمان محیط‌زیست اخذ نشود، طرحی اجرا نخواهد شد. معاون وزیر نیرو افزود: در حال حاضر بیش از ۱۰۰ سد در دست مطالعه قرار دارد که اگر محیط‌زیست برای این سدها مجوز ندهد اجرایی نخواهد شد.

وی درباره اقدامات صورت گرفته برای تفکیک آب شرب از غیرشرب در کشور گفت: برای کشوری شبیه ما با توجه به میزان مصرف درست نیست که از آب تصفیه شده برای شست‌وشو و مصارف دیگری غیر از شرب بهره‌گیری شود اما به دلیل اینکه تفکیک آب شرب از غیرشرب هزینه زیادی دارد، عملاً این کار از نظر اقتصادی به صرفه نیست اما کار درستی است که می‌تواند نتایج خوبی به همراه داشته باشد. وی با بیان اینکه بارندگی ۵۱ سال اخیر بیانگر این است که کشور ما در اقلیم خشک و نیمه خشک قرار گرفته و بارندگی‌های نامتوازی را تجربه می‌کند، گفت: ایران همواره گرفتار خشکسالی بلندمدت و

ترسالی کوتاه مدت است. به گونه‌ای که بعد از یک دهه خشکسالی وارد دوره ترسالی شده‌ایم که البته همیشه بارندگی‌ها در سال‌های پرآب همراه با سیل و تخریب بوده است.

او با تاکید بر اینکه ۴۵ درصد جمعیت کشور یا دسترسی به منابع آب ندارند و یا دسترسی آنها به منابع آن کم است که مجبوریم آب شرب را از حوزه‌های دیگر منتقل کنیم، اظهار کرد: برای تامین آب شرب در کشور از هیچ اقدامی فروگذار نخواهیم کرد.

وی در بخش دیگری از صحبت‌های خود در خصوص تعرفه برق چاه‌هایی که اضافه برداشت آب دارند گفت: هزینه این مشترکان به صورت پلکانی افزایش خواهد داشت.

معاون وزیر نیرو با بیان اینکه افزایش این تعرفه در کنار تشویق‌هایی که صورت می‌گیرد به منظور رعایت مصرف بهینه ضروری است تاکید کرد: اعمال این تعرفه برای جلوگیری از برداشت بی‌رویه از سفره‌های زیرزمینی موثر بوده چرا که در حال حاضر سفره‌های زیرزمینی با کاهش پنج میلیارد و ۷۰۰ میلیون متر مکعبی درگیر هستند که با اقدامات صورت گرفته در دولت تدبیر یک میلیارد متر مکعب آن جبران شده است.

انسداد ۱۰ هزار چاه غیرمجاز

وی در پاسخ به سوال ایسنا در خصوص اقدامات صورت گرفته برای انسداد چاه‌های کشاورزی در کشور گفت: ۱۰ هزار چاه غیرمجاز مسدود شد و اکنون حدود ۳۲۰ هزار چاه غیرمجاز در کشور وجود دارد که از این تعداد ۳۰ هزار چاه مصرف چندانی ندارد و ۱۱۶ هزار از این چاه‌ها عمق زیر ۲۰ متر دارد به همین دلیل باید سراغ چاه‌هایی برویم که بیش از اندازه مصرف آب می‌کنند.

وی با اشاره به انتقاد وزارت جهاد کشاورزی درباره رهاسازی وزارت نیرو برای رسیدگی به چاه‌های غیرمجاز گفت: اگر وزارت جهاد کشاورزی همکاری لازم را با ما داشته باشد قطعاً چاه‌های بیشتری را پلمب خواهیم کرد و برای این مسئله نیازمند همکاری آنها هستیم.

ایران واردکننده آب نخواهد شد

وی در پاسخ به این سوال مبنی بر اینکه آیا ایران تا چند سال واردکننده آب خواهد شد تاکید کرد: با توجه به منابع آبی موجود در کشور و اقداماتی که برای مدیریت مصرف و افزایش بهره‌وری صورت می‌گیرد، ایران در سال‌های آینده واردکننده آب نخواهد شد.

معاون وزیر نیرو تصریح کرد: در این بین لازم است تا بهره‌وری آب افزایش یابد و اگر سالی به عنوان ترسالی شناخته می‌شود، اینگونه نباشد که مردم نسبت به مصرف آب توجه نداشته باشند چرا که اگر مدیریت مصرف صورت نگیرد، ممکن است دچار مشکل شویم اما اگر یک اجماع در مدیریت مصرف صورت گیرد در سال‌های آینده واردکننده آب نخواهیم شد.

تجهیزات صنعت آب ۳۰ درصد فرسوده است

وی در پاسخ به سوال دیگر مبنی بر میزان فرسودگی تجهیزات آبی و اقداماتی که در این بین صورت گرفته است نیز خاطر نشان کرد: در حال حاضر ۳۰ درصد تجهیزات موجود در صنعت آب فرسوده هستند که نیاز به تعمیر و یا تغییر دارند و برای این مسئله نیز اقدامات متعددی صورت گرفته اما اصلاح تمام زیرساخت‌ها نیازمند سرمایه زیادی است.

وی با اشاره به میزان هدررفت آب در کشور گفت: در استان‌های مختلف این عدد متفاوت است اما بطور میانگین میزان هدررفت آب ۲۰ درصد اعلام شده ولی به نظر می‌رسد که این عدد بیش از این باشد.

او با اشاره به اقدامات صورت گرفته برای جبران این مسئله گفت: در برخی از نقاط صرفه اقتصادی ندارد که یک بخش را تامین کنیم و بهتر است که کل خطوط به صورت کامل تغییر کند که این مسئله هزینه زیادی دارد اما طبق برنامه قرار بود که سالی یک یا دو درصد از این ۲۰ درصد کاسته شود اما به دلیل اینکه عمر مفید خطوط لوله سریعتر از این و دو درصد جلو می‌رود نمی‌توان این موضوع را در زمان کم

سر و سامان داد.

افزایش همکاری ایران و افغانستان در صنعت آب

وی درباره تعامل با افغانستان و تخصیص آب هیرمند از این کشور اعلام کرد: امروز هیاتی از افغانستان وارد ایران می‌شوند و بعد از ظهر با مسئولان آبی این کشور گفت‌وگو خواهیم داشت. البته تا کنون نیز تصمیمات خوبی اتخاذ شده، بطور مثال نقشه برداری در کارهای مشترک زیست محیطی تعریف شده است که امیدواریم نتیجه خوبی را به دنبال داشته باشد.

وی در خصوص پروژه تامین آب غیزانیه گفت: شبکه آب رسانی در این منطقه کیفیت خود را به دلیل فرسوده بودن از دست داد و وزارت نیرو خط جدیدی را احداث کرده و قرار شده که در سه فاز اجرایی شود که تا کنون آبرسانی به ۳۵ روستا صورت گرفته و قرار شده که تا نیمه شهریور دسترسی به آب پایدار در این منطقه انجام شود.

مشکل آب غیزانیه تا شهریور برطرف می‌شود

وی اعتبار در نظر گرفته شده برای حل مشکل آب این منطقه را ۱۹۰ میلیارد تومان اعلام کرد و افزود: خطوط قبلی آب در این منطقه فعال است اما این منطقه به دلیل فرسوده بودن خطوط دچار مشکل شد که تا تابستان مشکل این منطقه برطرف خواهد شد.

منبع: ایسنا

آغاز «بحران آب تهران» / رگ حیات پایتخت زیر تیغ بی‌توجهی - خبرگزاری تسنیم

مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۱

افزایش افسارگسیخته و بدون رصد و بدون برنامه جمعیت تهران، کلان‌شهری را که قلب تپنده سیاسی، اداری و اقتصادی ایران است در آینده‌ای نزدیک با مشکل تأمین آب مواجه می‌کند.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم، تهران پانزدهمین شهر پرجمعیت جهان و پرجمعیت‌ترین شهر ایران با مساحت ۷۳۰ کیلومترمربع است که به‌همراه توابع خود (استان تهران) جمعیتی بالغ بر ۱۴ میلیون نفر دارد.

این شهر به‌لحاظ بزرگی بیست و هشتمین شهر دنیا است که تراکم جمعیت آن بین ده هزار و هفتصد تا بیش از یازده هزار نفر در هر کیلومترمربع است، این درحالی است که متوسط تراکم جمعیت در کشور، حدود ۵۰ نفر در هر کیلومتر بوده، به‌عبارتی تراکم جمعیت در تهران بیش از ۲۰ برابر متوسط کشور است. تهران به‌عنوان مرکز ثقل مراجعات و مواصلات کشور، با سهم ۲۵ درصدی در تولید ناخالص ملی و جایگاه بی‌بدیلش به‌عنوان پایتخت سیاسی، اداری و اقتصادی ایران، نقشی حیاتی به‌عنوان قلب تپنده کشور دارد که هر نوع آسیب و اختلال در فعالیت روزانه این کلان‌شهر، می‌تواند در ابعاد مختلف در کشور نمود کند.

در استان تهران سالانه حدود ۴ میلیارد مترمکعب آب مصرف می‌شود که سهم کشاورزی، ۵۶ درصد، سهم شرب ۳۵ درصد و مابقی سهم صنعت، خدمات و فضای سبز است. از این میزان یک میلیارد و ۴۰۰ میلیون مترمکعب سهم آب تصفیه‌شده برای مصرف شرب استان است که حدود یک میلیارد و ۱۰۰ میلیون مترمکعب سهم شهر تهران بوده و مابقی در دیگر شهرها و روستاهای استان مصرف می‌شود.

جمعیت ساکن شهر تهران بیش از ۹ میلیون نفر برآورد می‌شود، اما بخشی از جمعیت ۵ میلیون نفری دیگر

شهرها و روستاهای استان تهران و همچنین جمعیت درخورتوجهی از استان‌های اطراف، روزانه در پایتخت تردد دارند، به‌طوری که جمعیت سیار پایتخت روزانه به بیش از ۱۲ میلیون نفر می‌رسد.

به‌طور متوسط ۷۰ درصد از آب شرب تهران از منابع سطحی شامل ۵ سد لتیان، طالقان، امیرکبیر، لار و ماملو تأمین می‌شود و ۳۰ درصد نیاز آبی نیز از سفره‌های آب زیرزمینی برداشت می‌شود.

در برخی سالها و عمدتاً در روزهای گرم تابستان که مصرف آب در پایتخت افزایش می‌یابد، چاه‌های بیشتری به مدار بهره‌برداری می‌آیند تا کمک‌رسان منابع محدود آب سطحی باشند و در این مواقع، سهم تأمین آب شرب تهران از منابع سطحی و زیرزمینی به ترتیب به حدود ۶۰ درصد و ۴۰ درصد می‌رسد.

در زمان حاضر با توجه به جمعیت فعلی تهران، در روزهای گرم سال با برابر شدن ظرفیت تأمین آب و میزان مصرف، توصیه‌ها به صرفه‌جویی افزایش می‌یابد و در ایام پیک، با هنرنمایی و کار شبانه‌روزی متخصصان آب تهران، تقاضای آب شرب پاسخ داده می‌شود.

درحالی که منابع جدیدی برای افزایش ظرفیت تأمین آب تهران برای آینده وجود ندارد، جمعیت این کلان‌شهر و شهرهای اطراف آن با افزایش مهاجرت‌ها، افزایش ساخت‌وسازها، ادامه تراکم‌فروشی و... درحال افزایش است، به‌طوری که پیش‌بینی شده است در سال ۱۴۰۴ جمعیت استان تهران به ۲۰ میلیون نفر می‌رسد که ۷۰ درصد آن ساکن کلان‌شهر تهران خواهند بود.

افزایش افسارگسیخته و بدون رصد و بدون برنامه جمعیت تهران، کلان‌شهری را که قلب تپنده سیاسی، اداری و اقتصادی ایران است در آینده‌ای نزدیک با مشکل تأمین آب مواجه می‌کند، مسئله‌ای که می‌تواند زندگی روزانه در پایتخت ایران را دچار اختلال کند و این اختلال را به‌عنوان چالشی اساسی در ابعاد مختلف به دیگر بخش‌های کشور تسری دهد.

البته در ۴ دهه گذشته از انقلاب شکوهمند اسلامی، ظرفیت‌های بسیاری در بخش‌های کمی و کیفی آب تهران ایجاد شده است و موفقیت‌هایی در حد استانداردهای روز جهان در این بخش داشته‌ایم که با تکیه

بر همین ظرفیت‌سازی‌ها، تا امروز کیفیت و کمیت آب تهران با وجود جمعیت قابل توجه ساکن و در حال تردد در پایتخت، به‌خوبی تأمین شده است، اما آیا این ظرفیت‌ها جوابگوی نیاز کمی و کیفی افزایش افسارگسیخته جمعیت در تهران خواهد بود؟

گروه اقتصادی خبرگزاری تسنیم طی سال جاری در پرونده «بحران آب تهران»، به بررسی برخی چالش‌های اساسی تأمین آب پایتخت در سال‌های آینده و ارائه راهکارهای اساسی برای حل مشکلات و بحران‌های احتمالی پیش‌رو می‌پردازد.

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای کردستان: بیش از ۶۵ درصد از مصارف آب کردستان را منابع آب زیرزمینی تامین می‌کند - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۲

ایسنا/کردستان مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای کردستان گفت: بیش از ۶۵ درصد از مصارف آب استان را منابع آب زیرزمینی تامین کرده و ناپایداری این منابع از منظر کمیت و کیفیت، معضلات جدی را برای این منابع ارزشمند و حیاتی رقم خواهد زد.

کامران خرم در گفت‌وگو با ایسنا اظهار کرد: شرکت آب منطقه‌ای استان کردستان، به منظور ایجاد باور ملی و افزایش آگاهی در زمینه مصرف هوشمندانه آب و رعایت کامل اصل صرفه‌جویی صرفاً به یک هفته بسنده نکرده و به جهت شرایط سخت آب تمام طول سال را به بحث در مدیریت آب اختصاص داده است.

وی عنوان کرد: بیش از ۶۵ درصد از مصارف آب استان را منابع آب زیرزمینی تامین کرده و ناپایداری این منابع از منظر کمیت و کیفیت، معضلات جدی را برای این منابع ارزشمند و حیاتی رقم خواهد زد و اگر این میزان برداشت از منابع آبی تداوم داشته باشد در آینده تبعات اجتماعی و زیست محیطی قابل توجهی را شاهد خواهیم بود.

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای کردستان ادامه داد: بر همین اساس، نزدیک به سه دهه است که اول تا هفتم تیرماه هر سال، هفته صرفه‌جویی در مصرف "آب" نام‌گذاری شده و هر ساله فصل گرما تداعی‌کننده مباحثی چون تبخیر، کم‌آبی، صرفه‌جویی و... بوده است، اما به منظور وفاق و هماهنگی در ارکان‌های زیرمجموعه وزارت نیرو و لزوم توجه همگانی، امسال با توجه به لزوم صرفه‌جویی در مصرف برق نیز این هفته با نام هفته صرفه‌جویی در مصرف آب و برق نام‌گذاری شده است.

خرم افزود: این هفته به عنوان یک رویداد فرهنگی در افکار عمومی و رسانه‌ها جای خود را باز کرده و

هر ساله به این مناسبت، فعالیت‌های فرهنگی_آموزشی بسیاری برای ارتقای آگاهی‌های عمومی در مورد آب و برق و جلب توجه افکار عمومی به این مقوله حساس انجام می‌شود.

کامران خرم بیان کرد: افزایش آگاهی عمومی و ایجاد انگیزه و علاقه‌مندی برای مدیریت مصرف آب و برق محورهایی هستند که رسانه‌های همگانی می‌توانند پیرامون آن‌ها اطلاع‌رسانی کرده و مردم را از قبیل مشکلاتی که در اثر مصرف بی‌رویه با آن دست به گریبان می‌شوند، بیشتر آگاه سازند. در واقع مصرف‌کنندگان می‌دانند که تلاش امروز آنان برای رفاه بیشتر فرزندانشان و حفظ منابع آب و برق برای آیندگان است.

وی تصریح کرد: امسال با توجه به همه‌گیری بیماری کرونا و لزوم اهتمام بیشتر مردم به بهداشت فردی، میزان مصرف آب به شدت افزایش یافته است؛ بنابراین نیازمند توجه جدی همگان به مدیریت مصرف آب و برق هستیم.

عناوین روزهای هفته صرفه‌جویی در مصرف آب و برق در سال ۹۹

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای کردستان اضافه کرد: هدر دادن منابع کنونی، به معنی محروم کردن نسل‌های بعدی از این مواهب الهی است؛ از این رو، شرکت‌های آب و فاضلاب کشور، مدیریت منابع آب ایران و توانیر در این هفته با انجام اقدام‌های فرهنگی به فرهنگ‌سازی در زمینه اصلاح الگوی مصرف آب و برق پرداخته و برنامه‌هایی مانند هر سال در دست اجرا دارند.

وی اعلام کرد: بر همین اساس، یکشنبه یکم تیرماه با عنوان "مدیریت مصرف آب و برق و خانواده" و با راهبرد فراهم کردن زمینه مشارکت خانواده‌ها در مدیریت مصرف و افزایش نقش زنان در اصلاح الگوی مصرف و افزایش نقش آموزش در بستر خانواده در فهم مشترک مدیریت مصرف نامگذاری شده است. خرم ادامه داد: روز دوشنبه دوم تیرماه با عنوان "مدیریت مصرف آب و برق، افکار عمومی و رسانه" و با

راهبرد استفاده گسترده‌تر از ظرفیت وسایل ارتباط جمعی و شبکه‌های اجتماعی به منظور افزایش آگاهی عمومی و بالابردن سطح دانش مصرف‌کنندگان آب و برق نسبت به محدودیت منابع، تشریح محدودیت‌ها و تشریح محدودیت‌ها و معضلات کشور در خصوص میزان دسترسی به منابع آب و برق و ضرورت بسیج همگانی برای بهره‌گیری از فن‌آوری و تجهیزات کاهنده و بهینه‌ساز مصرف و اطلاع‌رسانی وضعیت منابع آب و تولید برق و تاثیر مدیریت مصرف بهینه آب و برق در حفظ و نگهداشت منابع برای آیندگان نامگذاری شده است.

وی افزود: در روز سوم هفته صرفه‌جویی در مصرف آب و برق با عنوان "مدیریت مصرف آب و برق، صنعت، معدن، سازمان‌های عمومی و موسسات خصوصی و شرکت‌ها" تبیین نقش تولیدکنندگان تجهیزات کاهنده مصرف در توسعه فناوری‌های کاهنده مصارف آب و برق، تشریح ضرورت توسعه صنایع و بهره‌برداری از معادن متناسب با ظرفیت‌های منابع آبی و برق کشور و تبیین نقش سازمان‌ها و موسسات در اعمال رویه‌های صحیح مصرف آب و برق در تاسیسات و ساختمان و ... نامگذاری شده است.

کامران خرم اضافه کرد: روز چهارشنبه چهارم تیرماه نیز با عنوان "مدیریت مصرف آب و برق، غذا، منابع طبیعی و حفظ محیط زیست" با راهبرد تشریح نقش آب و انرژی در امنیت غذایی و تشریح نقش منابع طبیعی در توسعه اقتصادی جوامع و ضرورت حفظ محیط زیست برای بقا و تداوم تمدن بشری و تشریح نقش اجرای طرح‌های جمع‌آوری و تصفیه بهداشتی فاضلاب و همچنین بازچرخانی آب در حفظ و ارتقای کیفیت منابع آبی، ارائه گزارشات و آمارهای قابل فهم جامعه با موضوع تاثیر مصرف بهینه برق در حفظ منابع طبیعی و محیط زیست و ارائه سهم کنونی از دستیابی به منابع غذا، منابع طبیعی و حفظ محیط زیست و مسئولیت حفظ سهم آیندگان نامگذاری شده است.

وی عناوین پنجم تیرماه را با عنوان "مدیریت مصرف آب و برق، خدمات شهری و روستایی و جلب

مشارکت‌های مردمی "اعلام کرد و گفت: در این روز تشویق و ترغیب دستگاه‌های خدمات‌رسانی شهری و روستایی به کاهش مصارف آب و برق، تشویق و ترغیب مردم و خیرین برای سرمایه‌گذاری به منظور توسعه و بهبود زیرساخت‌های تولید، انتقال و توزیع آب و برق و جلب مشارکت صنایع و صاحبان منابع مالی در انجام مسئولیت اجتماعی در حوزه آب و انرژی با اجرای برنامه‌های فرهنگ‌سازی صورت می‌گیرد.

خرم‌خاطر نشان کرد: روز جمعه ششم تیرماه با عنوان "مدیریت مصرف آب و برق و آموزه‌های دینی" با رویکرد تبیین اهمیت صحیح مصرف کردن و پرهیز از اسراف از منظر تعالیم دینی و معرفی شیوه‌های صحیح مصرف با اتکا به تعالیم دینی نامگذاری شده است.

وی در پایان یادآور شد: بر اساس این گزارش، روز شنبه هفتم تیرماه نیز به عنوان آخرین روز هفته صرفه‌جویی در مصرف آب و برق، روز "مدیریت مصرف آب و انرژی اقتصاد و حقوق شهروندی" با هدف تشریح ارزش اقتصادی آب و برق، تشریح نقش و ارزش اقتصادی کاهش مصرف در حفظ منابع و جلوگیری از آلودگی محیط زیست، لزوم رعایت قانون از سوی همگان و اطلاع‌رسانی در خصوص انواع جرایم و تخلفات در بخش آب و برق و تشریح و تدوین راهکارهای رفع موانع حقوقی و قانونی در اجرای طرح‌های آب، فاضلاب، برق نامگذاری شده است.

امضای سند پنج ساله فاز سوم طرح حفاظت از تالاب‌های ایران - خبرگزاری ایسنا

مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۲

مدیر ملی طرح حفاظت از تالاب‌های ایران از امضای سند فاز سوم این طرح برای سالهای ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۵ خبر داد.

به گزارش ایسنا علی ارواحی اظهار کرد: سند جدید طرح برای پنج سال آتی پس از هشت ماه تلاش مشاوران، دست‌اندرکاران و تیم طرح نهایی شد و به تصویب و امضا رسید. این سند که چشم‌انداز، هدف و استراتژی‌های کلیدی فعالیت‌های طرح طی پنج سال آتی را تشریح می‌کند، بر پایه دستاوردها و درس‌آموخته‌های طرح در فازهای پیشین و تحلیل وضع موجود و مشکلات و تهدیدات فعلی تالاب‌های کشور تدوین شده و مشتمل بر سه محور اصلی «نهادینه‌سازی رویکرد زیست‌بومی برای مدیریت بهتر تالاب‌ها»، «مدیریت مشارکتی منابع به صورت سازگار با تغییرات اقلیمی» و «افزایش سطح آگاهی‌ها و مشارکت عمومی در حفاظت و مدیریت تالاب‌های کشور» است.

مدیر ملی طرح حفاظت از تالاب‌های ایران افزود: تدوین این سند نتیجه فرایند مشارکتی است که نظرات تمام دست‌اندرکاران از جمله سازمان حفاظت محیط زیست، برنامه توسعه ملل متحد، وزارت نیرو، وزارت جهاد کشاورزی، وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، وزارت امور خارجه، تشکلهای غیردولتی و سایر دست‌اندرکاران در سطوح ملی و استانی، از طریق برگزاری کارگاه‌ها و نشست‌های مشورتی متعدد و مکاتبات رسمی در آن لحاظ شده است.

وی در ادامه اظهار کرد: این سند پس از تدوین طی فرایندی مشارکتی به تصویب کمیته راهبری طرح رسید و در ادامه به عنوان سند همکاری مشترک دولت جمهوری اسلامی ایران و برنامه توسعه ملل متحد توسط معاون محیط زیست دریایی و تالاب‌های سازمان حفاظت محیط زیست (به نمایندگی از دولت) به

عنوان مجری ملی طرح و نماینده مقیم برنامه توسعه ملل متحد امضاء شد و اجرای آن از ماه ژوئن سال ۲۰۲۰ آغاز می‌شود.

علی ارواحی در خاتمه تاکید کرد: اجرایی شدن این سند مستلزم جذب منابع و اعتبارات ملی و بین‌المللی و مشارکت تمام دست‌اندرکاران کلیدی در سطوح ملی و استانی است. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی سازمان حفاظت محیط زیست، طرح حفاظت از تالاب‌های ایران از سال ۲۰۰۵ فعالیت خود را آغاز کرده و تاکنون دو فاز اجرایی خود را پشت سر گذاشته است.

در گفت‌وگو با ایسنا اعلام شد؛ شناسایی ۴۴ محدوده پرخطر فرونشست در کشور/ کاهش سالیانه ۱۰ سانتی‌متری تراز آب در خزر - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۲

رئیس سازمان نقشه‌برداری کشور از شناسایی ۴۴ محدوده پرخطر به لحاظ میزان نرخ فرونشست توسط این سازمان خبر داد و گفت: استان‌های تهران و اصفهان از جمله حادث‌ترین مناطق از نظر نرخ فرونشست است؛ از این رو نسبت به تهیه اطلس فرونشست کشور اقدام کردیم.

دکتر مسعود شفیعی در گفت‌وگو با ایسنا، زلزله، آتشفشان، سیل و فرونشست زمین را از جمله مخاطرات طبیعی ایران نام برد و گفت: در دو سال اخیر، مطالعات تعیین نرخ فرونشست به ما سپرده شده و سازمان نقشه‌برداری کشور بر پایه اندازه‌گیری‌ها و داده‌های خود طی ۱۵ سال اخیر ۴۴ محدوده پرخطر در کشور را شناسایی کرده است.

وی فرونشست را ایجاد تغییرات ارتفاعی بر روی زمین دانست و یادآور شد: پس از شناسایی محدوده‌های فرونشست، زمین‌شناسان بر اساس این داده‌ها، میزان خطر و اینکه آیا احتمال ایجاد فروچاله وجود دارد یا خیر را مورد تحلیل قرار می‌دهند.

شفیعی، شناسایی نقاط متأثر از پدیده فرونشست را از چهار روش "ترازیابی دقیق"، "استفاده از ایستگاه‌های دائم ژئودینامیک"، "نقل‌سنجی" (گراویمتری) و "تداخل‌سنجی داده‌های راداری ماهواره‌ای" عنوان کرد و یادآور شد: ایستگاه‌های شبکه ژئودینامیک سازمان نقشه‌برداری، هر ۱۰ تا ۳۰ ثانیه یک بار تغییرات پوسته زمین را گزارش و ثبت می‌کند و در صورت در اختیار داشتن امکانات بیشتر باید زمان ارسال داده‌ها یک یا دو ثانیه باشد.

وی افزایش تراکم این شبکه را از الزامات این حوزه دانست و گفت: شناسایی ۴۴ پهنه فرونشست، عمده‌تأ محصول تکرار کار ترازیابی ما طی ۱۵ سال اخیر بوده است.

شفیعی از اجرای برنامه جدید در زمینه ترازیبی سطح زمین در این سازمان خبر داد و اظهار کرد: از دو سال گذشته به کمک تداخل سنجی داده‌های راداری در این زمینه شروع کردیم و نتایج این داده‌ها نشان داد که نرخ فرونشست در جنوب غربی تهران طی ۱۵ سال اخیر، سالیانه حدود ۳۰ سانتی‌متر است.

رییس سازمان نقشه‌برداری کشور، با بیان اینکه تهیه اطلس‌های فرونشست در بازه‌های زمانی مشخص را در دستور کار داریم، خاطر نشان کرد: تهیه این اطلس‌ها برای تهران، سالانه بوده و برای استانی مانند خراسان رضوی که جزو استان‌های پرخطر است، دو اطلس فرونشست در بازه‌های دو ساله و پنج ساله تهیه کردیم.

شفیعی، تهیه اطلس فرونشست استان قم را از دیگر اقدامات این سازمان عنوان کرد و یادآور شد: استان‌های "تهران" و "اصفهان" از جمله حادث‌ترین محدوده‌های کشور از نظر نرخ فرونشست است، به گونه‌ای که در برخی موارد متاسفانه این پدیده، زیرساخت‌های حیاتی، جاده‌ها و فرودگاه‌ها را تحت تاثیر قرار داده است. علاوه بر آن فروچاله‌هایی که در دشت‌های استان همدان ایجاد شد، می‌تواند متاثر از پدیده فرونشست باشد. البته هر فرونشستی منجر به فروچاله نمی‌شود و حتی ممکن است هیچ گاه تغییر ارتفاعی در محدوده وسیع رخ ندهد، ولی ناگهان در اثر آب‌شستگی، حفاری یا دلایل دیگر فروچاله پدید آید.

نوسانات سطح آب دریا خزر

وی در خصوص نوسانات آب دریای خزر و خلیج فارس، با بیان اینکه درباره کاهش سطح آب دریای خزر نکته قابل توجهی وجود دارد، گفت: به منظور بررسی سطح نوسانات آب در دریای خزر و خلیج فارس ایستگاه‌های جزر و مدسنج نصب شده است که تغییرات ارتفاعی آب (تراز سطح آب) را در طول شبانه‌روز اندازه‌گیری و ثبت می‌کنند. علاوه بر آن نرم‌افزاری را در این زمینه توسعه دادیم.

شفیعی با بیان اینکه میزان عقب‌رفت آب دریای خزر مقدار قابل توجه است، یادآور شد: آب دریای خزر سالیانه به‌طور متوسط ۱۰ سانتی‌متر پایین می‌رود.

شهرهای فاقد نقشه

رییس سازمان نقشه‌برداری "پایش مداوم تغییرات پوسته زمین" و "تغییرات سرزمینی" را از وظایف این سازمان دانست و یادآور شد: در این راستا ما با تهیه نقشه‌های مورد نیاز قادریم گسترش شهرها و ساخت و سازهای مختلف، زیرساخت‌ها، محدوده‌های جنگلی، مراتع و سطح آبگیرهای داخلی را به صورت دوره‌ای پایش کنیم.

شفیعی با بیان اینکه از میان هزار و ۲۰۰ شهر کشور حدود ۸۰۰ شهر دارای نقشه هستند، خاطر نشان کرد: علاوه بر آن بسیاری از نقشه‌های شهرها به روز رسانی نشدند و این در حالی است که مسوولیت تولید نقشه‌های پایه بر عهده سازمان نقشه‌برداری کشور است و ما با امضای تفاهم‌نامه‌ای با دبیرخانه شورای عالی معماری و شهرسازی، قرار شد شهرهایی که این دبیرخانه به ما معرفی می‌کنند، ما آنها را در اولویت عکسبرداری هوایی قرار دهیم.

وی یادآور شد: از آنجا که تهیه نقشه‌های پایه و پوششی جزو زیرساخت‌های کشورها است، از این رو برنامه‌ریزی به منظور به‌روزرسانی و به روز نگه‌داری این نقشه‌ها از جمله برنامه‌های مهم و راهبردی سازمان نقشه‌برداری کشور به شمار می‌رود که با استفاده از فناوری‌های نوین و روش‌های جدید پردازشی اجرایی می‌شود.

شفیعی با اشاره به اقدامات سازمان نقشه‌برداری در زمینه آمایش سرزمینی، توضیح داد: در ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه تصریح شده است که به منظور رقابت پذیر کردن عدالت بین منطقه‌ای و سرزمینی و تقویت خوداتکایی، افزایش انگیزه وصول درآمد استانی، دولت موظف است در طول سال اول اجرای

این قانون، سند آمایش سرزمین ملی و استانی را تهیه کند و پس از تصویب شورای عالی آمایش سرزمین از سال دوم اجرای قانون برنامه به اجرا در آورد.

وی خاطرنشان کرد: برای این منظور شورای راهبری تدوین سند آمایش سرزمین در سازمان برنامه و بودجه کشور تشکیل شد که سازمان نقشه‌برداری در این شورا حضور فعالی دارد و درصدد هستیم همزمان با ارائه این سند، زیرساخت‌های داده مکانی اجرای این قانون را در بستر ژئوپورتال NSDI فراهم کنیم.

آبخیزداری، اساسی‌ترین راهکار مقابله با بیابان‌زایی - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۳

کارشناسان با تأکید بر ضرورت آبخیزداری برای مقابله با پدیده بیابان‌زایی معتقدند برای مقابله با گسترش بیابان باید مناطق بیابانی مستعد را پوشش گیاهی مستقر کرد یا اینکه دورتادور کویر و بیابان را جنگل کاری کرد.

به گزارش خبرگزاری تسنیم، روز ۱۷ ژوئن، مصادف با ۲۸ خردادماه از طرف کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی سازمان ملل متحد به‌عنوان روز مقابله با بیابان‌زایی نامگذاری شده است، ایران به‌دلیل شرایط حساس و ویژه سومین کشور امضاکننده این کنوانسیون بوده است.

بارندگی کمتر از ۵۰ میلی‌متر و پوشش گیاهی زیر ۱۰ درصد شاخصه اصلی بیابان بیابان به مناطق دارای اقلیم فراخشک و خشک اطلاق می‌شود که میزان متوسط بارندگی سالیانه آن کمتر از ۵۰ میلی‌متر و درصد پوشش گیاهی چندساله آن کمتر از ۱۰ درصد باشد.

ویژگی‌های بیابان عبارتند از:

اول: بارش کم، دامنه نوسان دمای شدید، دمای بالا و تبخیر زیاد. تبخیر تقریباً بیش از دو برابر بارش است و باد عامل اصلی تخریب و فرسایش محسوب می‌شود؛ دوم: پوشش گیاهی بسیار فقیر و پراکنده. بیابان‌ها اغلب بین ۱۵ تا ۳۰ درجه شمالی و جنوبی قرار گرفته‌اند و به‌دلیل نزول جریان‌های هوای خشک از بالای تروپوسفر به پایین، بخار آب در این مناطق کم و هوا بیش از حد خشک می‌شود؛ سوم: خاک‌های این مناطق دارای مواد آلی کم و اغلب جوان و کم‌تحول یافته هستند.

سرانهٔ بیابان ایران دو برابر سرانهٔ جهانی است

ایران با ۱۰۲ درصد خشکی‌های جهان، ۲۰۴ درصد پدیده‌های بیابانی فاقد پوشش و ۳ درصد مناطق بیابانی جهان را در خود جای داده است. ۶۱ درصد از مساحت کشور در اقلیم خشک و فراخشک قرار دارد، که ۱۰۳ برابر درصد جهانی (۱۹ درصد) است. اگرچه بیش از ۳۲ میلیون هکتار از اراضی کشور در وضعیت بیابانی قرار دارد، اما در تقسیم‌بندی‌های اکوسیستمی، ۴۳ میلیون هکتار آن در زمرهٔ اکوسیستم بیابانی است. البته برخی گزارش‌ها، میزان بیابان‌های ایران را تا ۹۰ میلیون هکتار یعنی ۵۵ درصد مساحت کل ایران بیان کرده‌اند.

۲۰ میلیون هکتار از اکوسیستم بیابان تحت تأثیر فرسایش بادی است. از این مقدار ۶۰۴ میلیون هکتار در محدودهٔ کانون‌های بحرانی است که در ۱۸۲ منطقه، ۹۷ شهرستان و ۱۸ استان کشور پراکنده است. چنین شرایطی باعث شده حدود ۵۰ درصد مساحت کشور را اراضی بیابانی تشکیل دهند. در زمان حاضر سرانهٔ بیابان در کشور ۰۵ هکتار است، این در حالی است که سرانهٔ جهانی آن ۰۲۲ هکتار می‌باشد.

بیابان‌زایی از عوامل اصلی وقوع سیل‌های مخرب است

بیابان‌زایی در ایران عوارض و پیامدهای ناگوار متعددی را به دنبال داشته است که از مهمترین این پیامدها می‌توان به وقوع سیل-های سهمگین و مخرب در کشور اشاره کرد، در این باره دکتر حسن احمدی عضو فرهنگستان علوم و استاد دانشگاه تهران معتقد است: «مهمترین پیامدهای بیابان‌زایی، خشکسالی، سیل و فرسایش آبی و بادی خاک است و ما شاهد خشکسالی و سیل-های متعددی در کشور هستیم. سالانه حدود دو و نیم میلیارد تن از خاک تخریب و به صورت رسوب از سیستم خارج می‌شود. حدوداً ۱۲۰ میلیون هکتار از مساحت یک میلیون و ۶۰۰ هزار کیلومترمربعی ایران تحت تأثیر تخریب است؛ حدود ۸۰ تا ۹۰ میلیون هکتار تحت تأثیر فرسایش آبی و ۲۴ میلیون هکتار تحت تأثیر فرسایش بادی است و دو و

نیم میلیارد تن در سال خاک تخریب می‌شود. در مناطق نیمه‌خشک بیشتر فرسایش بادی است؛ جایی که بارش بیش از ۳۰۰ میلی‌متر است، مانند حوزه سفیدرود که استان‌های زنجان، آذربایجان غربی، همدان و کردستان را در بر گرفته و سالانه ۲۶۰ میلیون تن رسوب پشت سدهای ما قرار می‌گیرد. در مورد فرسایش بادی و گردوغبار در مناطق خشک و نیمه‌خشک بیشتر دیده می‌شود. خسارت ناشی از فرسایش خاک در ایران چیزی در حدود ۱۰ میلیارد دلار تخمین زده شده است که از عمده‌ترین دلایل این فرسایش می‌توان به بریدن بی‌قاعده، سنگین و درازمدت درخت‌ها و درختچه‌ها، چرای طولانی و غیراصولی دام‌ها، امحای پوشش گیاهی از طریق آتش‌سوزی‌های عمدی و غیرعمدی و مکرر و نیز بهره‌برداری شدید و ممتد از آبهای زیرزمینی اشاره کرد.

photo : Mehdi Pedramkhoo

بیابان‌زایی؛ علت مؤثر بحران‌های اقتصادی و اجتماعی و امنیتی

بیابان‌زایی علاوه بر مشکلات زیست‌محیطی که به دنبال دارد، زمینه‌ساز بحران‌های اقتصادی و اجتماعی نیز هست. امروز بسیاری از روستاییان به‌خاطر مشکلات ناشی از بیابان‌زایی و گردوغبار، خانه و کاشانه و شغل خود را رها می‌کنند و با مهاجرت به شهرها، در حاشیه شهرها مستقر می‌شوند و این مسئله زمینه بسیاری از ناهنجاری فرهنگی و اجتماعی مثل طلاق، اعتیاد، قاچاق و جرایم دیگر فراهم می‌شود، علاوه بر این بیابان‌زایی مشکلات امنیتی برای کشور به دنبال دارد؛ به‌طوری که مناطقی که از سکنه خالی شده، محل استقرار قاچاقچیان و گروه‌های معاند نظام شده است که این امر، نتیجه‌ای جز ناامنی برای منطقه و کشور نخواهد داشت.

آبخیزداری؛ راه‌حل مؤثر مقابله با بیابان‌زایی

به‌اذعان کارشناسان، آبخیزداری از عوامل عمده مقابله با بیابان‌زایی و وقوع سیل است، در این باره دکتر محسن محسنی ساروی استاد بازنشسته دانشگاه تهران معتقد است: «عملیات آبخیزداری با جنگل‌کاری و نهال‌کاری نقش بسیار مؤثری در کنترل سیلاب و مقابله با بیابان‌زایی دارد. برای از بین بردن اثرات منفی بیابان‌زایی می‌توان آن مناطق بیابانی را که استعداد پوشش گیاهی داشته باشند، با فنون و تکنیک‌های آبخیزداری، جنگل‌کاری کرد، یا اینکه آن مناطق کویری و بیابانی که امکان جنگل‌کاری و استقرار پوشش گیاهی وجود ندارد، دور تا دور بیابان یا مناطق کویری را پوشش گیاهی مستقر کرد تا از پیش‌روی بیابان جلوگیری به عمل آید و از اثرات منفی بیابان‌زایی کاسته شود.»

دشت‌های چهارمحال و بختیاری نفس‌های آخر خود را می‌کشند؛ کسری ۷۰۰ میلیون مترمکعبی مخازن آب در چهارمحال و بختیاری - نشریه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۳

در سال‌های اخیر به سبب تغییرات اقلیمی و خشک‌سالی، آبخوان‌های چهارمحال و بختیاری نه تنها تغذیه نشده، بلکه به سبب برداشت‌های بی‌رویه با افت شدید آب مواجه شده است، به نحوی که منابع آب موجود در دشت‌های این استان به مرز بحران رسیده و براساس اعلام آب منطقه‌ای استان چهار دشت استان ممنوعه بحرانی اعلام شده و ذخایر آب زیرزمینی رو به کاهشی است، به طوری که کسری مخازن آب زیرزمینی استان بیش از ۷۰۰ میلیون مترمکعب است و پدیده فرونشست دشت‌ها که از سال‌های گذشته در چهارمحال و بختیاری شکل گرفته، به سرعت در حال پیشروی است.

مسئله بی‌آبی در ایران مشکلی است که تا چند دهه گذشته در حد هشدار بود، اما اکنون در حال تبدیل شدن به یک ابرچالش است. مسئله بی‌آبی در ایران به مرور تبدیل به چالشی همه‌جانبه می‌شود، مسئله‌ای که شاید تا چند دهه گذشته در حد هشدارهای رسمی و نیمه رسمی مسئولان وزارت نیرو به شهروندان برای مصرف کم‌تر آب به ویژه در فصل تابستان بود، اکنون به چالشی مبدل شده که نه تنها مدیران حوزه آب و کنشگران محیط‌زیستی، بلکه عامه مردم را نگران کرده و به خود مشغول ساخته و در حال تبدیل شدن به یک ابرچالش در آینده نزدیک است.

تداوم روند کم‌بارشی از یک سو و مصرف بالای آب از سوی دیگر به خوبی نشان می‌دهد که این ابرچالش چندان دور از وقوع نیست. ابرچالشی که تمامی جنبه‌های طبیعی و انسانی زیست کشور را درگیر خود خواهد ساخت و شرایط زندگی را به بحرانی‌ترین نقطه خود خواهد رساند. درواقع به رغم وقوع شدید تغییر اقلیم و دوره‌های خشک‌سالی در کشور مصرف آب و استحصال آب‌های زیرزمینی از عمیق‌ترین چاه‌ها همچنان به شدت خود باقی است.

وضعیت بحرانی دشت خان‌میرزا ناشی از بهره‌برداری غیراصولی است

دشت خان‌میرزا در دهه ۶۰ به‌صورت تالاب بود و طبق عکس‌های هوایی سال ۱۳۴۰ مساحت آن به دوهزار هکتار می‌رسید، اما طبق عکس‌های سال ۱۳۸۰ این مساحت به کم‌تر از ۸۰۰ هکتار آن هم نه محیط تالابی، بلکه مرغزارهای خشک رسید و هم‌اکنون به یکی از دشت‌های بحرانی استان تبدیل شده است. این دشت در مجاورت روستای سرتنگ دینار عالی به فاصله ۲۳ کیلومتری مرکز شهرستان لردگان قرار دارد که طی سال‌های گذشته با داشتن ۱۵ چشمه آب به‌وفور در سطح آن مشاهده می‌شد.

هومان خاکپور، فعال زیست‌محیطی چهارمحال و بختیاری در این باره به باشگاه خبرنگاران جوان گفت: این منطقه تا دو دهه قبل یک تالاب بسیار زیبا و مأمنی برای پرندگان مهاجر بود که برخی نقاط آن به‌دلیل عمق زیاد به باتلاق شهرت داشت، اما در سال‌های گذشته به دشت بحرانی ممنوعه تبدیل شده است.

کارشناسان حوزه منابع طبیعی و محیط‌زیست استان چهارمحال و بختیاری معتقدند خشک‌سالی‌های اخیر، برداشت و بهره‌برداری بی‌رویه از آب تالاب و بهره‌برداری غیراصولی و غیرکارشناسی از آب‌های زیرزمینی باعث خشک‌شدن تالاب و نابودی دشت خان‌میرزا شده است. در حال حاضر وضعیت دشت و محیط تالابی خان‌میرزا به گونه‌ای است که این دشت را به منع تولید گردو و خاک استان تبدیل کرده است. علی محمدی‌مقدم، مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری چهارمحال و بختیاری، با بیان این که این منطقه تالابی از اوایل دهه ۱۳۶۰ به‌علت آشنا نبودن اهالی با اهمیت تالاب، زهکشی به‌شکل قابل‌ملاحظه‌ای خشکانده شد و آب آن برای کشاورزی مورد استفاده قرار گرفت، افزود: این تالاب هم‌اکنون در پی خشک‌سالی، بهره‌برداری بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی با حفر حدود یک‌هزار حلقه چاه مجاز و غیرمجاز و نهایتاً کاهش سطح آب‌های زیرزمینی و فرونشست قابل توجه زمین، به‌طور کامل نابود شده است.

او اضافه کرد: این تعداد چاه کشاورزی، سالانه حدود ۱۳۷ میلیون مترمکعب از حجم آب‌های زیرزمینی منطقه خان‌میرزا را برای آبیاری اراضی کشاورزی تخلیه می‌کند. دشت خان‌میرزا با مساحتی معادل ۲۳

هزار و ۵۰۰ هکتار، بیش از ۳۵ هزار نفر جمعیت را در این منطقه جای داده که شغل بیش از ۸۰ درصد روستاییان آن نیز کشاورزی است. بیش‌تر محصولات کشاورزی از جمله علوفه، حبوب، گندم و برنج تولیدی این منطقه در دهه ۸۰ رتبه نخست کشاورزی استان را داشت.

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری چهارمحال و بختیاری گفت: دشت خان‌میرزا از بزرگ‌ترین پهنه‌های وسیع و یکی از دشت‌های بحرانی استان است که در سال‌های اخیر تغییرات بسیار گسترده‌ای در بخش‌های کاربری اراضی، کیفیت و کمیت آب‌های زیرزمینی داشته و هم‌اکنون غلظت املاح و آلودگی آب آن به شدت بالا رفته است.

خودسوزی دشت خان‌میرزا

دشت و محیط تالابی خان‌میرزا در شهرستان لردگان چهارمحال و بختیاری سال ۱۳۹۱ و همچنین در سال ۱۳۹۶ دچار پدیده خودسوزی شد. این پدیده که شب‌ها سبب گداخته شدن و قرمز رنگی خاک منطقه در نزدیکی روستای سرتنگ دینار عالی می‌شود، باعث نگرانی و ترس شدید اهالی شد.

به گفته یکی از شهروندان خان‌میرزا، حرارت بخار و دود خروجی از دهانه چند حفره در اطراف روستا به حدی بود در چند سانتی‌متری عمق خاک باعث سوختن و آتش گرفتن علوفه‌های خشک می‌شد.

علی محمدی‌مقدم، مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری چهارمحال و بختیاری، گفت: پدیده خودسوزی دشت خان‌میرزا یک پدیده نادر و طبیعی است که درواقع نوعی اعتراض دشت به نحوه برخورد با آن محسوب می‌شود.

او با اشاره به این که پس از تجربه خودسوزی و آتش‌سوزی زیرزمینی تالاب پریشان در استان فارس در چند سال گذشته دشت خان‌میرزا هم با این پدیده مواجه شد، افزود: این آتش‌سوزی بر اثر تداوم خشک‌سالی و کم‌بارشی در اراضی این تالاب که دو دهه است به دشت تبدیل شده، اتفاق افتاده است.

خاکپور، کارشناس منابع طبیعی چهارمحال و بختیاری، نیز در این زمینه گفت: این دود و بخار ناشی از آتش‌سوزی گازهای تالابی متان در لایه‌ها و حفره‌های زیرین زمین در دشت خان‌میرزا است که هم‌اکنون به دلیل خشک‌سالی‌های پیاپی، بهره‌برداری‌های غیرکارشناسی و بی‌رویه و فرونشست زمین این پدیده را تجربه می‌کند.

علی خسروی، بخشدار خان‌میرزا، از فرونشست زمین در این منطقه به دنبال پدیده آتش‌سوزی دشت خان‌میرزا خبر می‌دهد و می‌افزاید: این دشت هم‌اکنون در پی خشک‌سالی، بهره‌برداری بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی با حفر حدود ۷۵۰ حلقه چاه مجاز و غیرمجاز و کاهش سطح آب‌های زیرزمینی و فرونشست قابل توجه زمین، به‌طور کامل نابود شده است و هیچ‌گونه اثری از آن محیط وجود ندارد.

خودسوزی دشت‌ها پیامد خشک‌سالی‌های اخیر است

خشک‌سالی یک‌دهه است در چهارمحال و بختیاری خودنمایی کرده و این خشک‌سالی اقلیمی، برداشت‌های بی‌رویه از منابع آب زیرزمینی و بی‌آبی دشت‌ها را به دنبال داشته است. نمونه فاجعه زیست‌محیطی خودسوزی در تالاب‌های بین‌المللی چغاخور، گندمان و دهنو هم به وقوع پیوست و حیات دشت‌های چهارمحال و بختیاری را به گمنا فرو برد و حالا دشت شهرکرد هم در آستانه خودسوزی قرار گرفته است. اما به گفته کارشناسان، تکرار این وضعیت می‌تواند حیات منطقه را با خطر جدی مواجه کند؛ وقوع این فاجعه زیست‌محیطی دلایل متعددی دارد که به گفته کارشناسان خشک‌سالی و عدم صحیح مدیریت منابع از مهم‌ترین این دلایل به‌شمار می‌رود.

مهرداد قطره‌سامانی، یک کارشناس مسائل اقلیم‌شناسی چهارمحال و بختیاری، بر ضرورت توجه به مدیریت صحیح منابع آب تأکید کرد و گفت: برای خروج از بحران هیچ راهی جز مدیریت صحیح منابع آب وجود ندارد.

شهرام احمدی، مدیرکل محیط‌زیست چهارمحال و بختیاری، هم اظهار داشت: با توجه به وقوع پدیده خودسوزی در دشت‌ها، برای جلوگیری از خشکی بیش از حد دشت‌ها و تالاب‌ها، تأمین حقابه تالاب‌ها از حقابه زیست‌محیطی ضروری است، زیرا حقابه زیست‌محیطی باید برای تالاب‌ها بماند. به عبارتی اگر حقابه تالابی ۱۰ میلیون مترمکعب است و به اندازه ۱۵ میلیون مترمکعب آب برای کشاورزی برداشت شود (پنج میلیون مترمکعب برداشت مازاد) موجب خشک‌سالی تالاب و تبدیل آن به دشت و به دنبال آن وقوع خودسوزی می‌شود. به هر حال برداشت بی‌رویه از منابع آب زیرزمینی موجب شده منافذ موجود در بین لایه‌های خاک از بین برود که با خشک شدن و چسبندگی این لایه‌ها شاهد فرونشست زمین و شکل‌گیری فروچاله‌ها و گاهی خودسوزی دشت‌ها خواهیم بود که برای کاهش این وقایع باید برداشت از منابع آبی زیرزمینی را کاهش دهیم.

زنگ خطر فرونشست دشت‌های چهارمحال و بختیاری

برداشت‌های بی‌رویه آب‌های زیرزمینی چهارمحال و بختیاری سبب فرونشست‌های عمیق در دشت‌های این استان شده که تداوم این روند مخاطرات زیست‌محیطی را در پی خواهد داشت.

سیدهاشم فاطمی، کارشناس حفاظت و بهره‌برداری از امور آب شرکت آب منطقه‌ای چهارمحال و بختیاری، گفت: دشت‌های این استان به سبب تغییر اقلیم و تبدیل بارش‌ها از برف به باران طی ۱۰ سال متوالی نه تنها تغذیه نشده، بلکه با برداشت‌های بی‌رویه آب از دشت‌ها روزه‌روز سطح ایستابی آن‌ها کاهش داشته است.

او تعداد دشت‌های استان را ۱۰ دشت اعلام و اضافه کرد: از این تعداد شش دشت ممنوعه و چهار دشت شامل دشت‌های شهرکرد، سفید دشت، جوانمردی و بروجن - فرادنبه به ممنوعه بحرانی تبدیل شده که به‌طور مستمر درگیر فرونشست زمین و افت سطح ایستابی شده است.

فاطمی ادامه داد: رخداد پدیده فرونشست کاهش حجم مخزن، روند مستمر افت سطح ایستابی و کیفیت نامطلوب آب از مهم‌ترین عوامل بحرانی شدن وضعیت این چهار دشت است.

او بیش‌ترین فرونشست دشت‌های استان را مربوط به دشت خان‌میرزا دانست و افزود: این دشت هم‌اکنون با ۷۰ سانتی‌متر فرونشست، حاصل برداشت بی‌رویه آب با ۷۵ میلیون مترمکعب کسری مخزن آب است. کارشناس حفاظت و بهره‌برداری از امور آب شرکت آب منطقه‌ای چهارمحال و بختیاری اظهار داشت: ضخامت آبرفتی استان کم است، بنابراین اگر چاره‌ای اندیشیده نشود تا چندین سال آینده ذخایر آب زیرزمینی به پایان می‌رسد و با مشکلات شدید آبی مواجه خواهیم شد.

فاطمی بیان کرد: متأسفانه ذخایر آب زیرزمینی روند کاهشی را طی می‌کند، به‌طوری‌که کسری مخازن آب زیرزمینی استان بیش از ۷۰۰ میلیون مترمکعب است و باید به‌منظور کنترل و جلوگیری از فرونشست زمین مخصوصاً در اطراف دشت‌ها سطح ایستابی آن‌ها افزایش یابد.

او فرونشست زمین در دشت شهرکرد را ۵۶ سانتی‌متر اعلام کرد و گفت: این فرونشست که از سال ۱۳۶۵ شکل گرفته، دشت شهرکرد را با ۱۷۰ میلیون مترمکعب کسری مخزن و کاهش ۱۶ متری سطح ایستابی آب مواجه کرده است.

فاطمی اضافه کرد: دشت سفیددشت نیز با کاهش ۲۳ متری آب و سایر دشت‌ها از جمله کیار، گندمان - بلداجی، لردگان و مالخلیفه با کسری چند متری مخزن آب روبه‌روست و فرونشست در این دشت‌ها نیز آغاز شده و در حال پیش‌روی است.

تلاش برای احیای آبخوان‌ها

البته در سال‌های گذشته برخی طرح‌های آبخیزداری و آبخوانداری در قالب احداث بندها و سدهای خاکی در بالادست دشت‌های چهارمحال و بختیاری از جمله دشت شهرکرد اجرا و احداث شده است. اما

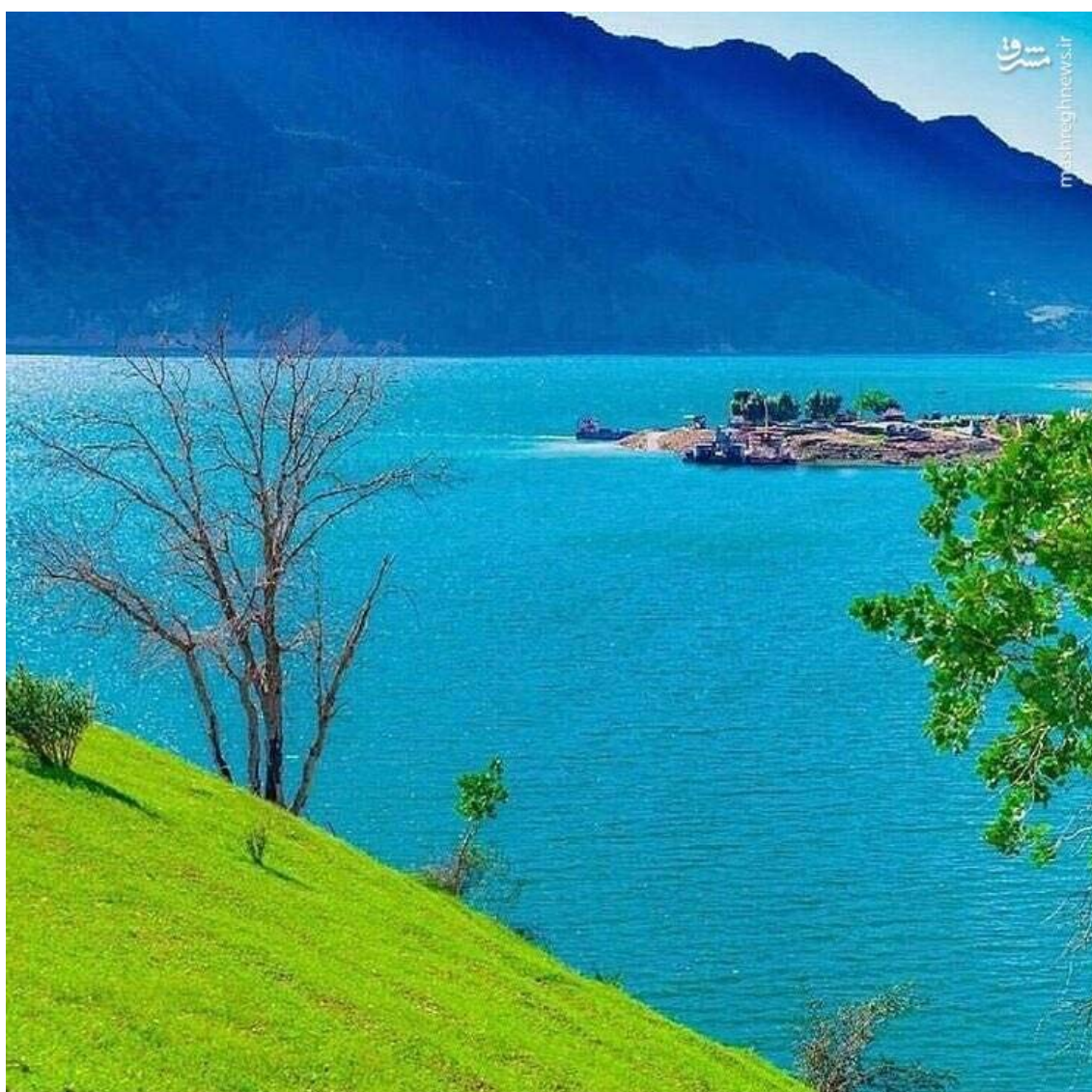
این دشت‌ها همچنان نفس‌های آخر خود را می‌کشند. به هر حال برداشت بی‌رویه از منابع آب زیرزمینی موجب شده منافذ موجود در بین لایه‌های خاک از بین برود که با خشک شدن و چسبندگی این لایه‌ها شاهد فرونشست زمین و شکل‌گیری فروچاله‌ها و گاهی خودسوزی دشت‌ها خواهیم بود که برای کاهش این وقایع باید برداشت از منابع آبی زیرزمینی را کاهش دهیم.

علی محمدی‌مقدم، مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری چهارمحال و بختیاری، با بیان این که افت آب‌های زیرزمینی، فرونشست و خودسوزی (آتش‌سوزی درونی) سه پدیده‌ای هستند که در استان رخ داده است، اظهار داشت: مهار موقت و کوتاه‌مدت این بحران‌های زیست‌محیطی، نیازمند آبیاری، نفوذ آب در عمق زمین برای خنک و مرطوب کردن لایه‌های زیرین دشت با آبرسانی سیار و آب چشمه بالادست است. او افزود: برای مقابله و مهار بلندمدت آن، نیازمند انجام مطالعات جامع بوم‌شناختی و اکولوژیکی منطقه، اعمال راهکارهای کارشناسی برای کاهش بهره‌برداری و صرفه‌جویی در مصرف منابع آبی و هدایت رواناب‌های سطحی در فصل بارش است.

امروز دشت‌هایی که شکاف برداشته یا در آن فروچاله اتفاق افتاده، ثمره برداشت بی‌حاصلی است که در ۱۰ تا ۲۰ سال گذشته به دشت‌ها تحمیل کردیم و هیچ نتیجه اقتصادی جدی نیز در کشور شکل نداده است. به‌عنوان راهکار درازمدت بر مبنای تجربه سایر کشورها چاره‌ای جز اصلاح روش‌های مدیریت منابع آب وجود ندارد و تا زمان باقی است باید به سوی آن حرکت کرد.

تصویری دیدنی از سد پرآب کارون - خبرگزاری مشرق نیوز مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۴

تصویری دیدنی از سد کارون در شهرستان ایذه را مشاهده می کنید که این روزها پرآب شده است.

سایه کرونا بر سر منابع آبی؛ سایه مهر یا قهر؟ - نشریه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۴

نویسنده: میثم حاجی زاده

مدتی است از حکم‌فرمایی کرونا بر تمام ملت‌های جهان می‌گذرد و در این مدت درمورد تأثیر این ویروس ناخوانده بر هر یک از بخش‌های زندگی انسان گمانه‌زنی‌های زیادی شده است؛ گمانه‌زنی‌هایی که یا اثبات یا رد شده است و در بسیاری از موارد به تناقض و ابهام موجود افزوده. یکی از ابهامات موجود در روزهای فراگیری این بیماری مسأله محیط‌زیست و به‌صورت جزئی -تر مسأله آب است. بی‌شک رخداد هر تغییر بزرگ در طبیعت باعث واکنش متقابل بزرگی نیز خواهد شد، اما این پرسش که واکنش طبیعت و انسان به این تغییر بزرگ چه زمان و به چه صورتی خود را کامل نشان خواهد داد، همچنان باقی است و تنها گذر زمان است که می‌تواند پاسخ روشنی به آن بدهد. روزهای نخستین این همه‌گیری که آن هم به‌علت استفاده نادرست انسان از طبیعت به وقوع پیوست، با ترس از جان انسان و امید به جان تازه طبیعت سپری شد. کاهش آمدوشدهای شهری و فعالیت‌های صنعتی به کاهش تولید آلاینده‌ها در تمام اقسام آب‌وهوا و زمین منجر شد و مصرف سوخت‌های فسیلی و سایر انرژی‌های آلاینده به‌شدت کاهش یافت. این تغییرات ناگهانی باعث اظهارنظرهای ناگهانی نیز شد؛ نظرهایی که تا غلبه بر تغییرات اقلیمی نیز پیش رفت. اما این نکات و امیدهای سرشار از سبزی و طراوت، حتی قبل از بازگشایی کامل شهرها و شروع روند عادی زندگی، تنها با استفاده بیش از پیش از وسایل نقلیه شخصی و افزایش ترافیک و آلودگی هوای شهرهای بزرگ به زردی گرایید.

افزایش ۴۰ درصدی مصرف آب با شیوع کرونا

ارتباط کرونا و منابع آبی را می‌توان از جهات تأثیر آن بر کمیت، کیفیت، انتقال و سرایت آن از طریق

آب بررسی کرد. در میان امیدها و نکات مثبت برای بهسازی طبیعت در دوران عقب-راندگی انسان توسط کرونا، آب شاید تنها عضوی از طبیعت بود که نه تنها نفس راحتی نکشید، بلکه بیش از پیش مورد هجمه استفاده و آلودگی قرار گرفت. از آنجا که اصلی-ترین راه مقابله با این بیماری پیشگیری است، مصرف آب شهری به علت اهتمام مردم در شست‌وشو، در بعضی نقاط کشور تا ۴۰ درصد افزایش پیدا کرد و به رقمی در حدود مصرف آب در اوج فصل گرم رسید. این افزایش مصرف باعث شده تا شمار زیادی از تصفیه-خانه-های تأمین-کننده آب شهری با حداکثر ظرفیت مداوم فعالیت کنند که این خود باعث نگرانی مسئولان درباره امکان تاب-آوری سیستم-های آب‌رسانی اغلب فرسوده در طولانی-مدت شده است.

ورود حجم زیادی از مواد شوینده و ضدعفونی-کننده به چرخه فاضلاب شهری درمورد کیفیت آب نیز می-توان به ورود حجم بسیار زیادی از مواد شوینده و ضدعفونی-کننده به چرخه فاضلاب شهری اشاره کرد که تصفیه این حجم گسترده فاضلاب در شهرها یا از توان سیستم-های شهری خارج است یا باعث افزایش فشار بر آن-ها می-شود. در مناطقی که سیستم متمرکز تصفیه وجود ندارد نیز این مواد خطرناک به آسانی از طریق چاه-های جذبی به دل طبیعت وارد می-شود. همچنین تعداد بسیار زیادی از کارخانه-های تولید این مواد شیمیایی در ماه-های اخیر شروع به فعالیت کرده‌اند و این یعنی تولید حجم گسترده-ای از پساب-های شیمیایی به مراتب خطرناک-تر از فاضلاب شهری توسط این کارخانه-ها. تمرکز توان نظارتی کشور بر بخش سلامت کرونایی مردم باعث مغفول-ماندن فاضلاب-های تولیدی شهری و صنعتی شده است و تضمینی در تصفیه یا بی-خطر سازی آن‌ها قبل از ورود به طبیعت وجود ندارد. این فاضلاب-ها، به‌ویژه فاضلاب-های صنعتی و بیمارستانی، به دلیل دفع غیراصولی و رهاسازی در زمین، نهرها و رودخانه-ها، می-توانند وارد آب-های سطحی و زیرزمینی

شوند و امکان آلودگی آن‌ها را فراهم کنند. افزایش چشمگیر و تغییر ترکیب زباله‌های تولیدی خانگی و بیمارستانی به سمت زباله‌های عفونی، ماسک‌ها و دستکش‌های پلاستیکی و سایر مواد آلوده-کننده و کاهش توجه به دفع اصولی آن‌ها به دلیل حجم گسترده، رابطه بین این مواد خطرناک و طبیعت را نزدیک و نزدیک‌تر می‌کند. مسأله غسل و تدفین افرادی که بر اثر این ویروس جان خود را از دست داده‌اند، به دلیل تولید فاضلاب آلوده غسل‌خانه‌ها و پساب اجساد در زمین نیز حائز اهمیت است؛ هرچند که رعایت کامل اصول بهداشتی در غسل و دفن آن‌ها، فاصله ایمن مناطق بهره‌برداری آب شرب از آرامستان‌ها و عمق زیاد آب زیرزمینی در اکثر نقاط، تا حد بسیار زیادی این خطر را کاهش می‌دهد، اما موضوعی که کم‌تر به آن توجه می‌شود، می‌تواند جنبه روانی مسأله و نگرانی مردم باشد.

آماري از سرایت کرونا به انسان از طریق آب منتشر نشده است

سلامت آب و امکان سرایت ویروس کرونا از طریق آب به انسان بحث پیچیده دیگری است که مزید بر علت شده است. طبق آمار سازمان بهداشت جهانی و فدراسیون محیط‌زیست، امکان زنده ماندن و انتقال این ویروس در آب از حدود کم‌تر از ۱۰ روز در دمای معمولی تا بیش از ۱۰۰ روز در دمای نزدیک به چهار درجه سانتی‌گراد وجود دارد. اما نکته مثبت این است که تاکنون آماری از سرایت این بیماری از طریق آب به انسان منتشر نشده است. سایر ویروس‌های این خانواده که در سال‌های گذشته شناسایی شده بودند، نظیر سارس و مارس نیز خطری را برای انسان از طریق آب به وجود نیاوردند، اما به دلیل جدید بودن این ویروس و نبود تحقیقات کافی و معتبر درباره آن و این که ویروس کرونا در تمام جنبه‌های خود پیشگام و بدیع است، نمی‌توان به طور حتم از عدم امکان بیماری‌زایی از طریق آب سخن گفت. همین گفته‌های ضد و نقیض باعث شده است تا سازمان‌های متولی تأمین آب لوله‌کشی از مقادیر بسیار بیش‌تر مواد ضد عفونی‌کننده مانند کلر در آب استفاده کنند تا با اطمینان بیش‌تری آب سالم در

اختیار مردم قرار بگیرد. افزایش مواد ضد عفونی -کننده در آب به صورت طولانی -مدت هم باعث تغییر خواص طبیعی آب می شود و هم آسیب جدی به مصرف -کنندگان آن وارد می -آورد.

با این تفاسیر، سوال این جاست که با وجود افزایش بسیار زیاد مصرف آب و آلودگی آن، در صورت ادامه یافتن احتمالی این بیماری تا فصل گرم که به طور طبیعی نیز مصرف آب افزایش پیدا می -کند، توان سیستم -های آبی و آبرسانی برای دسترسی مردم به آب کافی و سالم چقدر است؟ معطوف - شدن توجهات عمومی به مقابله صرف با بیماری، باعث بی توجهی به سایر بخش -ها و پیامد تصمیم -گیری -های مقطعی می -شود. نباید فراموش کنیم که اغلب مسائل مهم و مدیریتی کشور از جنس مسائل جامع و پیچیده هستند. در سیستم -های پیچیده، ایجاد هرگونه تغییر در هر بخش از آن، هرچند کوچک یا مثبت باشد، باعث ایجاد تغییر در گوشه -ای دیگر از سیستم خواهد شد؛ اما مثبت یا منفی - بودن و کوچک یا بزرگ -بودن این واکنش به هیچ عنوان قابل پیش -بینی نیست. به همین دلیل، این گونه مسائل پیچیده یک راه حل قطعی و فوری ندارد و نیازمند همکاری تمامی سازمان -های درگیر برای بهبود تدریجی وضعیت، به جای درمان فوری آن است.

فقر و ثروت ۲ بازوی آسیب به محیط زیست هستند

ظهور و بروز پدیده مدیریت فصلی و جزیره -ای نیز باعث می -شود تا هر زمان یک مشکل به مرحله بحران برسد، تمامی سازمان -ها برای حل آن اقدام کنند و چون سازکاری برای تفاهم بین آن -ها وجود ندارد، اقدامات جزیره -ای انجام شده بی شک به آسیب در بخش دیگری از بدنه مدیریتی منجر خواهد شد؛ برای مثال، شرایطی که امروزه با کنترل نسبی بیماری کرونا از طریق پیشگیری پیش آمده و در مقابل باعث آسیب به منابع آبی شده است یا توصیه استفاده از وسایل نقلیه شخصی و آثاری که در افزایش ترافیک ایجاد کرده است. علاوه بر این، در حال حاضر خطر جهش استفاده و آسیب به طبیعت و منابع

طبیعی توسط انسان برای جبران خسارات وارد شده از یک دوره رکود به شدت قابل تأمل است. در دنیای امروز، هر چیزی ارزش اقتصادی پیدا کرده و محیط‌زیست نیز یکی از آن‌هاست. تجربه ارتباط انسان و محیط در دوره‌های قبل نشان داده است که فقر و ثروت دو بازوی آسیب به محیط‌زیست هستند. جامعه فقیر برای گذران حداقل زندگی و جامعه ثروتمند برای افزایش اندوخته ثروت، هیچ‌کدام توجهی به حفظ محیط‌زیست نشان نخواهند داد. اگر عزم جهانی و مدیریت همه-جانبه برای کنترل استفاده افسارگسیخته جوامع از محیط‌زیست در دوران عقب-نشینی کرونا ایجاد نشود، رکود اقتصادی بی-سابقه فعلی در دنیا باعث افزایش بی-رحمانه فشار انسان بر محیط‌زیست و منابع آبی به‌عنوان مهم-ترین عضو زنجیره پیشرفت برای جبران خسارات و عقب-ماندگی-های ناشی از این بیماری خواهد شد.

سوال این‌جاست که امیدها برای بهبودی طبیعت زخم-خورده به‌دلیل تنفس آن در دوران کنونی همه-گیری کرونا تا کی باقی می-ماند؟ آیا تنفس کوتاه-مدت فعلی می-تواند به بازسازی کامل طبیعتی منجر شود که در طولانی-مدت توسط انسان آسیب دیده است؟ توان سازگاری طبیعت با تغییرات ایجاد شده به تدریجی - بودن آن-ها بستگی دارد، واکنش طبیعت به تغییرات ناگهانی تنفس کامل در دوران همه-گیری و تنش کامل در دوران پس از آن چه خواهد بود؟ این در حالی است که تنش منابع آبی به‌صورت فزاینده-ای قبل، حین و بعد از همه-گیری کرونا افزایش یافته و خواهد یافت. اگر هرچه زودتر شاهد شکل-گیری مدیریتی همه-جانبه در کنترل بیماری نباشیم، افزایش چشمگیر آب در وهله اول و سلامت و کیفیت آب در مرحله بعد، دورنمای مناسبی را از این بیماری درباره منابع آبی در کشور نشان نمی-دهد. این مسأله حتی اگر در سال آبی جاری، افزایش بارندگی-ها کشور را با مشکل روبه‌رو نکند، می-تواند به امنیت آبی بلندمدت کشور ضربه بزند.

دکترای هیدروژئولوژی دانشگاه شهید بهشتی تهران

بحران آب تهران - ۱ / تهران در مرحله بحران مطلق آبی - خبرگزاری تسنیم مورخ

۱۳۹۹/۰۴/۰۷

معاون نظارت بر بهره‌برداری شرکت آب و فاضلاب استان تهران گفت: تهران شهری با سرانه آب تجدیدپذیر پایین و سرانه مصرف بالاست.

به گزارش گروه اقتصادی خبرگزاری تسنیم، محمدرضا کرمی‌نژاد، معاون نظارت بر بهره‌برداری شرکت آب و فاضلاب استان تهران اظهار داشت: به‌طور متوسط سرانه آب تهران از میانگین کشوری پایین‌تر است، میزان حجم آب تجدید شونده در استان تهران به ازای هر نفر ۳۵۰ مترمکعب آب در سال است، درحالی‌که متوسط کشوری ۱۷۰۰ مترمکعب در سال است.

وی ادامه داد: چنان‌چه میزان حجم آب تجدیدشونده کشوری بالای ۱۷۰۰ باشد آن کشور از لحاظ منابع آبی مشکلی ندارد، اما اگر این رقم بین ۱۰۰۰ تا ۱۷۰۰ مترمکعب باشد در مرحله تنش آبی است. وی افزود: اگر میزان حجم آب تجدیدشونده کشوری زیر ۱۰۰۰ مترمکعب باشد در مرحله بحران آبی و چنان‌چه زیر ۵۰۰ مترمکعب آب در مرحله بحران مطلق آبی است.

معاون نظارت بر بهره‌برداری شرکت آب و فاضلاب استان تهران گفت: هم اکنون استان تهران در مرحله بحران مطلق آبی است.

وی گفت: از ابتدای سال تاکنون ۳۲۱ میلیون مترمکعب آب در شهر تهران مصرف شده که در مقایسه با سال گذشته ۱۱ درصد افزایش داشته است و با توجه به منابع محدود آبی، این روند مصرف برای استان تهران نگران‌کننده است.

کرمی‌نژاد افزود: الگوی مصرف آب شرب در استان تهران ۱۴ مترمکعب برای هر خانوار در ماه است و چنان‌چه هر خانوار بیش‌تر از این رقم مصرف کند، پرمصرف محسوب می‌شود.

وی با اشاره به این که ۴۰ درصد مشترکان در تهران مصرفی بالاتر از الگوی مصرف دارند افزود: امسال مشترکان پرمصرف در شهر تهران تنها در دو ماه ابتدای سال ۱۲,۵ درصد افزایش یافتند.

کرمی‌نژاد گفت: علی‌رغم این که شرکت آب و فاضلاب استان تهران توان تصفیه چهار میلیون مترمکعب آب در شبانه‌روز را دارد؛ اما این شبکه با محدودیت‌هایی مواجه است و اگر میزان مصرف مردم از توان شبکه فراتر رود ممکن است با مشکل مواجه شویم.

معاون نظارت بر بهره‌برداری شرکت آب و فاضلاب استان تهران با تاکید بر لزوم صرفه‌جویی در مصرف آب شرب گفت: منظور از صرفه‌جویی، کاهش آن در بخش شرب و بهداشتی نیست، اما با کمی دقت در نحوه مصرف و آب و پرهیز از مصارف غیرضروری مانند پرکردن استخرها، شست‌وشوی حیاط و پارکینگ‌ها، آبیاری در ساعات میانی روز و ... می‌توان مصرف آب را مدیریت کرد.

گلستان | تالاب بین‌المللی گمیشان خشک شد؛ ۱.۲ میلیارد تومان برای علاج بخشی تالاب اختصاص یافت - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۸

گلستان | تالاب بین‌المللی گمیشان خشک شد؛ ۱.۲ میلیارد تومان برای علاج بخشی تالاب اختصاص یافت
گروه استان‌ها- مدیرکل حفاظت محیط زیست گلستان با اشاره به خشک شدن تالاب بین‌المللی گمیشان
گفت: این تالاب شرایط خوبی ندارد و تبدیل به کانون ریزگردها شده است.

محمدرضا کنعانی در گفت‌وگو با خبرنگار تسنیم در گرگان درباره وضعیت تالاب‌های استان اظهار
داشت: مجموعه تالاب‌های آلاگل شامل آلاگل، آلماکل و آجی گل به علت بارش‌های خوب یکی دو
سال اخیر وضعیت خوبی دارند و در سیل آبیگری شده‌اند.

وی افزود: اما تالاب بین‌المللی گمیشان شرایط خوبی ندارد و خشک شده و تبدیل به کانون ریزگردها
شده است.

مدیرکل حفاظت محیط زیست استان بیان داشت: اعتباراتی از منابع ملی برای تالاب بین‌المللی گمیشان
جذب کردیم و برای مطالعات حق‌آبه و علاج بخشی آن مشاور انتخاب شده است تا راهکار اجرایی ارائه
دهد.

وی توضیح داد که با پیگیری‌های انجام شده بالغ بر یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومان از سوی سازمان
حفاظت محیط زیست به استان اختصاص یافته است. با این اعتبارات مطالعات امسال به پایان می‌رسد و
پس از آن عملیات احیا و علاج بخشی تالاب را آغاز خواهیم کرد.

کنعانی ادامه داد: سازمان محیط زیست قراردادی با یک شرکت دانش‌بنیان منعقد کرده که پرواز از خلیج
گرگان به تالاب گمیشان انجام و وضعیت این تالاب بررسی شود و تا یک ماه دیگر خروجی این
مطالعات آماده و در شهریورماه اعتبار موردنظر را جذب کنیم.

مدیرکل حفاظت محیط زیست استان در ادامه با بیان اینکه دغدغه مردم برای خلیج گرگان نقطه قوت است اظهار داشت: موضوع خلیج گرگان و تالاب میانکاله در دستور دومین جلسه ستاد ملی محیط زیست قرار گرفته و معاون اول رئیس جمهور دستور داد که کارگروه ویژه‌ای برای خلیج گرگان و تالاب میانکاله تشکیل شود و در جلسه نخست کمیت و کیفیت آب و محدوده و حریم خلیج و تصرفات آن بررسی شد.

وی اضافه کرد: همچنین مقرر شد تا مرکز ملی اقیانوس‌شناسی، دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی و دانشگاه صنعتی شریف تمام مطالعات و داده‌های دستگاه‌های اجرایی را جمع‌بندی و در جلسه سوم نسخه اجرایی را ارائه کنند که اگر قرار است تبادلی بین خلیج و دریا برقرار شود از کدام نقطه باشد.

دریای خزر با ۳ چالش پایین‌رفتن آب، آلودگی دریا و کاهش منابع‌زیستی مواجه است؛ کاهش سالانه ۱۰ سانتی‌متر تراز آب دریای خزر - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۸

تبخیر سالانه بیش از یک‌متر از سطح آب دریای خزر، افت تراز و بیلان منفی آب و تغییر اقلیم مدیریت منابع آبی در نوار ساحلی خزر را حساس و دشوار کرده است. به گونه‌ای که به گفته کارشناسان سالانه آب خزر به میزان پنج تا ۱۰ سانتی‌متر عقب می‌رود، آبی که دیگر برگشت‌پذیر نیست. یک متخصص اکوبیولوژی منابع طبیعی و آب در این باره معتقد است دریای خزر با سه چالش پایین‌رفتن آب، آلودگی دریا و کاهش منابع‌زیستی مواجه است و به این ترتیب نمی‌توان آینده روشنی برای آن متصور شد؛ به‌طوری‌که در آینده صرفاً یک حجم آب برجا می‌ماند که اگر آن آب را بتوانیم حداقل در مناطق ساحلی تمیز نگه‌داریم شاید بتوانیم استفاده‌هایی از آن داشته باشیم.

به گفته کارشناسان دریای خزر سیستمی بسته دارد و به‌همین دلیل ورود هر نوع آلودگی به آن باعث می‌شود که حیاتش در معرض خطر قرار بگیرد. به عبارت دیگر دریای خزر به آب‌های بیرون متصل نیست و نمی‌توان امیدوار بود که حجم و غلظت آلاینده‌های آن به‌مرور زمان کم شود. همین امر موجب می‌شود که ورود هر نوع آلاینده شیمیایی، انسانی و صنعتی اثرات سوء و مخربی بر خود دریای خزر، آبزیان آن و درحقیقت حیات مردم منطقه و کشور داشته باشد. آلودگی دریای خزر و وضعیت بحرانی آن درحالی رخ می‌دهد که کشورهای ایران، روسیه، قزاقستان، آذربایجان و ترکمنستان به‌عنوان پنج کشور ساحلی دریای خزر موافقت‌نامه‌هایی در راستای حفظ و حمایت از حیات دریای خزر امضاء کرده‌اند؛ اما در عمل اقدام خاصی در این راستا صورت نمی‌گیرد.

سیدمحمد رضا فاطمی، متخصص اکوبیولوژی منابع طبیعی و آب، گفت وگویی را با بازار انجام داده و درخصوص آنچه بر سر دریای خزر می‌آید و آینده پیش‌روی این دریا صحبت‌هایی را داشته است که در ادامه می‌خوانید.

وضعیت دریای خزر در حال حاضر چگونه است و این دریا با چه چالش‌هایی روبه‌رو است؟

دریای خزر در حال حاضر با سه چالش عمده روبه‌رو است؛ از همه مهم‌تر پایین رفتن آب دریای خزر است که سالانه به میزان پنج تا ۱۰ سانتی‌متر عقب می‌رود که با توجه به مدل‌هایی که برای آینده پیش‌بینی کرده‌اند، گرمایش کره زمین، عامل تبخیر و کاهش ورودی رودخانه به نظر می‌رسد. این آب خزر دیگر برگشت‌پذیر نیست و از نوسانات طبیعی رفت و برگشتی تبعیت نخواهد کرد. به این ترتیب با این میزان عقب رفت آب تا ۱۰ سال دیگر حدود یک‌متر آب خزر پایین‌تر می‌رود و ما بخش اعظم تالاب انزلی را از دست می‌دهیم، اگرچه در حال حاضر نیز بخشی از این تالاب از بین رفته و خشک شده است. متأسفانه ما تالاب گمیشان را از دست داده‌ایم و با این تفاسیر و وضعیتی که پیش می‌رود، دور از انتظار نیست تالابی را که در ناحیه استان گلستان و مازندران است نیز از دست بدهیم. در واقع این چالشی است که علاوه بر خط کرانه روی بوم‌سازگان دریای خزر نیز تأثیر می‌گذارد.

چالش بعدی که در رابطه با دریای خزر وجود دارد، افزایش آلودگی این دریاست که این آلودگی‌ها چندین سال است، همچنان ادامه دارد؛ به‌طوری‌که شاهدیم کلیه آلاینده‌ها وارد دریای خزر می‌شوند و آب آن را آلوده می‌کنند. با وجود این هیچ اقدامی در این خصوص انجام نشده است. از سوی دیگر با توجه به این که اکنون میزان توسعه‌های صنعتی و شهری رو به افزایش است و ویلاسازی‌ها و افزایش جمعیت رخ می‌دهد، مطمئناً این آلودگی‌ها به مراتب چند برابر هم می‌شود. سومین چالش نیز کاهش یافتن منابع زیستی دریای خزر است که هم متأثر از صید بی‌رویه است و هم به دلیل پایین رفتن آب دریای خزر است. به این ترتیب سه چالش پایین رفتن آب دریای خزر، آلودگی دریا و کاهش منابع زیستی دست به دست هم داده‌اند تا در آینده نه چندان دور ما در این دریا ماهی چندانی نداشته باشیم. در واقع در حال حاضر نیز در خزر ماهی چندانی نداریم و ماهی‌هایی که موجود است عمدتاً وابسته به رهاسازی ماهیان است که توسط سازمان شیلات انجام می‌گیرد. به عبارت دیگر اگر شیلات این رهاسازی‌ها را انجام

نمی‌داد، اکنون ۸۰ درصد صیدی که داریم، وجود نداشت.

آلاینده‌های دریای خزر به چند دسته تقسیم می‌شوند و چه نوع آلاینده‌هایی را شامل می‌شود؟
جالب است بدانید آلودگی‌های دریای خزر عمدتاً انسانی است و بخشی از آلودگی‌های دریای خزر از مناطق شهری می‌آید؛ درواقع آلودگی‌های میکروبی و فاضلاب‌ها، شوینده‌هایی که از مناطق شهری وارد می‌شود و اخیراً هم آنتی‌بیوتیک‌هایی که بسیار زیاد شده و وارد خزر می‌شود و پلاستیک‌ها و میکرو پلاستیک‌ها جزو آلاینده‌های دریای خزر محسوب می‌شوند.
بخش بعدی آلودگی‌های دریای خزر در واقع آلودگی‌های شیمیایی، سموم و آفتکش‌ها، مواد مغذی ناشی از پساب‌های کشاورزی و افزایش کودهای شیمیایی بی‌رویه است که میزان آن‌ها نیز بسیار زیاد است. از سوی دیگر انواع مواد نفتی که از منشأ خشکی است و بخشی از آن از سمت ایران می‌آید و بخشی نیز از سمت آذربایجان وارد آب‌های ایران شده، موجب آلودگی دریای خزر می‌شود.
آلاینده‌های صنعتی هم شامل عناصر سنگین مثل جیوه، سرب، آرسنیک و مس می‌شود که میزان این آلاینده‌ها نیز روزبه‌روز هم افزایش پیدا می‌کند و وارد دریای خزر می‌شود، با وجود این تا به حال هیچ اقدامی در این زمینه صورت نپذیرفته است.

این آلودگی‌ها و شرایط حاکم چه تأثیری بر فرآیند حیات آبزیان دریای خزر دارد؟
یکی از اصلی‌ترین تأثیرات این آلودگی‌ها این است که اکنون شاهدیم جمعیت‌هایی که مورد صید تجاری بوده‌اند، در دریای خزر از بین رفته‌اند. اولین و مهم‌ترین این ماهیان، ماهیان خاویاری است که تا پیش از این چهار گونه ماهی خاویاری داشتیم که صید می‌شدند، اما اکنون جمعیت بسیاری از این ماهیان از بین رفته و علاوه بر این خود گونه هم در معرض خطر انقراض قرار گرفته است. از سوی دیگر فیل

ماهی اکنون جزو لیست قرمز سازمان بین‌المللی حفاظت از طبیعت (IUCN) قرار گرفته است و گونه‌های دیگر هم به تدریج وارد این لیست می‌شوند و در معرض خطر انقراض قرار می‌گیرند. همچنین صید بی‌رویه ماهی کیلکا نیز موجب شده جمعیت این ماهی کاهش یابد. علاوه بر این وضعیت و جمعیت ماهی سفید نیز در حال حاضر وابسته به تکثیر مصنوعی شیلات است. متأسفانه وضعیت ماهی کفال نیز به همین نحو است. در واقع همه این ماهیانی که ذکر شد مهم‌ترین صیدهای دریای خزر را تشکیل می‌دهند که وضعیت بدی دارند.

تاکنون برای حفاظت از دریای خزر ایران و دیگر کشورهای مجاور این دریا چه اقداماتی انجام داده‌اند؟ در حقیقت پنج کشور ایران، روسیه، قزاقستان، آذربایجان و ترکمنستان به عنوان پنج کشور ساحلی دریای خزر در این رابطه هیچ‌گونه همکاری با هم ندارند و تنها روی کاغذ یک کنوانسیون تنوع‌زیستی امضاء کرده‌اند، به عبارت دیگر این پنج کشور برای این که بخواهند دریای خزر را نجات بدهند، عملاً کاری نمی‌کنند و همکاری‌هایشان در این راستا تنها در حد گفتار و نوشتار است و فقط جنبه تشریفاتی دارد.

دریای خزر از چه جهاتی برای کشور ما اهمیت دارد؟

از نظر کاربری مستقیم انسانی، اکنون مهم‌ترین جنبه دریای خزر برای ما جنبه گردشگری آن است. دومین جنبه اهمیت این دریا نیز از نظر تولید محصولات شیلاتی است. اگرچه از جنبه‌های دیگری نیز خزر برای مهم است؛ اما مهم‌ترین موارد این دو جنبه عنوان شده است.

با توجه به تمام موارد عنوان شده چه آینده‌ای برای دریای خزر پیش‌بینی می‌کنید؟

آینده دریای خزر کاملاً مشخص است که خوب نخواهد بود؛ چراکه هم از نظر میزان حجم آب، هم از

نظر حیات دریایی آبریان و همچنین از لحاظ اکوسیستم‌هایی حساس آن مثل تالاب‌هایی که ذکر شد وضعیت دریای خزر خوب نخواهد بود. شاید بتوان گفت در آینده صرفاً یک حجم آب برجا می‌ماند که اگر آن آب را بتوانیم حداقل در مناطق ساحلی تمیز نگه‌داریم و اجازه ندهیم این حجم از آلاینده وارد آن شود، بتوانیم استفاده‌های دیگری از آن داشته باشیم؛ به‌عنوان مثال می‌توان آن را شیرین کرد یا برای شنا استفاده کرد. درحقیقت اکنون شاید بتوان گفت گردشگری مهم‌ترین استفاده‌ای است که از این دریا می‌توان کرد. پرورش ماهی در قفس نیز یکی از راه‌های جایگزین برای جبران منابع از دست رفته این دریاست که روی این موضوع باید کار شود. می‌توان گفت تنها امیدی که برای تولید ماهی از دریاست، همین پرورش ماهی در قفس باشد.

آیا کم آبی در کشور رو به پایان است؟ روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۸

موضوع کم آبی از جمله مباحث داغ فصول گرم سال است؛ در دو سال گذشته در اوایل فصل گرما شاهد بارندگی‌های شدید و رگباری بودیم که شاید این تصور را در اذهان ایجاد کرد که کم آبی رو به پایان گذاشته و کشور در حال تغییر اقلیم است؛ اما کارشناسان نظری دیگر دارند.

به گزارش «سبزینه» به نقل از ایرنا، حیات همه موجودات روی کره زمین در گرو «آب» است. مقدار این مایه حیات در هر کشوری متفاوت است و زیادبودن آن در برخی کشورها نوعی خوش‌شانسی محسوب می‌شود. برخی کارشناسان محیط زیست معتقدند آب تا چند سال آینده گوهر نایابی می‌شود که جنگ بر سر آن ممکن است جنگ جهانی سوم را رقم بزند و اهمیت این مایه گرانبها به دلیل کاهش روزافزون آن از نفت نیز بیشتر خواهد شد.

صدای زنگ خطر این کم آبی در کشور ما به دلیل موقعیت جغرافیایی گرم و خشک آن هرازچندگاهی به گوش می‌رسد. اما طی دو سال گذشته بارندگی‌های شدید و حتی سیل در فصول گرم سال به ویژه فصل بهار اتفاق افتاد؛ رویدادی که این پرسش را در ذهن‌ها ایجاد کرد که آیا کشور ما وارد ترسالی شده و کم آبی رو به پایان است یا خیر.

این موضوع را با اساتید دانشگاه‌های صنعتی امیرکبیر و صنعتی خواجه‌نصیر به گفت‌وگو گذاشته‌ایم. وارد ترسالی قطعی نشده‌ایم

رضا مکنون، عضو هیئت علمی دانشکده مهندسی عمران و محیط زیست دانشگاه صنعتی امیرکبیر، با بیان اینکه میزان آب در کشور تحت تاثیر تغییر اقلیم و میزان بارش است، اظهار کرد: میزان بارشی که در سال‌های اخیر اتفاق افتاد، بارش‌های حدی (بارش‌های شدید که باعث سیلاب در ایران شد) است اما در کل متوسط بارش در ایران بالا نرفته است.

وی ادامه داد: در یک سال گذشته ممکن است میزان بارندگی و خشکی برابر شده باشد اما نمی‌توانیم بگوییم متوسط بارندگی در ایران نسبت به سال‌های گذشته افزایش مداوم دارد و به صورت قطعی بگوییم کشور به سمت ترسالی قطعی می‌رود.

عضو هیئت علمی دانشکده مهندسی عمران و محیط زیست تصریح کرد: ابرهای باران‌زایی که پیش از دو سال گذشته در تهران داشتیم، قادر نبودند پایین بیایند؛ زیرا توده هوای گرمی در تهران جلو نزدیک شدن این بارش‌ها به زمین را می‌گرفت اما حالا ابرها به سطوح پایین‌تر آمده‌اند که باعث شده تداوم بارش‌ها و اثر آن نیز بیشتر باشد.

تابستان گرمی خواهیم داشت

وی بیان کرد: باید توجه کرد یک‌سری تحولات بزرگ اقلیمی در کشور در حال اتفاق است منتها نمی‌توانیم قاطعانه اعلام کنیم کشور وارد ترسالی شده است. البته چنین تحولاتی در اروپا نیز اتفاق افتاده و در سال گذشته قسمتی از اروپا خشک شد. به‌طور کلی تغییری در گردش آب و هوا صورت گرفته است که یک طرف کره زمین خشک‌تر می‌شود و در طرف دیگر بارندگی افزایش پیدا می‌کند.

مکنون گفت: بارندگی‌های فصل بهار در دو سال گذشته فشرده و در دوره‌های کوتاه اتفاق افتاده است؛ بنابراین هنوز پیش‌بینی می‌شود تابستان گرمی داشته باشیم. زمانی که متوسط میزان دوره گرم را با بارش‌ها اندازه‌گیری کنیم، می‌توانیم پیش‌بینی‌هایی در خصوص افزایش خشکی یا بارش در کشور اعلام کنیم.

این استاد دانشگاه تصریح کرد: در حال حاضر کشور ما قسمت‌تر را گذرانده اما هنوز قسمت خشک نیامده است. زمانی که قسمت خشک سال، خشک‌تر از سال‌های گذشته باشد، متوسط اندازه‌گیری امیدوارکننده نیست. البته بارندگی نسبت به سال گذشته بیشتر بوده اما نیاز است تا پایان تابستان میزان بارش و دما را نیز اندازه‌گیری کنیم.

روند کاهشی بارندگی‌ها در ایران طی ۱۰ سال گذشته

وی با بیان اینکه تغییرات زمانی در حال رخداد است، تصریح کرد: ما در سال‌های گذشته در ماه خرداد بارندگی نداشتیم اما هم‌اکنون تغییر زمانی رخ داده و در خردادماه بارندگی داشتیم.

مکنون توضیح داد: نمی‌توان با دو سال بارندگی حدس زد سال‌های آینده چگونه است اما بررسی‌ها نشان داده است در ۱۰ سال گذشته روند بارندگی‌ها کاهشی بوده و کشور ما ۱۳۰ میلیارد مکعب آب تجدیدپذیر داشته اما آخرین آمارهای وزارت نیرو حدود ۹۰ میلیارد مکعب است؛ به این معنا که ۴۰ میلیارد مکعب میزان آب تجدیدپذیر کاهش یافته که عددی بزرگ است.

عضو هیئت علمی دانشگاه امیرکبیر افزود: در نتیجه جهت قبلی کشور رو به خشکی است و بسیار بعید است که به یکباره روند تغییر کند و به سرعت روند از خشکی به ترسالی گرایش پیدا نمی‌کند. البته ممکن است سرعت خشکی کاهش پیدا کرده باشد اما اینکه به طرف ترسالی حرکت می‌کنیم یا خیر، مشخص نیست.

مصرف آب باید به صورت ریسکی مدیریت شود

مکنون تصریح کرد: باید مصرف آب را به صورت ریسکی مدیریت کنیم و به افزایش بارندگی‌ها خوشبین نباشیم. مدیریت برای آب بسیار کلیدی است و قطعاً نباید طبق خوشبینی کوتاه‌مدت برنامه‌های بلندمدت داشته باشیم.

وی ادامه داد: سال ۹۸ حدود ۱۲ میلیارد مترمکعب آب از سدهای کشور پس از بارندگی‌های شدید و وقوع سیل خارج شد.

این استاد دانشگاه در خصوص احتمال وقوع سیل در کشور اظهار کرد: احتمال وقوع سیل تنها در استان سیستان و بلوچستان در فصول گرم امکان‌پذیر است که خسارت‌آمیز است و زمین نیز نمی‌تواند این آب را جذب کند. در کل سیل‌های کوتاه و آنی به دلیل اینکه سیستم جذبی مناسبی نداریم، مفید نیست و باید

استفاده از آنها مدیریت شود.

عضو هیئت علمی دانشکده عمران و محیط زیست دانشگاه امیرکبیر با بیان اینکه شکل اقلیم کشور در حال تغییر است، اظهار کرد: ما باید برنامه‌ریزی‌های بنیادی برای جذب و جمع‌آوری سیل داشته باشیم و همچنین نیاز است همه دانشگاه‌ها مطالعه لازم را در خصوص مدیریت آب داشته باشند. وی اضافه کرد: برنامه‌ریزی‌های کشور در مدیریت آب برای ۱۰۰ سال گذشته است و حالا اقلیم در حال تغییر بوده و به نسبت آن باید برنامه‌ریزی و مدیریت نیز تغییر کند.

کشور تا ۳ دهه آینده مشکل کمبود آب ندارد

اما احمد میرباقری فیروزآبادی، عضو هیئت علمی دانشکده عمران و محیط زیست دانشگاه خواجه‌نصیرالدین طوسی، نظر دیگری دارد. وی معتقد است: بارندگی‌های اخیر باعث شده است سال‌های زیادی (۳۰ سال آینده) در کشور کمبود آب نداشته باشیم. همچنین سدها اکثراً پر شده است و دوباره تا جایی که سدها سرریز کند، بارندگی خواهیم داشت.

وی با اشاره به بارندگی‌های شدیدی که از فروردین‌ماه در حال بارش است، اظهار کرد: در ایران تغییر اقلیم اتفاق افتاده و کشور وارد ترسالی شده است و همچنان بارندگی‌ها ادامه خواهد داشت.

وی ادامه داد: بارندگی‌ها در دو سال گذشته زیاد شده است و با اینکه برخی از متخصصان تصور می‌کردند این بارندگی‌ها گذراست، شاهد افزایش آنها در سال‌های متمادی بودیم.

به گفته عضو هیئت علمی دانشکده عمران و محیط زیست دانشگاه صنعتی خواجه‌نصیرالدین طوسی، این بارندگی‌ها بسیار جدی است و هر ساله از اسفند تا پایان فروردین‌ماه شاهد بارندگی‌های سیل‌آسا خواهیم بود.

کاهش پانزده سانتیمتری تراز آب دریای خزر - خبرگزاری ایرنا مورخ

۱۳۹۹/۰۴/۰۸

تهران - ایرنا- مرکز ملی مطالعات و تحقیقات دریای خزر موسسه تحقیقات آب وزارت نیرو اعلام کرد: میانگین تراز آب دریای خزر در نیمه اول سال آبی جاری (مهرماه ۹۸) معادل ۲۷.۳۳ - متر بوده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته، ۱۵ سانتیمتر و در مقایسه با دو سال گذشته، ۲۴ سانتیمتر کاهش داشته است. دامنه نوسانی تراز آب این دوره، در مقایسه با دوره‌های مشابه اخیر بسیار کم بوده است، این مساله نشان می‌دهد شدت سیرکاهشی تراز آب در بهار و تابستان گذشته، با شیب کمتری در دو فصل پایانی سال ۹۸ ادامه یافته و در پایان دیماه، روند افزایشی تراز آب آغاز شده است. براساس گزارش منتشره از سوی مرکز ملی مطالعات و تحقیقات دریای خزر موسسه تحقیقات آب وزارت نیرو، میانگین تراز سطح آب دریای خزر در فصل پاییز ۹۸ برابر با ۲۷.۳۳ - متر بوده و نسبت به مدت مشابه سال قبل (پاییز سال ۹۷) ۱۶ سانتیمتر کاهش یافته است. بررسی تغییرات تراز آب در این فصل نسبت به تابستان ۹۸، کاهش ۲۶ سانتیمتری سطح آب را نشان می‌دهد.

وضعیت تراز آب در نیمه نخست سال آبی جاری

میانگین تراز آب در نیمه نخست سال آبی جاری معادل ۲۷.۳۳ - متر بوده و نسبت به مدت مشابه سال گذشته، ۱۵ سانتیمتر و در مقایسه با دو سال گذشته، ۲۴ سانتیمتر کاهش داشته است. دامنه نوسانی تراز آب این دوره، در مقایسه با دوره‌های مشابه اخیر بسیار کم بوده است، این مساله نشان می‌دهد شدت سیرکاهشی تراز آب در بهار و تابستان گذشته، با شیب کمتری در دو فصل پایانی سال ۹۸

ادامه یافته و در پایان دیمه، روند افزایشی تراز آب آغاز شده است.

علل کاهش تراز آب

بررسی روند آبدهی رودخانه‌های مهم حوضه آبریز دریای خزر در دوره منتهی به نیمه نخست سال آبی ۹۹ - ۱۳۹۸، حاکی از کاهش میزان کل آب ورودی از رودخانه‌های اصلی است.

کاهش قابل ملاحظه آبدهی رودخانه ولگا در سال ۲۰۱۹ (۲۰۵ میلیارد مترمکعب) نسبت به میانگین بلندمدت این رودخانه (۲۴۰ میلیارد مترمکعب) در کاهش تراز آب دریای خزر تأثیرگذار بوده است. البته این میزان کاهش از افت شدید آبدهی این رودخانه در سال‌های ۱۹۹۶ (۱۷۶ میلیارد مترمکعب) و ۲۰۱۵ (۱۸۲ میلیارد مترمکعب) کمتر است.

میزان آبدهی ولگا در سال ۲۰۲۰ نیز طبق پیش‌بینی مؤسسه آبشناسی و هواشناسی روسیه، کمتر از حد نرمال خواهد بود.

عامل دیگر مؤثر در کاهش تراز آب به ویژه در سال‌های اخیر، روند افزایش دمای سطح آب است که به عنوان شاخصی در ارزیابی پتانسیل تبخیر از دریای خزر مورد مطالعه قرار می‌گیرد.

نتایج بررسی میانگین دمای سطح آب خزر در سال ۲۰۱۹ میلادی نشان داده است، متوسط دمای آب، ۰.۲ درجه سانتیگراد نسبت به سال گذشته و ۱ درجه سانتیگراد نسبت به میانگین بلند مدت، افزایش یافته است. تحلیل تغییرات دمای آب در دوره اخیر حاکی از روند افزایشی دمای آب خزر به ویژه در بخش‌های میانی و جنوب شرقی این دریا است.

خشکسالی و مشکلات آن | مدیریت بحران خشکسالی و عوارض آن در ایران - پایگاه

خبری تحلیلی ۵۵ آنلاین مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۹

شرایط آب‌وهوایی ایران حداقل در ۵۰ سال اخیر دچار تغییراتی شده است. از یک طرف بارندگی شدید موجب وقوع سیلاب‌های شدید شده و در ۱۶ ماه گذشته در اکثر نقاط کشور شاهد بارش‌های شدید و منجر به سیلاب بوده‌ایم و از سوی دیگر، در سال‌های ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۸ با خشک‌سالی مداوم شدیدی روبه‌رو شدیم. در پنج دهه اخیر، تجاوز به حریم مسیل‌ها، رودخانه‌ها، ساخت‌وسازهای غیرقانونی در آن نقاط و همچنین مناطق پایین‌دست و بالادست سدها و کم‌توجهی به پوشش گیاهی و آبخیزداری، سیلاب‌ها را آسیب‌زاتر کرده است. برخی از کارشناسان هواشناسی معتقدند سرما و گرمای زیاد هوا در برخی روزهای زمستان و تابستان و بارش‌های رگباری و شدید، به دلیل تغییر اقلیم و تغییرات در آب‌وهوا است و البته این تغییرات اقلیمی با مدیریت کم‌کفایت موجب خسارت‌های درازمدت بیشتری برای کشور شده است. آسیب‌هایی که از این طریق به کشور و منطقه ما وارد می‌شود، با هیچ سانحه طبیعی دیگری قابل قیاس نیست. از جهت دیگر، به دلیل بطئی‌بودن اثرهای تغییرات اقلیمی، کمترین توجه را از نظر مدیریت بحران و تیم‌های تخصصی علمی در کشور ما تاکنون به خود جلب کرده است. در دو دهه اخیر، خشک‌شدن دریاچه‌ها، کم‌شدن آب رودخانه‌ها، وقوع توفان‌های گردوخاک و دماهای بالا، به‌ویژه در تابستان‌ها که پی‌درپی در سال‌های اخیر رکورد زده‌اند، در کشور مشاهده شده است. دمای ۵۵ درجه در تابستان سال ۹۸ در خوزستان و حداقل دمای ۳۴ درجه در جنوب البرز طبق گزارش سازمان هواشناسی، رکورد جدیدی بود که چه‌بسا در تابستان ۹۹ نیز با اوج دیگری رکورد قبلی جابه‌جا شود. متخصصان سازمان هواشناسی معتقدند با بارش‌های رخ داده از ابتدای بهار ۱۳۹۸ نمی‌توان مدعی شد که وارد دوره ترسالی شده‌ایم. در سال ۹۸ میزان بارش در اکثر استان‌ها نسبت به حد نرمال بالاتر بود. در مهرماه ۱۰

استان کشور در خشک‌سالی بودند و بارش پایین‌تر از میانگین نرمال بود. خشک‌سالی‌ها از منابع مهم تغییرات دولت مرکزی و سلسله‌ها در ایران قرن نوزدهم بوده است. در سال ۱۸۶۱ به علت خشک‌سالی، گندم منطقه شمال که معمولاً ۲۰ تا ۳۰ هزار خروار محصول می‌داد، نتوانست بیش از صد تا ۲۰۰ خروار بدهد و به دنبال آن، گندم فوق‌العاده گران و کمیاب شد و مردم از گرسنگی مردند. خشک‌سالی ۱۸۶۱م و ۱۸۷۲م در اکثر نقاط ایران رخ داد؛ مناطقی مانند آذربایجان، خراسان، کرمان، یزد، فارس و کرمانشاه در این دوره، جداگانه با خشک‌سالی و قحطی مواجه شده‌اند. این دو خشک‌سالی بزرگ، بیشترین آسیب را به کشور وارد کرد. کاهش نرخ پول رایج به دلیل سقوط ارزش نقره در اواخر سال ۱۸۶۰م، باعث بالارفتن نرخ کالاهای اقتصادی و تحمیل گرانی بر مردم شد. کشور در ۲۰ سال، از سال ۱۸۶۴م تا ۱۸۸۴م، به دلیل خشک‌سالی‌های پیاپی، آسیب شدیدی دید و این سانحه طبیعی نقش مؤثری در تضعیف حکومت ناصرالدین‌شاه داشت. او که برای تأمین هزینه سفرهای خود به اروپا با مشکلات مالی مواجه بود، با اعطای امتیاز تنباکو به یک کمپانی انگلیسی موافقت کرد و پس از مراجعت به ایران در ۱۸۹۰م قرارداد را با تالبوت امضا کرد؛ به نحوی که در ۲۰ مارس ۱۸۹۰م، امتیاز انحصاری تجارت توتون و تنباکو به مدت ۵۰ سال به تالبوت اعطا شد. با جنبش تنباکو و فتوایی که گفته شد از سوی میرزای شیرازی برای میرزا حسن آشتیانی در تهران فرستاده شد، این معاهده در سال ۱۸۹۲م لغو شد. این رخداد اولین بحران سیاسی ناشی از بحران اقتصادی را بعد از خشک‌سالی و قحطی در دوره ناصری بر جا گذاشت. قحطی بزرگ صد سال قبل (۱۹۱۷ تا ۱۹۱۹ میلادی) قحطی گسترده‌ای بود که تلفات جانی فراوانی را در ایران سبب شد. این رخداد، با وقوع جنگ جهانی اول هم‌زمان بود و بخش‌هایی از ایران به دست نیروهای روسیه و انگلیس اشغال شده بود. در همین زمان، درگیری‌های داخلی نیز قدرت مرکزی را در ایران ضعیف کرده بود.

کودتای ۱۲۹۹ که زمستان امسال صدساله می‌شود، بعد از این فجایع در ایران رخ داد و سقوط سلسله

قاجار در شش سال بعد از سال‌های بحرانی اتفاق افتاد. رخداد تغییرات اقلیمی و گرم‌شدن زمین از اتفاق‌های مهمی است که در دهه‌های اخیر در کشور رخ داده است. هر دولتی در ایران امروز و آینده، باید برای ثبات، توسعه و ایمنی ایران برنامه‌های کلان خود را بر پایه آینده تنظیم کند.

* عضو وابسته فرهنگستان علوم

منبع: شرق - مهدی زارع*

در گفت‌وگو با محقق حوزه اقلیم‌شناسی درباره ترسالی و یا خشکسالی ایران مطرح شد؛ بی‌اثر شدن بارش‌ها با افزایش دما و تبخیر آب/همچنان با خشکسالی در فصول گرم سال مواجهیم - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۰۹

در حالی که اکثر مدل‌های جهانی نشان می‌دهد که ایران تا پنج سال آینده با افزایش بارش‌ها مواجه است، ولی رییس پژوهشکده اقلیم‌شناسی اعلام می‌کند که این داده نباید ما را گمراه کند؛ چرا که ایران در کنار افزایش بارش‌ها با افزایش میزان دما نیز مواجه است، به گونه‌ای که میزان افزایش دما به حدی است که اثرات افزایش دما را بدون اثر می‌کند؛ از این رو باید نقشه راه آینده ما بر مدیریت منابع آب، آبخیزداری و آبخوانداری متمرکز شود.

به گزارش ایسنا، برخی اوقات لطیف همچون باد صبحگاهی که به صورت بوزد، روح‌نواز می‌شود و گاهی خروشان و سیل آسا که هر چه در سر راه خود بیابد با خود می‌برد، برخی اوقات ممتد و یک ریز می‌بارد و برخی اوقات گویا نفرین آسمان بر زمین نازل شده است. محققان به ما می‌گویند اینها نشانه‌های تغییر اقلیم است که گاهی سال پر بارشی را تجربه می‌کنیم و در برخی اوقات دست دعا به سوی آسمان داریم برای بارش هر چند اندک.

اما دو سال است که زمین‌های تشنه ایران با بارش‌های خوبی مواجهند، ولی رییس پژوهشکده اقلیم‌شناسی تاکید دارد که هر چند مدل‌های جهانی حکایت از افزایش بارش‌ها دارد، ولی نباید این داده‌ها ما را گمراه کند؛ چرا که همانقدر که کشور با افزایش بارش مواجه است، از آن بیشتر، افزایش دما را دارد و افزایش دما به معنای تبخیر بیشتر و مصرف آب بیشتر.

آیا ایران وارد ترسالی شده است

دکتر ایمان بابائیان، رییس پژوهشکده اقلیم‌شناسی در گفت‌وگو با ایسنا اظهار کرد: سازمان جهانی هواشناسی تعاریفی دارد و مطابق این تعاریف بینیم که دوره ترسال داریم و یا خشکسالی و از نظر اقلیمی ما از دوره خشکسالی وارد ترسالی شده‌ایم یا خیر.

وی با بیان اینکه حداقل دوره برای تعیین اقلیم یک منطقه ۳۰ سال است، اظهار کرد: از این رو با یکی دو سال و حتی ۱۰ سال خشکسالی و ۱۰ تا ۱۵ سال ترسالی نمی‌توانیم بگوییم وارد ترسالی شدیم، بلکه لازم است یک دوره اقلیمی ۳۰ ساله گذشته باشد و میانگین بارش به طور معناداری از دوره نرمال ماقبل این دوره افزایش داشته باشد.

بابائیان با بیان اینکه برای این محاسبه یکسری شاخص‌هایی داریم که مشخص می‌کند آیا ما از دوره خشکسالی به ترسالی وارد شده‌ایم یا خیر، اضافه کرد: بارش‌های دو سال اخیر نوساناتی است که در دوره‌های مختلف اقلیمی داریم و ممکن است یکی دو سال افزایش و یا کاهش و ۵ تا ۱۰ سال کاهش داشته باشیم و این بارش‌ها نوسانات اقلیمی طبیعی است.

رییس پژوهشکده اقلیم‌شناسی با تأکید بر اینکه با بارش‌های یکی دو سال اخیر نمی‌توان بگوییم با ترسالی مواجهه شدیم، خاطر نشان کرد: توانایی پیش‌بینی‌های رسمی و محاسباتی ما برای وضعیت آب و هوایی تا ۴ ماه آینده است. ممکن است ماه پنجم به بعد را پیش‌بینی کنیم، ولی این برآورد صحت بالایی ندارد. اما نتایج بررسی‌هایی که از نظر تحلیلی بر روی شاخص‌های بزرگ مقیاس کلان اقلیمی مانند "موقعیت پر ارتفاع جنب آرای"، "وضعیت شاخص‌های دور پیوندی مانند انسو"، "وضعیت دمای پهنه اقیانوس هند" و "مونسون تابستان هند" در چند ماه اخیر انجام دادیم، نشان داد که در پاییز امسال بارش‌های ما با تاخیر آغاز خواهد شد و کمتر از حد نرمال است.

بابائیان با بیان اینکه ما پیش‌بینی‌های هفتگی و ماهانه آب و هوا را در هفته اول هر ماه شمسی به‌روز رسانی

می‌کنیم، خاطر نشان کرد: برای پیش‌بینی‌های آینده آب و هوا دو اصطلاح "پیش‌بینی" و "پیش‌نگری" استفاده می‌شود. پیش‌بینی بر اساس داده‌های مشاهداتی ایستگاه‌های هواشناسی کل کره زمین استفاده می‌شود که این پیش‌بینی در کمتر از ۵ سال آینده است، ولی پیش‌نگری زمانی است که تا ۱۰۰ سال آینده پیش‌نگری می‌شود.

وضعیت بارش‌های کشور تا پایان قرن حاضر

این محقق حوزه اقلیم‌شناسی، نهاد مرجع تغییر اقلیم جهانی در سازمان ملل را هیات بین‌الدول بین‌المللی دانست و اضافه کرد: بر اساس جدیدترین گزارش این هیات بارش منطقه خاورمیانه و دمای آن به گونه‌ای است که این منطقه به سمت خشکسالی می‌رود و دلیل آن انتشار گازهای گلخانه‌ای است. این داده‌ها همچنین نشان می‌دهد که کشور ما تا سال ۲۱۰۰ میلادی و انتهای قرن حاضر به سمت خشکسالی می‌رود. وی افزود: در این میان استثنایی وجود دارد و آن هم جنوب کشور است؛ چراکه تعداد کمی از مدل‌ها اعلام می‌کنند که نوار جنوبی کشور به ترتیب استان‌های "سیستان و بلوچستان"، "هرمزگان"، "بوشهر" و "خوزستان" بارش‌های آنها کاهش می‌یابد، ولی اکثر مدل‌ها افزایش میانگین بارش‌ها در نوار جنوبی کشور در آینده را نشان می‌دهد؛ اما در سایر مناطق میزان بارش‌ها روند کاهشی دارد.

وی اضافه کرد: مهمترین مشخصه بارش‌های آینده کشور موضوع تغییر در میانگین بارش‌ها نیست، بلکه تغییرات شدید و سیل‌آسای بارش‌ها است و بر این اساس پیش‌بینی‌پذیری پیش‌بینی‌ها کاهش می‌یابد و بارش‌ها به سمت رگباری و سیل‌آسا شدن می‌روند.

به گفته این محقق، در آینده ضمن آنکه میانگین بارش‌ها در کشور کاهش می‌یابد، این بارش‌ها به صورت کم و سیل‌آسا نیز رخ می‌دهند و این وضعیت در نوار جنوبی کشور نسبت به سایر مناطق کشور بیشتر است.

رییس پژوهشکده اقلیم‌شناسی با بیان اینکه اولین گزارش تغییر اقلیم کشور از سوی پژوهشکده اقلیم‌شناسی مشهد در سال ۱۳۸۱ منتشر کرد، اضافه کرد: سازمان جهانی هواشناسی در یکی دو سال اخیر طرحی به نام A 2 D را در دستور کار قرار داد (Annual To Decadal prediction) و بر اساس آن نسبت به پیش‌بینی وضعیت بارش‌ها در همه مناطق دنیا از سال ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۳ اقدام کرد. در آخرین گزارش A 2 D، ایران از پنج سال مذکور (۲۰۱۹ تا ۲۰۲۳)، ۳ سال شاهد بارش‌های نرمال خواهد بود. وی اظهار کرد: ما در پژوهشکده اقلیم‌شناسی با مدل‌های سازمان جهانی هواشناسی یکسری پردازش‌های آماری را در حال اجرا داریم تا پیش‌بینی‌های پنج سال دیگر از سال ۲۰۲۴ تا ۲۰۲۸ را ارائه دهیم. گزارش این مطالعات در اواسط تابستان منتشر خواهد شد.

افزایش بارش و افزایش تبخیر چالش آب‌وهوایی ایران

بابائیان با بیان اینکه بررسی شاخص‌های دور حکایت از یک روند تقریباً مثبت دارد و این چشم‌انداز را نشان می‌دهد که در یک دهه آینده بارش‌های ایران تمایل نسبی به بیشتر نرمال شدن را دارد، تاکید کرد: ولی این چشم‌انداز نباید ما را گمراه کند؛ چرا که میزان افزایش بارش‌های ایران در حدی است که هر گونه افزایش بارشی را بدون اثر می‌کند و ما باز شاهد کم بارشی هستیم.

رییس پژوهشکده اقلیم‌شناسی دلیل این امر را افزایش دما ذکر کرد و در این باره توضیح داد: افزایش دما، افزایش "تبخیر" را در پی دارد و میزان تبخیر آنقدر زیاد است که افزایش بارش‌ها را بدون اثر کرده است.

به گفته وی اثرات افزایش دما به مراتب بیشتر از اثرات افزایش بارش است و متأسفانه ما همچنان با خشکسالی در فصول گرم سال مواجه هستیم.

بابائیان با تاکید بر ضرورت برنامه‌ریزی برای حفظ آب‌های ناشی از بارش، گفت: ما نیاز داریم در

خصوص استحصال آب ناشی از بارش‌های رگباری و سیل آسا در کشور برنامه‌ریزی کنیم و بر روی اجرای پروژه‌های استحصال آب، مدیریت منابع آب و آبخیزداری و آبخوان‌داری متمرکز شویم و نقشه راه آینده ما در این زمینه باید به حفاظت از آب، جمع‌آوری آب، آبخیزداری، آبخوان‌داری و مدیریت منابع آب کمک کند.

وی تاکید کرد: از این رو زمانی که اثرات تلفیقی بارش و میزان دما را بررسی می‌کنیم، مشاهده می‌شود که در دهه‌های آینده باز با پدیده خشکسالی مواجه هستیم. اینکه برخی از مراجع بین‌المللی مانند پروژه A 2 D میزان بارش‌ها را روند افزایشی اعلام می‌کنند، ما را گمراه نکند.

بابائیان با بیان اینکه با افزایش بارش‌ها، افزایش دما و تبخیر آب را داریم، با تاکید بر اینکه از این رو نیاز آبی ما بیشتر خواهد شد، ادامه داد: زمانی که دما افزایش می‌یابد، میزان مصرف آب در بخش کشاورزی افزایش می‌یابد.

شاخص‌های موثر در خشکسالی

وی با بیان اینکه کاهش بارش‌ها تنها شاخص تعیین خشکسالی نیست، ادامه داد: میزان دما و تبخیر نیز در این زمینه موثر است. هر چه دما افزایش یابد، تبخیر نیز افزایش می‌یابد و چون خشکسالی ترکیبی از بارش و دما است، افزایش دما به مراتب اثرات بیشتری از بارش دارد؛ از این رو در آینده خشکسالی را داریم و متأسفانه در کنار خشکسالی، رفتار بارش‌ها قابل مدیریت برای جمع‌آوری آب نیست. به گفته وی، در آینده با بارش‌های ناگهانی و سیل آسا مواجه خواهیم داشت.

دلایل افزایش دما

رییس پژوهشکده اقلیم‌شناسی، افزایش دما را ناشی از گرمایش جهانی دانست و گفت: گرمایش جهانی

ناشی از فعالیت‌های انسانی و افزایش گازهای گلخانه‌ای است. روند افزایش این گازها موجب آشفته‌گی در رفتارهای جو می‌شود. بارش‌های سنگین و سیل آسا، افزایش برف‌های ناگهانی و کمتر شدن میزان بارش برف از تبعات گرمایش جهانی است.

وی با بیان اینکه بررسی‌ها نشان می‌دهد که بر اثر گرمایش جهانی در سال ۲۰۵۰ تقریباً برف‌های قطبی در تابستان به صفر می‌رسد، اظهار کرد: علاوه بر آن رخدادهای حدی و آشفته‌گی‌های اقلیمی بیشتر می‌شود؛ از این رو اکثر کشورها در نشست ۲۰۱۵ در خصوص کاهش گازهای گلخانه‌ای متعهد شدند؛ چرا که هدف کنوانسیون سازمان ملل درباره تغییرات اقلیمی یا UNFCCC و هیات بین‌دولتی تغییر اقلیم (IPCC) رساندن دمای کره زمین به کمتر از ۲ درجه سانتی‌گراد تا سال ۲۱۰۰ است و در کنار آن کشورها تلاش کنند که این میزان دما به کمتر از ۱.۵ درجه سانتی‌گراد برسد.

رییس پژوهشکده اقلیم‌شناسی با تاکید بر اینکه در هیچ شرایطی دمای کره زمین نباید بالاتر از ۲ درجه سانتی‌گراد باشد، خاطر نشان کرد: در صورتی که از سال ۲۱۰۰ این میزان دما افزایش یابد، بسیاری از اکوسیستم‌های دریایی و جانوری و خشکی از بین می‌روند و برگشت ناپذیر خواهند شد؛ ولی اگر این دما کمتر از ۲ درجه باشد، حتی اکوسیستم‌های از بین رفته می‌توانند به حیات خود بازگردند.

به گفته وی، اگر همه کشورها به همه تعهدات خود در زمینه کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای پایبند باشند، باز هم در سال ۲۱۰۰ دمای کره زمین به ۲.۷ درجه سانتی‌گراد می‌رسد؛ یعنی ۷ درجه بیشتر از آستانه تحمل کره زمین، از این رو باید تلاش‌های بیشتری در این زمینه داشته باشیم.

اینجا ایران است - خبرگزاری مشرق نیوز مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۰

چشمه‌های زیبای باداب سورت که به چشمه‌های رنگی نیز معروف هستند دومین اثر طبیعی ملی ایران بعد از کوه دماوند هستند که در استان مازندران، جنوب ساری، بخش چهاردانگه روستای اُروست قرار دارد.

کاهش عطش روستاهای مازندران در دولت تدبیر و امید - خبرگزاری ایرنا مورخ

۱۳۹۹/۰۴/۱۰

ساری - ایرنا - در حالی حدود هفت سال از روی کار آمدن دولت تدبیر و امید در کشور می‌گذرد که با وجود تنگنای اقتصادی ناشی از تحریم ظالمانه، با سرمایه‌گذاری دولت کم‌آبی روستاها و روستانشینان مازندران به عنوان یکی از پراثرترین استان‌های کشور ۳۰ درصد کمتر شد.

به گزارش خبرنگار ایرنا، براساس آمار رسمی و آخرین سرشماری استان مازندران دارای ۲ هزار و ۹۱۹ روستا با جمعیت حدود یک میلیون و ۵۰۰ هزار است که ۴۳ درصد از جمعیت سه میلیون و ۲۸۳ هزار نفری این خطه شمال کشور را تشکیل می‌دهد.

همچنین یک‌هزار و ۶۵۷ روستا تحت پوشش شرکت آبفای مازندران مدیریت و مابقی یک هزار و ۲۶۲ روستای دیگر به صورت هیأت امنایی و با مدیریت دهیاران اداره می‌شوند که بخش زیادی از هزینه‌های

ناشی از خرابی دستگاه‌های آبرسانی و حتی کلرژنی آب برای بهداشتی کردن آب شرب نیز با نظارت آبفا و هزینه این شرکت انجام می‌شود.

با وجود اینکه مازندران از جمله استان‌های برخوردار از آب است اما همواره از نعمت آب شرب بی‌بهره بوده که این مسئله در مناطق کوهستانی بیش از دیگر مناطق به چشم می‌خورد.

در حالی که بیشترین میزان بارندگی و بارش برف استان در ارتفاعات استان اتفاق می‌افتد، اما تا پیش از روی کار آمدن دولت تدبیر و امید تقریباً بسیاری از روستاهای بالادست استان از نعمت آب شرب و همچنین آب لوله‌کشی بی‌بهره بودند و به شکل سستی از چشمه‌ها و یا بی‌آبی نیاز خود به آب شرب را تأمین می‌کردند.

کاهش ۳۰ درصدی عطش روستاهای مازندران در دولت تدبیر

طبق آمار تا پیش از روی کار آمدن دولت تدبیر و امید در سال ۹۲ ضریب برخورداری روستاهای مازندران به عنوان یکی از استان‌های پرآب با برخورداری سالانه حدود چهار میلیارد متر مکعب آب سطحی حدود ۶۰ درصد بود که این آمار با ۱۲ درصد رشد در این مدت به بیش از ۷۲ درصد رسید و با احتساب روستاهایی که در این مدت خارج از پروژه‌های آبفای روستایی و با اعتبار عمرانی استانی در قالب مدیریت هیأت امنایی از آب شرب برخوردار شدند این ضریب به ۸۰ درصد ارتقا یافته است.

براساس این آمار صرفاً در دولت تدبیر و امید بیش از ۳۰ درصد از روستاهای استان مازندران از آب شرب بهداشتی برخوردار شدند که در دولت‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی بی‌سابقه بود.

دولت یازدهم و دوازدهم تاکنون بیش از پنج هزار میلیارد ریال برای آبرسانی به روستاهای استان مازندران اعتبار هزینه کرد که با این میزان اعتبار ۵۶۲ روستای تحت پوشش شرکت آبفای استان از آب شرب بهداشتی برخوردار شدند و پیش‌بینی می‌شود که در صورت تخصیص اعتبار ۲ هزار میلیارد ریالی تا سال ۱۴۰۰ که پایان دوره هشت ساله دولت تدبیر محسوب می‌شود حدود ۱۰۰ روستای دیگر نیز از نعمت آب شرب

برخوردار شوند و ضریب برخورداری روستاهای استان از آب شرب به بیش از میانگین کشوری برسد. براساس آخرین آمار هم اکنون ضریب برخورداری روستاهای کشور از آب شرب حدود ۷۴ درصد است که طبق برنامه ششم توسعه باید ضریب برخورداری روستاها از آب شرب به حدود ۹۲ درصد برسد و برنامه ریزی دولت در مازندران تحقق به این ظریب را تا سال ۱۴۰۰ عملی محقق خواهد کرد

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب مازندران گفت: در دولت تدبیر و امید در مجموع ۵۶۲ روستای تحت مدیریت شرکت آبفا که بیش از یک سوم روستاهای استان را شامل می شود از آب شرب سالم برخوردار شدند. مجید عبداللهی در گفت و گو با خبرنگار ایرنا افزود: در دولت تدبیر و امید حدود پنج هزار میلیارد ریال اعتبار برای اجرای طرح های آبرسانی در روستاهای تحت پوشش شرکت آبفای مازندران هزینه شده است. وی خاطرنشان کرد: در این دولت ۱۱۱ هزار و ۳۸۶ خانوار روستایی با جمعیت حدود ۳۳۰ هزار نفر از آب شرب و لوله کشی برخوردار شدند و هم اکنون حدود ۷۳ درصد از جمعیت روستایی این خطه شمال کشور از آب شرب برخوردار شدند که این ضریب تا پیش از این دولت حدود ۶۰ درصد بود.

وی گفت: هم اکنون حدود ۴۰۰ پروژه آبرسانی روستایی نیز در استان مازندران در دست اجراست که برای تکمیل این پروژه ها حدود ۲ هزار میلیارد ریال اعتبار مورد نیاز است.

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان مازندران اظهارداشت: علاوه بر آن در دولت تدبیر حدود یک هزار میلیارد ریال برای اجرای طرح های آبرسانی شهرهای این استان نیز هزینه شده است.

عبداللهی افزود: در مجموع حدود هفت شهر از ۵۸ شهر استان مازندران با جمعیت ۳۲۲ هزار خانوار در دولت یازدهم و دوازدهم از آب شرب برخوردار شدند.

استان مازندران ۵۸ شهر و حدود سه هزار روستا دارد که ۵۷ درصد از این جمعیت در شهرها و مابقی در روستاها سکونت دارند.

توسعه زیرساخت‌های آبرسانی دستاورد ماندگار دولت در کهگیلویه و بویراحمد -

خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۰

گچساران - ایرنا - توسعه زیرساخت‌های آب و فاضلاب در مناطق شهری و روستایی از دستاوردهای ماندگار دولت تدبیر و امید برای دراز مدت در کهگیلویه و بویراحمد است و در دست اجرا بودن برخی طرح‌های بزرگ، تحقق نیازهای این حوزه را تضمین کرده است.

تامین آب آشامیدنی سالم و پایدار در سال‌های اخیر برای جمعیت قابل توجهی از روستاییان و بهبود کیفیت آب در مناطق شهری در این استان با احداث صدها کیلومتر خط انتقال، ساخت مجتمع‌های آبرسانی و گرفتن تخصیص آب از سدها و یا احداث سدهای جدید امکان پذیر شده است.

جمعیت روستایی استان در سال‌های اخیر با کاهش مواجه شده است و افزایش زیرساخت‌های اولیه زندگی به ویژه دسترسی به آب سالم می‌تواند زمینه ساز ماندگاری روستاییان و توسعه زندگی روستایی باشد دولت تدبیر و امید اعتبارات هنگفتی برای توسعه زیر ساخت‌های آب آشامیدنی این مناطق هزینه کرده است.

بیش از ۴۵ درصد از جمعیت ۷۲۳ هزار نفری کهگیلویه و بویراحمد در روستاها سکونت دارند. این استان دارای یک هزار و ۶۴۱ روستای دارای سکنه است که حدود ۷۰۰ روستای آن بالای ۲۰ خانوار جمعیت دارد.

براساس آمار شرکت آب و فاضلاب کهگیلویه و بویراحمد، شاخص برخورداری روستاهای این استان از آب آشامیدنی سالم در ابتدای فعالیت دولت تدبیر و امید ۶۸ درصد بود که با سرمایه گذاری دولت و ایجاد مجتمع‌های بزرگ آبرسانی روستایی، این شاخص هم اکنون به ۷۵.۱۱ درصد رسیده است.

زیرساخت‌های ایجاد شده به روایت آمار

معاون برنامه ریزی و سرمایه گذاری شرکت آب و فاضلاب کهگیلویه و بویراحمد گفت: ۱۰ مجتمع آبرسانی در مناطق روستایی استان از سال ۱۳۹۲ تاکنون بهره براری شده است.

اشرف احسانی افزود: با بهره برداری از این طرح ها ۱۴۰ روستا با ۹ هزار و ۴۶۰ خانوار و ۴۱ هزار نفر جمعیت در کهگیلویه و بویراحمد از آب آشامیدنی سالم و پایدار بهره مند شده اند.

وی بیان کرد: ۲ مجتمع کریک دارشاهی و باباکلان در شهرستان های بویراحمد و گچساران نیز در صورت تامین اعتبار تا پایان سال جاری تکمیل می شود.

احسانی تصریح کرد: با بهره برداری از این طرح ها سه هزار و ۸۸۲ خانوار با بیش از ۱۵ هزار نفر جمعیت از نعمت آب سالم برخوردار می شوند.

معاون برنامه ریزی و سرمایه گذاری شرکت آب و فاضلاب کهگیلویه و بویراحمد تاکید کرد: در دولت تدبیر و امید اجرای ۱۸ مجتمع آبرسانی روستایی با ۴۸۶ روستا و ۱۱۰ هزار نفر جمعیت در دستور کار قرار گرفت.

وی بیان کرد: از ابتدای سال ۱۳۹۲ تاکنون ۳۸۴ روستا با ۱۸۱ میلیارد تومان اعتبار در استان آبرسانی شده است. احسانی مجموع انشعاب های آب واگذار شده از سال ۱۳۹۲ تاکنون را ۱۴ هزار و ۸۹۵ مورد برآورد کرد.

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب کهگیلویه و بویراحمد گفت : از ابتدای سال ۱۳۹۲ تاکنون در این استان بیش از یک هزار و ۱۰۳ کیلومتر شبکه توزیع آب شرب، ۵۰ هزار مترمکعب مخزن در قالب ۱۶۵

مورد، ۲۷ حلقه چاه آب آشامیدنی و ۳۴۰ ایستگاه پمپاژ آب در استان ایجاد شده است.

فیض الله پاسره اظهار داشت: با توجه به اینکه ۸ تا ۱۰ درصد آب های کشور در کهگیلویه و بویراحمد تولید می شود تامین آب پایدار مطالبه به حق مردم این استان است.

وی تصریح کرد: هم اکنون از یک هزار و ۶۴۱ روستای استان کهگیلویه و بویراحمد یک هزار و ۴۷۲ روستا دارای سیستم لوله کشی آب شرب هستند.

وی ادامه داد: در زمان حاضر ۱۴۶ روستای استان با جمعیتی بیشتر از هشت هزار نفر בעلت نداشتن منابع تامین آب، پراکندگی و جمعیت زیر ۲۰ خانوار توسط ۱۴ تانکر سیار آبرسانی می شوند.

نگاهی به میزان سرمایه گذاری های بخش آب و فاضلاب

پاسره گفت: از سال ۱۳۹۴ تا سال گذشته ۱۱۶ میلیارد تومان از محل صندوق توسعه ملی برای ایجاد زیرساخت‌های آب آشامیدنی مناطق روستایی استان اختصاص داده شد. مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب کهگیلویه و بویراحمد تصریح کرد: از ابتدای دولت تدبیر و امید تاکنون ۳۷۶ میلیارد تومان سرمایه گذاری برای ایجاد زیرساخت‌های آب و فاضلاب استان هم انجام شده است. وی عنوان کرد: شاخص برخورداری از فاضلاب در شهرهای کهگیلویه و بویراحمد ۳۲ درصد و مناطق روستایی آن یک درصد است.

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب کهگیلویه و بویراحمد با بیان اینکه شهرهای دوگنبدان، یاسوج و سی سخت دارای شبکه فاضلاب هستند و در حال تکمیل شدن است، عنوان کرد: مطالعات شبکه فاضلاب بقیه شهرهای استان انجام شده و در برخی شهرها از جمله چرام، لنده، بهمنی، مادوان و باشت عملیات احداث در حال انجام است.

بهره گیری از سدها

سرپرست شرکت آب منطقه ای کهگیلویه و بویراحمد گفت: بهره گیری از سد کوثر برای تامین آب آشامیدنی از دستاوردهای سال های اخیر بوده که در شهرستان گچساران عملیاتی و عملیات اجرایی انتقال آب به چهار شهر استان در حال انجام است. آرش مصلح افزود: طرح آبرسانی به شهر لیکک و روستاهای مسیر از سد کوثر در سال ۱۴۰۰ بهره برداری می شود.

وی بیان کرد: این طرح که عملیات اجرایی آن سال در ۱۳۹۰ آغاز شده هم اکنون ۴۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارد.

وی اظهار داشت: این طرح در مسیری به طول ۵۵ کیلومتر و با اختلاف ارتفاع حدود ۴۰۰ متر، آب تصفیه شده از سد کوثر برای جمعیت حدود ۸۵ هزار نفر را انتقال می دهد .

سرپرست شرکت آب منطقه ای کهگیلویه و بویراحمد ابراز داشت: براساس برنامه ریزی انجام شده عملیات لوله گذاری طرح به طول ۵۵ کیلومتر، امسال انجام می شود و سال آینده نیز ایستگاه پمپاژ و مخازن آن تکمیل خواهد شد.

وی اظهار داشت: سرمایه گذاری مورد نیاز تکمیل این طرح ۲۵۰ میلیارد تومان است.

در سفر اخیر رئیس امور پایش و آمار و اطلاعات سازمان برنامه و بودجه کشور به استان، ۶۰ میلیارد تومان اعتبار برای اجرای این طرح پیش بینی شد.

فرماندار کهگیلویه هم گفت: با بهره برداری از طرح آبرسانی به چهار شهر دهدشت، سوق، لنده و چرام، سالانه ۱۷ میلیون متر مکعب آب از سد کوثر برای تامین آب پایدار این شهرها برداشت می شود.

علیرضا اتابک اظهار داشت: با هدف تامین آب شرب چهار شهر دهدشت، سوق، چرام و لنده از سال ۹۶ کار انتقال آب با مجوز برداشت سالانه ۱۷ میلیون متر مکعب آب از سد کوثر آغاز شد.

وی اضافه کرد: این طرح ۷۵ کیلومتر خط انتقال، ۵۲ هزار متر مکعب مخزن ذخیره آب و ۶۸ کیلومتر جاده دسترسی دارد که سال ۹۸ به علت کمبود اعتبار تعطیل شد.

اتابک اظهار کرد: ۲۴۰ هزار نفر از مزایای اجرای این طرح بهره مند می شوند.

طرح آبرسانی به شهرهای چرام، دهدشت، سوق، لنده و روستاهای این مسیر در استان کهگیلویه و بویراحمد از سد کوثر گچساران، در اردیبهشت سال ۱۳۹۶ کلنگ زنی شد.

آب آشامیدنی ۳۵۰ روستا در مسیر این طرح نیز با جمعیتی افزون بر ۸۷ هزار و ۷۰۰ نفر نیز از طریق این

طرح تامین خواهد شد.

سرپرست شرکت آب منطقه‌ای استان کهگیلویه و بویراحمد با اشاره به اهمیت ساخت سد تنگ سرخ در تامین آب آشامیدنی شهرستان بویراحمد گفت: اعتبار مورد نیاز برای اجرا و بهره برداری از سد تنگ سرخ یاسوج یک هزار و ۶۰۰ میلیارد ریال بوده و در این خصوص نشست‌هایی با قرارگاه خاتم الانبیا برگزار شده است.

آرش مصلح اظهار داشت: چنانچه اعتبار مورد نیاز تخصیص یابد، بنا به گفته مسئولان قرارگاه خاتم الانبیا می‌توان این سد را در یک بازه زمانی ۲ ساله به بهره برداری رساند.

وی افزود: هم‌اینک سد تنگ سرخ ۳۳ درصد پیشرفت فیزیکی دارد.

عملیات اجرایی سد تنگ سرخ از سال ۱۳۹۰ آغاز شد. ساختگاه سد مخزنی تنگ سرخ در ۳۵ کیلومتری یاسوج و بر روی رودخانه بشار واقع شده است.

تامین آب آشامیدنی یاسوج و روستاهای مسیر به میزان ۲۵.۵ میلیون متر مکعب در سال، تامین آب صنعتی یاسوج به میزان ۱۷ میلیون متر مکعب، تامین آب کشاورزی شهرستان بویراحمد و دنا به میزان ۴۲.۴ میلیون متر مکعب در سال و تامین آب زیست محیطی رودخانه به میزان ۳۳ میلیون متر مکعب از اهداف ساخت این سد عنوان شده است.

سد تنگ سرخ از نوع خاکی با هسته رسی و حجم مخزن ۱۲۵ میلیون مترمکعبی و حجم تنظیم سالیانه ۲۰۰ میلیون متر مکعب است.

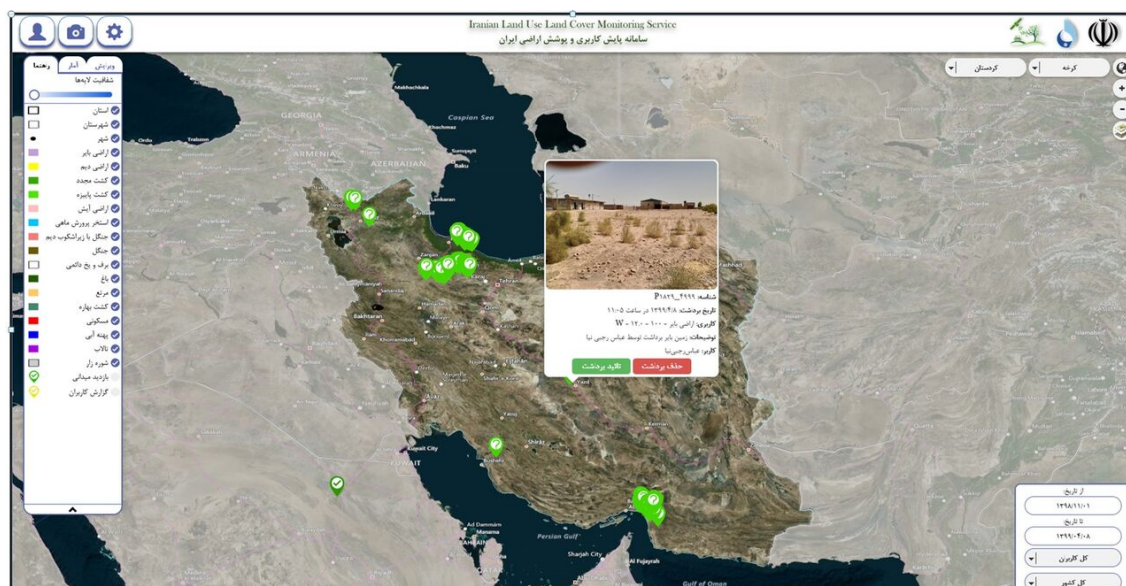
کهگیلویه و بویراحمد دارای بیش از ۱۶۲ هزار مشترک آب و ۴۴ هزار مشترک فاضلاب است.

۷۴ حلقه چاه آب در کهگیلویه و بویراحمد وجود دارد که از این تعداد ۶۵ مورد در مدار بهره برداری و فعال است.

آغاز جمع آوری داده‌ها برای تهیه نقشه اراضی حوضه‌های آبریز کشور - خبرگزاری

ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۰

تهران - ایرنا - پویش مهندسی_اجتماعی جمع‌آوری داده‌های زمینی مورد نیاز تهیه نقشه‌های کاربری اراضی حوضه‌های آبریز کشور با استفاده از تصاویر ماهواره‌ای کلید خورد.

موسسه تحقیقات آب وزارت نیرو با مشارکت سازمان بسیج مهندسان کشور و دفتر برنامه‌ریزی کلان آب و آبفا از ابتدای تیرماه این پویش مهندسی - اجتماعی را کلید زدند.

پویش مهندسی - اجتماعی جمع‌آوری داده‌های زمینی مورد نیاز تهیه نقشه‌های کاربری اراضی حوضه‌های آبریز کشور با استفاده از تصاویر ماهواره‌ای، در قالب تفاهم‌نامه همکاری مشترک فی-مابین موسسه تحقیقات آب وزارت نیرو و سازمان بسیج مهندسين صنعتی کشور به منظور استفاده از توان فنی و تشکیلاتی این سازمان در سطح کشور در مهر ماه سال ۱۳۹۸ منعقد شد.

عملیات اجرایی این پویش با کمک نمایندگان استانی سازمان بسیج مهندسان از ابتدای تیرماه ۱۳۹۹ به

صورت عملیاتی در سطح استان‌های کشور اجرایی شد.

براین اساس، نرم‌افزاری در بستر گوشی‌های هوشمند در موسسه تحقیقات آب طراحی شد که برای جمع‌آوری و ارسال داده‌های مورد نظر استفاده می‌شود.

قرار است در این پویش بیش از صد هزار داده طی مدت دو هفته با مشارکت بالغ بر ۳۰۰ نفر از نیروهای بسیج مهندسين صنعتی کشور جمع‌آوری شود.

سامانه پایش کاربری و پوشش اراضی کشور با تارنمای lulc.wri.ac.ir با هدف توسعه بسترى تحت وب برای نمایش و ارائه اطلاعات انواع کاربری‌های اراضی حوضه‌های آبریز کشور با استفاده از تصاویر ماهواره‌ای طراحی شده است.

نقشه‌های کاربری اراضی حوضه‌های آبریز فوق الذکر که با استفاده از تصاویر ماهواره‌ای با قدرت تفکیک مکانی بسیار بالا استخراج و صحت‌سنجی شده‌اند، در این سامانه بارگذاری شده و برای سایر حوضه‌های آبریز نیز به تدریج تهیه و بارگذاری خواهند شد.

نمایش و امکان گزارش‌گیری از کلاس‌های مختلف کاربری اراضی شامل، اراضی کشاورزی آبی و دیم (زراعی و باغی)، مراتع، جنگل‌ها، مناطق مسکونی، تالاب‌ها، اراضی بایر، پهنه‌های آبی و شوره‌زارها به تفکیک حوضه‌های آبریز، محدوده‌های مطالعاتی، مرزهای استانی و شهرستانی از جمله مهمترین کاربری این سامانه است.

ارائه بازخورد توسط کاربر سامانه درباره میزان صحت نقشه‌های کاربری اراضی و بارگذاری اطلاعات توصیفی و مکانی، قابلیت نمایش تصاویر ماهواره‌ای (همانند Bing Aerial) و نقشه‌های توپوگرافی و توصیفی (همانند Open Street Map و Google Terrain) به عنوان پس زمینه نقشه‌های کاربری اراضی از دیگر قابلیت‌های این سامانه است.

گذر از آبیاری سنتی در استان اردبیل - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۰

اردبیل- ایرنا- رشد کم سابقه سامانه‌های آبیاری نوین و صنعتی در دولت تدبیر و امید زمینه گذر استان اردبیل از شیوه‌های سنتی آبیاری و هدر رفت فراوان آب را در سال‌های اخیر به همراه داشته است.

تا همین چند سال پیش به علت مهار نشدن آب‌های سطحی و نیز استفاده از شیوه‌های سنتی آبیاری در کشاورزی، هدر رفت انبوه آب و ورود این استان به بحران کم آبی را موجب شده بود. این استان از یک طرف با کمبود و کاهش شدید ذخایر زیرزمینی آب مواجه بود و از سوی دیگر به خاطر کشت سنتی محصولات با آب بری زیاد، هر روز منابع آبی خود را در خطر نابودی قرار داده و بهره‌وری کشاورزی آن نیز پایین بود. در حالیکه دیگر مناطق کشور به سرعت کشاورزی و شیوه‌های آبیاری خود را نوین کرده و آبیاری تحت

فشار، قطره ای و بارانی را توسعه می‌دادند استان اردبیل در این زمینه در ردیف آخر استان‌های کشور قرار داشت.

اواخر دولت یازدهم و بویژه در دولت دوازدهم اقدامات اساسی در زمینه توسعه سامانه‌های نوین آبیاری و نیز گسترش چتر پوشش آبی در اراضی کشاورزی استان انجام گرفته و پروژه‌های بزرگی در اردبیل به مرحله اجرا در آمد.

در سایه اقدامات اساسی دولت در زمینه آب و خاک، امسال در ارزیابی وزارت جهاد کشاورزی، استان اردبیل با اجرای طرح‌های آبیاری تحت فشار و با صعود ۲۰ پله‌ای از رتبه ۲۹ به رتبه ۹ کشوری ارتقاء یافت. در یک برآورد کلی در همین دو سه سال اخیر حدود ۷۰ هزار هکتار زمین زراعی در استان اردبیل تحت پوشش سامانه‌های آبیاری نوین قرار گرفته و با این اقدام افزایش راندمان آبیاری به این شیوه نسبت به حالت سنتی بین ۲۰ تا ۴۵ درصد بوده است.

رشد ۷۵۰ درصدی اجرای سامانه آبیاری نوین در استان اردبیل

خلیل نیکشاد رییس سازمان جهاد کشاورزی استان اردبیل گفت: اجرای سامانه‌های آبیاری نوین تحت فشار و کم‌فشار در این استان ۷۵۰ درصد نسبت به سال‌های گذشته رشد داشته است.

وی بیان کرد: اردبیل جزو ۱۰ استان برتر کشوری در اجرای سامانه‌های نوین آبیاری تحت فشار محسوب می‌شود به طوری که در یک سال گذشته عملیات مربوط به اجرای شبکه‌های آبیاری فرعی در سطح بیش از ۲۱ هزار هکتار با موفقیت اجرا شده است.

او افزود: برای جبران عقب‌ماندگی ۳۰ سال گذشته استان در خصوص اجرای سامانه‌های نوین آبیاری تحت فشار و کم‌فشار اقدامات ضربتی و بزرگی در همین چند سال اخیر در این استان انجام گرفته است. نیکشاد گفت: اعتبارات هزینه شده برای اجرای سامانه‌های تحت فشار استان اردبیل در پنج سال اخیر به

اندازه ۳۰ سال گذشته این استان بوده است.

وی اظهارداشت: با اجرای طرح‌های جدید و در دست اجرای آبیاری تحت فشار امسال هم بیش از ۱۲ هزار هکتار زمین کشاورزی در این استان زیرپوشش آبیاری نوین قرار می‌گیرد.

وی با اشاره به اینکه سه هزار و ۸۸۰ هکتار سامانه آبیاری نوین در مرحله قرارداد برای اجرا است، گفت: ۱۸ هزار و ۸۸۰ هکتار از اراضی کشاورزی استان هم در دست مطالعه برای پوشش سامانه است.

نیکشاد افزود: برای اجرای طرح‌های آبیاری نوین تحت فشار در سطح بیش از ۱۲ هزار هکتار از اراضی کشاورزی استان اردبیل ۲ هزار و ۱۶ میلیارد ریال اعتبار از محل کمک‌های بلاعوض اعتباری در اختیار مجریان سامانه‌های تحت فشار قرار می‌گیرد.

وی با بیان اینکه در سال گذشته ۵۳۰ میلیارد ریال صرف اجرای سامانه‌های تحت فشار کشاورزی استان شد، تشریح کرد: در بهار امسال ۴۰ میلیارد ریال کمک بلاعوض مالی برای اجرای طرح‌های آبیاری نوین تحت فشار و یا کم‌فشار در اختیار کشاورزان قرار گرفت.

رییس جهاد کشاورزی استان اردبیل گفت: علاوه بر این هم اکنون افزون عملیات اجرایی شبکه‌های آبیاری فرعی در سطح ۲۳ هزار هکتار نیز در دست اجراست.

وی با تأکید بر ادامه برنامه اجرای سامانه‌های نوین آبیاری تحت فشار در استان بیان کرد: بیش از ۱۵ هزار هکتار از اراضی مستعد در نقاط مختلف استان با شرایط آب و هوایی مختلف شناسایی شده است که به زودی برای مطالعات تکمیلی اجرای سامانه نوین آبیاری در اختیار مشاوران قرار می‌گیرد.

پوشش آبیاری نوین در ۳۵ هزار هکتار از اراضی دیم مغان

در این حال با توجه دولت مهمترین طرح آب و خاک و شبکه آبیاری تحت فشار کشور در منطقه مغان و در قالب طرح پایاب سد خداآفرین و به مساحت ۳۵ هزار هکتار در دست اجراست.

بخشی از این طرح که در قالب مهار آب‌های مرزی و با اعتبار تخصیصی از صندوق ارزی در دولت تدبیر و امید آغاز و توسط سازمان جهاد کشاورزی و شرکت آب منطقه ای اردبیل اجرا شده افتتاح و بقیه نیز امسال تکمیل و به بهره‌برداری خواهد رسید .

عباس جنگی مرنی مدیرعامل شرکت آب منطقه ای اردبیل با اشاره به اجرای بزرگترین طرح آبیاری و پوشش آبی استان اردبیل در منطقه مغان گفت: پروژه بزرگ پایاب سد خداآفرین در چهار ناحیه عمرانی یک، ۲، سه و چهار عملیاتی شده که در ناحیه عمرانی یک در دشت فتحعلی مساحت دارای تخصیص به هکتار هزار و ۱۰۰ هکتار می‌باشد که تمامی این سطح توسط دستگاه‌های سنتریوت به سیستم‌های نوین آبیاری تحت فشار مجهز شده است.

او اضافه کرد: ناحیه عمرانی یک در شرق دره رود نیز سه هزار و ۹۰۱ هکتار را شامل می‌شود که ۲۱۸ هکتار توسط کلاسیک ثابت، ۲ هزار و ۶۵۰ هکتار توسط سنتریوت، ۷۵ هکتار توسط سیستم کم‌فشار و ۹۵۸ هکتار به صورت قطره‌ای آبیاری خواهد شد.

وی افزود: ناحیه عمرانی ۲ و بخشی از خلیللو نیز در سطح هزار و ۲۷ هکتار عملیاتی شده که سه هزار و ۳۴۹ هکتار به صورت کلاسیک ثابت، ۶ و ۱۰۷ هکتار به صورت سنتریوت و ۸۱۴ هکتار به صورت قطره‌ای آبیاری خواهد شد.

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای اردبیل همچنین اظهار داشت: ناحیه عمرانی چهار نیز ۱۰ هزار و ۴۲۹ هکتار را شامل می‌شود که ۹۲ هزار و ۲۲۴ هکتار به صورت کلاسیک ثابت و ۹۰۷ هکتار آن به صورت سنتریوت و ۲۹۸ هکتار آن به صورت اسپری بوم خواهد بود، ناحیه سه این پروژه نیز توسط اداره کل آب منطقه‌ای اردبیل اجرا می‌شود.

وی بیان کرد: رواج آبیاری نوین در دولت دوازدهم مورد توجه قرار گرفته و تلاش می‌شود در این استان همچنان آبیاری قطره‌ای و بارانی توسعه یابد.

آماده بهره برداری شدن ۱۰۰ هزار هکتار آبیاری زهکشی در استان اردبیل

در این حال در کنار اقدامات زیربنایی برای توسعه آبیاری نوین، اقدامات در جهت رهایی از شیوه های کشت سنتی و افزایش راندمان آبیاری و بهره وری زمین کشاورزی طرح آبیاری زهکشی نیز در سطح گسترده ای از استان اردبیل در حال اجرا می باشد.

به گفته عباس مرنی مدیرعامل شرکت آب منطقه ای اردبیل، پروژه های آبیاری زهکشی در سطح ۱۰۰ هزار هکتار در این استان اجرا و به مرحله بهره برداری رسیده است.

وی بیان کرد: در استان ۶۰ هزار هکتار آبیاری زهکشی در حال اجرا و ۲۰ هزار هکتار هم در حال مطالعه است و با تکمیل این طرح ها تحول بزرگی در بخش آب و کشاورزی استان ایجاد خواهد شد.

وی با بیان اینکه در استان اردبیل ۱۰ سد مخزنی بزرگ، ۵۰ سد مخزنی کوچک، ۲ هزار کیلومتر رودخانه مرزی و غیر مرزی، ۶ هزار حلقه چاه، ۵۰ آب معدنی گرم و ۸۰ چشمه آب معدنی سرد وجود دارد، گفت: این استان قطب آبیاری بوده و کمیته منطقه ای آبیاری و زهکشی برای اولین بار در اردبیل راه اندازی شده است.

مدیرعامل شرکت آب منطقه ای اردبیل گفت: ۹۰ درصد منابع آبی استان در بخش کشاورزی مصرف می شود که استفاده بهینه از آن مستلزم مدیریت بهینه و همکاری همه جانبه با مراکز علمی است.

مدیرعامل شرکت آب منطقه ای اردبیل گفت: تکمیل شبکه آبیاری و زهکشی سد خداآفرین در استان اردبیل به حدود یک هزار میلیارد تومان اعتبار مالی نیاز دارد و در سال آبی جاری بخش هایی از نواحی عمرانی یک و ۲ این شبکه قابل تامین آب است.

وی اظهار داشت: با همکاری و تعامل سازمان جهاد کشاورزی استان حدود هفت هزار هکتار از اراضی تحت پوشش این سد با تشکیل شرکت های تعاونی تولید روستایی در منطقه بهره برداری خواهد شد.

وی افزود: شرکت آب منطقه ای اردبیل شبکه اصلی شبکه آبیاری خداآفرین در نواحی عمرانی یک و ۲ به مساحت بیش از ۱۵ هزار هکتار را احداث کرده و در حال حاضر حدود ۱۵۰۰ هکتار از اراضی شبکه

آبیاری در ناحیه عمرانی یک زیر کشت رفته و این سطح کشت با تشکیل شرکت‌های تعاونی تولید روستایی و معرفی رسمی آنها برای تامین آب به بیش از هفت هزار هکتار افزایش می‌یابد. مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای اردبیل گفت: برای سایر پروژه‌های مرزی نظیر سد عمارت و سد عنبران نیز به ترتیب ۳۵۰ میلیارد تومان و ۴۱ میلیارد تومان اعتبار نیاز است که در این شرایط سخت اقتصادی امیدواریم با تامین اعتبار مالی این پروژه‌ها هم در اسرع وقت تکمیل و افتتاح شوند. وی گفت: وزارت نیرو و شرکت آب منطقه‌ای اردبیل، تامین منابع مالی لازم برای طرح‌های شبکه آبیاری خداآفرین، سد عمارت و سد عنبران را پیگیری می‌کند.

افزایش ۱.۵ میلیون تنی تولید محصولات کشاورزی با توسعه سامانه‌های آبیاری نوین بر اساس اعلام مسوولان و کارشناسان، با بهره‌برداری از طرح‌های آبیاری نوین بویژه پایاب سد خداآفرین، بیش از ۱.۵ میلیون تن به میزان برداشت محصول در استان اردبیل افزوده می‌شود. هم اکنون سالانه حدود چهار میلیون تن محصول کشاورزی در استان اردبیل تولید می‌شود که با بهره‌برداری از طرح ملی آبیاری نوین در بیش از ۳۵ هزار هکتار از اراضی پایاب سد خداآفرین، بیش از ۲۵ درصد به مجموع تولیدات کشاورزی این استان افزوده می‌شود.

اکبر بهنامجو استاندار اردبیل گفت: این استان به عنوان قطب کشاورزی کشور شناخته شده و بزودی با بهره‌برداری از اراضی پایاب سد خداآفرین که با اتمام عملیات شبکه گذاری آغاز خواهد شد، تحول عظیمی در بخش کشاورزی آن ایجاد می‌شود.

به گفته وی، افزایش ۱.۵ میلیون تنی به ظرفیت تولید انواع محصولات کشاورزی استان رقم چشمگیری است که تحولات مهمی را در ایجاد اشتغال و رونق تولید، گسترش صنایع تبدیلی و تکمیلی و بکارگیری نیروهای جوان تحصیل کرده خواهد داشت.

وی افزود: وزارت جهاد کشاورزی از هم اکنون برای احداث و توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی در شمال استان با نظر مساعد برنامه ریزی های اساسی را داشته و سازمان جهاد کشاورزی استان نیز باید برای جذب سرمایه گذاران بویژه در اجرای طرح های صنایع تبدیلی و تکمیلی بیش از پیش تلاش کند تا پس از افزایش چشمگیر محصولات کشاورزی با بهره گیری از اراضی پایاب سد خدا آفرین بیش از پیش شاهد رشد و شکوفایی بخش کشاورزی باشیم.

طرح ملی آبیاری نوین پایاب سد خدا آفرین در دشت مغان مهمترین طرح آب و خاک و شبکه آبیاری در استان به شمار می رود که در بیش از ۳۵ هزار هکتار از اراضی منطقه مغان در سه شهرستان پارس آباد، بیله سوار و اصلاندوز در حال اجراست.

این طرح با پیشرفت فیزیکی بالای ۹۵ درصدی در قالب چهار واحد عمرانی در اراضی دیم و منابع طبیعی منطقه در دست اجراست که اجرای شبکه های اصلی آن توسط آب منطقه ای استان اردبیل و شبکه های فرعی آن نیز توسط وزارت جهاد کشاورزی مراحل نهایی و تکمیلی را طی می کند.

استان اردبیل با سه دشت مهم اردبیل، مشگین شهر و مغان، دارای ۷۸۰ هزار هکتار اراضی کشاورزی است که ۲۲۵ هزار هکتار آن اراضی آبی، ۵۱۵ هزار هکتار اراضی دیم و ۳۸ هزار هکتار اراضی باغی می باشد. این استان ۴.۵ میلیون تن انواع محصولات زراعی، دامی و باغی تولید می کند و در تولید ۱۲ محصول حایز رتبه اول تا هشتم کشوری است.

محصولات کشاورزی تولیدی استان اردبیل حدود چهار درصد مجموع تولیدات کشاورزی ایران بوده و بیش از ۲۹ درصد از تولید ناخالص استان متعلق به بخش کشاورزی این استان است.

هم اکنون ۱۲۰ هزار نفر در بخش کشاورزی استان اردبیل مشغول به کار هستند و بر اساس آمار، ۳۳ درصد از مجموع افراد شاغل استان در بخش کشاورزی در امر تولید انواع محصولات مشارکت دارند.

قطعی آب تابستان امسال سراغ کدام شهرها می رود؟ خبرگزاری خبر فوری مورخ

۱۳۹۹/۰۴/۱۰

تابستان هر سال با افزایش مصرف آب برخی شهرها با قطعی یا کاهش کیفیت آب مواجه می شوند. صحبت از شبکه‌های است که آب شرب را ناقص بدست مشترکین می‌رسانند براساس این گزارش این نقص در انتقال که فرسودگی شبکه آب را به همراه دارد در کشورهای پیشرفته حدود ۱۵ درصد است در حالی که این رقم در ایران بیشتر است.

به دلیل وجود تجهیزات فرسوده آبی بخش اعظمی از آب کشور هدر می‌رود البته این مساله در همه جای دنیا صدق می‌کند به همین دلیل نیز راهکارهای متعددی برای این موضوع در نظر گرفته شده است، در ایران نیز از سال‌های پیش سیاست مدیریت فشار در شبکه‌های آب شهری دنبال می‌شود برای مثال شب‌ها

که مصرف آب به حداقل می‌رسد، فشار شبکه‌ها بالاتر می‌رود و وقتی فشار بالا می‌آید احتمال پرت آب بیشتر می‌شود و اکنون در شبکه‌های آب، شیرهای تنظیم فشاری تعبیه کرده‌ایم که فشار را در ساعات روز تنظیم می‌کند.

بر اساس گفته‌های حمیدرضا جانباز مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب کشور در خصوص بهسازی شبکه‌های توزیع فرسوده آب، در همه دنیا بعد از احداث زیرساخت‌ها از محل درآمدهای آن سازمان، اقدام به تعمیر و نگهداری زیرساخت‌ها می‌کنند، اما به دلیل آنکه تعرفه‌های شرکت آب و فاضلاب تعرفه‌های مخفف است این اتفاق نمی‌تواند بیفتد.

وی با بیان اینکه شرکت آب و فاضلاب کشور برای بازسازی تاسیسات متکی به اعتبارات دولتی است و این مساله به دلیل تعرفه‌هایی است که برای شرکت وضع شده است، تصریح کرد: ستاد شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور یک طرح را آماده کرده است تا از امکانات بخش خصوصی جهت کاهش آب بدون درآمد استفاده شود. در این زمینه بخش خصوصی، خود نسبت به کاهش پرتی آب اقدام و آبی را که جمع‌آوری و ذخیره می‌کند، شرکت آب و فاضلاب به قیمت تمام شده از بخش خصوصی خریداری می‌کند که این طرح در جهت کاهش پرتی آب و کاهش آب بدون درآمد انجام می‌شود.

بر اساس این گزارش ۱۲ درصد جمعیت روستایی کشور در ابتدای انقلاب اسلامی از آب آشامیدنی سالم و بهداشتی برخوردار بودند، اینک به ۸۱.۹ درصد رسیده است متأسفانه برخی از خطوط دارای فرسودگی هستند که این فرسودگی سالانه میلیون‌ها لیتر مترمکعب آب آشامیدنی هدر می‌رود آن هم در شرایطی که در مقابله با بحران کم آبی تیترا اصلی سخنان مقامات دولتی است.

کاهش هدر رفت آب در کشور

رضا اردکانیان وزیر نیرو در گفت‌وگو با خبرنگار، در خصوص میزان هدر رفت آب در کشور گفت:

در اصل مصرف صحیح و درست مصرف آب باید سرلوحه قرار گیرد به طوری که اگر بیش از میزان مصرف استفاده شود هدر رفت آب صورت می‌گیرد.

او ادامه داد: طبیعا بیشترین حجم آب که مورد هدر رفت قرار می‌گیرد در بخش کشاورزی است همچنین در بخش شرب و بهداشت هم هدر رفت وجود دارد.

وزیر نیرو افزود: متاسفانه در تهران به دلیل فرسودگی شبکه آب هدر رفت آب زیاد است و طبق برنامه ریزی‌های صورت گرفته باید برای جلوگیری از هدر رفت آب سرمایه گذاری سنگینی صورت گیرد که البته در حال حاضر برای جلوگیری از هدر رفت آب از منابع داخلی استفاده می‌کنیم.

اردکانیان گفت: در گذشته میزان هدر رفت آب ۳۰ درصد بوده، ولی امروز این رقم به ۱۵ درصد رسیده است، ولی این رقم هم هنوز جای کار دارد که کمتر شود، در برخی از موقعیت‌ها هم هزینه‌های زیادی باید صورت گیرد که البته اولویت ما در بخش آب شرب و بهداشتی است که باید کنترل شود.

باتوجه به شرایط کم آبی در کشور انتظار می‌رود راهکارهای جدی تری برای نوسازی این شریان‌ات اصلی در کشور اتخاذ شود، این در حالی است که میزان هدر رفت آب در کشور حدود ۱۱.۸ درصد است، ولی طبق آمار جهانی میانگین آن در کشورهای در حال توسعه ۱۶.۱ درصد است.

هزینه‌های هنگفت برای باسازی خطوط لوله آب

در این میان سیدزاده مدیرکل دفتر مصرف و نظارت بر کاهش هدر رفت آب و فاضلاب کشور در گفت‌وگو با خبرنگار ، گفت: اگر در بخش شهری و روستایی تفکیک شود حدود ۵۱ و ۴۵ هزار کیلومتر در بخش شهری و روستایی لوله کشی فرسوده فرسودگی داریم.

او ادامه داد: در شبکه‌های توزیع به دلیل اینکه از جنس لوله‌های مختلفی استفاده می‌شود و هر کدام عمر مفیدی دارند و یکی از دلایل فرسودگی و یا فرسوده شدن آن عدم معقولیت مواد این لوله‌ها است و این

امر باعث فرسودگی خطوط لوله آب می‌شود.

مدیرکل دفتر مصرف و نظارت بر کاهش هدر رفت آب و فاضلاب کشور تصریح کرد: فعالیت باسازی خطوط لوله آب زمان و هزینه بر است و بخش خصوصی در این زمینه کمتر ورود کرده است.

سیدزاده گفت: به طور کلی باید خطوط انتقال آب باسازی و نشت یابی شوند تا از هدر رفت آب در کشور چه در بخش توزیع و کشاورزی جلوگیری شود.

تقی زاده خامسی معاون وزیر نیرو در امور آب در در گفت‌وگو با خبرنگار ، گفت: هدر رفت آب بستگی به الگوی کشت دارد به طوری که راندمان آبیاری در بخش غرق آبی پایین است، ولی در جاهایی مانند آبیاری قطره‌ای میزان هدر رفت آب زیاد است.

در مجموع راندمان آب در بخش کشاورزی پایین است به طوری که در این زمینه برنامه و طرح‌هایی در دست اقدام است ما باید از توسعه کشت در زمینه‌های جدید جلوگیری کنیم که بتوانیم بهره وری را بالا ببریم.

در مجموع باید گفت میزان آب بدون درآمد در شهر تهران تنها ۲۳ درصد است که برای این میزان نیز هزینه‌ای از سوی شرکت آب و فاضلاب دریافت نمی‌شود، البته اقدامات شش سال گذشته شرکت آب و فاضلاب استان تهران در بازسازی شبکه‌های فرسوده و بازسازی تاسیسات منجر به کاهش سالانه یک درصد آب بدون درآمد شده است البته باید گفت که برای کاهش هر یک درصد از هدر رفت واقعی آب نیاز به ۴۰۰ میلیارد تومان است.

میزان هدر رفت از تاسیسات و شبکه در شهرهای بزرگ دنیا هنوز به کمتر از شش درصد کاهش نیافته، زیرا این کار به سرمایه‌گذاری کلان نیاز دارد و شاید توجه اقتصادی نداشته باشد که در این حوزه هزینه شود.

فرسودگی ۴۰ درصدی شبکه خطوط انتقال آب

در این باره محمدرضا بختیاری مدیر عامل شرکت آب و فاضلاب استان تهران در گفت‌وگو با خبرنگار، با اشاره به میزان هدر رفت آب در تهران گفت: حدود ۱۰ سال پیش هدر رفت آب در استان تهران ۳۰ درصد بود، ولی باتوجه به تدابیر اندیشیده شده این رقم به ۲۳ درصد رسیده است.

او ادامه داد: تفاوت آب تولیدی و مصرفی ما حدود ۲۳ درصد است، ولی طبق استانداردهای جهانی باید ما این رقم را به ۱۵ درصد برسانیم.

مدیر عامل شرکت آب و فاضلاب استان تهران بیان کرد: در واقع برنامه که وزارت نیرو به ما اعلام کرده است که باید این ۲۳ درصد را به ۱۵ درصد برسانیم و با این روشی که در پیش داریم امیدواریم این رقم محقق شود.

بختیاری اضافه کرد: سال گذشته حدود ۸ دهم درصد میزان هدر رفت آب کمتر شده و تا آخر امسال باید به ۲۹ درصد میزان کاهش هدررفت آب برسانیم.

او ادامه داد: متأسفانه ۴۰ درصد شبکه آب تهران فرسوده است که بالای ۵۵ سال قدمت دارند و هر سال حدود ۴۰۰ میلیارد تومان فقط هزینه نیاز است که این بخش ترمیم شود تا میزان هدررفت آب کاهش پیدا کند.

بختیاری افزود: امیدواریم امسال چیزی بالغ بر ۹ درصد کاهش شبکه هدررفت آب را داشته باشیم. در شرایط فعلی باید با یک اجماع با هدف افزایش بهره‌وری در حوزه عرضه و تقاضا مساله آب را ساماندهی کنیم، چراکه تنها در این صورت است که می‌توان مشکل آب را برطرف کرد.

منبع: باشگاه خبرنگاران جوان

عراق تالاب هورالعظیم را ثبت کرد، ایران کجاست؟ - خبرگزاری فرارو مورخ

۱۳۹۹/۰۴/۱۱

بیش از ۳ میلیون هکتار تالاب در کشور وجود دارد که حدود ۱.۵ میلیون هکتار از مجموع مساحت تالاب‌های ایران در کنوانسیون رامسر ثبت شده است و سازمان حفاظت محیط زیست در تلاش است تا پایان سال جاری بخشی از تالاب هورالعظیم شامل حوضه‌های یک، دو و سه را که ارزش زیستگاهی و اکولوژیک بالاتری دارند را در کنوانسیون رامسر ثبت کند.

معاون محیط زیست دریایی و امور تالاب‌های سازمان حفاظت محیط زیست با بیان اینکه بیش از دو سوم مجموعه تالاب هورالعظیم در کشور عراق قرار دارد و این کشور بخش مربوط به خود را در کنوانسیون رامسر به ثبت رسانده است، گفت: لازم است کشور ما نیز به سرعت بخش ایرانی تالاب مزبور را ثبت کند که حدود ۶۰ هزار هکتار است و این محدوده در طول سال همیشه پر از آب است.

به گزارش ایسنا، احمدرضا لاهیجان زاده در نشست مشورتی با حضور نمایندگان از وزارتخانه‌های اطلاعات و بخش‌های حقوقی و محیط زیست امور خارجه با موضوع «ثبت تالاب مرزی هورالعظیم در کنوانسیون رامسر» برگزار شد، افزود: براساس اسناد بالادستی تعهداتی به عهده مجلس و سازمان حفاظت محیط زیست است و یکی از آن‌ها ثبت تالاب‌های کشور در کنوانسیون رامسر است. وی با اشاره به اینکه در حال حاضر ۱۷۲ کشور عضو کنوانسیون رامسر هستند، اظهار کرد: تالاب با ارزش هورالعظیم هنوز در کنوانسیون رامسر ثبت نشده است و سازمان حفاظت محیط زیست در تلاش است بخش اکولوژیک این تالاب شامل حوضه‌های یک، دو و سه را در کنوانسیون رامسر ثبت کند. معاون محیط زیست دریایی سازمان حفاظت محیط زیست با اشاره به اهمیت ثبت تالاب‌های کشور در کنوانسیون رامسر گفت: یکی از دلایل اصلی که باعث شد پروژه‌های تالاب بین‌المللی هامون به تصویب اتحادیه اروپا برسد ثبت این تالاب در کنوانسیون رامسر بود و یک امتیاز مهم تلقی می‌شد و اتحادیه اروپا و برنامه توسعه ملل متحد برای احیای تالاب‌های بین‌المللی هامون ۱۰ میلیون یورو اختصاص دادند. لاهیجان زاده به مشکلات تالاب شادگان در خوزستان اشاره کرد و گفت: اگر این تالاب ثبت کنوانسیون رامسر نشده بود تا امروز به دلایل فعالیت‌های صنعتی و گردشگری از میان رفته بود. وقتی تالابی ثبت کنوانسیون رامسر می‌شود نقش یاری‌دهنده برای حفاظت از آن در داخل کشور به وجود می‌آید. براساس این گزارش در ادامه نشست وضعیت اکولوژیک و چالش‌های زیست محیطی پیش روی تالاب هورالعظیم مورد بحث و بررسی قرار گرفت و اعضای حاضر در جلسه دیدگاه‌های خود را درباره راهکارهای حقوقی برای پیوستن تالاب هورالعظیم به کنوانسیون رامسر ارائه کردند. در این جلسه مقرر شد سازمان حفاظت محیط زیست فرم اطلاعات تهیه شده برای تالاب هورالعظیم را اصلاح و در جلسه آتی تصمیم نهایی اتخاذ شود. به گزارش معاونت دریایی سازمان حفاظت محیط زیست کنوانسیون رامسر قدیمی‌ترین معاهده بین

المللی با تاکید بر حفاظت از طبیعت در جهان است و آغاز آن در دوم ماه فوریه ۱۹۷۱ (۱۳ بهمن ۱۳۴۹) در شهر ایرانی رامسر بوده و کنوانسیون نام خود را از این شهر اقتباس کرده است. قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران پروتکل اصلاحی کنوانسیون مربوط به تالاب‌های مهم بین‌المللی، به ویژه تالاب‌های زیستگاه پرندگان آبی (کنوانسیون رامسر) را در خردادماه ۱۳۶۴ مجلس شورای اسلامی تصویب کرد.

طرف‌های معاهده در این کنوانسیون تالاب‌های حائز اهمیت سرزمین خود را با توجه به معیارهای کنوانسیون در فهرست مربوطه به ثبت می‌رسانند تا حفظ و حراست و بهره‌برداری صحیح از آن‌ها را در سرزمین خود تسهیل کنند و با اعمال مدیریت صحیح تنوع زیستی به ویژه پرندگان آبی در تالاب‌های مربوطه را افزایش دهند و تسهیلات لازم برای حفاظت تالاب‌ها و پرندگان آبی را فراهم کنند. نماینده و سازمان مرجع کنوانسیون رامسر در ایران، سازمان حفاظت محیط زیست است که مسئولیت نظارت و اجرای آن را برعهده دارد.

بیش از ۳ میلیون هکتار تالاب در کشور وجود دارد که حدود ۱.۵ میلیون هکتار از مجموع مساحت تالاب‌های ایران در کنوانسیون رامسر ثبت شده است و سازمان حفاظت محیط زیست در تلاش است تا پایان سال جاری بخشی از تالاب هورالعظیم شامل حوضه‌های یک، دو و سه را که ارزش زیستگاهی و اکولوژیک بالاتری دارند را در کنوانسیون رامسر ثبت کند.

کاهش ۱۰ سانتیمتری تراز دریاچه ارومیه - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۱

مدیر دفتر استانی ستاد احیای دریاچه ارومیه از کاهش ۱۰ سانتیمتری تراز دریاچه نسبت به زمان مشابه در سال قبل خبر داد و گفت: کم شدن تراز آب دریاچه ارومیه در این موقع از سال طبیعی است. فرهاد سرخوش در گفت و گو با ایسنا با اشاره به اینکه سطح تراز دریاچه ارومیه امروز (۱۱ تیر) ۱۲۷۱.۶۸ است، اظهار کرد: این رقم نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۰ سانتیمتر کاهش یافته است همچنین وسعت آن امروز ۳۸۰۰ کیلومتر گزارش شده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۶۷ کیلومتر کمتر است. وی افزود: دریاچه ارومیه در حال حاضر چهار میلیارد و ۱۶۰ میلیون متر مکعب آب دارد که نسبت به سال گذشته ۳۱۰ میلیون متر مکعب کمتر است.

مدیر دفتر استانی ستاد احیای دریاچه ارومیه با بیان اینکه کم شدن تراز آب دریاچه ارومیه در این موقع از سال طبیعی است، تصریح کرد: از خرداد ماه تاکنون ورودی آب به دریاچه نداشتیم و آب موجود در آن نیز بر اثر گرما و تبخیر کاهش پیدا کرده است.

سرخوش افزود: در حال حاضر ورودی آب به دریاچه ارومیه از خود حوضه آبخیز است و به دلیل آغاز فصل کشاورزی تا سه ماه آینده پرداخت حقابه زیست محیطی دریاچه را نخواهیم داشت.

به گفته مدیر دفتر استانی ستاد احیای دریاچه ارومیه تا دی ماه امسال پروژه‌های سازه‌ای احیای دریاچه که از سال ۹۳ آغاز شده بودند، به اتمام می‌رسند و از این‌رو در دی ماه انتقال آب به دریاچه ارومیه از خارج از حوضه خواهیم داشت و شاهد افزایش چشمگیر تراز آن خواهیم بود.

وی در پایان گفت: با انتقال آب به دریاچه ارومیه از دی ماه، شرایط دریاچه در ماه‌های گرم سال که حقابه محیط زیستی نداریم، پایدارتر خواهد شد.

احیای عروس گردشگری آذربایجان با رایحه تدبیر - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۲

ارومیه - ایرنا - عنوان "نگین آبی آذربایجان" با دریاچه ارومیه و جلوه‌های چشم‌نواز تنها آبگیر داخلی کشور و تالاب‌های آن گره خورده و این جاذبه‌های طبیعی گردشگران بسیاری را طی سال‌های گذشته برای بازدید از آن به این منطقه کشانده؛ هرچند این روزها با شیوع بیماری کرونا، میزان گردشگر در آن کاهش یافته ولی دوباره با کنترل این بیماری، روند بازدید از این دریاچه تازه پرآب‌شده افزایش می‌یابد. اکنون وضعیت دریاچه ارومیه نه تنها امیدوارکننده بوده بلکه تراز آن نسبت به کمترین ارتفاع ثبت شده برای نگین آبی آذربایجان بیش از یک متر و ۳۰ سانتی متر افزایش یافته و این امیدواری را افزایش داده که قول رییس دولت تدبیر و امید به مردم آذربایجان در مسیر پایانی است.

این روزها زنده شدن دوباره موج‌ها در این دریاچه، سواحل و پل میان‌گذر آن را به محلی برای توقف و تفریح گردشگران تابستانی تبدیل کرده است و در سایه توجه دولت، بوی خوش زندگی از این زیست بوم زیبا به مشام می‌رسد.

یکی از مهمترین نتایج مثبت پرآب شدن دریاچه ارومیه، توسعه گردشگری در این منطقه از کشور است و از آنجایی که در سال‌های پرآبی این دریاچه، سالانه به ویژه در فصل تابستان، صدها هزار نفر از مردم ایران و حتی بسیاری از کشورهای همسایه برای گذران اوقات تعطیلی به این محل می‌آمدند، انتظار می‌رود تا دوباره با پرآب شدن آن و وجود امکان شنا و همچنین استفاده از وجهه درمانی آن، پس از کنترل ویروس کرونا بازهم شاهد حضور گردشگر در منطقه و به دنبال آن رونق اشتغال تابستانی باشیم.

افزایش تراز آبی، نقطه نخست امیدواری به توسعه گردشگری دریاچه ارومیه

رییس دفتر استانی ستاد احیای دریاچه ارومیه در آذربایجان غربی با اشاره به قول دکتر روحانی رییس

جمهوری اسلامی به مردم منطقه مبنی بر افزایش سالانه یک متری تراز دریاچه ارومیه پس بهره برداری از طرح‌های انتقال آب به پیکره دریاچه، گفت: هنوز طرح‌های مهم انتقال آب به دریاچه ارومیه به اتمام نرسیده که امروز شاهد آن هستیم که با اقدامات ستاد احیا همچون لایروبی رودخانه‌ها، تغییر الگوی کشت در منطقه و تلاش برای صرفه جویی در مصرف آب، تراز این دریاچه نسبت به ۲ سال گذشته نزدیک به یک متر افزایش یافته است.

فرهاد سرخوش با بیان اینکه قبل از تشکیل این ستاد احیا، تراز دریاچه ارومیه سالانه به طور متوسط ۴۰ سانتی‌متر کاهش می‌یافت، بیان کرد: در سفر اخیر معاون رییس جمهوری به آذربایجان غربی اعلام شد که از ابتدای تشکیل ستاد احیا، حدود ۱۰ هزار میلیارد تومان اعتبار به قیمت روز هزینه شده است.

وی در رابطه با طرح‌های مهم احیای دریاچه ارومیه گفت: دی ماه سال گذشته و همزمان با سفر رییس جمهوری طرح انتقال آب از جنوب آذربایجان غربی به دریاچه ارومیه افتتاح و سالانه بیش از ۶۳۰ میلیون مترمکعب آب وارد نگین آبی آذربایجان خواهد شد.

سرخوش با اشاره به اینکه حوضه آبریز دریاچه ارومیه توسط ۲۱ رودخانه دائمی و ۳۹ رودخانه دوره‌ای سیراب می‌شود، افزود: دریاچه ارومیه یک حوضه آبی بسته است که آب آن از محل بارش مستقیم و روان آب ورودی از آبراهه‌ها و رودخانه‌ها تامین می‌شود.

دریاچه ارومیه زیستگاه عظیم حیوانات

کارشناس اداره کل محیط زیست آذربایجان غربی نیز در گفت و گو با خبرنگار ایرنا با اشاره به ظرفیت‌های گردشگری دریاچه ارومیه بیان کرد: ۱۱۵ نوع پرنده در محدوده پارک ملی دریاچه ارومیه شناسایی شده است و ظرفیت قابل توجهی برای پرنده نگری در این منطقه وجود دارد.

حمید رعناقد اظهار داشت: پلیکان سفید، فلامینگو، پرندگان شکاری و اردک‌های سرسفید، سرحنایی و

مرمری از مهمترین گونه‌های پرندگان در پیرامون دریاچه ارومیه و تالاب‌های آن است.

وی همچنین با اشاره به وجود بیش از ۱۰۲ جزیره در پارک ملی دریاچه ارومیه، افزود: جزایر کبودان (قویون داغی)، اشک، اسپیر و آرزو به دلیل تنوع گونه‌های جانداران از مهمترین جزایر دریاچه ارومیه به شمار می‌رود.

کارشناس اداره کل محیط زیست آذربایجان غربی با اشاره به شناسایی ۱۷۷ گونه گیاهی در پارک ملی دریاچه ارومیه گفت: ۱۷۴ گونه از این تعداد در جزایر دریاچه ارومیه زیست می‌کنند.

وی با بیان اینکه جزیره اشک دارای تنوع گونه‌های گیاهی بیشتری نسبت به سایر جزیره‌های این دریاچه است، افزود: بزرگترین خانواده گیاهی موجود در پیرامون دریاچه ارومیه را "کاسنی" ها به خود اختصاص داده است.

رعناقد با اشاره به مصرف دارویی، خوراکی و صنعتی گونه‌های گیاهی موجود در حوزه اکولوژیکی دریاچه ارومیه، گفت: بهره‌برداری از این پتانسیل می‌تواند نقش بسزایی در جذب گردشگر ایفا کند.

وی در رابطه با گونه‌های پستانداران موجود در پیرامون دریاچه ارومیه نیز گفت: ۵۳ گونه پستاندار در استان شناسایی شده است که ۲۳ گونه آن در پارک ملی دریاچه ارومیه زیست می‌کنند.

کارشناس اداره کل محیط زیست آذربایجان غربی افزود: پستانداران شناسایی شده در جزایر دریاچه ارومیه بیشتر از نوع "قوچ میش" و "گوزن زرد" بوده است.

وی همچنین به زیست ۲۵ گونه خزنده و سه گونه دوزیست در حوزه اکولوژیکی دریاچه ارومیه اشاره کرد.

لجن‌های طبی دریاچه ارومیه

عضو هیات علمی دانشگاه ریح رشیدی تبریز در خصوص ظرفیت درمانی دریاچه ارومیه گفت: ظرفیت درمانی دریاچه ارومیه به حدی است که می‌توان محصولات برای درمان بیماری‌هایی نظیر آرتروز

مفاصل، انواع دردهای سیاتیک، داروهای جوان سازی پوست یا پمادهای مخصوص ماساژ درمانی و به طور کلی کرم و لوسیون‌های آرایشی و بهداشتی از عصاره لجن‌های دریاچه تهیه کرد.

جلال محمدی با تاکید بر اینکه تاثیر درمانی لجن‌های طبی در حال حاضر در دنیا به اثبات رسیده است، گفت: ایران دارای یکی از ۲ منبع تامین کننده این مواد در سطح دنیا به شمار می‌رود.

برخی از پژوهشگران نیز معتقدند که در لجن‌های این دریاچه مواد طبیعی خاصی وجود دارد که گردش خون موضعی را افزایش می‌دهد و به صورت هوشمند اکسیژن بیشتری را به بافت آسیب دیده می‌رساند.

پس از روی کار آمدن دولت تدبیر و امید و تلاش بی وقفه آن برای احیای نگین آبی آذربایجان، نه تنها زیستگاه‌های متنوع جانداران در آن احیا شد بلکه این زیبایی بازگشته به نگین آبی آذربایجان، آن را به عروس گردشگری منطقه تبدیل کرد.

دریاچه ارومیه هم اکنون به قطب توجه گردشگران در منطقه تبدیل شده و کمتر گردشگری بدون عیادت از آن، در منطقه حضور می‌یابد.

هرچند شیوع بیماری کرونا در هفته‌ها و ماه‌های اخیر، گردشگری در دریاچه ارومیه را از آن تب و تاب همیشگی انداخته ولی همچنان می‌توان با رعایت پروتکل‌هایی از این ظرفیت به خوبی بهره برد.

در حال حاضر وضعیت آذربایجان غربی که بسیاری از سواحل دریاچه در آن وجود دارد، از نظر شیوع بیماری کرونا قرمز شده و بهتر است تا گردشگری در این دریاچه زیبا را به اولین فرصت پس از بهبود شرایط موکول کنیم تا ضمن جلوگیری از شیوع بیماری، از زیبایی‌های آن نیز لذت ببریم.

دریاچه ارومیه در حال حاضر بیش از پنج میلیارد مترمکعب آب دارد در حالی که این رقم تا پیش از اجرای طرح‌های احیایی در دولت تدبیر و امید، حدود ۵۰۰ میلیون مترمکعب بود.

سرپرست مرکز مطالعات و تحقیقات دریای خزر در گفت و گو با ایرنا: کاهش تراز سطح آب دریای خزر به علت افزایش گرما - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۳

تهران - ایرنا - سرپرست مرکز مطالعات و تحقیقات دریای خزر گفت: سطح تراز آب دریای خزر با افت شدید روبه‌رو شده که کاهش ورودی رود ولگا و افزایش دما از مهمترین عوامل این کاهش است. «سیده معصومه بنی‌هاشمی» روز جمعه در گفت و گو با خبرنگار اقتصادی ایرنا افزود: کاهش سطح تراز آب دریای خزر به کاهش ورودی سایر رودخانه‌های اصلی نیز مرتبط است، چرا که میزان آب این رودخانه‌ها در دوره اخیر کاهش زیادی داشته‌اند.

وی ادامه داد: وقوع پدیده تغییر اقلیم و افزایش دما اثر زیادی بر کاهش سطح تراز آب این دریا دارد. بنی‌هاشمی با بیان اینکه روند کاهشی سطح تراز آب دریای خزر از سال ۱۳۷۴ آغاز شده است، افزود: روند مذکور در دوره اخیر با شدت بیشتری همراه شده است.

سرپرست مرکز مطالعات و تحقیقات دریای خزر گفت: کاهش بارش‌ها نیز در کاهش سطح تراز آب این دریا اثرگذار بوده است.

وی ادامه داد: افزایش دما با الگوهای شدید و گاه ملایم نیز اثرات زیادی در این باره داشته است. بنی‌هاشمی افزود: پیش‌بینی‌ها بیانگر آن است که در آینده نزدیک افزایش دمای بیشتری در منطقه خواهیم داشت که روند کاهش سطح تراز آب را سرعت بیشتری خواهد داد.

این مقام مسوول به محدود آبی دریای خزر که مشترک بین پنج کشور است اشاره کرد و خاطرنشان ساخت: کاهش سطح تراز آب خزر، منجر به همکاری کشورهای حاشیه این دریا برای چاره‌اندیشی در باره آن شده است.

سرپرست مرکز مطالعات و تحقیقات دریای خزر گفت: اجلاس‌های سالانه‌ای با حضور کشورهای

همسایه برگزار و در آن گزارش‌ها و اطلاعات جمع آوری شده توسط کشورها مورد بررسی قرار می‌گیرد.

مرکز ملی مطالعات و تحقیقات دریای خزر موسسه تحقیقات آب وزارت نیرو در هشت تیرماه اعلام کرد: میانگین تراز آب دریای خزر در نیمه اول سال آبی جاری (مهر تا اسفند ۹۸) نسبت به مدت مشابه سال گذشته، ۱۵ سانتیمتر و در مقایسه با دو سال گذشته، ۲۴ سانتیمتر کاهش داشته است.

استاندار اردبیل: بزرگ‌ترین پروژه آبی - خاکی کشور ۹۵ درصد پیشرفت فیزیکی دارد

- روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۴

استاندار اردبیل با اشاره به اینکه بزرگ‌ترین پروژه آبی - خاکی کشور، پایاب سد خداآفرین در شمال استان اردبیل ۹۵ درصد پیشرفت فیزیکی دارد، گفت: برای تکمیل این پروژه با کسری بودجه مواجه هستیم.

به گزارش «سبزینه» به نقل از مهر، اکبر بهنام‌جو ۱۱ تیر در پایان سفر وزیر جهاد کشاورزی به استان اردبیل اظهار کرد: پروژه پایاب سد خداآفرین بزرگ‌ترین پروژه آبی - خاکی بعد از انقلاب است که پنج هزار هکتار این پایاب در سال گذشته به بهره‌برداری رسیده است.

وی با اشاره به اینکه برای تکمیل این پروژه با کسری بودجه مواجه هستیم، گفت: برای این پروژه بالغ بر دو هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان هزینه شده و حدود یک هزار و ۱۰۰ میلیارد تومان دیگر نیاز دارد تا ۴۵ هزار هکتار زمین زیر آب برود.

بهنام‌جو ادامه داد: از این میزان برای سال جاری ۲۵۰ میلیارد تومان تأمین شده که بهره‌برداری از هفت هزار هکتار این اراضی برای سال ۹۹ هدف‌گذاری شده است.

وی تصریح کرد: سال گذشته در بخش آبیاری مدرن پنج هزار هکتار در استان به بهره‌برداری رسیده و برای امسال نیز ۱۲ هزار هکتار برنامه‌ریزی شده که در سفر وزیر جهاد کشاورزی تأمین هزینه ایجاد زیرساخت مصوب شد.

وی افزود: پس از صدور مجوز از سوی دولت، طی یک برنامه یک ساله و با حضور سرمایه‌گذاری بخش خصوصی بارانداز ریلی پارس‌آباد به روسیه و آسیای میانه مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد.

بهنام‌جو تصریح کرد: سال آینده علاوه بر افزایش ۷۰۰ هزار تن محصولات کشاورزی در بخش پایاب

سد خداآفرین، ۲۰۰ هزار تن دیگر نیز در سایر نقاط افزایش تولید خواهیم داشت.

وی ادامه داد: وزیر جهاد کشاورزی در سفر دو روزه خود به استان اردبیل از شهرستان‌های کوثر، خلخال، اردبیل، گرمی، مشگین‌شهر، پارس‌آباد و بيله‌سوار بازدید کرده و از نزدیک در جریان مشکلات کشاورزان و روند کشاورزی استان قرار گرفت.

او افزود: طبق برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده، امسال ۳۵۰ هکتار به گلخانه‌های استان اردبیل افزوده خواهد شد و مدیرعامل بانک کشاورزی مانند سال گذشته تعهد کرده است کلیه تسهیلات ۳۵۰ هکتار گلخانه استان به شکل کامل تأمین خواهد شد.

وی گفت: نزدیک به دو هزار میلیارد تومان برای بخش‌های کشاورزی، دامداری و... سال گذشته تصویب شده و در یک سال گذشته حدوداً یک هزار میلیارد تومان پرداخت شده است و مابقی تسهیلات تا پایان سال کاملاً پرداخت می‌شود.

او حمایت بانک کشاورزی از ۳۵۰ هکتار طرح گلخانه‌ای و ایجاد شهرک‌های کشاورزی در استان اردبیل خبر داد.

رسیدن آب به نقاط بیشتری از تالاب بین‌المللی هامون با حذف دایک ممکن شد -

خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۴

زاهدان- ایرنا- مدیرکل حفاظت محیط زیست سیستان و بلوچستان گفت: حذف دایک در داخل تالاب بین‌المللی هامون علاوه بر رسیدن آب به نقاط بیشتر سبب مهار یکی از کانون‌های گرد و غبار در این تالاب تا حدود زیادی شده است.

وحید پورمردان روز شنبه در این باره اظهار داشت: با توجه به حجم ورودی سیلاب و دشت‌مال از روزهای آخر سال گذشته و پیش‌بینی‌های انجام شده در برنامه احیای تالاب بین‌المللی هامون، اولویت‌های احیای تالاب در قالب ورود آب به تمامی بخش‌ها و همچنین احیای پوشش گیاهی به منظور کنترل پدیده گرد و غبار در دستور کار این اداره کل قرار گرفت.

وی گفت: برای تحقق برنامه پیش رو و ورود آب به تمام قسمت‌های تالاب بین‌المللی هامون، دایک منطقه جنوب کوه خواجه برای آبرگیری قسمت‌های جنوبی تالاب که نزدیک به یک دهه خشک و یکی از کانون‌های گرد و غبار منطقه بود بازگشایی شد و حجم مناسبی از آب بستر خشک این قسمت از تالاب را در برگرفته و پوشش گیاهی آن نیز بصورت چشمگیر احیای شده است.

مدیرکل حفاظت محیط زیست سیستان و بلوچستان افزود: حذف دایک و ورود آب به سایر قسمت‌های تالاب بین‌المللی هامون برنامه احیای تالاب را یک قدم به پیش برده و ضمن احیای فصلی بخش جنوبی تالاب به میزان ۵۸ هزار هکتار یکی از کانون‌های پدیده گرد و غبار در شمال استان را تا حد زیادی مهار کرده است. وی بیان کرد: گسترش برنامه احیای تالاب بین‌المللی هامون تا قسمت‌های جنوبی تالاب با وسعت بسیار زیاد موجب لانه‌گزینی و تخم‌گذاری پرندگان در پهنه‌ای بسیار بزرگ شده و این یکی از نشانه‌های بارز موفقیت گام به گام در برنامه احیای این تالاب است.

به گزارش ایرنا دریاچه و تالاب بین‌المللی هامون واقع در شمال سیستان و بلوچستان بزرگترین دریاچه آب شیرین و سومین دریاچه بزرگ ایران پس از خزر و ارومیه، هفتمین تالاب بین‌المللی جهان و یکی از ذخیره‌گاه‌های زیست کره در ایران است.

این تالاب از سه دریاچه کوچک به نام‌های هامون پوزک، هامون سابوری و هامون هیرمند تشکیل شده و در زمان فراوانی آب به هم می‌پیوندند و تالاب بین‌المللی و مشترک هامون بین افغانستان و ایران را تشکیل می‌دهند.

وسعت تالاب هامون در زمان پرآبی پنج هزار و ۶۶۰ کیلومترمربع است که از این سطح سه هزار و ۸۲۰ کیلومترمربع متعلق به ایران و بقیه متعلق به افغانستان است.

دریاچه هامون وابسته به رودخانه هیرمند است و این وابستگی باعث شده تا هرگونه نوسانات در میزان آب آن، مشکلاتی را برای کل سیستم به وجود آورد.

تالاب هامون در چهارمین کنگره جهانی ذخیره‌گاه‌های زیست کره که روزهای پایانی سال ۹۴ در لیما پایتخت پرو برگزار شد، از سوی سازمان یونسکو به عنوان ذخیره‌گاه زیست کره ثبت شد و بدین ترتیب تعداد ذخیره‌گاه‌های زیست کره در ایران به ۱۲ مورد افزایش یافت.

در ادبیات و اساطیر ایران باستان دریاچه هامون به همراه رودخانه هلمند (هیرمند) در یک جایگاه خاص به ویژه در آخر زمانشناسی زردشتی قرار دارد.

تالاب بین‌المللی هامون در زمان پرآبی یکی از تالاب‌های مهم دنیا و بزرگترین دریاچه آب شیرین در سراسر فلات ایران محسوب می‌شود.

بارندگی‌های خوب در حوضه آبریز هیرمند و هامون سبب جاری شدن سیلاب در رودخانه هیرمند تنها شاهرگ حیاتی سیستان و آبرگیری بخش‌هایی از تالاب شد که این امر خوشحالی صیادان و کشاورزان و دامداران را در پی داشت.

حجم ذخیره آب در سدهای کشور به مرز ۳۷ میلیارد مترمکعب رسید - خبرگزاری تسنیم

مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۴

در زمان حاضر حجم ذخیره آب در سدهای کشور به ۳۶ میلیارد و ۸۹۰ میلیون مترمکعب رسیده که این میزان ذخیره آب نشان می‌دهد هم‌اکنون حدود ۷۱ درصد حجم مخازن سدهای کشور پر است.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم، طبق جدیدترین گزارش رسمی دفتر مطالعات پایه منابع آب ایران، از ابتدای سال آبی جاری (ابتدای مهرماه ۹۸) تا سیزدهم تیرماه ۹۹، در مجموع حجم کل ورودی آب به مخازن سدهای کشور ۵۱ میلیارد و ۴۱۰ میلیون مترمکعب بوده و در این مدت حجم کلی خروجی آب از سدهای کشور به ۴۲ میلیارد و ۹۵۰ میلیون مترمکعب رسیده است.

این درحالی است که در مدت مشابه سال آبی گذشته، حجم ورودی آب به مخازن سدهای کشور ۸۳ میلیارد و ۶۳۰ میلیون مترمکعب و حجم خروجی آب از سدهای کشور نیز ۶۴ میلیارد و ۸۲۰ میلیون مترمکعب بوده است، به عبارتی، شاهد کاهش ۳۹ درصدی حجم ورودی آب به مخازن سدهای کشور و کاهش ۳۴ درصدی حجم خروجی آب از مخازن سدهای کشور در سال جاری نسبت به مدت مشابه سال آبی گذشته هستیم.

در زمان حاضر حجم ذخیره آب در سدهای کشور به ۳۶ میلیارد و ۸۹۰ میلیون مترمکعب رسیده است که این میزان نسبت به حجم ذخیره آب در زمان مشابه سال گذشته کاهشی ۵ درصدی دارد، به عبارتی هم‌اکنون حدود ۷۱ درصد حجم مخازن سدهای کشور پر و حدود ۲۹ درصد خالی است.

کشور یک گام به تشنگی نزدیک شد - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۵

در حالی میزان مصرف آب در کشور از ابتدای سال جاری تاکنون نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۱ درصد افزایش یافته که موجودی آب سدهای کشور پنج درصد نسبت به مدت مشابه پارسال کاهش یافته است.

به گزارش ایسنا، حجم بارش‌های ایران کمتر از یک‌سوم متوسط بارش‌های جهان است (متوسط ۱۰ ساله اخیر به حدود ۲۰۰ میلی‌متر بارش سالانه می‌رسد). بارش‌ها سیکل زمانی و تمرکز جغرافیایی منظمی ندارد و پراکنندگی بارش‌ها بسیار زیاد است. همچنین به دلیل خشکسالی دهه‌های اخیر و تشکیل رسوبات نفوذناپذیر یا با نفوذپذیری بسیار کم در سطح دشت‌ها، این بارش‌ها معمولاً به سیل منجر می‌شوند.

حدود ۶۰ درصد مساحت ایران مناطق کویری و بیابانی هستند. نزولات جوی در ۲۰ سال منتهی به پایان سال ۱۳۹۷ حدود ۷۰ درصد کاهش را در مقایسه با متوسط بارش در ایران نشان می‌دهد. با توجه به میزان مصرف، مخازن آب زیرزمینی ایران سالانه حدود پنج میلیارد مترمکعب کسری دارد در بین شیوع ویروس کرونا نیز بلای جان منابع آبی کشور شده است.

در برخی از شهرها در آغاز شیوع ویروس کرونا و افزایش شست‌وشوهای ناشی از آن تا ۴۵ درصد میزان مصرف آب نسبت به مدت مشابه سال قبل بیشتر شد. به‌طور میانگین در کل کشور ۱۱ درصد نسبت به مدت مشابه سال گذشته افزایش مصرف آب داشتیم، که طبق اعلام محمدرضا جانباز - مدیرعامل شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور - با این روند خیلی زود به پیک مصرف می‌رسیم لذا باید سطح تاب‌آوری تاسیسات آب و فاضلاب به دلیل افزایش میزان مصرف آب در اثر شیوع ویروس کرونا و بالا رفتن دمای هوا، افزایش یابد تا در تامین پایدار آب موردنیاز مردم مشکلی ایجاد نشود.

به گفته وی با توجه به شرایط پیش‌آمده صنعت آب و فاضلاب کشور در وضعیت خاصی به سر می‌برد اما

با این وجود تلاش کردیم خدمت‌رسانی به مردم در عرصه تامین آب و تصفیه فاضلاب به صورت بی‌وقفه انجام شود. با وجود سختی تامین اعتبار طرح‌های عمرانی در صنعت آب و فاضلاب، پروژه‌های این بخش به طور مستمر در حال افتتاح است.

بر اساس تازه‌ترین گزارش شرکت مدیریت منابع آب ایران مخازن سدهای کشور از ابتدای سال آبی جاری (از مهر ۹۸ تا شهریور ۹۹) در حالی ۳۶ میلیارد و ۸۹ میلیون متر مکعب آب دارند که پارسال در همین بازه زمانی میزان موجودی آب آنها ۳۸ میلیارد و ۷۳ میلیون متر مکعب بود.

میزان ورودی آب به سدهای کشور از ابتدای سال آبی جاری تا سیزدهم تیرماه به رقم ۵۱ میلیارد و ۴۱ میلیون متر مکعب رسید که پارسال این رقم ۸۳ میلیارد و ۶۳ میلیون متر مکعب بود.

میزان خروجی آب از سدها نیز از ابتدای سال آبی جاری تا سیزده تیرماه ۴۲ میلیارد و ۹۵ میلیون متر مکعب است که نسبت به مدت مشابه پارسال که ۶۳ میلیارد و ۸۲ میلیون متر مکعب بوده با کاهش روبرو شده است.

درصد پرشدگی کل سدها از ابتدای سال آبی جاری تا سیزدهم تیرماه به ۷۳ درصد رسیده که پارسال در همین بازه زمانی ۷۷ درصد پرشدگی داشتند. امسال و تا سیزده تیرماه ۲۹ سد کمتر از ۴۰ درصد پرشدگی داشته‌اند و میزان پرشدگی ۵۳ سد نیز بین ۹۰ تا ۱۰۰ درصد است.

اهمیت مدیریت مصرف آب امری مهم و غیر قابل اجتناب است و باید دانست که با توجه به موقعیت ایران و قرار گرفتن آن در منطقه خشک و نیمه خشک صیانت از این طلای آبی اهمیت بسیار زیادی دارد و می‌بایست هر فرد ارزش نهادن به این مایه حیات را سرلوحه زندگی خود قرار دهد.

احیای ۳۵ هزار رشته قنات کشور تنها با اعتبار یک سد میسر خواهد شد؛ استحصال ۷ میلیارد مترمکعب آب با احیای قنات‌ها - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۶

نویسنده: نرگس آذرپیوند

قنات‌ها که سازه‌هایی سازگار به شرایط طبیعی هستند، در روزگار استفاده‌های بی‌رویه از منابع آب زیرزمینی، رو به نابودی گذاشته‌اند. این درحالی‌است که فقط با اعتبار ساخت یک سد می‌توان کل قنات‌ها کشور را مرمت و احیاء کرد، معجزه آبخیزداری که باعث استحصال هفت میلیارد مترمکعب آب خواهد شد. قنات از ابداعات و افتخارات فرهنگ و تمدن ایرانی به‌شمار می‌آید. در دشت پهناور و خشک ایران قنات تنها وسیله تأمین آب مورد نیاز، کشت‌وکار کشاورزی و شکل گرفتن آبادی‌ها، شهرها و اقتصاد پویای کشاورزی و نهایتاً تکوین تمدن‌های بزرگ این مرز و بوم بوده است. ایجاد چنین شاهکار ساختمانی یا حفاری در اعماق زمین و ایجاد کانال‌هایی تا ۱۰ برابر طول خط استوا، با هدف ارزشمند تأمین آب و رفع نیازهای اولیه و از آن مهم‌تر با نیت اعتلای سطح زندگی مردم صورت گرفته است.

تاریخچه ساخت قنات در ایران

تاریخچه ساخت قنات به سه‌هزار سال پیش می‌رسد. به گفته هانری گوبلو، کارشناس فرانسوی آب، امپراتوری بزرگ هخامنشیان مدیون قنات و دانش آب‌شناسی بود؛ ایرانیان از سه‌هزار سال پیش یاد گرفتند که چگونه می‌توانند با حفر قنات آب زیر زمینی را به دشت برسانند. در گذشته این سیستم ۷۵ درصد از آب مورد استفاده در ایران را فراهم می‌کرده است. همچنین هانری گوبلو که دو سال در ایران فناوری قنات را مطالعه کرد، معتقد است اگر قنات نبود،

شهرهای بزرگی مثل ری، نیشابور، طوس، مشهد، یزد و کاشان به وجود نمی‌آمد. باستانی پاریزی در یک سخنرانی قنات را «حماسه کویر» نامیده است.

آمار و ارقام قنات‌های ایران

آمار مختلفی از تعداد رشته‌های قنات در ایران در سال‌های مختلف موجود است، از جمله در تحقیقی تعداد قنات‌های ایران ۲۲ هزار رشته با بیش از ۲۷۴ هزار کیلومتر درازا اعلام شده است. آمار متوسطی از تعداد رشته‌های قنات در ایران با تقریب حدود ۳۵ تا ۳۷ هزار رشته وجود دارد و طبق آمار سازمان جهانی یونسکو این میزان ۶۰ درصد قنوات موجود در ۳۵ کشور جهان را به خود اختصاص می‌دهد. استان خراسان رضوی با شش هزار و ۲۳۶ رشته قنات بیش‌ترین تعداد را داراست و استان ایلام به‌طور کلی فاقد قنات است و استان فارس با ۹۱۶ میلیون مترمکعب بیش‌ترین حجم تخلیه قنوات را به خود اختصاص داده است.

مهم‌ترین قنات‌های ایران

وجود عمیق‌ترین قنات در ایران، قصبه گناباد با حدود ۳۴۰ متر عمق مادرچاه، قنات «زارچ» طولانی‌ترین قنات با طول حدود ۱۱۶ کیلومتر در یزد، پرآب‌ترین قنات در استان فارس (اکبرآباد فسا) قنات دو طبقه اردستان، شهر زیرزمینی کاریز کیش، قنات غیاث‌آباد پشت کوه یزد از پتانسیل‌هایی است که حکایت از توان مهندسی نیاکان ما داشته و نقش قنات را به‌عنوان گنجینه‌ای تاریخی و فرهنگی در موضوع گردشگری بیان می‌کند. علاوه‌بر این برای حفظ میراث گذشتگان ثبت روش‌های احداث، نگهداری مرمت قنوات در مراکز آموزشی و تحقیقاتی ضروری است.

مزایای اقتصادی قنات

ایران با داشتن بیش از ۳۵ هزار رشته قنات از بیش‌ترین تعداد در مقایسه با سایر کشورهای صاحب قنات برخوردار است که می‌تواند سالانه بیش از هفت میلیارد مترمکعب آب زیرزمینی را بدون مصرف انرژی الکتریکی یا سوخت فسیلی و خصوصاً بدون پیامدهای زیست‌محیطی عمدتاً در اختیار بخش کشاورزی قرار دهد.

برآورد صورت گرفته نشان می‌دهد که اگر قرار بود حجم آبی که توسط قنات استحصال می‌شود با استفاده از پمپاژ و نیروی الکتریسته برداشته شود به ۸۰۰ مگاوات برق نیاز بود، قنات به صورت کاملاً طبیعی و هیچ گونه انرژی این مقدار آب را استحصال می‌کنند که می‌بایست توسط نیروگاه‌های بزرگ با مشکلات فراوان و آلودگی‌های زیست‌محیطی تولید می‌شد.

چاه‌های عمیق علت خشک شدن قنات‌ها

استفاده از قنات پس از گسترش امکانات حفر چاه‌های نیمه عمیق و عمیق کاهش یافته است. برداشت بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی از طریق بهره‌برداری بی‌رویه از چاه‌ها همراه با افزایش تعداد چاه‌ها و عدم تغذیه طبیعی به دلایل مختلف از جمله تغییر کاربری اراضی، منجر به کاهش آب‌دهی و یا خشک شدن قنات شده است. از عوامل دیگر تخریب قنات‌ها، وقوع سیل‌های مخرب و سهمگین است که چنانچه عملیات آبخیزداری و آبخوانداری جدی گرفته نشود، تخریب و نابودی این سازه‌ها را که حاصل تمدن و فرهنگ غنی کشور ماست، به دنبال خواهد داشت.

احیاء و مرمت قنات‌ها در اسناد و قوانین بالادستی

خوشبختانه به بحث احیاء و مرمت قنات در قوانین و اسناد بالادستی تأکید بسیار خوبی شده است؛ در این

باره در ماده ۳۵ قانون برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران آمده است:

دولت مکلف است به منظور مقابله با بحران کم‌آبی، رهاسازی حقابه‌های زیست‌محیطی برای پایداری سرزمین، پایداری و افزایش تولید در بخش کشاورزی، تعادل‌بخشی به سفره‌های زیرزمینی و ارتقای بهره‌وری و جبران تراز آب، به‌میزانی که در سال پایانی اجرای قانون برنامه ۱۱ میلیارد مترمکعب شود، اقدامات زیر را به‌عمل آورد؛ احیاء، مرمت و لایروبی قنوات به‌میزان سالانه پنج درصد وضع موجود در طول اجرای قانون برنامه با تأکید بر فعالیت‌های آبخیزداری و آبخوانداری برای احیای قنوات. طبق اظهارنظر مسئولان، برای فاز اول این تکلیف قانونی در بازه پنج‌ساله، در کل کشور حدود ۱۰ هزار میلیارد تومان (سالانه دو هزار میلیارد تومان) نیاز است که کل این رقم، به اندازه هزینه یک ایجاد یک سد بزرگ در یک منطقه از کشور نیز نمی‌شود.

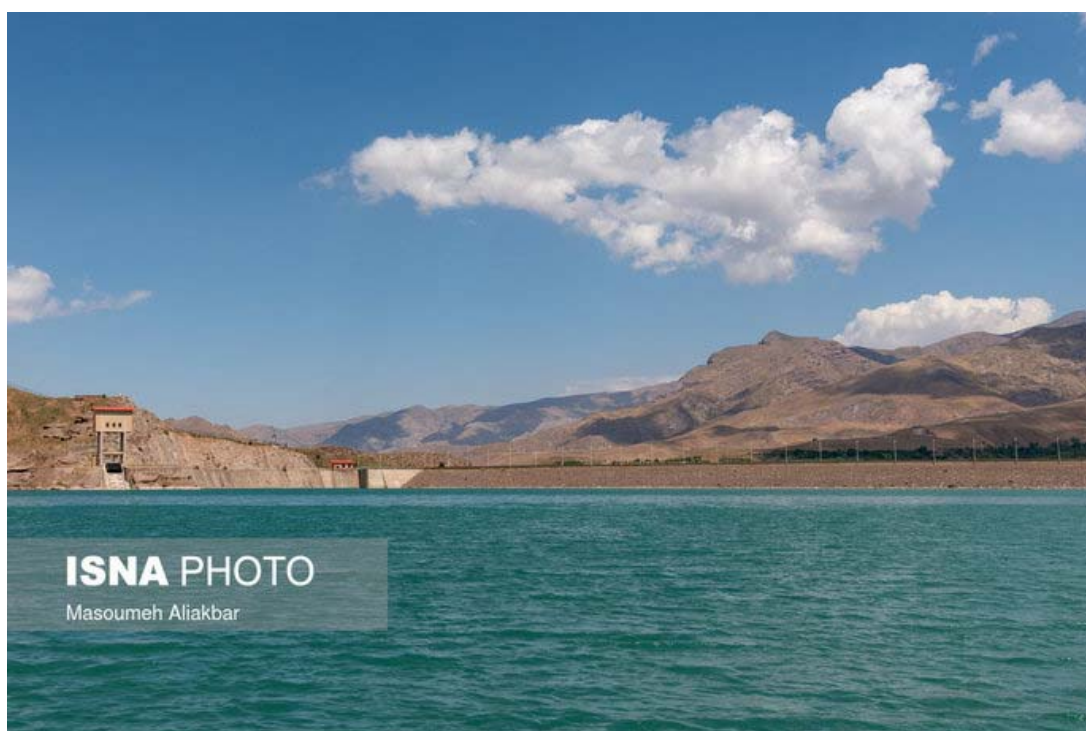
آبخیزداری و آبخوانداری راه نجات قنوات از خطر نابودی و مرگ

آبخیزداری و آبخوانداری را می‌توان عامل بسیار مهم و اساسی در نجات قنات‌ها از خطر خشکیدن و نابودی دانست. احیاء و مرمت قنات‌ها با عملیات آبخیزداری علاوه‌بر این که باعث جهش افزایش آبدهی قنات‌ها، افزایش تولیدات کشاورزی، آبادانی، سرسبزی و خرمی مناطق، کاهش مهاجرت روستاییان، بهبود معیشت و اشتغال خواهد شد، از آن‌جا که منطبق بر قوانین طبیعت است، باعث حفظ چرخه آب می‌شود و از وقوع بلایای طبیعی مثل فرونشست زمین جلوگیری می‌کند.

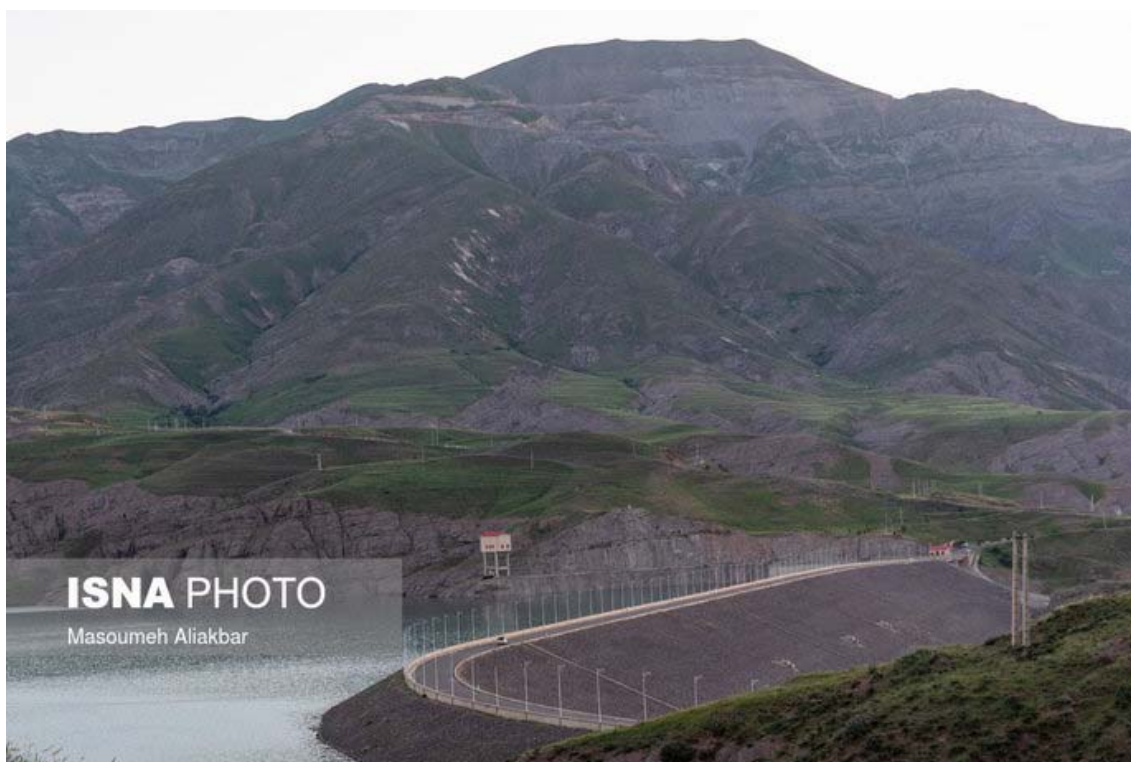
از این‌رو انجام عملیات آبخیزداری و آبخوانداری جهت احیای قنوات- همان‌طور که به صراحت در قانون توسعه ششم آمده- امری ضروری است که باید بدان توجه جدی شود، امری که تاکنون مورد غفلت واقع شده است و اهتمام بیش‌تر مسئولان امر به‌خصوص وزارت جهاد کشاورزی و وزارت نیرو را می‌طلبد.

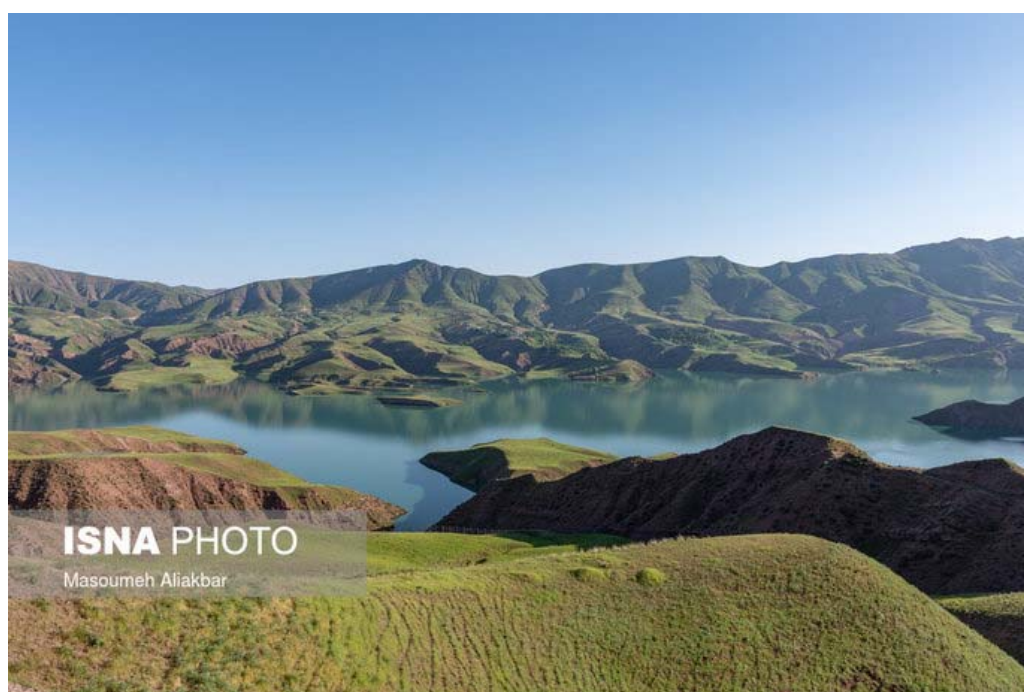
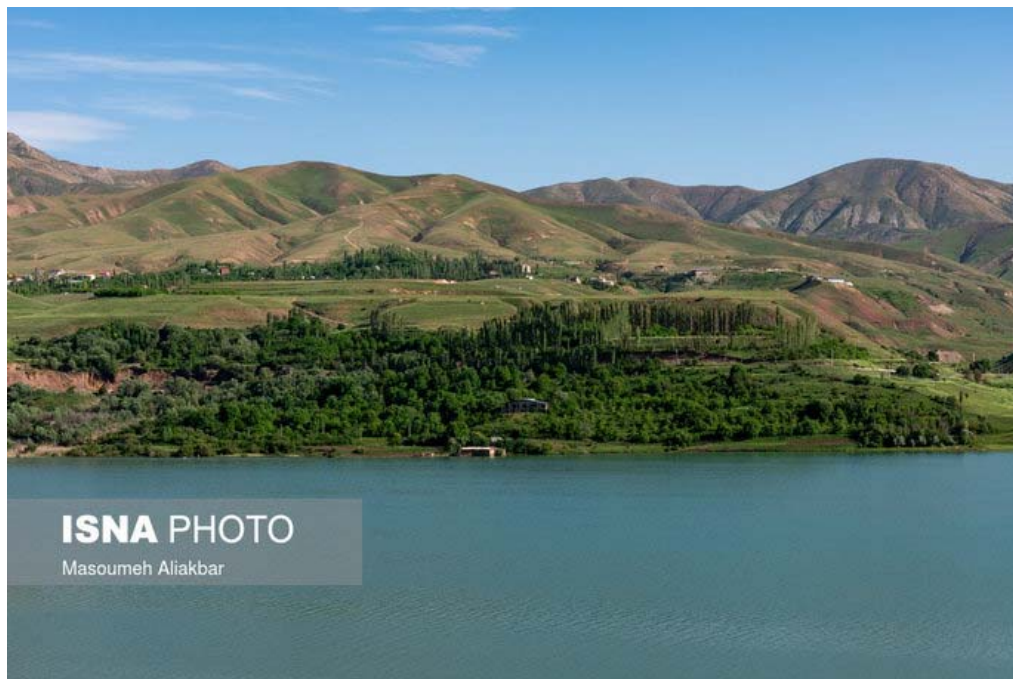
سد «طالقان» - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۶

یکی از بزرگترین سدهای ایران سد طالقان است که بر روی رودخانه شاهرود بنا شده. رودی که از کوه‌های مازندران سرچشمه می‌گیرد و در مسیر جریان به دره زیبای طالقان می‌رسد. سد طالقان، سدی خاکی با هسته رسی است که بیش از ۱۰۰ متر از بستر رودخانه ارتفاع دارد و نیروگاه برق‌آبی آن توان تولید ۱۷۰۸ مگاوات برق دارد. دریاچه پشت سد با طولی بیش از ۱۰ کیلومتر و با حجم ذخیره آب حدود ۴۲۰ میلیون متر مکعب منظره بسیار زیبایی به وجود آورده و جلوه‌ی خاصی به آن منطقه بخشیده است. ماهیان زردپر، قزل آلا، رنگین کمانی و کپور از جمله آبزیان داخل این دریاچه هستند.

ISNA PHOTO
Masoumeh Aliakbar

خشکی تالاب هامون جازموریان و ریزگردهای آزاردهنده در دلگان - خبرگزاری ایرنا

مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۶

خشکی تالاب هامون جازموریان و ریزگردهای آزاردهنده در دلگان

زاهدان- ایرنا- خشک شدن تالاب هامون جازموریان و وزش بادهای تابستانی روزهای نفس گیری را برای مردم دلگان و بخش جلگه چاه‌هاشم رقم زده است

به گزارش ایرنا تالاب هامون جازموریان با گستره حوضه آبریزی حدود ۷۰ هزار کیلومترمربع معادل ۲ برابر دریاچه ارومیه در ۵۶ کیلومتری غرب شهرستان دلگان و پنج کیلومتری روستای چاهکیچی واقع شده که ۴۹ درصد آن در حوزه سیستان و بلوچستان و ۵۱ درصد در حوزه استان کرمان قرار دارد.

نیمه باختری این حوضه به وسعت ۳۵ هزار و ۶۰۰ کیلومتر مربع در استان کرمان و نیمه خاوری آن به وسعت ۳۴ هزار کیلومتر مربع در استان سیستان و بلوچستان قرار دارد. دشت‌های جیرفت، فاریاب و رودبار جنوب در استان کرمان و دشت‌های ایرانشهر، بمپور، سردگان، دلگان، سرتختی و اسپکه در استان سیستان و بلوچستان در محدوده این حوضه آبریز واقع شده‌اند.

تالاب جازموریان به عنوان یک منبع قابل توجه آب شیرین به سبب خشکسالی‌های مداوم در سال‌های اخیر به کانون بحرانی ریزگردهای جنوب استان سیستان و بلوچستان و استان کرمان تبدیل شده که کم توجهی به این موضوع باعث مشکلات جبران ناپذیری برای شهرستان دلگان شده است.

ساخت ۳۶ سد و بندخاکی و بتونی در استان کرمان از جمله سد عروس، سد هلیل رود و سد استقلال باعث به نفس افتادن تالاب هامون جازموریان شده است بطوریکه این تالاب هم اکنون کاملاً خشک شده و اگر درمانی مناسب برای احیای آن تجویز نشود خطرات جبران ناپذیری برای مردم و منطقه دلگان و بخش جلگه چاه‌هاشم رقم خواهد زد.

خشک شدن تالاب جازموریان بسیاری از ساکنان منطقه دلگان را با مشکلات عدیده ای روبرو کرده است.

یکی از اهالی بخش جلگه چاه‌هاشم شهرستان دلگان در گفت‌وگو با خبرنگار ایرنا اظهار داشت: منطقه جازموریان یا همان گویش محلی (جاز) در گذشته یکی از ظرفیت‌های مهم کشاورزی و دامداری در منطقه دلگان بویژه بخش جلگه چاه‌هاشم بوده و همواره از برکت این تالاب کشاورزی و دامداری دلگان رونق داشته است.

محمد بامری افزود: تالاب جازموریان هم اینک با خطر جدی خشک شدن روبرو شده بطوریکه تمام کسانی که روزی در کنار این تالاب دامداری و کشاورزی داشتند اکنون با مشکل بی‌آبی روبرو شده و منطقه را ترک و درحاشیه روستاهای دلگان سکنی گزیده اند که این خود یک مشکل اساسی در بحث حاشیه نشینی ایجاد کرده است.

علی نارویی یکی دیگر از اهالی بخش جلگه چاه‌هاشم نیز گفت: یکی از مشکلات عدیده حاصل از خشک شدن تالاب جازموریان وجود ریزگردهای همیشگی در بخش جلگه و شهرستان دلگان است که وجود تپه‌های شنی و ماسه‌ای خود گواهی بر این موضوع است.

حسین عبدالحی یکی از شهروندان گلمورتنی از وجود ریزگردهای حاصل از خشک شدن تالاب جازموریان گله کرد و گفت: متأسفانه بعد از خشک شدن تالاب جازموریان ریزگردها میهمان همیشگی مردم دلگان شده بطوریکه وجود این ریزگردها مشکلات تنفسی و بیماری‌های مختلفی را برای مردم ایجاد کرده است.

عبدالحی بیان کرد: اگر توجه جدی به این تالاب صورت نگیرد به زودی مردم شهرستان دلگان سرنوشتی همانند شمال استان خواهند داشت.

بی عدالتی سازمان حفاظت محیط زیست

فرماندار دلگان در گفت‌وگو با خبرنگار ایرنا اظهار داشت: خشک شدن تالاب هامون جازموریان خطری بزرگ برای منطقه است بطوریکه در صورت کم توجهی به این موضوع باعث بروز مشکلات اساسی در منطقه خواهد شد.

مجتبی شجاعی افزود: گرد و خاک و آسیب های زیست محیطی و تنفسی ناشی از خشکی تالاب جازموریان نصیب مردم دلگان اما آب و اعتبارات آن نصیب استان کرمان می شود این درحالیست که مردم روستاهای این شهرستان عمدتاً در معرض تهدید شن های روان قرار دارند.

وی بیان کرد: در دوره ای که توجه و عنایات ویژه ملی نظام و دولت معطوف به محرومیت زدایی و توسعه و پیشرفت استان سیستان و بلوچستان است، اقدام سازمان حفاظت محیط زیست در قبال تخصیص متمرکز اعتبارات جازموریان به استان کرمان مورد قبول نیست .

فرماندار دلگان با ابراز گلایه از بی توجهی و تخصیص نیافتن حق آب تالاب هامون جازموریان گفت: با چه استدلال و منطقی سازمان حفاظت محیط زیست سال گذشته تمام اعتبار مربوط به احیا تالاب جازموریان (طرح ملی حفاظت پایش و احیای تالابها و رودخانه های در معرض خطر و تهدید کشور) را به صورت متمرکز به استان کرمان تخصیص داده در حالی که نیمی از تالاب در استان سیستان و بلوچستان واقع شده و از طرفی تمام مصیبت های تالاب ناشی از سوء مدیریت زیست محیطی و آبی و احداث کلکسیون سدها در مسیر هلیل رود استان کرمان است.

شجاعی تصریح کرد: اقدامات نسنجیده و سدسازی در حوضه آبریز تالاب جازموریان در کرمان حاشیه این تالاب در سیستان و بلوچستان را به منطقه ای پرمخاطره تبدیل کرده که هر ساعت تاخیر در چاره‌اندیشی، جازموریان را به سرنوشت هامون دچار می کند.

وی خاطرنشان کرد: تالاب هامون جازموریان به عنوان مرکز تنظیم اکوسیستم های شرق کرمان و غرب

سیستان و بلوچستان که در گذشته آب آن شیرین بود، بر اثر یکجانبه گرایی استان کرمان و عدم حساسیت مسوولان سیستان و بلوچستان در گذشته و احداث سدهای متعدد بر روی رودخانه های حوضه آبریز جازموریان از جمله هلیل رود، این تالاب خشک شده است.

وی افزود: آب رودخانه هلیل رود که باید پس از پیوستن رودخانه ها، سیلابها و روان آبهای دیگر علاوه بر آبیاری جیرفت و کهنوج، وارد تالاب جازموریان شده و مناطقی از سیستان و بلوچستان را بهره مند کند، پشت سد جیرفت ذخیره می شود و حیات تالاب را به خطر انداخته است به طوری که بیشترین ضرر را مردم کشاورز و دامدار شهرستان دلگان متحمل می شوند.

فرماندار دلگان تصریح کرد: سدهای استقلال و عروس در جیرفت و برخی سدهای کوچک و بزرگ آبخیزداری در استان کرمان که تعداد آنها به بیش از ۳۰ سد می رسد، منشا اصلی آسیب تالاب هامون جازموریان برای سیستان و بلوچستان است.

وی اظهار داشت: وجود این سدها اجازه ورود اندک سیلابهای ناشی از بارندگی را به جازموریان نمی دهد که این موضوع تالاب را خشکانده و به منشا ریزگرها تبدیل کرده است.

صرفه‌جویی بیش از یک میلیارد مترمکعبی آب در فارس با اجرای طرح‌های آبیاری نوین - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۶

شیراز-ایرنا- گسترش طرح‌های آبیاری نوین در استان فارس همواره یکی از دغدغه‌های مسوولان ارشد استان بوده که خروجی تلاش‌های صورت گرفته در این حوزه باعث شده تا در ۴۰ سال گذشته یک میلیارد و ۲۰۴ میلیون متر مکعب در مصرف آب صرفه‌جویی شود.

استان فارس همواره به عنوان یکی از قطب‌های مهم کشاورزی کشور محسوب می‌شود که در تولید بسیاری از محصولات رتبه اول تا سوم را به خود اختصاص داده و سهم زیادی در امنیت غذایی مردم دارد.

خشکسالی پی در پی در ۲ دهه گذشته و لزوم حرکت علمی در حوزه کشاورزی باعث شد تا این استان، مسیر نوینی برای فعالیت در حوزه کشاورزی در پیش بگیرد تا امر و معاش مردم با خشکسالی متوقف نشود.

به طور طبیعی تغییر الگوی کشت و حرکت به سمت فراگیر شدن سیستم‌های آبیاری نوین گامی مهم برای فعالیت در حوزه کشاورزی در شرایط خشکسالی بود.

عنایت‌الله رحیمی استاندار فارس بارها در جلسات اقتصاد مقاومتی و شورای کشاورزی استان با تاکید بر لزوم توجه به مقوله آبیاری نوین، از فعالیت‌های خوب صورت گرفته در این زمینه در دولت تدبیر و امید سخن گفته است.

تاکید استاندار فارس همواره بر این موضوع بوده که این استان باید به سمت کشاورزی دانش بنیان سوق داده شود تا در مقابل بحران‌های طبیعی و آفات مقاوم باشد.

سیستم‌های آبیاری نوین شامل آبیاری بارانی و قطره‌ای است که از جمله مزایای استفاده از این سیستم‌ها

می‌توان به افزایش راندمان آبیاری به میزان ۷۰ درصد در روش بارانی و به میزان ۹۰ درصد در روش قطره‌ای و تقلیل میزان آب مصرفی در مقایسه با آبیاری سطحی، عدم تشکیل رواناب سطحی و جلوگیری از فرسایش خاک، تنظیم میزان آب مورد نیاز برای انواع خاک‌ها و کشت‌ها در فصول مختلف زراعی و تهیه مناسب خاک و یکنواختی پخش آب در سطح مزرعه و عدم نیاز به زهکشی مزرعه اشاره کرد.

افزایش محصول در واحد سطح در مقایسه با آبیاری سنتی، عدم نیاز به تسطیح اراضی در این روش، جلوگیری از سله بستن و پوکی خاک، عدم نیاز به ایجاد نهرهای خاکی درون مزرعه و نهرهای زهکشی و استفاده بهینه از کل زمین مزروعی، قابل استفاده برای تمام گیاهان و امکان انجام آبیاری همراه با کودپاشی و سمپاشی و پخش یکنواخت آنها از دیگر مزایای آبیاری نوین است.

همچنین آبیاری نوین مزایایی از جمله وارد نشدن بذر علفهای هرز به مزرعه به دلیل انتقال آب از طریق لوله‌ها، سهولت در انجام عملیات زراعی، به حداقل رسیدن تبخیر سطحی در آبیاری قطره‌ای، جلوگیری از خارج شدن آب از محوطه ریشه، عدم امکان رویش بذر علفهای هرز به دلیل مرطوب شدن فقط بخشی از سطح خاک اطراف ریشه گیاه اصلی، افزایش کیفی و کمی محصول و عدم نیاز به نیروی کارگر زیاد بدلیل ثابت بودن اجزای سیستم دارد.

اجرای یک سوم طرح‌های آبیاری نوین فارس در دولت تدبیر و امید

رییس سازمان جهاد کشاورزی استان فارس در این زمینه به خبرنگار ایرنا گفت: وسعت اراضی مستعد کشاورزی استان فارس یک میلیون و ۲۰۰ هزار هکتار است و بیش از یک میلیون هکتار نیز اراضی دیم و کشت آبی در استان داریم.

محمد مهدی قاسمی افزود: تا کنون بیش از ۳۰۱ هزار هکتار از اراضی کشت آبی استان تحت پوشش سیستم‌های آبیاری نوین آمده‌اند که از این میزان حدود ۱۰۰ هزار هکتار از اراضی با اعتبار ۶۸۸ میلیارد و

۹۷۲ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان در دولت تدبیر و امید تحت پوشش سیستم‌های آبیاری نوین قرار گرفته است.

وی ادامه داد: در سال ۱۳۹۸ با اجرای طرح‌های آبیاری نوین در فارس ۳۱ میلیون و ۶۰۰ مترمکعب آب صرفه جویی شد، در مجموع از ابتدای دولت تدبیر و امید تا کنون با اجرای طرح‌های آبیاری نوین در استان فارس ۴۰۰ میلیون مترمکعب آب صرفه جویی شده است.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان فارس گفت: در طول ۴۰ سال گذشته نیز با اجرای این طرح‌ها یک میلیارد و ۲۰۴ میلیون متر مکعب در مصرف آب صرفه‌جویی شده است.

قاسمی افزود: با توجه به اینکه استان فارس در اقلیم خشک و کم آب واقع شده است باید منابع آب موجود را به طور صحیح مدیریت کنیم تا توان مقابله با پدیده خشکسالی و پیامدهای آن را داشته باشیم.

وی ادامه داد: اجرای سیستم‌های آبیاری تحت فشار یکی از موارد مدیریت منابع آب کشاورزی است که در کاهش اثرات خشکسالی بسیار موثر بوده و سیاست سازمان جهاد کشاورزی استان فارس برای استفاده بهینه از آب‌های موجود، تجهیز مزارع و باغات استان به سیستم‌های آبیاری تحت فشار است.

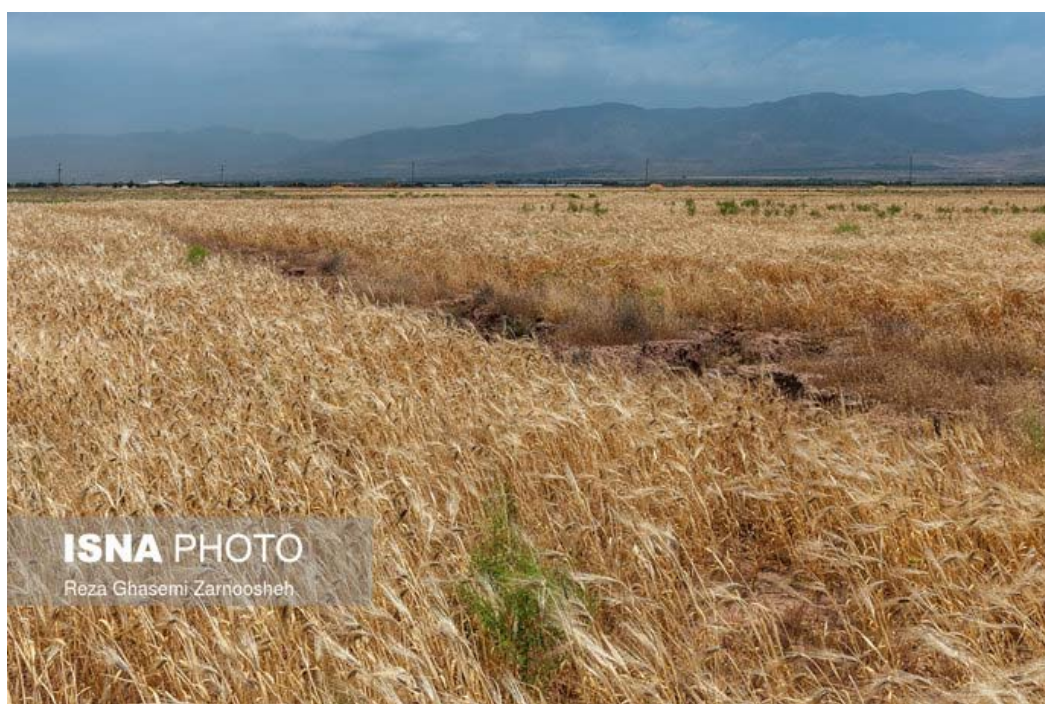
رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان فارس گفت: باید به جایی برسیم که هیچ مزرعه‌ای در استان بدون سیستم آبیاری نوین نباشد.

نشست زمین در دشت نیشابور - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۶

دشت نیشابور به دلیل خشکسالی‌های ۳۰ سال گذشته و برداشت‌های بی‌رویه از سفره‌های آب زیرزمینی اکنون شاهد نشست و ایجاد شکاف‌هایی با طول ۸۰ کیلومتر و عمق ۵۰ متر در زمین است. شور شدن آب‌ها در محدوده قسمت‌های مرکزی این دشت نسبت به دهه قبل افزایش چشمگیری داشته. دشتی که تا کنون ۱۲ تا ۱۵ سانتیمتر نشست کرده و عوارض آن علاوه بر آسیب به خطوط زیربنایی نفت و گاز حالا در نزدیکی ریل قطار که از مهمترین محورهای مواصلاتی کشور محسوب می‌شود قرار گرفته است. از طرفی دشت تشنه‌ی نیشابور به دلیل فشرده شدن با مشکل کاهش ظرفیت آبیگری آبخوان نیز روبروست. بنا به گفته‌ی مسئولان در بین ۳۷ دشت استان، دشت نیشابور بیشترین کسری مخزن را دارد و تمام آثار شوم ناشی از اضافه برداشت آب همچون افت سطح آب چاه‌ها، ایجاد شکاف و نشست دشت، شور شدن آب و کاهش ظرفیت آبیگری آبخوان در دشت نیشابور نمایان است.

ISNA PHOTO
Reza Ghasemi Zarnoosheh

اجرای پروژه‌های احیای تالاب انزلی از سال ۱۴۰۰ - خبرگزاری ایسنا مورخ

۱۳۹۹/۰۴/۱۷

مدیرکل دفتر حفاظت و احیای تالاب‌ها سازمان حفاظت محیط زیست ضمن بیان اینکه احیای تالاب انزلی اولویت ستاد ملی تالاب‌ها است و طرح احیای آن برای سال‌های ۱۴۰۰ تا ۱۴۱۰ اجرایی می‌شود، گفت: فوری‌ترین مشکلی که باید در تالاب انزلی حل شود حضور گیاه مهاجم سنبل آبی است.

مسعود باقرزاده کریمی در گفت و گو با ایسنا با اشاره به اینکه در حال حاضر موضوع بسیار نگران کننده تالاب انزلی، گیاه مهاجم سنبل آبی است، اظهار کرد: سنبل آبی گیاه مهاجم خطرناکی است که با سرعت در تالاب رو به رشد و اکنون تنها راهکار ما برای مقابله حذف فیزیکی گیاه از تالاب است. این گیاه مهاجم سرعت تبخیر آب را ۱۳ برابر و محیط را سمی و بین گونه‌های بومی موجود در تالاب برای بقا رقابت ایجاد می‌کند.

وی با بیان اینکه پیش از این سازمان حفاظت محیط زیست با استفاده از روش «بایوجمی» به دنبال احیای تالاب انزلی بود، گفت: به دلیل مشکلات پیش آمده درخصوص این طرح از جمله اعتراض برخی کارشناسان نسبت به غیر علمی بودن آن حدود یک سال است که این طرح به‌طور کامل متوقف شده است.

مدیرکل دفتر حفاظت و احیای تالاب‌ها سازمان حفاظت محیط زیست ادامه داد: با وجود این احیای تالاب انزلی اولویت ستاد ملی تالاب‌ها است و از این‌رو ما برنامه جدیدی برای آن در نظر گرفته‌ایم. در این برنامه جدید رویکرد ما رویکرد زیست‌بومی است که دو ویژگی مهم دارد؛ اول آنکه به مسئله به‌صورت فرابخشی نگاه می‌شود و برای حل مشکل تالاب تمام مشکلات حوضه آبخیز را بررسی و حل می‌کنیم و دوم برای احیای تالاب تمام ذینفعان آن مشارکت خواهند داشت.

باقرزاده کریمی با اشاره به اینکه برای تهیه و اجرای برنامه جدید با تیم‌های کارشناسی متعددی از جمله کارشناسان ژاپنی همکاری می‌کنیم، تصریح کرد: طرح احیای تالاب انزلی برای سال‌های ۱۴۰۰ تا ۱۴۱۰ آماده خواهد شد و حاصل کار هفت گروه تخصصی در زمینه اکولوژی تالاب، پساب، پسماند، پایش کیفی تالاب، آبخیزداری، آموزش جوامع محلی، احیای زیستگاه و امور حقوقی و قضایی تالاب است. به گفته وی این برنامه ۱۰ ساله احیا، پس از تصویب در ستاد ملی تالاب‌ها از سال آینده اجرایی می‌شود همچنین دانشگاه گیلان نیز به عنوان مشاور و پشتوانه علمی این برنامه با سازمان حفاظت محیط زیست همکاری می‌کند.

مدیرکل دفتر حفاظت و احیای تالاب‌ها سازمان حفاظت محیط زیست در ادامه گفت: هدف ما از فرابخشی کردن امر احیای تالاب‌ها این است که دستگاه‌های مختلف مرتبط با این موضوع مانند وزارت نیرو، وزارت جهاد کشاورزی، وزارت کشور و... برنامه‌های خود را با استراتژی حفظ تالاب‌ها تنظیم کنند که این امر محقق نمی‌شود مگر در چارچوب ستاد ملی و برنامه مشترک.

باقرزاده کریمی در پایان با بیان اینکه مساحت تالاب انزلی ۲۰ هزار هکتار است که بخش‌هایی از آن از گذشته به صورت جزیره‌ای بوده است، تصریح کرد: طی سال‌های اخیر ورود رسوب به تالاب و کاهش بارش‌ها سبب شده است که بخش‌های خشک تالاب بیشتر و پهنه‌های آبی کمتر از قبل شوند. در حال حاضر ۵۰ درصد مساحت تالاب پهنه آبی و ۵۰ درصد مابقی پهنه‌های غیر آبی است البته تمام این ۵۰ درصد خشک نشده است و قسمت‌هایی از آن مناطق مرطوب است اما آبی در آن‌ها نمی‌بینیم.

اقدامات انجام‌شده برای مدیریت منابع آب زیرزمینی کافی نبوده است - روزنامه

سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۷

در چند سال اخیر کارشناسان نسبت به فرونشست زمین در شهر تهران هشدار داده‌اند و براساس آخرین گزارش سازمان نقشه‌برداری کشور استان‌های تهران و اصفهان از جمله حادث‌ترین مناطق از نظر فرونشست زمین معرفی شده‌اند و نرخ فرونشست در جنوب غربی تهران طی ۱۵ سال اخیر سالانه حدود ۳۰ سانتی‌متر گزارش شده است. رئیس اداره حفاظت محیط‌زیست شهر تهران یکی از دلایل اصلی فرونشست زمین را برداشت بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی دانست و گفت: در زمینه مدیریت برداشت از آب‌های زیرزمینی اقدامات خوبی صورت گرفته، اما کافی نبوده‌اند.

به گزارش «سبزینه» به نقل از ایسنا، فاطمه برنا ضمن بیان این که یکی از دلایل اصلی فرونشست زمین برداشت از آب‌های زیرزمینی است، اظهار کرد: فرونشست در استان تهران در شهرهایی مانند شهریار، ملارد و ورامین که دشت هستند، مشهودتر است و به چشم دیده می‌شود.

وی در پاسخ به این پرسش که چه راهکارهایی می‌تواند به کاهش سرعت فرونشست زمین کمک کند، گفت: راهکارهای متعددی وجود دارد و معمولاً کارشناسان حوزه آب غنی کردن منابع آب زیرزمینی و آبخوان‌ها را مطرح می‌کنند یعنی تصفیه فاضلاب‌ها و بازگرداندن آن به آبخوان‌ها تا بخشی از آب آبخوان‌های سطح شهر را تأمین کنند.

برنا یکی دیگر از راهکارهای کاهش برداشت از آب‌های زیرزمینی را مدیریت منابع آب در حوزه کشاورزی خواند و تأکید کرد: بخش قابل توجهی از منابع آب زیرزمینی در حوزه کشاورزی مورد استفاده قرار می‌گیرد و روش‌های سستی که همچنان در حوزه کشاورزی وجود دارد از علل برداشت بی‌رویه آب‌های زیرزمینی هستند. مدیریت‌های جدید و استفاده از تکنولوژی‌های مدرن در آبیاری می‌تواند بیش از ۵۰ درصد میزان مصرف بی‌رویه آب در این حوزه را کنترل کند و در زمینه حفظ منابع آبی کمک کند.

رئیس اداره حفاظت محیط‌زیست شهر تهران همچنین خاطرنشان کرد: یکی از راه‌های غنی‌شدن منابع آب زیرزمینی ایجاد سطوحی است که بتواند بارش‌های طبیعی را جذب و به سطوح پایین‌تر زمین منتقل کند؛ اما این نوع توسعه شهری، گسترش شهرسازی‌ها، آسفالت‌ریزی‌ها و خیابان‌کشی‌ها همگی موانعی برای نفوذ آب از سطوح شهری به اعماق زمین هستند.

وی ضمن استناد به داده‌های سازمان نقشه‌برداری کشور مبنی بر فرونشست سالانه ۲۲ تا ۳۰ سانتی‌متری زمین در برخی مناطق پایتخت تصریح کرد: راهکارهای ساده‌ای برای کاهش و جلوگیری از فرونشست زمین وجود دارد که ما از آن‌ها غافل هستیم. این راهکارهای ساده می‌توانند کمک کنند تا حداقل از این شرایط بحرانی پیش‌تر نرویم و بتوانیم آن را مدیریت کنیم.

رئیس اداره حفاظت محیط‌زیست شهر تهران با اشاره به این که سازمان حفاظت محیط‌زیست متولی معضل فرونشست زمین نیست، خاطرنشان کرد: سازمان حفاظت محیط‌زیست در هیچ‌کدام از مراجع به‌عنوان متولی مسأله فرونشست زمین دیده نشده است و بخش‌های مطالعاتی در این زمینه به عهده سازمان نقشه‌برداری کشور و بخش‌های دیگر آن به‌عهده امور منابع آب گذاشته شده است؛ اما قاعدتاً مسأله فرونشست زمین یکی از دغدغه‌های محیط‌زیست است.

وی با اشاره به این که ابزارهای مقابله با فرونشست زمین در دست دیگر ادارات و سازمان‌هاست، اظهار کرد: وزارت جهاد کشاورزی می‌تواند قدم‌های خوبی در این زمینه بردارد و مانع برداشت بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی شود و به کمک امور منابع آب منطقه‌ای در غنی‌کردن آب و فاضلاب کمک‌های خوبی کند. همچنین امور آب منطقه‌ای می‌تواند مانع از برداشت بی‌رویه آب از چاه‌های غیرمجاز متعددی شوند که شاید چند برابر بیش‌تر از چاه‌های مجاز ما هستند.

برنا گفت: طی چند سال اخیر اقدامات خوبی در زمینه مدیریت منابع آب زیرزمینی برای جلوگیری از فرونشست زمین شده است؛ اما این اقدامات کافی نبوده‌اند.

برنامه جامع تالاب‌ها در سطح ملی پیگیری می‌شود - خبرگزاری ایرنا مورخ

۱۳۹۹/۰۴/۱۷

تهران - ایرنا - مدیر ملی طرح حفاظت از تالاب‌های ایران از برگزاری نشست مشترک با مدیرکل دفتر فنی و برنامه‌ریزی عمرانی وزارت کشور برای بررسی نقش وزارت کشور در اجرای برنامه‌های مدیریت جامع زیست‌بومی تالاب‌ها و برای تسهیل راهکارهای آتی خبر داد و گفت: برنامه جامع تالاب‌ها در سطح ملی پیگیری می‌شود.

به گزارش روز سه شنبه پایگاه اطلاع رسانی سازمان حفاظت محیط زیست، علی ارواحی گفت: اکنون ۳۴ تالاب دارای برنامه مدیریت جامع هستند که از این تعداد ۱۸ برنامه فرایند تصویب را طی کرده و آماده اجرا هستند، این در حالی است که طرح حفاظت از تالاب‌های ایران نیز مطابق با برنامه کاری پنج ساله خود از اجرایی شدن این برنامه‌ها حمایت و پشتیبانی خواهد کرد.

وی اظهار داشت: برای مدیریت بهتر تالاب‌ها ضروری است اجرای برنامه‌های مدیریت جامع زیست بومی تالاب‌ها همزمان در چند سطح پیگیری شود.

ارواحی ادامه داد: همکاری وزراتخانه‌ها و سازمان‌های مرتبط در سطح ملی یکی از مهمترین ارکان اجرایی شدن این برنامه‌ها است، با توجه به اینکه برنامه‌های مدیریت جامع زیست بومی تالاب‌ها طی یک فرایند بین بخشی تدوین می‌شود و تمامی آنها دارای ساختار سازمانی است که ریاست این ساختارها به عهده استانداری‌ها و فرمانداری‌ها است، ضروری است اجرای برنامه‌ها نیز با همکاری‌های بین بخشی صورت گیرد. مدیر ملی طرح حفاظت از تالاب‌های ایران با اشاره به نقش تعیین کننده وزارت کشور در سطح ملی در پیگیری اجرایی شدن برنامه‌های مدیریت ابراز امیدواری کرد که با توافق طرفین کمیته فنی تشکیل شود که با تشکیل این کمیته گام‌های مهمی در اجرایی شدن برنامه‌ها مدیریت در سطح ملی برداشته خواهد شد.

تلاش‌ها برای خروج تالاب انزلی از فهرست تالاب‌های در معرض خطر ادامه دارد؛

تالاب نیمه‌جان انزلی چشم‌انتظار یاری - روزنامه سبزینه مورخه ۱۳۹۹/۰۴/۱۸

نویسنده : مریم عباسی‌زاده

با قرار گرفتن تالاب بین‌المللی انزلی در فهرست تالاب‌های در معرض خطر مونترو، زنگ خطر نابودی این تالاب بین‌المللی به صدا در آمد.

تالاب بین‌المللی انزلی یکی از تالاب‌های نادر دارای ویژگی‌های خاص اقتصادی، گردشگری و ورزشی است، اما فاضلاب‌های صنعتی، خانگی، بیمارستانی، ضایعات کشتارگاهی، سموم کشاورزی، پسماندها و نخاله‌ها، گیاهان مهاجمی مانند آژولا و سنبل آبی، تصرف اراضی و ساخت‌وساز در حریم تالاب، آتش‌زدن نیزارها با هدف تصرف، ورود رسوبات از رودخانه‌ها و انتقال آلودگی از دریا و کاهش میزان آب موجود، حیات تالاب انزلی را به‌شدت به خطر انداخته تا جایی که این معضلات، تالاب انزلی را در سال ۱۹۹۳ در فهرست تالاب‌های در معرض خطر (مونترو) قرار داد و تلاش‌ها برای خروج تالاب از این فهرست ادامه دارد.

نامه کلانتری برای احیای تالاب انزلی به نوبخت

عیسی کلانتری، معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست، در نامه‌ای خطاب به رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور با اشاره به ارائه طرح احیای تالاب انزلی از سوی شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان، تخصیص بودجه لازم را برای حمایت از طرح و آغاز فرایند احیای تالاب انزلی خواستار شد. در نامه رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست به نوبخت که رونوشت آن برای وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ارسال شده، آمده است: مشکل تجمع رسوبات آلی و معدنی یکی از مهم‌ترین تهدیدهای تالاب انزلی است که با سرعت رسوب‌گذاری موجود، احتمال خشک‌شدن کامل تالاب در آینده نزدیک وجود

دارد. در سال‌های گذشته، شیوه‌های مختلفی برای حل مشکل رسوب‌گذاری در تالاب انتخاب و اجرا شده، ولی متأسفانه نتیجه ملموسی نداشته است.

همچنین در این نامه آمده است: خوشبختانه با تلاش شرکت‌های دانش‌بنیان کشور، شیوه نوینی از زیست‌پالایی تالاب ابداع شده است که دستاوردهای این شیوه که با کارکردهای اکولوژیک تالاب نیز همخوانی دارد، قابل ملاحظه بوده، به‌طوری که بخش مهمی از رسوبات آلی پیلوت مورد آزمایش، حذف شده و رسوبات معدنی نیز با خارج شدن از حالت سیمانی که از ترکیب رسوبات آلی با معدنی ایجاد می‌شود، امکان تخلیه و روان‌سازی بهتری یافته‌اند. چنانچه در پروپوزال شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان نیز تقدیم شده است، برای دستیابی به چنین وضعیت مطلوبی در تالاب انزلی، به تخصیص بودجه‌ای از سوی سازمان برنامه و بودجه نیازمند هستیم تا این سازمان بتواند طی سه سال به اهداف طرح دست یابد.

در بخش دیگری از نامه کلانتری خطاب به رئیس سازمان برنامه و بودجه، به ضرورت ساماندهی سایر فعالیت‌های مرتبط با سرنوشت تالاب انزلی همزمان با اجرای این طرح (ارائه شده از سوی شرکت علمی و تحقیقاتی اصفهان) اشاره و برای نمونه تأکید شده است: ایجاد تله‌های رسوبگیر که در دستور کار اعتبارات استانی قرار دارد، باید کاملاً با هماهنگی این طرح صورت گیرد.

احیای تالاب انزلی در دستور کار دولت قرار دارد

رئیس سازمان برنامه و بودجه گفت: در برنامه ششم توسعه که مسأله‌محور است، چهار موضوع مورد توجه دولت بود که محیط‌زیست یکی از مهم‌ترین آنهاست.

او با اشاره به این که احیای تالاب انزلی در دستور کار دولت قرار دارد، افزود: مقرر شده است با روش‌هایی نوین که بهره‌وری بیشتری دارد، این مهم انجام شود.

محمدباقر نوبخت گفت: برخی تالاب‌ها مثل تالاب انزلی نیز که در انتهای رودخانه و ابتدای دریای خزر

هستند، به دلیل ورود آلودگی‌هایی همچون پسماندهای کشاورزی و فاضلاب‌های شهری، حالت بی‌هوای پیدا کرده، از رسوبات انباشته شده است و برنامه جدیدی ارائه شده که با فناوری‌های نوین و با کم‌تر از سه درصد هزینه پیش‌بینی شده این تالاب احیا شود. وی افزود: عملیات آزمایشی این مهم با همکاری مؤسسه تحقیقات شیلات انجام شده است و امیدواریم با روش جدید، تالاب تا سال ۱۴۰۰ احیا شود.

دستور معاون اول رئیس‌جمهور برای احیای تالاب انزلی

معاون اقتصادی و توسعه منطقه‌ای وزارت کشور از دستور ویژه معاون اول رئیس‌جمهور به رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست کشور، برای بررسی معضلات تالاب انزلی و اتخاذ تمهیدات لازم برای احیای این تالاب خبر داد.

بابک دین‌پرست با اعلام خبر دستور اسحاق جهانگیری معاون اول رئیس‌جمهور، به عیسی کلانتری، معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان محیط‌زیست کشور، برای بررسی وضعیت تالاب انزلی، به باشگاه خبرنگاران جوان گفت: بر اساس دستور معاون اول رئیس‌جمهور، مقرر شد گزارشی مفصل و کامل از آخرین وضعیت تالاب انزلی، به همراه لیست مهم‌ترین برنامه‌های لازم برای احیای این تالاب، در نشست آتی ستاد هماهنگی و مدیریت تالاب‌های کشور که با حضور مقامات ذی‌ربط ملی و مدیران استان گیلان برگزار می‌شود، مطرح و راهکارهای لازم برای نجات این تالاب مهم در شمال کشور اتخاذ شود.

معاون اقتصادی و توسعه منطقه‌ای وزارت کشور با تأکید بر این که این سومین نامه وزیر کشور به معاون اول رئیس‌جمهور در یک‌سال گذشته، با موضوع ضرورت تسریع در فرآیند نجات تالاب انزلی است، افزود: وزارت کشور در اجرای مصوبات مربوط به احیای تالاب انزلی بسیار جدی است و در این خصوص با دستور رحمانی‌فضلی، وزیر کشور، جلساتی ویژه را با محوریت معاونت اقتصادی، در سطح ملی و استانی، با حضور

نمایندگان وزارتخانه‌های مربوطه در وزارت کشور و استان گیلان برگزار کرده است.

دین‌پرست گفت: اگرچه با دستوراتی که جهانگیری روی نامه‌های رحمانی‌فضلی، وزیر کشور، درخصوص احیای تالاب انزلی صادر کرده، اقدامات مناسبی در یک‌سال گذشته با محوریت و پیگیری‌های مستمر سازمان حفاظت محیط‌زیست و همکاری وزارتخانه‌های نیرو، راه و شهرسازی، جهاد کشاورزی و همچنین مسئولان ارشد استان گیلان، در حوزه احیای تالاب انزلی انجام شده است، اما این اقدامات به هیچ عنوان کافی نبوده و با حجم تهدیداتی که متوجه تالاب انزلی است، تناسبی ندارد.

او تصریح کرد: دستور هشتم تیرماه جاری جهانگیری به رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست، پیرو نامه سوم وزارت کشور بود که بر همین اساس، قرار است موضوع ضرورت احیای تالاب انزلی در نخستین جلسه ستاد هماهنگی و مدیریت تالاب‌های کشور که طبق مصوبه هیئت وزیران، ریاست آن با معاون اول رئیس‌جمهوری است، مطرح و اقدامات فوری برای نجات این تالاب اتخاذ شود.

وی در بخش دیگری از صحبت‌هایش با تأکید بر این که تالاب انزلی در معرض خطر جدی قرار دارد، گفت: امروز عواملی مانند فرسایش خاک در حوزه آبریز تالاب انزلی، ورود گسترده رسوب به تالاب، انتقال فاضلاب‌های بهداشتی، شهری، روستایی و کشاورزی به تالاب، عدم تعیین و اختصاص حلقه زیست‌محیطی تالاب و ورود پسماندهای شناور رهاشده به تالاب، از جمله مواردی است که تالاب انزلی را با خطر مرگ همیشگی مواجه کرده.

دین‌پرست در پایان با بیان این که امروز نجات تالاب انزلی به دغدغه جدی دولت تبدیل شده است، اظهار امیدواری کرد با اتخاذ تصمیمات مناسب و متناسب با حجم تهدیداتی که تالاب انزلی را تهدید می‌کند، در گام نخست شاهد کاهش روند تخریبی تالاب و در گام‌های بعدی، تسریع بهبود شرایط حاکم بر تالاب و احیای آن باشیم.

حفظ محیط‌زیست و سلامت مردم خط قرمز محیط‌زیست گیلان است

مدیرکل حفاظت محیط‌زیست گیلان گفت: حفظ محیط‌زیست، سلامت، بهداشت و محیط‌زیست خط قرمز

اداره کل حفاظت محیط‌زیست گیلان است و در این راستا، هیچ‌گونه تسامح و تساهلی انجام نمی‌شود.

سازمان کفایی با بیان این که گیلان مجموعه‌ای بی‌نظیر از تنوع زیستی است، افزود: محیط‌زیست گیلان به

دلیل داشتن انواع اکوسیستم‌ها اعم از جنگلی، مرتعی، تالابی، دریایی و رودخانه‌ای از غنای خاصی

برخوردار است و بنابراین این تنوع زیستی فوق‌العاده، حفاظتی مؤثر و کارا را می‌طلبد.

او با اشاره به وجود یک‌هزار و ۸۰۰ گونه گیاهی و ۴۵ درصد گونه‌های زیستی کشور در گیلان، گفت:

جنگل‌های هیرکانی موجود در گیلان یادگار دوره سوم زمین‌شناسی هستند که بسیار ارزش دارند.

کفایی عمده‌ترین مشکل زیست‌محیطی استان‌های شمالی از جمله گیلان را پسماند دانست و افزود: معضل

پسماند در استان‌های شمالی خیلی جدی است و بنابراین باید به رفع این معضل به صورت اولویت پردازیم.

وی آلودگی آب‌های زیرزمینی استان را ناشی از ورود انواع فاضلاب‌های شهری، صنعتی، کشاورزی و

بیمارستانی به رودخانه‌ها و منابع آبی دانست و گفت: گیلان بالغ بر ۱۰۰ رودخانه دائمی و فصلی دارد و

متأسفانه این فاضلاب‌ها در بسیاری از مناطق بدون تصفیه به رودخانه‌ها سرازیر شده است و در نهایت به

تالاب و دریا می‌ریزند.

او برداشت بی‌رویه شن و ماسه در رودخانه‌ها را از دیگر معضلات زیست‌محیطی این استان دانست و بیان

کرد: گیلان مانند بسیاری از استان‌ها با آلودگی آب و خاک و حتی هوا نیز مواجه است.

کفایی با اشاره به ثبت تالاب بین‌المللی انزلی در کنوانسیون رامسر، تصریح کرد: تالاب انزلی برای

سازمان حفاظت محیط‌زیست دارای اهمیتی فوق‌العاده است، زیرا معیشت جوامع محلی بالغ بر ۲۰ روستای

حاشیه تالاب را تأمین می‌کند و در کنار سه شهر بزرگ گیلان قرار دارد.

وی نخستین گام برای حفاظت و احیای تالاب انزلی را فعال‌سازی دبیرخانه تالاب‌های استان دانست و

گفت: این دبیرخانه که دارای هفت زیر کمیته با عضویت دستگاه‌های ذی ربط است، در همه استان‌ها احیا شده و برای حفاظت از اکوسیستم تالابی تلاش می‌کند.

او نجات تنوع زیستی تالاب انزلی را در گرو کاهش آلودگی‌های ورودی به این تالاب دانست و ادامه داد: تالاب انزلی با کاهش تراز آبی دریای خزر مواجه است و سالانه رسوبات فراوانی در این تالاب بارگذاری می‌شود. همچنین ورود فاضلاب انسانی و آلاینده‌های شیمیایی و صنعتی، آلودگی تالاب را افزایش داده است.

کفایی با بیان این که حفظ تنوع زیستی تالاب انزلی در نهایت معیشت مردم را فراهم می‌کند، افزود: حفاظت، حراست و احیای تالاب انزلی بدون مشارکت جوامع محلی ممکن نیست. وی مدیریت پسماند را یکی از وظایف شهرداری‌ها دانست و تأکید کرد: سلامت، بهداشت و محیط‌زیست خط قرمز اداره کل حفاظت محیط‌زیست گیلان است و در این راستا، هیچ گونه تسامح و تساهلی صورت نمی‌گیرد.

نفسی تازه به ستاد احیای تالاب انزلی دمیده شد

کفایی با بیان این که با تمام توان نفسی تازه به ستاد احیای تالاب انزلی دمیده شده است، گفت: با اعتقاد به خرد جمعی و کار تیمی در حل مشکلات زیست محیطی، کارگروه‌های هفت گانه‌ای در زیرگروه دبیرخانه احیای تالاب انزلی شکل گرفته است که با حضور دستگاه‌های متولی، گام‌هایی مؤثر در راستای حفاظت و احیای تالاب برداشته می‌شود.

او تالاب انزلی را تالابی با ارزش جهانی دانست و افزود: این تالاب و جنگل‌های هیرکانی که ثبت جهانی شده، متعلق به همه مردم جهان است و این موضوعات باید موجب دغدغه بیشتر در حفظ و احیا باشد.

در بحث صیانت از تالاب و ساحل انزلی مردم وارد عرصه شوند

دادستان بندرانزلی نیز گفت: مردم باید خدمات دستگاه قضا را حس کنند و همان‌طور که مقام معظم رهبری فرمودند، در برخورد با فساد مصلحت جایگاهی ندارد، زیرا مردم آسیب می‌بینند و اعتمادشان به قوه قضائیه و نظام کم می‌شود.

سیدرحمان سیدزاده افزود: تالاب انزلی از تالاب‌های مهم کشور و حتی بین‌المللی است، ما در برخورد با این متخلفان نیازمند کار جهادی و حمایت مردمی هستیم، بنابراین می‌توانیم مردم را وارد عرصه صیانت از تالاب کنیم.

وی همچنین گفت: در سال ۹۹ در خصوص برخورد با متخلفان در تالاب و ساحل انزلی اتفاقات خوبی رقم خواهد خورد، هفته‌ای دو بار بنده و هفته‌ای چندین بار نمایندگان بنده از ساحل بازدید می‌کنند و باید به این موضوع اشاره کنم که پرونده یکی از بزرگ‌ترین تالاب‌خواران تالاب انزلی که سابقه ۲۰ سال تصرفات غیرقانونی در پرونده دارد، در حال بررسی است که به‌زودی مراتب را به اطلاع عموم مردم می‌رسانیم. او به موضوع واگذاری یا اجاره برخی زمین‌های حاشیه تالاب با توجه به ضوابط قانونی نیز اشاره کرد و افزود: در مراجعه به حریم تالاب شاهد فعالیت زراعی برخی از شهروندان هستیم که معیشتی ندارند؛ قطعاً معیشت مردم دغدغه دادگستری است، اما وقتی قانون وضع می‌شود، ملزم به رعایت قانون هستیم و اجرای قانون خط قرمز دستگاه قضاست.

وی همچنین با تأکید بر این که این واگذاری‌ها شامل مناطق آبی تالاب و حریم کنوانسیون بین‌المللی رامسر نیست و تاکنون در ۹۴۱ هکتار از تالاب طرح‌های هادی اجرا شده است، گفت: از امور آب و ادارات مربوطه خواسته شد اگر امکان واگذاری یا اجاره با شرایط خاص و طبق ضوابط قانونی وجود دارد، این اقدام با ضمانت‌های اجرایی انجام شود.

۲۳ درصد از مساحت زاهدان از خشکسالی خارج شد - خبرگزاری خبر فوری مورخ

۱۳۹۹/۰۴/۱۸

رئیس گروه تحقیقات هواشناسی کاربردی سیستان و بلوچستان گفت: در حالی تا پایان خرداد سال گذشته ۱۰۰ درصد از مساحت زاهدان درگیر خشکسالی بود که در یک سال گذشته بیش از ۲۳ درصد از مساحت این شهرستان از خشکسالی خارج شده است.

اله بخش ریگی، اظهار داشت: بررسی شاخص خشکسالی ۱۰ ساله «SPEI» موسوم به شاخص استاندارد شده بارش، تبخیر و تعرق زاهدان نشان می‌دهد که مساحت تحت تأثیر خشکسالی این شهرستان به شکل خیره‌کننده‌ای کاهش یافته است طوری که هم شدت خشکسالی کاهش یافته و هم ۲۳ درصد از محدوده درگیر دیگر دچار خشکسالی نیست.

وی، افزود: علاوه بر زاهدان بخش اندکی از مساحت شهرستان‌های ایرانشهر، چابهار، خاش، سراوان، میرجاوه، نیمروز و هامون نیز از خشکسالی خارج شده است که مقدار آن بسیار ناچیز است و تنها ۲۳۰۰

کیلومتر مربع از مساحت استان را دربر می گیرد.

رئیس گروه تحقیقات هواشناسی سیستان و بلوچستان، ادامه داد: اگرچه حدود ۸۵۰۰ کیلومتر مربع از مساحت زاهدان و ۲۳۰۰ کیلومتر مربع از هفت شهرستان دیگر از خشکسالی خارج شده اما هنوز بیش از ۹۴ درصد از مساحت استان درگیر خشکسالی است.

ریگی، اضافه کرد: در این بین ۷۶.۳ درصد از مساحت زاهدان درگیر درجات مختلف خشکسالی است به نحوی که ۲۸.۴ درصد درگیر خشکسالی بسیار شدید، ۱۶.۲ درصد خشکسالی شدید و ۳۱.۷ درصد درگیر خشکسالی متوسط و خفیف است.

وی، ادامه داد: بر اساس خروجی مدل های بلند مدت بارش انتظار می رود بارش های سیستان و بلوچستان در سه ماه آتی در محدوده نرمال و بیش از نرمال باشد بنابراین می توان گفت که احتمال می رود روند تدریجی خروج بخش هایی از استان از خشکسالی حداقل تا سه ماه دیگر ادامه دارد.

رئیس گروه تحقیقات هواشناسی سیستان و بلوچستان، تصریح کرد: بخشی از رژیم بارشی استان در نتیجه فعالیت سامانه مونسون هند تأمین می شود که با توجه به قوی ظاهر شدن این سامانه در سال جاری، انتظار می رود الگوی بلندمدت بارش تابستان استان امسال تکرار شود.

وضعیت امروز تالاب جازموریان نتیجه اقدامات نسنجیده دیروز؛ ساخت ۳۰ سد در کرمان جازموریان را خشکاند - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۸

اقدامات نسنجیده و ساخت بیش از ۳۰ سد، بند خاکی و بتونی در حوضه آبریز تالاب جازموریان در کرمان، حاشیه این تالاب در سیستان و بلوچستان را به منطقه‌ای پرمخاطره تبدیل کرده و روزهای نفس‌گیری را برای مردم دلگان و بخش جلگه چاه‌هاشم رقم زده است

تالاب هامون جازموریان با گستره حوضه آبریزی حدود ۷۰ هزار کیلومتر مربع معادل دو برابر دریاچه ارومیه، در ۵۶ کیلومتری غرب شهرستان دلگان و پنج کیلومتری روستای چاه‌کیچی واقع شده است که ۴۹ درصد آن در حوزه سیستان و بلوچستان و ۵۱ درصد در حوزه استان کرمان قرار دارد.

نیمه باختری این حوضه به وسعت ۳۵ هزار و ۶۰۰ کیلومتر مربع در استان کرمان و نیمه خاوری آن به وسعت ۳۴ هزار کیلومتر مربع در استان سیستان و بلوچستان قرار دارد. دشت‌های جیرفت، فاریاب و رودبار جنوب در استان کرمان و دشت‌های ایرانشهر، بمپور، سردگان، دلگان، سرتختی و اسپکه در استان سیستان و بلوچستان در محدوده این حوضه آبریز واقع شده‌اند.

تالاب جازموریان به‌عنوان منبع قابل توجه آب شیرین به سبب خشک‌سالی‌های مداوم در سال‌های اخیر به کانون بحرانی ریزگردهای جنوب استان سیستان و بلوچستان و استان کرمان تبدیل شده که کم‌توجهی به این موضوع باعث مشکلاتی جبران‌ناپذیر برای شهرستان دلگان شده است.

ساخت ۳۶ سد و بند خاکی و بتونی در استان کرمان از جمله سد عروس، سد هلیل‌رود و سد استقلال باعث به نفس‌افتادن تالاب هامون جازموریان شده است، به طوری که این تالاب هم‌اکنون کاملاً خشک شده و اگر درمانی مناسب برای احیای آن تجویز نشود، خطراتی جبران‌ناپذیر برای مردم و منطقه دلگان و بخش جلگه چاه‌هاشم رقم خواهد زد. خشک‌شدن تالاب جازموریان بسیاری از ساکنان منطقه دلگان را با

مشکلاتی عدیده روبه‌رو کرده است.

جازموریان با خطر جدی خشک شدن روبه‌رو است

یکی از اهالی بخش جلگه چاه‌هاشم شهرستان دلگان در گفت‌وگو با ایرنا اظهار کرد: منطقه جازموریان یا همان گویش محلی (جاز) در گذشته یکی از ظرفیت‌های مهم کشاورزی و دامداری در منطقه دلگان به‌ویژه بخش جلگه چاه‌هاشم بوده و همواره از برکت این تالاب، کشاورزی و دامداری دلگان رونق داشته است.

محمد بامری افزود: تالاب جازموریان هم‌اینک با خطر جدی خشک شدن روبه‌رو شده است، به طوری که تمام کسانی که روزی در کنار این تالاب دامداری و کشاورزی داشتند، اکنون با مشکل بی‌آبی روبه‌رو شده و منطقه را ترک کرده و در حاشیه روستاهای دلگان سکنی گزیده‌اند که این خود مشکلی اساسی در بحث حاشیه‌نشینی ایجاد کرده است.

ریزگردها میهمان همیشگی مردم دلگان

علی نارویی، یکی دیگر از اهالی بخش جلگه چاه‌هاشم، نیز گفت: یکی از مشکلات عدیده حاصل از خشک شدن تالاب جازموریان وجود ریزگردهای همیشگی در بخش جلگه و شهرستان دلگان است که وجود تپه‌های شنی و ماسه‌ای خود گواهی بر این موضوع است.

حسین عبداللهی، یکی از شهروندان گل‌مورتنی، از وجود ریزگردهای حاصل از خشک شدن تالاب جازموریان گله کرد و گفت: متأسفانه بعد از خشک شدن تالاب جازموریان ریزگردها میهمان همیشگی مردم دلگان شده، به طوری که وجود این ریزگردها مشکلات تنفسی و بیماری‌های مختلفی را برای مردم ایجاد کرده است.

عبداللهی بیان کرد: اگر توجه جدی به این تالاب صورت نگیرد، به‌زودی مردم شهرستان دلگان سرنوشتی مانند شمال استان خواهند داشت.

بی‌عدالتی سازمان حفاظت محیط‌زیست

فرماندار دلگان اظهار کرد: خشک‌شدن تالاب هامون جازموریان خطری بزرگ برای منطقه است، به‌طوری‌که در صورت کم‌توجهی به این موضوع باعث بروز مشکلاتی اساسی در منطقه خواهد شد. مجتبی شجاعی افزود: گرد و خاک و آسیب‌های زیست‌محیطی و تنفسی ناشی از خشکی تالاب جازموریان نصیب مردم دلگان، اما آب و اعتبارات آن نصیب استان کرمان می‌شود، این در حالی است که مردم روستاهای این شهرستان عمدتاً در معرض تهدید شن‌های روان قرار دارند. وی بیان کرد: در دوره‌ای که توجه و عنایات ویژه ملی نظام و دولت معطوف به محرومیت‌زدایی و توسعه و پیشرفت استان سیستان و بلوچستان است، اقدام سازمان حفاظت محیط‌زیست در قبال تخصیص متمرکز اعتبارات جازموریان به استان کرمان مورد قبول نیست.

شجاعی با ابراز گلایه از بی‌توجهی و تخصیص نیافتن حقایق تالاب هامون جازموریان گفت: با چه استدلال و منطقی سازمان حفاظت محیط‌زیست سال گذشته تمام اعتبار مربوط به احیای تالاب جازموریان (طرح ملی حفاظت پایش و احیای تالاب‌ها و رودخانه‌های در معرض خطر و تهدید کشور) را به صورت متمرکز به استان کرمان تخصیص داده، در حالی که نیمی از تالاب در استان سیستان و بلوچستان واقع شده و از طرفی تمام مصیبت‌های تالاب ناشی از سوءمدیریت زیست‌محیطی و آبی و احداث کلکسیون سدها در مسیر هلیل‌رود استان کرمان است.

وی تصریح کرد: اقدامات نسنجیده و سدسازی در حوضه آبریز تالاب جازموریان در کرمان، حاشیه این تالاب در سیستان و بلوچستان را به منطقه‌ای پرمخاطره تبدیل کرده است که هر ساعت تأخیر در

چاره‌اندیشی، جازموریان را به سرنوشت هامون دچار می‌کند.

شجاعی گفت: تالاب هامون جازموریان به‌عنوان مرکز تنظیم اکوسیستم‌های شرق کرمان و غرب سیستان و بلوچستان که در گذشته آب آن شیرین بود، بر اثر یکجانبه‌گرایی استان کرمان و عدم حساسیت مسئولان سیستان و بلوچستان در گذشته و احداث سدهای متعدد روی رودخانه‌های حوضه آبریز جازموریان از جمله هلیل‌رود، خشک شده است.

وی افزود: آب رودخانه هلیل‌رود که باید پس از پیوستن رودخانه‌ها، سیلاب‌ها و رواناب‌های دیگر علاوه بر آبیاری جیرفت و کهنوج، وارد تالاب جازموریان شود و مناطقی از سیستان و بلوچستان را بهره‌مند کند، پشت سد جیرفت ذخیره می‌شود و حیات تالاب را به خطر انداخته است، به‌طوری‌که بیش‌ترین ضرر را مردم کشاورز و دامدار شهرستان دلگان متحمل می‌شوند.

شجاعی تصریح کرد: سدهای استقلال و عروس در جیرفت و برخی سدهای کوچک و بزرگ آبخیزداری در استان کرمان که تعداد آن‌ها به بیش از ۳۰ سد می‌رسد، منشأ اصلی آسیب تالاب هامون جازموریان برای سیستان و بلوچستان است. وجود این سدها اجازه ورود اندک سیلاب‌های ناشی از بارندگی را به جازموریان نمی‌دهد که این موضوع تالاب را خشکانده و به منشأ ریزگردها تبدیل کرده است.

سالانه ۲ میلیارد تن از خاک کشور را در حوضه‌های آبخیز از دست می‌دهیم؛ فرسایش خاک در ایران ۸ برابر متوسط جهانی - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۱

خاک بزرگ‌ترین سرمایه در اختیار هر کشور است، زیرا هم در کاهش تنش‌های آبی و هم در تحصیل و ذخیره‌سازی آب نقش مهمی دارد و اگر خاک نبود و کره زمین به جای خاک از سنگ پوشیده شده بود، قادر به ذخیره‌سازی آب نبود و همه آب‌های دریافتی از بارندگی وارد دریاها و دریاچه‌ها می‌شد. خاک بزرگ‌ترین توزیع‌کننده آب در دنیا نیز است. بررسی‌های جهانی نشان می‌دهد که رطوبت خاک بیش از هشت برابر رطوبت تمام رودخانه‌ها است و این رطوبت خاک است که موجب توسعه پوشش گیاهی و مراتع می‌شود. متأسفانه برآوردها نشان می‌دهد به طور میانگین در کشور دو میلیارد تن در سال فرسایش خاک داریم که هشت برابر متوسط جهانی است که نیمی از آن بر اثر فرسایش آبی و نیمی دیگر بر اثر فرسایش بادی رخ می‌دهد و برای مقابله با آن مسئولان امر باید تمهیدات مناسبی بیندیشند.

ایران رتبه اول فرسایش خاک را در جهان ندارد

براساس داده‌های ایستگاه‌های رسوب‌سنجی، چیزی حدود ۱۵/۵ تن در هکتار فرسایش خاک در کشور داریم، ولی ممکن است این رقم در اراضی کشاورزی آبی و باغ‌ها به دو تا سه تن در هکتار برسد و در مراتع و اراضی دیم شیب‌دار نیز به ۴۰ تا ۵۰ تن در هکتار می‌رسد. این‌ها گفته‌های رئیس اداره توسعه فناوری و انتقال یافته‌های تحقیقاتی درمورد اندازه‌گیری میزان فرسایش خاک است.

پرویز گرشاسبی در گفت‌وگو با «سبزینه» اظهار داشت: در آسیا وضعیتی بحرانی داریم، اما این که عنوان می‌شود ما پرفرسایش‌ترین خاک جهان را داریم، غلط است، چون کشورهایی هستند که عددی از فرسایش خاک کشورشان ندارند؛ مثل عراق، ترکیه و شمال آفریقا که وضعیت بدتری از ما دارند.

او افزود: ۲۵ پروژه بزرگ آبخیزداری تاکنون انجام شده و معمولاً کارهای سازه‌ای آبخیزداری و عملیات مکانیکی کنترل رسوب را زودتر انجام می‌دهند و کارهای بیولوژیک مانند بذرکاری، نهال‌کاری و درختکاری ممکن است سال‌های اول اثرشان را در کنترل فرسایش کم‌تر نشان دهند، اما از سال‌های چهارم به بعد اثراتی بهتر دارند.

گرشاسبی ادامه داد: کارکردن روی ارزش اقتصادی خاک برای نخستین بار است که در ایران انجام می‌شود. وقتی بخواهیم ارزش اقتصادی فرسایش خاک را اندازه بگیریم، اول فرسایش خاک را در محلی که فرسایش پیدا می‌کند، مانند دامنه یا مزرعه در نظر می‌گیریم که اثر اقتصادی می‌گذارد.

او گفت: از نظر عناصر، براساس آمار جهانی وقتی یک تن خاک کشاورزی فرسایش پیدا می‌کند، یک تا شش کیلوگرم ازت، یک تا سه کیلوگرم فسفر و دو تا ۳۰ کیلوگرم پتاسیم که همه عناصر ارزشمند و غذایی خاک هستند، از دست رفته و به مناطق پایین دست می‌رود یا اگر فرض کنیم ۱۵ تن فرسایش خاک داشته باشیم، به میزان ۱/۸ تا دو تن کربن خاک جابه‌جا می‌شود و کربن که یک ماده ارزشمند لایه سطحی خاک است و بقایای گیاهی و جانوری را دربر دارد، از دست خواهد رفت.

رئیس اداره توسعه فناوری و انتقال یافته‌های تحقیقاتی اظهار کرد: در تحلیلی که انجام دادیم، اگر خاک فرسایش پیدا کند، در یک حوضه آبخیز یا یک اراضی قطعاً آب هم از دست می‌رود.

به گفته او، اگر خشک‌سالی بر ما غلبه می‌کند؛ یعنی حوضه‌های آبخیز ما فاقد خاک است. اگر یک حوضه آبخیز خاک مناسب و عناصر غذایی خوب داشته باشد، می‌تواند آب را در خود نفوذ دهد، زیرا بهترین سد، خاک است. اگر خاک خوبی داشته باشیم، این خاک مانند اسفنج عمل می‌کند و آب را به صورت چشمه و آب‌های زیرزمینی به ما پس می‌دهد.

رئیس اداره توسعه فناوری و انتقال یافته‌های تحقیقاتی ادامه داد: در کشوری مانند ایران سالانه ۱۲ میلیارد مترمکعب بیش از آن چیزی که باید مصرف کنیم، از سفره‌های آب زیرزمینی برداشت می‌شود. البته باید

سدسازی هم شود. باید تمام توان و مدیریت تکنیک‌های خود را روی آب‌های زیرزمینی بگذاریم. اگر آبخیزداری و سدسازی را با یکدیگر انجام دهیم، عملاً سدسازی‌ها عملیات بی‌ارزشی خواهند بود.

هر هکتار خاک ایران ۷ تا ۱۰ تن فرسایش دارد

عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع و رئیس کمیته محیط‌زیست در کرسی سلامت اجتماعی یونسکو، نیز درباره فرسایش خاک در کشور گفت: مطابق گزارشی که انجمن علوم خاک ایران منتشر کرده و سازمان خواربار کشاورزی ملل متحد آن را تأیید کرده است، ما سالانه دو میلیارد تن از خاکمان را از دست می‌دهیم؛ یعنی به‌طور متوسط هر هکتار از خاک ایران هفت تا ۱۰ تن فرسایش دارد که نیمی از آن بر اثر فرسایش آبی و نیمی دیگر بر اثر فرسایش بادی است. با توجه به این که کل فرسایش خاک در جهان ۲۴ میلیارد تن است، درواقع یک‌دوازدهم کل فرسایش خاک در ایران اتفاق می‌افتد و چون ایران یک درصد از خشکی‌های جهان را به خود اختصاص داده، میزان فرسایش به نسبت سطح آن هشت برابر متوسط جهانی و یکی از بالاترین رقم‌ها و روندها در جهان و بسیار نگران‌کننده است.

محمد درویش در گفت‌وگو با «سبزینه» اظهار کرد: طرح‌های آبخیزداری یکی از طرح‌هایی است که می‌تواند پوشش گیاهی را برگرداند و اگر به‌درستی انجام شود، درگیر سندرم سازه‌ای نشود. این کار سبب می‌شود به‌سراغ سدسازی به‌صورت افراطی نرویم که نقشی بسیار مهمی در کاهش فرسایش خاک دارد.

رئیس کمیته محیط‌زیست در کرسی سلامت اجتماعی یونسکو ادامه داد: مطالعه انجام‌شده روی ارزش یک کانی فلزی نشان داده هر تن خاک به‌طور متوسط ۲۸ دلار ارزش دارد؛ بنابراین دست کم بدون توجه به مواد آلی خاک مانند نیتروژن، در سال ۵۶ میلیارد دلار از سرمایه‌های خود را از دست می‌دهیم که این رقم بیش‌تر از کل صادرات نفت و گاز و چند برابر ارزش مواد غذایی است که از طریق کشاورزی، صنایع دام، طیور و شیلات به‌دست می‌آید.

عضو هیئت علمی مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع با بیان این که به خاک ریشه‌گاه حیات می‌گویند، ادامه داد: درواقع خاک مهم‌ترین عنصر برای تأمین امنیت غذایی است. بعضی کشورها آب خود را می‌فروشند، ولی هیچ‌گاه کشوری خاک خود را صادر نمی‌کند، زیرا به‌طور متوسط برای این که هر سانتی‌متر خاک ایجاد شود، ۸۰۰ سال زمان نیاز است، در نتیجه خاک غیرقابل ارزش گذاری است. او اظهار کرد: یکی از عواملی که سبب شده طول عمر مفید سدها کاهش پیدا کند، فرسایش خاک است که خسارت‌های اقتصادی زیادی ایجاد می‌کند، عمر متوسط سدها را کاهش می‌دهد و هزینه‌های زیادی برای لایروبی به‌جا می‌گذارد و همچنین در برخی از مناطق تپه‌های ماسه‌ای ایجاد می‌کند. درویش گفت: آبخیزداری بهتر از سدسازی است. هر هکتار آبخیزداری به پوشش گیاهی، شیب و خاک آن منطقه بستگی دارد که چقدر آب ذخیره کند و نمی‌توان عدد واحدی را بیان کرد.

مقدار فرسایش خاک در نقاط مختلف کشور متفاوت است

عضو هیئت‌مدیره مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع نیز گفت: کل مجموعه فرسایش خاک در کشور دو میلیارد تن در سال است و اگر آن را تقسیم بر مساحت کشور کنیم، به‌طور متوسط هر هکتار آن به‌دست می‌آید.

حمیدرضا عباسی در گفت‌وگو با «سبزینه» اظهار کرد: مقدار فرسایش خاک در نقاط مختلف با یکدیگر متفاوت است؛ برای مثال تنها در عرصه کانون‌های سیستان ۳۲ کیلوگرم خاک در هر مترمربع هر ساله در طول بادهای ۱۲۰ روزه به‌علت فرسایش بادی از دست می‌رود. همچنین یک میلی‌متر خاک از عرصه دیمزارهای کشور را به‌واسطه فرسایش آبی هر ساله از دست می‌دهیم که با توجه به این که سطح دیمزارهای کشور چیزی حدود شش تا ۱۰ میلیون هکتار است، کل مجموع مساحت فرسایش خاکی که از سطح دیمزارهایمان در هر سال انجام می‌شود، چیزی حدود یک میلیارد تن در کل عرصه‌های دیمزارهاست.

او درباره این که ایران در چه رتبه‌ای از فرسایش خاک در دنیا قرار گرفته است، می‌گوید: هیچ پژوهشی انجام نشده، ولی به‌طور حتم ایران یکی از کشورهای سرآمد جهان از نظر فرسایش خاک است و در سرزمین‌های خشک و نیمه‌خشک مانند ایران به‌واسطه پوشش گیاهی کمی که دارند، فرسایش بیش‌تر از مناطق دیگر است.

عضو هیئت‌مدیره مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع درباره اجرای طرح‌های آبخیزداری تصریح کرد: اصول اولیه علم حفاظت خاک می‌گوید چیزی حدود ۸۰ درصد حفاظت خاک ما به‌واسطه ایجاد پوشش در سطح خاک و ۲۰ درصد با استفاده از عملیاتی که در آبراهه است، صورت می‌گیرد. عباسی ادامه داد: به‌طور قطع فرسایش خاک موجب پرشدن سدها می‌شود و معمولاً هزینه یک لایروبی یک‌سوم کل احداث سدها است.

خسارت ۴ هزار و ۵۰۰ دلاری فرسایش هر تن خاک

او با بیان این که اگر مقدار هدررفت خاک را با هدررفت عناصر آن مثل آهن، روی، فسفر و پتاسیم مقایسه کنیم، چهار هزار و ۵۰۰ دلار را در هر هکتار از دست می‌دهیم، گفت: اگر تکنیکی باشد که بتواند این عناصر را از داخل خاک بیرون بیاورد، معادل آن چهار هزار و ۵۰۰ دلار خواهد بود.

به گفته عباسی، خاک به‌عنوان بستر رشد گیاهان نقشی به‌سزا در اکوسیستم‌ها دارد. اگر خاک یک اکوسیستم قوی باشد، به‌طور قطع موجب تولید بیش‌تر در اکوسیستم می‌شود و اگر خاک در یک اکوسیستم تکامل پیدا کند و تخریب نشود، احتمال این که آن اکوسیستم کیفیت مطلوبی پیدا کند، بسیار زیاد است. اگر ما خاک را از دست بدهیم، اراضی تخریب و آن اکوسیستم نابود می‌شود.

مدیرکل حفاظت محیط زیست سیستان و بلوچستان: حق آبه تالاب بین‌المللی هامون از چاه نیمه‌ها رهاسازی شود - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۲

زاهدان- ایرنا- مدیرکل حفاظت محیط زیست سیستان و بلوچستان گفت: این اداره کل درخواست رهاسازی حق آبه تالاب بین‌المللی هامون از محل چاه نیمه‌ها واقع در شمال این استان را برای ادامه برنامه احیای تالاب دارد.

وحید پورمردان روز یکشنبه در این‌باره اظهارداشت: به منظور اقدامات عملیاتی اداره کل حفاظت محیط زیست سیستان و بلوچستان برای احیای تالاب بین‌المللی هامون و با عنایت به حجم مناسب روان آبها و دشتال‌های حاصل از بارندگی‌های زمستان گذشته بخش‌های وسیع و بی‌سابقه‌ای در چارچوب برنامه احیای تالاب آبدگیری شد.

وی گفت: با شروع فصل گرما و بادهای ۱۲۰ روزه و احتمال خشک شدن مناطق آبدگیری شده و از سویی تخمگذاری و لانه‌گزینی پرندگان مهاجر و تالابی، ضرورت اجرای فاز دوم احیای تالاب از محل چاه نیمه‌های سیستان یک ضرورت حتمی برای ادامه روند کنترل کانون‌های گرد و غباری و اکوسیستم این تالاب محسوب می‌شود.

مدیرکل حفاظت محیط زیست سیستان و بلوچستان افزود: بر اساس تفاهم‌نامه منعقد شده این اداره کل با سایر دستگاه‌های مرتبط از جمله آب منطقه‌ای برای تامین حق آبه تالاب بین‌المللی هامون از محل چاه نیمه‌های سیستان، (سالانه ۶۰ میلیون متر مکعب) این اداره کل طی درخواست کتبی، حق آبه تالاب هامون را از این محل در شرایط کنونی و با توجه به برنامه‌ریزی جهت احیای مرحله‌ای و رو به توسعه آن مطالبه کرده است.

وی بیان کرد: احیای پوشش گیاهی ایجاد شده در بخش‌هایی از بستر تالاب بین‌المللی هامون که کانون

گرد و غبار بوده و از سویی احیای کسب و کارهای بومی منطقه علاوه بر ثمرات زیست محیطی دارای آثار اقتصادی در منطقه است.

پورمردان تصریح کرد: هر چند میزان ۶۰ میلیون متر مکعب حقایق زیست محیطی در مقایسه با گنجایش ۱۱ تا ۱۳ میلیارد متر مکعبی تالاب بین‌المللی هامون بسیار کم است اما ورود برنامه‌ریزی شده حق آبه از محل چاه نیمه‌های سیستان در تداوم این برنامه یک عامل مهم و اساسی است.

مدیریت جامع حوضه آبخیز یکی از راه‌های موثر جلوگیری از تخریب منابع طبیعی در کشور است؛ ۱۲۰ میلیون هکتار از اراضی کشور مستعد آبخیزداری - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۴

حوضه‌های آبخیز امروزه در بسیاری از زمینه‌های مدیریتی در محیط‌های طبیعی مانند منابع طبیعی، آب، محیط زیست، کشاورزی و بلایای طبیعی به عنوان ظرف برنامه‌ریزی مورد پذیرش و استفاده قرار گرفته است، به نحوی که تمامی برنامه‌ها در مقیاس وسیع و سپس برنامه‌های اجرایی در مقیاس‌های کوچک در این حوضه‌ها مدنظر قرار می‌گیرد. مدیریت جامع حوضه آبخیز از جمله رویکردهای مدیریت آبخیزداری است که به اذعان کارشناسان راه حل مقابله با تخریب منابع طبیعی و محیط‌زیست است. درباره نقش و اهمیت مدیریت جامع حوضه آبخیز در جلوگیری از تخریب منابع طبیعی و تجارب موفق در این باره، تسنیم گفت‌وگویی تفصیلی با پرویز گرشاسبی، عضو هیئت علمی پژوهشکده حفاظت خاک و آبخیزداری، معاون اسبق آبخیزداری سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری و نایب رئیس انجمن علمی آبخیزداری، انجام داده که در ادامه می‌آید.

ضرورت پرداختن به مدیریت جامع حوضه آبخیز در کشور چیست؟

پرداختن به بحث مدیریت جامع حوضه آبخیز از چند جهت حائز اهمیت است. اولاً این که در اسناد بالادستی و قوانین مختلف کشور، قانونگذار تکالیف و تعهدات مختلفی را به اهداف کیفی آبخیزداری ذکر کرده است؛ از جمله این قوانین می‌توان به ماده ۱۲ و ۲۷ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی اشاره کرد. همچنین در برنامه توسعه ششم آمده است که باید در مدت پنج سال ۱۰ میلیون هکتار عملیات آبخیزداری انجام تا اهداف قانونی محقق شود. بیش از ۱۲۰ میلیون هکتار در کشور مستعد عملیات آبخیزداری است. همچنین از ضرورت‌های دیگر مدیریت جامع حوضه آبخیز،

تخریب گسترده منابع طبیعی است؛ متأسفانه در حال حاضر میزان تخریب منابع طبیعی در کشور بالاست و یکی از راه‌های موثر برای جلوگیری از این میزان تخریب، مدیریت جامع حوضه آبخیز کشور است.

مولفه‌ها و ارکان اصلی مدیریت جامع حوضه آبخیز چیست؟

از ارکان اصلی مدیریت جامع حوضه آبخیز، انسجام سازمانی و نهادی و همچنین مشارکت مردمی است. متأسفانه ناهماهنگی و عدم انسجام بین دستگاه‌ها در حوضه‌های آبخیز بالاست. به قول معروف، در یک منطقه و در یک زمان یکی چاله می‌کند و دیگری چاله پر می‌کند. بسیاری از تخریب‌های منابع طبیعی، به‌خاطر همین ناهماهنگی‌ها است. از سوی دیگر مشارکت مردمی نیز کلیدی‌ترین مولفه مدیریت جامع حوضه آبخیز کشور است. البته مشارکت فقط این نیست که در یک روز نهال کاشته شود، بلکه مشارکت آن است که در همه مراحل یعنی از تصمیم‌سازی تا اجرا، مردم و بهره‌برداران مشارکت داشته باشند؛ مثلاً در همان مسأله روز درختکاری، باید مردم هم در درختکاری و هم در نگهداری و حفاظت مشارکت داشته باشند، اما الان ما در نگهداری از درختان مشکل داریم تا کاشت درخت.

این‌که روز درختکاری و منابع طبیعی در ایران منحصر به یک روز باشد درست نیست و انتظار داریم درختانی که کاشته می‌شوند، حفاظت شوند. این تعداد درختانی که طی ۴۰ سال در روز درختکاری کاشته شده بود، باید کل ایران سه بار جنگل می‌شد. چرا نشده؟ چون کاشتیم، ولی نگهداری نکردیم. در ژاپن عده زیادی مثلاً ۱۰ هزار نفر همراه با امپراتور خود در یک روز درخت می‌کارند و شش ماه همین جمع می‌آیند تا از درختان کاشته شده، مراقب و نگهداری کنند.

مهمترین مسأله‌ای که در مدیریت جامع حوضه آبخیز باید مدنظر واقع شود، چیست؟

مهم‌ترین مسأله در مدیریت جامع حوضه آبخیز که باید رعایت شود، آن است که تصمیم‌گیری باید بر

اساس حوضه آبخیز باشد و بخشی‌نگری نباشد؛ مثلاً در حال حاضر مدیریت منابع آب به صورت استانی است. از همین رو مثلاً مقامات استان چهارمحال و بختیاری ادعا دارند این استان ۱۱ درصد از منابع آبی کشور را تولید می‌کند و این ۱۱ درصد باید در همان استان مصرف شود. این نوع نگاه جامع نیست. در مدیریت جامع حوضه آبخیز لازم است مدیریت بر اساس حوضه آبخیز یعنی بالادست، میان‌دست و پایین‌دست باشد.

مدیر حوضه آبخیز کشور باید با انواع مدل‌های برنامه‌ریزی آشنا باشد. ممکن است با دو یا سه بخشنامه و دستورالعمل بتوان جلوی تخریب‌های منابع طبیعی را گرفت تا این‌که به صورت مستقیم کارهای آبخیزداری انجام شود. باید کاری کرد که انسان و دستگاه‌های مخرب منابع طبیعی به انسان‌ها و دستگاه‌های احیاگر تبدیل شوند.

یکی از مسائلی که درباره آبخیزداری و مدیریت جامع حوضه آبخیز مطرح است، اعتبارات و بودجه تخصیص داده شده برای آن است. علاوه بر اعتبارات اختصاص داده شده توسط مقام معظم رهبری از صندوق توسعه ملی، طبق قانون چه منابع درآمدی برای آبخیزداری وجود دارد؟

یکی از منابع درآمدی کشور و سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری، منابعی است که به سبب خسارت به منابع طبیعی کشور وارد می‌شود و می‌توان این منابع را جذب و برای آبخیزداری هزینه کرد. طبق ماده ۱۲ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی، مصادیق تخریب مشخص شده است که تخریب‌ها می‌تواند به سبب جاده‌سازی، ساخت معدن و غیره باشد که براساس ماده ۱۳ همان قانون همه این خسارت‌ها باید به خزانه برگردد و برای آبخیزداری هزینه شود. البته رئیس فعلی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور در صدد است این قانون را اجرا کند که در این صورت درآمدهای خوبی می‌توان برای آبخیزداری به صورت سیستمی وصول کرد.

یکی دیگر از منابع مالی برای منابع طبیعی کمک خیرین است؛ در حال حاضر با کمک خیرین در ۱۰ استان کشور عملیات آبخیزداری انجام می‌شود. در کشورهای دیگر نیز منابع طبیعی، یکی از موضوعاتی است که خیرین می‌توانند در آن مشارکت داشته باشند؛ مثلاً در کشور ترکیه صندوق حفاظت خاک و منابع طبیعی وجود دارد که حدود ۶/۵ میلیون نفر عضو آن هستند و هر کدام از اعضای افتخاری این صندوق باید یک هفته در سال مطابق با تخصیصی که دارند، کارهای عام‌المنفعه منابع طبیعی انجام دهند. استاد دانشگاه باید کارهای علمی تحقیقاتی و آموزشی انجام دهد و افراد دیگر بستگی به تخصص، کارهای مختلف مربوط به حفظ منابع طبیعی را انجام دهند.

یکی دیگر از این درآمدها، عوارض چرا در کشور است. ما در کشور حدود ۸۶ میلیون هکتار مرتع داریم که در این محدوده ۸۶ میلیون واحد دامی تغذیه می‌شوند. سالانه عوارض هر دام در کشور ۵۰۰ تومان است که چندین سال است این عوارض گرفته نشده.

چرا این درآمدها تاکنون وصول نشده است؟

در حال حاضر نیرویی که بتواند این را پیگیری و وصول کند، وجود ندارد. در حال حاضر سازمان جنگل‌ها و مراتع با کمک نظام مهندسی کشاورزی در حال تهیه طرحی است که این درآمدها وصول شود و درآمد به دست آمده برای آبخیزداری هزینه شود. از منابع دیگر درآمدی، بهره مالکانه است که طبق قانون باید ۲۰ درصد سود خالص از واگذاری‌ها به منابع طبیعی اختصاص پیدا کند. اگر این منابع مالی گرفته شود، خود به خود منابع خوبی برای احیای مجدد منابع طبیعی به دست می‌آید.

آیا باید مدیریت جامع حوضه آبخیز کشور تبدیل به قانون شود؟

بله، همین طور است. مدیریت جامع حوضه آبخیز ادبیات جدیدی در جهان است. کشور ایران نیز در این

باره تلاش‌های خوبی انجام داده و در این باره از کشورهای پیشرو است و تجارب خیلی خوبی در این باره دارد. البته تصویب طرح مدیریت جامع حوضه آبخیز در مجلس شورای اسلامی دارای ملزوماتی است که باید مدنظر واقع شود.

چه ملزوماتی نیاز است؟

یکی از ملزومات مهم تدوین قانون جامع حوضه آبخیز کشور، جمع‌آوری تجارب موفق مدیریت جامع حوضه آبخیز است. پروژه‌های مختلف در این باره در کشور انجام شده است و توانستیم تجارب مناطق موفق که مدیریت جامع حوضه آبخیز در آن اعمال شده است، در منشور داخلی تدوین کنیم. از ملزومات دیگر تصویب قانون مدیریت جامع حوضه آبخیز در مجلس شورای اسلامی ظرفیت‌سازی است. در مجلس شورای اسلامی باید برای نمایندگان ظرفیت‌سازی شود. علاوه بر نمایندگان مجلس باید برای مردم، بهره‌برداران، کشاورزان و مدیران ظرفیت‌سازی شود. اگر ظرفیت‌سازی در مجلس انجام نشود، به سختی می‌توان متنی را به تصویب رساند. باید این ظرفیت‌سازی گام به گام با آموزش و ترویج باشد.

مدیریت جامع حوضه آبخیز در ایران در کدام مناطق انجام شده است؟

مدیریت جامع حوضه آبخیز برای نخستین بار در حبله-رود شمالی و جنوبی در یک میلیون و ۳۰۰ هزار هکتار و در شهرهای دماوند، فیروزکوه، گرمسار و ایوانکی آغاز شد. در حبله‌رود بیش‌ترین تأکید روی مشارکت مردم در مدیریت جامع حوضه آبخیز بود. بعد از اجرای این طرح متوجه شدیم مشارکت مردم به تنهایی کافی نیست و مشارکت دولتی-ها هم لازم است. مدیریت جامع حوضه آبخیز به صورت پایلوت در مناطق دیگر از جمله بهاباد یزد، وزین کرمانشاه، شهرک علی‌آباد زابل و حوضه سد شیرین‌دره خراسان شمالی انجام شده و در حال حاضر بخش بزرگی از حوضه آبخیز کارون شامل بخش‌هایی از

استان‌های چهارمحال و بختیاری، خوزستان و لرستان در حال انجام است.

در رأس مدیریت جامع حوضه آبخیز استاندارد است و نهادها و دستگاه‌های مختلف در حوضه آبخیز ذیل استاندارد برنامه‌ریزی می‌کنند و تصمیمات و اجرا به صورت بخشی و منفرد صورت نمی‌گیرد و سندهای مختلفی که وجود دارد، در هم تلفیق می‌شود تا این تعارضات به حداقل ممکن برسد.

کدام تجربه‌های موفق و دستاوردها درباره مدیریت جامع حوضه آبخیز در کشور وجود دارد؟

از تجربه‌های موفق در ایران می‌توان به حبله‌رود و منارید اشاره کرد. از دستاوردهای مدیریت جامع حوضه آبخیز، سند بهاباد یزد بود. در بهاباد یزد شش ماه طول کشید تا سند ساده‌ای تدوین شود. برای این سند به مدت شش ماه، هر هفته با دستگاه‌های مختلف ذیل معاون استاندار جلسه برگزار و در این جلسات مغایرت‌ها تعیین شد.

از تجربه‌های موفق دیگر مدیریت جامع حوضه آبخیز، خراسان شمالی است. در خراسان شمالی سازمان مدیریت به جز روش مدیریت جامع حوضه آبخیز، منابع اعتباری را توزیع نمی‌کند و دستگاه‌ها ملزم شده‌اند با این روش مدیریتی جلو بروند. چون آن‌ها ارزش انسجام و هماهنگی در کارها درک کرده‌اند و فهمیده‌اند با هزینه کم‌تر می‌توان نتیجه بهتر و موفق‌تر گرفت.

نقش پژوهشکده خاک و آبخیزداری در بحث مدیریت جامع حوضه آبخیز چیست؟

در پژوهشکده خاک و آبخیزداری پنج گروه پژوهشی وجود دارد که یکی از این گروه‌ها، مدیریت جامع حوضه آبخیز است. در این گروه، تجارب موفق کشورهای مختلف بررسی و مدل بومی طراحی می‌شود. یکی دیگر از کارهای دیگری که در پژوهشکده آبخیزداری انجام شده است، پیشنهاد طرح کلان حوضه آبخیز کشور با مشارکت دانشگاه‌های مختلف بود که این طرح در شورای عالی عتف وزارت علوم به

تصویب رسید و دانشگاه گرگان به عنوان مجری این طرح انتخاب شد و این طرح با نظارت پژوهشکده آبخیزداری و با مشارکت پنج دانشگاه پیگیری شده است. اگر ادبیات مدیریت جامع حوضه آبخیز کشور در دانشگاه‌ها جا بیفتد، خودش کار بزرگی است و ظرفیت‌سازی خواهد شد. علاوه بر این پژوهشکده خاک و آبخیزداری دو هزار پروژه کوچک و بزرگ انجام داده است که نتایج هر یک از این‌ها کمک می‌کند پازل‌های مدیریت جامع حوضه آبخیز تکمیل شود.

به صورت عینی چه پروژه‌هایی در پژوهشکده آبخیزداری معطوف به مدیریت جامع حوضه آبخیز انجام شده یا در حال انجام است؟

پروژه‌های مختلفی در پژوهشکده آبخیزداری انجام شده است؛ مانند این که چطور می‌توان از مناطقی که آب ندارند ولی رطوبت دارند، آب استحصال کرد. یا این که در کشور ایران که گرم و خشک و میزان تبخیر زیاد است و حجم زیادی از بارش‌های سالانه تبخیر می‌شود، چطور می‌توان از میزان تبخیر کاست. یکی از این راه‌حل‌ها سدهای زیرزمینی است که طی ۲۰ سال اخیر ۵۰ سد زیرزمینی در کشور احداث شده است. پژوهشکده آبخیزداری در قلعه گنج به دنبال این است که در راستای محرومیت‌زدایی، آب شرب ۱۶ روستای محروم را با احداث سدهای زیرزمینی تأمین کند. از طرح‌های دیگر پژوهشکده آبخیزداری، عملیات آبخیزداری بوده است. در حال حاضر ۱۴ میلیون هکتار اراضی دارای قابلیت انجام طرح‌های آبخیزداری در کشور است که باید مدنظر مسئولان باشد.

آیا احداث سدهای زیرزمینی در همه مناطق ایران قابل انجام است؟

سدهای زیرزمینی در مناطقی قابل انجام است که زمین دارای کوه و دشت باشد و رودخانه با شیب وارد دشت شود و زمین دارای آبرفت‌های خوبی باشد. در شمال خوزستان، بخش‌هایی از استان لرستان،

کرمان، دامنه جنوبی البرز تا مشهد امکان احداث سد زیرزمینی وجود دارد. برای احداث سدهای زیرزمینی به رودخانه‌های آبرفتی نیاز است. در حوضه آبخیز زاینده‌رود می‌توان انواع سدهای زیرزمینی را احداث کرد.

برآورد شما از میزان آب استحصال شده توسط سدهای زیرزمینی در کشور چقدر است؟
به نظر می‌رسد در کل کشور تا ۲۵ میلیارد مترمکعب آب از طریق سدهای زیرزمینی و مخازن زیرزمینی قابل استحصال است. این در حالی است که کل ظرفیت مخازن روزمینی (سدها) ۵۷ میلیارد مترمکعب است که در بهترین شرایط پنج میلیارد مترمکعب آن تبخیر می‌شود. یکی از مزیت‌های سدهای زیرزمینی آن است که نیازی به انرژی برق و پمپاژ و انتقال آب نیست، بلکه آب خودش به منبع می‌ریزد و روستاییان می‌توانند از آن استفاده کنند.

چه نمونه‌های موفق از سدهای زیرزمینی در کشور وجود دارد؟
سد زیرزمینی پاکدشت، هشتگرد و حرمک کرمان از سدهای زیرزمینی موفق است. متأسفانه این غفلت صورت گرفته که بهترین سد و مانع برای جلوگیری از تبخیر آب، زمین است. در همین بارندگی‌های اخیر حوضه کرخه حدود ۱۲ میلیارد متر مکعب باران بارید که می‌توانستیم با عملیات آبخیزداری ۳/۵ میلیارد مترمکعب آب را در دل زمین ذخیره و در فصل گرم، هر وقت لازم داشتیم از آن برداشت کنیم.

آیا می‌توان آب روستاهای کشور را از طریق سدهای زیرزمینی تأمین کرد؟
در بعضی از نقاط کشور می‌توان با احداث سدهای زیرزمینی آب شرب روستاییان را تأمین کرد. در نقاطی مثل کویر مرکزی احداث سدهای زیرزمینی خیلی جواب می‌دهد. در مناطق مختلف دیگری مثل

تهران، شهریار، سیستان و بلوچستان، کرمان و فارس با احداث سدهای زیرزمینی می‌توان آب روستاییان این مناطق را تأمین کرد.

مشکل اساسی برای گسترش احداث سدهای زیرزمینی در کشور چیست؟

باتوجه به این که سدهای زیرزمینی در زیرزمین احداث می‌شود و نمی‌توان از روی زمین با چشم آن را دید، قانع کردن مسئولان برای ساخت این سدها سخت است؛ البته بعضی مراکز مثل مرکز تحقیقات کشاورزی استان خراسان رضوی ماکت شیشه‌ای از سدهای زیرزمینی ساخته‌اند که توضیح روند کار سدهای زیرزمینی را راحت می‌کند.

منابع آب زیرزمینی در شرایط بحرانی - خبرگزاری خبر فوری مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۵

یک فعال حوزه آب گفت: قوای سه‌گانه باید در نظر داشته باشند که خشک شدن منابع آب زیرزمینی کشور در شرایط حادی است و اگر فکری به حال آن نشود شاید هیچگاه احیا و خسارات آن جبران نشود.

با توجه به افزایش موارد فرونشست زمین در کشور و شناسایی ۴۴ محدوده پرخطر فرونشست طی ۱۵ سال گذشته، یک فعال حوزه آب ضمن بیان اینکه یکی از عمده‌ترین دلایل فرونشست زمین خشک شدن سفره‌های آب زیرزمینی است، گفت: قوای سه‌گانه باید در نظر داشته باشند که خشک شدن منابع آب زیرزمینی کشور در شرایط حادی است و اگر فکری به حال آن نشود شاید هیچگاه احیا و خسارات آن جبران نشود.

حسین رفیع درباره نقش خشک شدن منابع آب زیرزمینی بر فرونشست زمین اظهار کرد: اکنون بیشتر دشت‌های کشور با مشکل خشکسالی مواجه هستند و این مساله باعث حفر بیش از اندازه چاه آب و در نتیجه تخلیه منابع آب زیرزمینی و ایجاد فضای خالی در زیر زمین شده است. فضای خالی زیرزمین کم کم با فشارهایی که به آن وارد می‌شود، نشست می‌کند و در زمین‌های شیب‌دار باعث رانش زمین می‌شود.

وی برداشت بی‌رویه کشاورزان از آب‌های زیرزمینی را یکی از اصلی‌ترین دلایل خشکی سفره‌های آب‌های زیرزمینی و در نتیجه فرونشست زمین دانست و گفت: متأسفانه بیشتر برداشت‌ها به دلایل مختلف توسط کشاورزان اتفاق می‌افتد که از دلایل آن را می‌توان به خشکسالی‌های پی در پی سال‌های گذشته، انتقال آب از سرحوزه‌ها به حوزه‌های دیگر و سدسازی‌هایی که باعث می‌شود آب‌های بالادستی به اندازه کافی به زمین‌های کشاورزی نرسد، اشاره کرد.

رفیع با اشاره به اینکه برخی کشاورزان به منظور تامین آب مورد نیاز خود چاه‌های غیر مجاز حفر می‌کنند و گاهی نیز از چاه‌های مجاز بیش از اندازه مجاز و مورد نیاز خود آب برداشت می‌کنند، تصریح کرد: این دسته اقدامات که نظارت و مدیریتی بر آن‌ها نیست باعث هدر رفت آب می‌شود این در حالیست که در دولت دهم قانونی به تصویب مجلس رسید که بسیاری از چاه‌های غیر مجازی که حفر شده بودند را دارای جواز رسمی و سند می‌کرد. این موضوع مدیریت آب‌های زیرزمینی را با چالش‌های بیشتری روبه رو کرد چراکه هر شخصی این اجازه را به خود می‌داد که تخلف کند.

این فعال حوزه آب ضمن اشاره به اینکه تعدد و کوچک مقیاس بودن زمین‌های کشاورزی کشور نظارت و مدیریت بر آن‌ها را دشوار کرده است، گفت: زمین‌های کشاورزی باید در ابعاد بزرگی باشند تا بتوان آبیاری آن‌ها را مدیریت کرد در حالی که مدیریت و آبیاری زمین‌های کشاورزی متعدد و کوچک مقیاس و با مشکلات و چالش‌های زیادی مواجه است و هدر رفت آب در این زمین‌ها بسیار بالاست. متأسفانه طی ۶۰ سال گذشته سلسله اتفاقاتی در ایران باعث کوچک شدن زمین‌های کشاورزی شده است که اولین آن‌ها در زمان پهلوی دوم با قانون اصلاح اراضی اتفاق افتاد. در آن دوره بدون ایجاد زیرساخت‌های لازم، زمین‌ها بین روستاییان تقسیم شد همچنین پس از انقلاب اسلامی نیز مجدد این اتفاق افتاد و زمین‌ها کوچکتر و مدیریت آن‌ها دشوارتر شدند.

وی با اشاره به اینکه طبق قانون مدیریت حوزه آب در کل کشور بر عهده وزارت نیرو و شرکت مدیریت منابع آب ایران است، تصریح کرد: بالاترین مقام‌های سیاسی و حکومتی کشور تا پایین‌ترین بهره‌برداران و ذی‌نفعان که کشاورزان، مردم بومی و محلی هستند باید در مدیریت حوزه آب کمک کنند. لازم است این کار با یک برنامه درست و براساس ظرفیت مناطق مختلف انجام شود اما در حال حاضر برنامه مشخصی برای حفظ منابع آب بویژه آب‌های زیرزمینی وجود ندارد و امیدوارم قوای سه‌گانه کشور این را در نظر داشته باشند که وضعیت منابع آب زیرزمینی کشور در شرایط حادی است و اگر فکری به حال

آن نشود شاید هیچگاه احیا و خسارات آن جبران نشود.

رفیع یکی دیگر از دلایل خشک شدن و پر نشدن سفره‌های آب زیرزمینی و در نتیجه فرونشست زمین را کاهش پوشش گیاهی سطح زمین دانست و گفت: طی سال‌های گذشته بر اثر تخریب جنگل‌ها و مراتع و تغییر کاربری اراضی مختلف میزان نفوذپذیری خاک نیز کاهش پیدا کرده است و در نتیجه آبی که باید بر اثر بارندگی‌ها به اعماق زمین نفوذ کند و وارد سفره‌های آب زیرزمینی شود با مشکل روبه‌رو شده است. این مساله می‌تواند گاهی باعث جاری شدن سیل و تخریب گسترده شود.

وی در ادامه اظهار کرد: یکی از مباحث چالش برانگیز در حوزه برداشت بی‌رویه از سفره‌های آب زیرزمینی برداشت از این منابع برای تامین مصارف شرب در شهرها و برخی از روستاها است که از طریق حفر چاه‌های متعددی در محدوده شهرهایی از جمله تهران، مشهد، شیراز، اصفهان و سایر شهرهای کشور صورت می‌گیرد و نباید از آن ساده گذشت.

مرجع ملی سازمان‌های مردم نهاد در کنوانسیون حفاظت از تالاب‌ها در پاسخ به این پرسش ایسنا که برداشت بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی علاوه بر فرونشست زمین چه پیامدهای زیست‌محیطی دیگری دارد، گفت: برداشت بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی در مناطقی که در مجاورت دریاچه‌های شور یا دریا باشند می‌تواند باعث ورود آب شور به منابع آب زیرزمینی و در نتیجه تلخی یا شوری آب شود همچنین برداشت بی‌رویه از منابع آب زیرزمینی می‌تواند باعث کاهش کیفیت آب شود تا حدی که دیگر برای کشاورزی هم مناسب نباشد.

وی ضمن بیان اینکه سفره‌های آب زیرزمینی طی سال‌های زیادی شکل گرفته‌اند، تاکید کرد: جبران برداشت‌های بی‌رویه از منابع آب زیرزمینی نیاز به زمان بسیار زیادی دارد و شاید در برخی موارد هیچگاه جبران نشوند همچنین لازم به ذکر است که خشک شدن سفره‌های آب زیرزمینی می‌تواند در خشکسالی و گرمایش منطقه، کاهش کیفیت گیاهان و در نتیجه تنوع زیستی و حتی کاهش کیفیت زندگی انسان‌ها

موثر باشد.

این فعال حوزه آب درباره راهکارهای حفظ منابع آب زیرزمینی ضمن بیان اینکه شرایط اقلیمی هر منطقه متفاوت و حفظ منابع آب زیرزمینی هر منطقه نیازمند نسخه خاص خود است، اظهار کرد: مهمترین مساله نوع مدیریتی است که یک نظام سیاسی باید برای کشور تعریف کند. برنامه‌ریزی برای توسعه باید براساس آمایش سرزمین صورت گیرد اما با وجود اینکه این مبحث سال‌ها است که مطرح شده اما آمایش سرزمین هنوز به‌درستی بررسی نشده است و تا زمانی که این بررسی به‌درستی انجام نشود و ظرفیت‌های موجود در مناطق مختلف به خوبی دیده نشود نمی‌توان سند توسعه مناسبی تدوین کرد که قابل اجرا باشد. رفیع در پایان با اشاره به اینکه تزریق مصنوعی آب به سفره‌های زیرزمینی و مدیریت برداشت از آب‌های زیرزمینی از دیگر راهکارهای مطرح شده در زمینه حفظ منابع آب زیرزمینی است، گفت: روش‌های مختلفی برای تزریق مصنوعی آب به زیرزمین مطرح و در برخی مناطق اجرا شده است که یکی از آن‌ها تصفیه فاضلاب‌ها و پساب‌ها و تزریق آن به سفره‌های زیرزمینی و دیگری تزریق آب به کمک برنامه‌های آبخیزداری و آبخوان‌داری است همچنین کنترل برداشت از آب‌های زیرزمینی می‌تواند در این زمینه موثر باشد اما جبران برداشتی که در حال حاضر از منابع زیرزمینی صورت می‌گیرد کاری بسیار دشوار است.

استان سمنان در وضعیت خشکسالی شدید قرار گرفت - خبرگزاری ایرنا مورخ

۱۳۹۹/۰۴/۲۵

سمنان- ایرنا- مدیرکل هواشناسی استان سمنان گفت: استان با توجه به وضعیت بارشی ۱۲ ماه منتهی به آخر بهار ۹۹ در وضعیت خشکسالی شدید و بسیار شدید قرار گرفت.

ایرج مصطفوی روز چهارشنبه در گفت و گو با ایرنا افزود: مجموع خشکسالی استان سمنان در خرداد ۹۹ به طور میانگین ۲۹ درصد مساحت استان بود.

وی با اشاره به خشکسالی ۱۰ ساله استان سمنان به میزان ۸۲ درصد مساحت استان در شاخص SPEI یا استاندارد بارش، تبخیر و تعرق، بیان کرد: در ۱۲ ماه منتهی به خرداد امسال ۲۹ درصد وسعت استان تحت تاثیر خشکسالی، ۲۸ درصد در وضعیت ترسالی و ۴۳ درصد در وضعیت عادی قرار داشت.

مدیرکل هواشناسی استان سمنان گفت: طبق جدول اعلام شده از سوی مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران کشور، شهرستان سرخه با ۴۳.۱ درصد بیشترین درصد خشکسالی خرداد ۹۹ را داشت و مساحت خشکسالی این ماه در شهرستان مهدیشهر کمترین میزان در استان و صفر بود.

وی بیان کرد: طبق آمار کشور بیشترین مساحت خشکسالی خرداد ۹۹ در استان سمنان پس از سرخه، به ترتیب شهرستان دامغان با ۴۰.۶ درصد، آرادان با ۴۰ درصد، سمنان با ۳۰.۵ درصد، شاهرود با ۲۸.۲ درصد، میامی با ۱۲.۸ درصد و گرمسار با ۵.۹ درصد مساحتشان ثبت شد.

مصطفوی ادامه داد: بر همین اساس، مهدیشهر با ۹۶.۳ درصد بیشترین مساحت ترسالی استان سمنان در خرداد ۹۹ را به خود اختصاص داد.

مدیرکل هواشناسی استان سمنان با بیان اینکه بیشتر نقاط استان در خرداد ۹۹ در وضعیت خشکسالی متوسط تا بسیار شدید قرار داشت، خاطرنشان کرد: به جز مناطق شمالی استان که در وضعیت متوسط

ترسالی بود، وضعیت اکثر مناطق استان سمنان به سمت خشکسالی خفیف تا متوسط تغییر کرد.
تابستان ۹۹ پیش‌بینی می‌شود میانگین دمای هوا بین نیم تا ۲ درجه سانتیگراد نسبت به شاخص بلندمدت در
استان سمنان افزایش یابد.

کم کاری مسئولان استانی و کشوری نتیجه بحران آب خوی؛ آب شرب خوی به مرز

بحران رسید - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۵

خوی یکی از شش دشت ممنوعه آذربایجان غربی سالیان متمادی با کمبود آب شرب مواجه است و امروز نیز این کمبود به مرز بحران رسیده؛ این درحالی است که مصوبه تأمین آب شرب این شهرستان از سد آغ‌چای به سرنوشت وعده‌های بی‌سرانجام مسئولان گرفتار شده است.

شهرستان خوی با جمعیتی نزدیک به ۴۰۰ هزار نفر دومین شهر بزرگ آذربایجان غربی به‌شمار می‌رود، اما سال‌هاست مردم این شهرستان در بخش‌های آب شرب، صنعت و کشاورزی با بحران کمبود آب دست و پنجه نرم می‌کنند.

کمبود مخازن تأمین آب شرب خوی، کاهش حجم آب چاه‌های خوی و رسوب‌گذاری چاه‌ها، ضرورت حفر چاه‌های جدید و خطر خالی شدن سفره‌های آب‌های زیرزمینی اکنون از معضلاتی است که این شهرستان را با معضل کمبود آب مواجه کرده است.

ساخت سدهای جدید، اصلاح و احداث شبکه بررسی شکستگی‌های شبکه‌ها برای جلوگیری از اتلاف آب، احداث سدهای گازان و در نهایت انتقال آب از سد آغ‌چای به شهرستان خوی هر چند از گزینه‌های دم‌دستی مسئولان برای حل این بحران مطرح می‌شود، اما این طرح‌ها زمان‌بر بوده و جواب‌گوی نیاز فعلی مردم این منطقه نیست.

در سفرهای هیئت دولت به آذربایجان غربی و شهرستان خوی، تأمین آب شرب پایدار مهم‌ترین دغدغه و مطالبه مردم این شهرستان مطرح شده، اما تاکنون هیچ‌کدام از راهکارهای اتخاذ شده، از جمله احداث سد گازان طرح انتقال آب از آغ‌چای عملی نشده است.

عدم انسجام عملکرد و خواسته‌های مسئولان شهرستانی و استانی و راهبردهای انفعالی آن‌ها یکی از دلایل

حل عملی بحران کمبود آب در خوی است و قربانی این ناهماهنگی‌ها نابودی سفره‌های آب‌های زیرزمینی و مردم این منطقه هستند.

مهم‌ترین مطالبه مردم خوی محقق نشده است

نماینده مردم شهرستان‌های خوی و چایپاره در مجلس شورای اسلامی درخصوص مشکل کمبود آب در شهرستان خوی به مهر گفت: در حال حاضر تأمین آب در بخش شرب، کشاورزی و صنعتی یکی از مشکلات مهم پیش‌روی شهرستان خوی است.

عادل نجف‌زاده کم‌کاری مسئولان استانی و کشوری و نمایندگان دوره‌های قبلی شهرستان خوی در مجلس شورای اسلامی را مهم‌ترین عامل تداوم بحران کم‌آبی در خوی دانست و افزود: طی ۱۰ سال گذشته مقرر شد با احداث و بهره‌برداری سد غازان آب شرب، صنعتی و کشاورزی شهرستان خوی تأمین شود که این امر هنوز محقق نشده است.

وی گفت: کم‌کاری وزارت نیرو و غفلت مسئولان استانی و نمایندگان دوره‌های گذشته مجلس موجب شده با گذشت بیش از یک دهه مهم‌ترین مطالبه مردم خوی محقق نشود. اگر این روند فعلی کم‌توجهی به حل مشکل کم‌آبی در خوی تداوم یابد، در ۱۴ سال آینده باید منتظر گسترده شدن دامنه بحران آب در این منطقه باشیم.

نماینده مردم شهرستان‌های خوی و چایپاره در مجلس شورای اسلامی با تأکید بر این که تاکنون کمبود آب در خوی به عنوان مطالبه قدرتمند مورد پیگیری مسئولان شهرستان و استان مطرح نشده است، خاطرنشان کرد: در آخرین دیداری که با مقامات وزارت نیرو و آب و فاضلاب کشور داشته‌ام، پیشنهاد شد ۳۰۰ میلیون مترمکعب آب که از دشت الوند و قطور به سمت آذربایجان شرقی می‌رود می‌تواند منبع آب برای تأمین کمبود و بحران آب در این شهرستان باشد.

نجف‌زاده با بیان این که طی ۱۰ سال گذشته همواره سد غازان برای تأمین آب مورد نیاز شهرستان خوی مطرح شده است، گفت: در این مدت فقط مطالعات احداث سد با دریافت هزینه‌های مورد نیاز توسط شرکت تخصصی وزارت نیرو انجام شده و اقدامی برای احداث این سد صورت نگرفته است.

۳۰۰ میلیون مترمکعب آب رودخانه‌ها به تبریز سرازیر می‌شود

وی با بیان این که بعد از ۱۰ سال از انجام مطالعات امروز وزارت نیرو پاسخ قطعی درخصوص احداث این سد نمی‌دهد و بعد از یک‌دهه تازه عنوان شده محل مورد مطالعه سد غازان مناسب نیست و باید مکان‌یابی و مطالعات مجدد برای احداث سد صورت گیرد، افزود: مطالعه و مکان‌یابی مجدد سد غازان زمان‌بر است و بحران کمبود آب در خوی منتظر اتمام مطالعات مجدد این طرح نخواهد بود.

نماینده مردم شهرستان‌های خوی و چایپاره در مجلس شورای اسلامی گفت: براساس رایزنی‌های اخیر صورت گرفته، مقرر شده است محل احداث سد غازان بالاتر از رودخانه قطور و الند بعد از انجام مطالعات میدانی و مکان‌یابی مجدد احداث شود که در این راستا پنج نقطه انتخاب شده و در مرحله انجام مطالعات است.

نجف‌زاده خاطرنشان کرد: بعد از ۱/۵ سال از مطالعات محل جدید سد غازان و احداث آن ۱۳۰ میلیون مترمکعب آب قابل ذخیره در پشت سد خواهد بود که در صورت تحقق این میزان آب شرب، صنعت و کشاورزی شهرستان را تأمین و حتی آب‌های زیرزمینی خوی را نیز سیراب می‌کند.

وی با گلایه از بی‌توجهی مسئولان به احداث سد در بالای رودخانه‌های الند و قطور اضافه کرد: سال‌هاست آب این رودخانه‌ها به سمت ارس و تبریز سرازیر می‌شود؛ درحالی که خود شهرستان خوی با کمبود آب دست‌وپنجه نرم می‌کند.

وی تنها راه جبران کمبود آب در خوی را احداث سد غازان دانست و گفت: سد غازان به‌عنوان خط قرمز

و مطالبه جدی مردم شهرستان خوی مطرح است، دیگر اجازه نمی‌دهیم ۳۰۰ میلیون مترمکعب آب از رودخانه‌های این شهرستان به راحتی به تبریز سرازیر شود.

لزوم ایجاد منبعی پایدار برای جبران کمبود آب در خوی مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب خوی با گلایه از مشکلات آب در این شهرستان گفت: در حال حاضر شهرستان خوی یکی از شش دشت ممنوعه آذربایجان غربی است که با جمعیت بیش از ۴۰۰ هزار نفری سال‌هاست با مشکل بحران آب دست و پنجه نرم می‌کند.

یدالله سلطانی با اشاره به وجود ۸۶ هزار انشعاب آب شهری و ۳۰ هزار انشعاب آب روستایی در خوی اضافه کرد: نیاز آب شهر خوی یک هزار و ۳۰۰ لیتر در ثانیه است که هم‌اکنون در زمینه تولید و مصرف سر به سر بوده و در صورت پیک مصرف با مشکل جدی مواجه خواهیم شد.

وی عنوان کرد: آب مورد نیاز در خوی از طریق ۱۰۰ حلقه چاه تأمین می‌شود که به دلیل محدودیت منابع آب‌های زیرزمینی در این زمینه نیز شاهد کاهش عمق چاه‌ها و خالی شدن سفره‌های آب‌های زیرزمینی هستیم. ادامه این روند در سال‌های آتی بحران جدیدی در زمینه تأمین منابع آبی ایجاد می‌کند.

سلطانی بر لزوم تأمین منبع پایدار برای جبران کمبود آب در خوی تأکید کرد و افزود: در خوی برای مهار آب‌های سطحی هیچ منبع و سدی وجود ندارد و این موجب شده فقط از منابع زیرزمینی آب شرب مورد نیاز این شهرستان تأمین شود.

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب خوی با بیان این که استفاده بیش از حد از آب‌های زیرزمینی سبب شده تا همه ساله عمق چاه‌ها عمیق‌تر و میزان آبدهی آن کم‌تر شود، بیان کرد: بحران کمبود آب شرب، این شهرستان را به طور جدی تهدید می‌کند.

وی با اشاره به عدم اجرای سد غازان و نیز عدم تأمین آب مورد نیاز خوی از سد آغ‌چای گفت: بعد از

یک دهه شاهدیم که عنوان می‌شود محل در نظر گرفته شده برای سد غازان مناسب نیست و امکان تأمین آب شرب به دلیل مسافت زیاد سد آغ‌چای با مشکل روبه‌رو است. سلطانی احداث سد جدید برای تأمین آب مورد نیاز خوی را زمان‌بر دانست و خاطرنشان کرد: مطالعه و احداث سد جدید نزدیک ۱۰ سال زمان می‌برد که با توجه به وضعیت بحرانی تأمین آب در این شهرستان این مدت زمان جوابگوی نیاز مردم منطقه نیست.

بهترین راه تأمین آب مورد نیاز خوی سد آغ‌چای است وی گفت: در حوزه شرکت آب و فاضلاب خوی ۱۰۵ منشأ (چاه یا چشمه) تأمین آب وجود دارد که ۱۰۰ درصد این چاه‌ها از منابع آب زیرزمینی تأمین می‌شوند. مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب خوی با بیان این که هرچه برداشت از سطح آب‌های زیرزمینی بیش‌تر شود، سطح ایستابی افت می‌کند که این بدین معنی است که سطح آب‌های زیرزمینی افت و کیفیت هم پایین می‌آید، اضافه کرد: در بخش آب شرب شهری و روستایی بیش‌ترین هدررفت مربوط به انشعاب غیرمجاز، سرریز مخازن و اتفاقاتی که در شبکه رخ می‌دهد، است. در قسمت کشاورزی، کشاورزان باید آب مصرفی در این بخش را مدیریت کنند تا بحران مواجه نشویم.

هر چند نماینده مردم شهرستان‌های خوی و چایپاره در مجلس شورای اسلامی تنها راه‌حل مشکل بحران آب خوی را احداث سد غازان در بالای رودخانه الوند یا قطور می‌داند؛ اما معاون خدمات و درآمد مشترکان شرکت آب و فاضلاب آذربایجان غربی که از هیئت مدیره شرکت آب و فاضلاب خوی نیز است، تخصیص اعتبارات مورد نیاز تأمین آب از سد آغ‌چای را راهکار مناسب عنوان می‌کند.

لطیف سرخوش با بیان این که سد آغ‌چای با هدف تأمین آب مورد نیاز خوی احداث شده و اعتبارات مصوب نیز برای این طرح وجود دارد، اما متأسفانه تخصیص اعتبارات ناچیز بوده و در حد فعال شدن

کارگاه سد است، افزود: بهترین راه موجود برای جلوگیری از بحران کمبود آب در خوی استفاده از سد آغ‌چای است و همه مسئولان شهرستانی و استانی باید در این زمینه متحد عمل کنند.

خوش‌سیرت با بیان این که سد غازان باید به‌عنوان یک طرح بلندمدت برای تأمین آب خوی در دست اجرا باشد، گفت: با توجه به محدودیت منابع آب‌های زیرزمینی و بحران فعلی آب در خوی باید پیگیر تخصیص اعتبارات مصوب در زمینه سد آغ‌چای باشیم که زودتر می‌توان این بحران را مدیریت کرد.

روزهای گرم سال به نیمه رسیده، منابع آب بسیار محدود و شاهد کاهش بارش نزولات آسمانی در دومین استان پربارش کشوریم، با توجه به این موارد بی‌توجهی به کمبود آب در خوی می‌تواند به بحران‌های دیگری در این منطقه دامن بزند.

پیامدهای مرگ تالاب‌ها؛ از افزایش گرد و خاک تا مهاجرت - سایت خبری خبر فوری

مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۶

در میان ۳۴ تالاب برنامه جامع تالاب‌ها، چندین تالاب وضعیت خطرناکی دارند؛ آن طور که کارشناسان هشدار دادند، عدم احیا و بهبود این تالاب‌ها پیامدهای خطرناکی به همراه دارد.

در میان ۳۴ تالاب برنامه جامع تالاب‌ها، چندین تالاب وضعیت خطرناکی دارند؛ برخی از آن‌ها تقریباً به طور کامل خشک شده‌اند، برخی هم بین خشکی و احیا در حال نوسان هستند و شاید با کاهش بارندگی‌ها اوضاعشان دوباره بحرانی شود. آن طور که کارشناسان هشدار دادند، عدم احیا و بهبود این تالاب‌ها پیامدهای خطرناکی به همراه دارد.

پنج تالاب، در پنج منطقه ایران این روزها در مرز خطر قرار دارند، مرزی که عبور از آن به معنای ایجاد موجی از بحران‌های زیست‌محیطی و انسانی است؛ از نابودی شغل ده‌ها هزار نفر تا طوفان‌های گرد و خاک، مهاجرت و ...

تالاب‌های گاوخونی، پریشان، میقان، ارومیه و شادگان در کنار ۲۸ تالاب دیگر جزو تالاب‌هایی هستند، که طرح حفاظت از تالاب‌های ایران در قالب برنامه جامع تالاب‌ها به دنبال بهبود شرایط کیفی و کمی منابع آن است. قرار است برای هر کدام از این‌ها برنامه‌ای جداگانه طرح شود و آن برنامه به کمک بخش‌های مختلف اجرایی شوند.

علی ارواحی، مدیر طرح حفاظت از تالاب‌های ایران، در این رابطه به می‌گوید: «از ۳۴ تالابی که برنامه جامع برای آن‌ها طراحی شده‌اند، ۱۸ تالاب فرایند تصویب را طی کرده و در مرحله اجرا هستند. حتی نیاز آبی تعدادی از این تالاب‌ها هم به تصویب وزارت نیرو رسیده و حق آبه آن‌ها مشخص شده است.» روند کلی برنامه جامع برای هر کدام از تالاب‌ها از این قرار است؛ تهدیدهای هر تالاب با توجه شرایطی

که دارد شناخته می‌شوند و برای آن‌ها برنامه‌ای راه بردی ایجاد می‌شود. برای این که مصرف آب معمولاً در بخش کشاورزی و صنعت باید کم شد، برای بهبود معیشت خانوارها هم راهکارهایی پیشنهاد می‌شود. البته قبلاً هم در سطوح استانی برنامه‌های مختلفی برای تالاب‌ها اجرا کردند، ارواحی می‌گوید: «با اجرای برخی برنامه‌ها شرایط برخی تالاب‌ها روند بهبود را طی کردند، اما برای برخی هم این روند با سرعت کمی طی شده است.»

در میان ۳۴ تالاب برنامه جامع تالاب‌ها، چندین تالاب وضعیت خطرناکی دارند؛ برخی از آن‌ها تقریباً به طور کامل خشک شده‌اند، برخی هم بین خشکی و احیا در حال نوسان هستند و شاید با کاهش بارندگی‌ها اوضاع‌شان دوباره بحرانی شود. آن طور که کارشناسان هشدار دادند، عدم احیا و بهبود این تالاب‌ها پیامدهای خطرناکی به همراه دارد.

شرایط خطرناک ۵ تالاب ایران؛ در بحران یا در فرار از بحران

* گاوخونی؛ کشاورزی و صنعت ۹۰ درصد آبش را بلعیدند

تالاب گاوخونی که با وسعتی حدود ۴۷۶ کیلومتر مربع، در استان اصفهان قرار دارد و تامین کننده اصلی آن رودخانه زاینده رود است، چندین سال است که تقریباً خشک شده است. به طوری که بعد از بارش‌های سال گذشته، حدود یک ماه پیش مسئولان خبر از مرطوب شدن تنها ۲۴ درصد سطح این تالاب دادند.

ارواحی در این باره می‌گوید: «بالای ۹۰ درصد سطح این تالاب کاملاً خشک شده است و در چند ماه آینده با توجه به گرمای هوا احتمالاً این وضعیت بدتر هم می‌شود.»

حداقل نیاز آبی زیست محیطی سالانه گاوخونی ۱۷۶ میلیون مترمکعب محاسبه و تعیین شده است در حالی که در گزارش و برنامه‌های منابع و مصارف آب شرکت آب منطقه‌ای استان و وزارت نیرو برای

سال آبی ۹۸-۹۹ حدود ۱۴۰ میلی متر مکعب حبابه زیست محیطی در نظر گرفته است. دلیل این موضوع هم مصرف بیش از حد آب در بخش کشاورزی و صنعت دلایل اصلی خشک شدن گاوخونی هستند. البته به گفته مدیر ملی طرح حفاظت از تالاب‌های ایران نقش کشاورزی در این اتفاق بیشتر است. موضوعی که پیامدهای آن نه تنها در گاوخونی در سراسر کشور دیده می‌شود. ارواحی درباره راه حل‌های کلی که در برنامه جامع برای حل بحران در گاوخونی لحاظ شده است، می‌گوید: استقرار کشاورزی پایدار، تعاریف مصارف صنایع براساس وضعیت منطقه، ایجاد تعامل در پایین و بالادست زاینده رود، لایه‌روبی مسیل‌ها و نظارت بر تامین حق آبه تالاب از اقداماتی هستند که در برنامه احیای این تالاب لحاظ شده‌اند.

اما عدم اجرای این برنامه‌ها و عدم احیای گاوخونی می‌تواند پیامدهای زیادی به همراه داشته باشد. براساس مطالعه "خشکی تالاب گاوخونی پیامدهای اقتصادی و مخاطرات محیطی" ۳۸ خطر ناشی از خشکی این تالاب پیشنهاد شده است؛ مهاجرت، تهدید گونه‌های جانوری، افزایش دما، افزایش گرد و خاک و ...

*پیش‌ان پریشان

دریاچه پریشان، دیگری تالابی است که با بیش از ۲۶۰ کیلومتر مربع، از لحاظ وضعیت منابع آبی در وضعیتی بحرانی قرار دارد. امسال دهمین سالگرد خشک شدن این دریاچه آب شیرین است و تصاویر ماهواره‌ای وضعیتی بحرانی آن را نشان می‌دهند.

تصویر ماهواره‌ای تالاب پریشان و ارژن در خرداد ۹۹/ مساحت پریشان: صفر کیلومتر مربع

براساس اطلاعات اداره کل سنجش از دور سازمان فضایی ایران مساحت این تالاب چه در سال ۹۹ و چه سال ۹۸، صفر کیلومتر مربع بوده است. ارواحی درباره وضعیت این تالاب می‌گوید: «پریشان وضعیت آبی مناسبی ندارد، اکثر قسمت‌های آن کاملاً خشک شده‌اند و تنها چشمه‌هایی در آن دیده می‌شود.» به گفته مسئولان برداشت بیش از حد آب این تالاب باز هم برای مصرف در بخش کشاورزی عامل خشکی ده ساله این تالاب است، در سال‌های ۱۳۶۰ به طور میانگین دو میلیون متر مکعب آب از این دریاچه برداشت می‌شد اما حالا این عدد به ۲۸ میلیون متر مکعب رسیده است. همین موضوع باعث عمیق‌تر و بیشتر شدن چاه‌های اطراف دریاچه می‌شود، به طوری که حدود ۳۰۰ چاه غیرمجاز و ۶۵۰ چاه مجاز که از آن آب برداشت می‌کنند.

البته کشاورزی تنها علت برداشت بی‌رویه آب نیست و صنایع هم در این موضوع تاثیر دارند، حمید ظهرابی مدیر کل حفاظت محیط زیست فارس، در این رابطه به باشگاه خبرنگاران جوان گفته بود: «نیروگاه گازی که در نزدیکی دریاچه قرار گرفته دارای ۲ حلقه چاه است که به طور متوسط در زمستان در هر ۲۴ ساعت هزار تا هزار و ۲۰۰ مترمکعب و در تابستان هزار و ۷۰۰ تا دو هزار مترمکعب مصرف روزانه آن است. بدیهی است در هر سال ۵۰۰ تا ۶۰۰ هزار مترمکعب آب قابل توجه بوده و در حد خودش تأثیر گذار است.»

*میقان؛ مرز بین تالاب و کانون گردو خاک

برخلاف پریشان و گاوخونی، تالاب میقان در استان مرکزی با وسعت ۲۵ هزار هکتار، به لطف بارندگی‌های چند سال اخیر حال و روز خوبی دارد و در خرداد ماه امسال ۸۰ درصد آن آبیگری کرده است. اما تا چند سال پیش زمانی که میزان بارنگی کشور کمتر از میانگین بلند مدت بود، میقان به کانون گردو خاک استان مرکزی تبدیل شده بود.

مدیر طرح حفاظت از تالاب‌های ایران می‌گوید: «بیشتر دلیل بحران در این تالاب به مصرف آب در بخش کشاورزی و صنعت برمی‌گردد.»

در واقع به نظر می‌رسد بارندگی‌ها منجر به حل مشکلات این تالاب نشدند، براساس مطالعه‌ای انجام شده توسط اتاق فکر محیط‌زیست استان مرکزی در سال ۱۳۴۲ تنها ۱۳۰ حلقه چاه در حوضه آبریز این تالاب وجود داشته است اما در سال ۱۳۸۷، حدود ۴۰ هزار چاه مجاز و غیر مجاز در این منطقه وجود دارد. در این مطالعه فعالیت صنعتی در حوضه تالاب و تغییر کاربری مراتع هم از دیگر دلایل خشکی این تالاب شناخته شده بود.

پیامدهای خشکی میقان در سال ۹۵ به راحتی مشاهده شد، در آن سال این تالاب به ۷۵ درصد منشاء گردوخاک در اراک تبدیل شد.

*شادگان؛ نجات کمیت با باران و تامین حق‌به، بحران در کیفیت

تالاب شادگان با وسعتی حدود ۴۰۰ هزار هکتار در استان خوزستان قرار دارد و ۹۰ درصد آب آن از طریق رودخانه جراحی تامین می‌شود، شادگان هم یکی دیگر از تالاب‌های ایران است همانند میقان تا چند سال پیش حال و روز خوبی نداشت، اما با انتقال بخشی از آب کارون به میقان و از سویی افزایش بارندگی‌ها در حال حاضر اوضاع بهتری دارد.

ارواحی در این رابطه می‌گوید: «در اوایل امسال بیش از ۹۰ درصد سطح این تالاب آب‌گیری شده است، وضعیت شادگان خیلی خوب شده و با ۱۰ سال گذشته اصلاً قابل مقایسه نیست، با تامین بخشی از حق‌آبه شادگان از کارون و انجام اقداماتی دیگر اوضاع این تالاب بهتر شده است.»

او در ادامه می‌گوید: «اقداماتی انجام شده است که آب ناشی از بارندگی‌ها وارد تالاب شوند، اما قبول دارم اگر بارانی نبود، دیگر آبی هم وجود نداشت که بخواهد وارد تالاب شود.»

با توجه به این اقدامات و از سویی بارندگی‌ها، شادگان از لحاظ کمیت منابع آبی وضعیت خوبی دارد. اما به نظر می‌رسد از لحاظ کیفیت منابع آب وضعیتش مناسب نیست.

محمدجواد اشرفی، مدیرکل حفاظت محیط‌زیست خوزستان، در این رابطه گفته بود: «در چند سال گذشته، شهرداری آبادان زباله‌های شهری را در تالاب شادگان تخلیه می‌کند که این کار باعث شده نظم طبیعی تالاب به خطر افتد و سلامت مردم حاشیه تالاب مورد تهدید قرار گیرد.»

✽ارومیه؛ در احیا اما با خطر خشکی دوباره

برخلاف چهار تالاب قبلی، دریاچه ارومیه یکی از مناطقی است که در چند سال گذشته و بعد از رسیدن به مرز خشکی، برای آن برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری‌های مختلفی انجام شده است تا جایی که به گفته

مسئولان این دریاچه از لحاظ میزان ترازش فروردین ماه سال، در بهترین حالت یک دهه اخیر قرار گرفته بود.

همانند اکثر یا شاید همه تالاب‌های ایران، مصرف بیش از حد آب در بخش کشاورزی یکی از اصلی‌ترین دلایل خشکی این دریاچه بود. براساس مطالعاتی که در سال ۱۳۹۳ در حوزه آبریز دریاچه ارومیه انجام شد، مشخص که در این منطقه ۷۸ درصد منابع آب تجدیدپذیر مصرف می‌شود، در حالی که

براساس استانداردهای سازمان ملل، ۴۰ درصد آب‌های تجدیدپذیر یک منطقه باید مصرف شوند. همچنین ۹۰ درصد آب مصرف شده در حوزه آبریز دریاچه ارومیه مربوط به بخش کشاورزی است. در همین راستا ستاد احیای دریاچه ارومیه؛ به این نتیجه رسید که باید مصرف آب در بخش کشاورزی دریاچه ارومیه، ۴۰ درصد کمتر شود، عددی که می‌گویند، تاکنون به ۳۲ درصد آن رسیده‌اند. این اقدام در کنار بارندگی‌ها مجموعه اقداماتی دیگر مثل تصفیه آب، انتقال آب، تغییر کشت و ... باعث شده است تا به گفته برخی مسئولان، ارومیه تا ۱۴۰۶ احیا شود.

با این وجود به نظر می‌رسد حتی بعد از سال ۱۴۰۶ هم با سیاست‌گذاری‌های نادرست امکان خشکی دوباره ارومیه وجود دارد. مسعود تجریشی، معاون سازمان محیط‌زیست در این رابطه گفته بود: «من این حرف را که امکان دارد با تغییر دولت دریاچه دوباره به شرایط قبلیش برگردد، قبول دارم، باید دعا کنیم مردم تصمیم‌گیری خوبی انجام بدهند. ممکن است دولتی بیاید که بدون ملاحظات زیست‌محیطی فقط به مسائل اقتصادی توجه کند.»

پیامدهای خشکی تالاب‌ها

اما به نظر می‌رسد، بازگشت خشکی به برخی تالاب‌ها، پیامدهای خطرناکی داشته باشد، پیامدهایی که نشانه‌هایی از آن در خشکی گاوخونی، ارومیه، هامون و ... دیده شده است.

ارواحی در این رابطه توضیح می‌دهد: «تالاب‌ها کارکردهای مختلفی دارند و به نظر می‌رسد، ارزش اقتصادی آن شناخته نشده است. ارزش تالاب‌ها چندین برابر تولیدات کشاورزی است. یک تالاب به راحتی می‌تواند به کانون گردوخاک تبدیل شود، همانطور که در چند سال گذشته نمونه آن در هامون مشاهده شد.»

یکی دیگر از پیامد خشکی تالاب‌ها که در خشکی هامون مشاهده شد، به مهاجرت شهروندان برمی‌گردد.

به گفته مسئولات در آن زمان موجی از مهاجرت از روستاها به شهرها و شهرهای سیستان و بلوچستان به برخی شهرهای شمالی ایجاد شده بود.

از سویی اما خشکی تالاب‌ها نمی‌تواند به معنای نابودی بخش کشاورزی هم باشد، نابودی بخشی که خود یکی از ریشه‌های بحران آب در ایران است.

مدیر طرح حفاظت از تالاب‌های ایران، می‌گوید: «در حوضه‌های بسته مثل پریشان اگر تالاب‌ها خشک بشوند، منابع آب‌های زیرزمینی هم با مشکل روبرو می‌شود. یعنی هر چند به ظاهر تالاب را برای کشاورزی از دست دادیم، اما بعد از مدتی حیات بخش کشاورزی هم از بین می‌رود.»

عقب ماندگی ایران در بهره‌گیری از آب دریا - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۷

در حالی که در جهان استفاده از آب دریا به عنوان یک منبع نامتعارف تأمین آب بسیار مرسوم است، در کشور ما با وجود دسترسی به آب دریا در شمال و جنوب، استفاده از آب دریا و ظرفیت های این بخش به خصوص برای استانهای ساحلی، مغفول مانده است.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم، استفاده از آب دریا به عنوان یکی از منابع نامتعارف تأمین آب شرب و آب صنعت و حتی آب کشاورزی در نقاط مختلف جهان مرسوم است. کشورهای حاشیه خلیج فارس و کشورهای همسایه ایران در حاشیه خزر از جمله کشورهای پیشرو در استفاده از آب دریا هستند اما ایران با وجود دسترسی به آب دریا در شمال و جنوب و دارا بودن ۵۸۰۰ کیلومتر نوار ساحلی، در استفاده از منابع عظیم آب دریا دچار عقب ماندگی و سهل انگاری است.

در خصوص استفاده از آب خزر که پروژه مهم انتقال آب خزر به فلات مرکزی از سال ۱۳۹۱ به صورت جدی مطرح شده، هنوز هیچ اقدام عملیاتی برای تحقق این پروژه جز تکمیل مطالعات آن صورت نگرفته و مسئولان وزارت نیرو در دولت فعلی از ابتدای دولت تاکنون تنها اعلام می کنند که مطالعات تکمیل شده و منتظر بررسی و صدور مجوز از سوی سازمان حفاظت محیط زیست هستیم.

اما در خصوص بهره گیری از آب دریا در جنوب کشور اقداماتی صورت گرفته که در مقابل با ظرفیت های موجود، بسیار اندک است. علاوه بر طرح هایی که به منظور رساندن آب دریا به استان های جنوبی و شرقی کشور به منظور استفاده در بخش صنعت در حال پیگیری است، روز گذشته با حضور مسئولان وزارت نیرو، پروژه های مهمی در استان هرمزگان به بهره برداری رسید که یکی از آنها فاز دوم آب شیرین کن بندرعباس با ظرفیت ۱۰۰ هزار مترمکعب در شبانه روز بود.

قاسم تقی زاده خامسی، معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا که در این سفر حضور داشت، در صفحه

شخصی خود در اینستاگرام نوشت: "دیروز برای شروع بهره برداری از چهار پروژه قابل توجه در بندرعباس، قشم و بشاگرد که حدود دوهزار و ششصد میلیارد تومان برای آنها هزینه شده است با همکاران به استان هرمزگان سفر کردیم.

آب شیرین کن بندرعباس بالاترین ظرفیت تولید در کشور را دارد و آب خروجی آن بسیار مطلوب است. ظرفیت آب شیرین کن ها در ایران نسبت به کشورهای همجوار بسیار پایین است و ما اصولاً از آب دریا کم استفاده میکنیم.

در جهان حتی کشورهایی که بارندگی مناسبی دارند و موجودی آب شیرین آنها خوب است ولی از شیرین سازی آب دریا غفلت نکرده اند و کشورهای کم آب مثل عربستان سعودی و امارات چند میلیارد متر مکعب در سال آب دریا را برای مصارف شرب و صنعت شیرین میکنند.

ما در ایران تا کنون برای حدود چهار میلیارد مترمکعب مجوز نمک زدایی آب دریا صادر کرده ایم ولی با اینکه تاکنون شصت واحد آب شیرین کن نصب شده و بیست و پنج واحد در حال نصب است اما فاصله تا عدد تخصیصی معنی دار است.

برای آب شرب شهرهای ساحلی و صنایع پر آب نمک زدایی راهکار مناسبی است. اخیراً سنت حسنه ای توسط خیرین در سیستان و بلوچستان آغاز شده است و با نصب آب شیرین کن های کوچک بر روی چاه های آب شور، آب مطلوب تولید میکنند و در اختیار روستایان قرار میدهند. فقط سه درصد منابع آبی جهان شیرین هستند که آن هم نامتوازن توزیع شده است."

خشکیدن شاهرگ حیاتی ۲ استان با انتقال آب کارون - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۸

نماینده چهارمحال و بختیاری در شورای عالی استان‌ها با انتقاد از طرح انتقال آب سرشاخه‌های کارون به فلات مرکزی ایران گفت: با چه منطقی می‌خواهند آب این استان را به فلات مرکزی منتقل کنند، در حالی که مردم چهارمحال و بختیاری از بی‌آبی رنج می‌برند و با کمبود آب شرب مواجه هستند.

به گزارش «سبزینه» به نقل از ایلنا، مهدی محمودی چالبطان درباره طرح انتقال آب کارون به فلات مرکزی ایران ادامه داد: وقتی استانی مردمش به آب شرب نیاز دارند و باغ‌هایش به دلیل بی‌آبی خشک شده‌اند و اهالی مناطق مختلف آن هنوز برای آب آشامیدنی از چاه استفاده می‌کنند، تخصیص آب این استان به استان‌های همجوار امری نسنجیده و نامعقول است. طبق قانون اصل ۵۰ حفاظت محیط‌زیست، هر منطقه‌ای ابتدا باید نیاز آب مناطق خودش را رفع کند و بعد از آن می‌تواند آب مازاد بر نیازش را به مناطق دیگر تخصیص دهد.

خون کسی از ما رنگین تر نیست

وی افزود: وقتی منطقه‌ای صاحب آبی است که از منابع مرتفع و ملی همان منطقه سرچشمه می‌گیرد، ابتدا باید مردم همان مناطق از لحاظ آب بی‌نیاز شوند و بعد به مناطق همجوار منتقل شود، چراکه خون مردم فلات مرکزی از مردم چهارمحال و بختیاری رنگین تر نیست.

اهالی شهرستان بروجن آب شرب ندارند

این عضو شورای عالی استان‌ها بیان کرد: در حال حاضر مردم شهرستان بروجن جدای از آب برای مصارف کشاورزی، از کمبود آب شرب رنج می‌برند و به‌ویژه حالا که فصل تابستان است، با مشکلاتی

عدیده در زمینه کمبود آب دست به گریبان هستند و هنوز اقدامی برای انتقال آب به بروجن انجام نشده است.

بسیاری از چشمه‌ها با انتقال آب خشک می‌شوند

محمودی چالبطان گفت: با انتقال آب از بهشت‌آباد چهارمحال و بختیاری به فلات مرکزی ایران با توجه به کارشناسی‌هایی که در این منطقه انجام شده است، بسیاری از چشمه‌های منطقه خشک می‌شوند. اگر انتقال آب به استان‌های کویری برای رونق کشاورزی و صنایع آب‌بر است، بهتر نیست از کشاورزان استان چهارمحال و بختیاری حمایت کنند و به کشاورزی منطقه رونق دهند؛ به جای این که آب را صدها کیلومتر آن طرف‌تر و با صرف هزینه‌های سنگین منتقل کنند.

مردم استان چهارمحال و بختیاری به شدت نگرانند

وی اضافه کرد: موضوع انتقال آب از استان چهارمحال و بختیاری به فلات مرکزی ایران، مردم این استان را به شدت نگران کرده است. بارها مکاتباتی با استاندار، شورا، امام جمعه و نمایندگان مجلس انجام شده و در حال حاضر با بوروکراسی و نامه‌نگاری می‌خواهند از اجرای این طرح جلوگیری شود. اگر این انتقال انجام شود، به یکی از معضلات اساسی کشور تبدیل می‌شود.

گرد و خاکی که از بی‌آبی به چشم ما خواهد رفت

نماینده چهارمحال و بختیاری در شورای عالی استان‌ها بیان کرد: علاوه بر چهارمحال و بختیاری، استان خوزستان نیز به دلیل تغذیه رودخانه کارون از سرچشمه‌های آبی در استان چهارمحال و بختیاری نیز با مشکل بی‌آبی روبه‌رو و هورهای استان با خشک شدن به کانون ریزگرد تبدیل می‌شود که بازهم گرد و

خاکش علاوه بر خود استان، به چشم مردم چندین استان همجوار از جمله چهارمحال و بختیاری می‌رود. وی افزود: قرار نیست برای انتقال آب به فلات مرکزی ایران شاهرگ آبی و حیاتی دو استان چهارمحال و بختیاری و خوزستان را قطع کنند. با برداشت‌های بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی در استان با کمبود این گونه آب‌های عمقی مواجه هستیم. در واقع سیستم آب آشامیدنی در استان باید به گونه‌ای باشد که از آب‌های جاری تأمین شود.

محمودی چالبطان در آخر خاطرنشان کرد: اکثر روستاهای استان با کم‌آبی مواجهند و در فصل تابستان آب شرب‌شان جیره‌بندی می‌شود و بیشترین کم‌آبی‌ها را در شهرستان‌های لردگان و بروجن شاهد هستیم.

افزایش احتمال وقوع سیل‌های ناگهانی طی تابستان - خبرگزاری ایسنا مورخ

۱۳۹۹/۰۴/۲۸

رئیس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی گفت که افزایش فعالیت‌های مونسونی طی تابستان امسال احتمال وقوع سیلاب‌های ناگهانی در برخی استان‌های جنوبی را افزایش داده است. احد وظیفه در گفت و گو با ایسنا با اشاره به اینکه بر اساس پیش‌بینی‌ها طی تابستان امسال شرایط برای فعالیت‌های مونسونی هند مهیاتر از همیشه است، اظهار کرد: از این‌رو سامانه مونسون امسال قوی‌تر از حد معمول خواهد بود و ماندگاری بیشتری در کشور دارد. هر ساله سامانه‌های مونسون تا شهریور ماه در کشور پایان می‌یافت اما مدل‌های اقلیمی امسال نشان می‌دهند که این سامانه تا فصل پاییز و اواخر مهر ماه در کشور ادامه دارد.

وی با بیان اینکه این موضوع سبب می‌شود که طی تابستان با افزایش بارش‌های رگباری در جنوب و جنوب شرق کشور مواجه شویم، تصریح کرد: از این‌رو احتمال وقوع سیلاب‌های ناگهانی در جنوب سیستان و بلوچستان، جنوب شرق کرمان، هرمزگان و جنوب فارس وجود دارد ولی در مقابل با حضور سامانه‌های مونسونی و خروج دیر هنگام آن‌ها از ایران، بارش‌ها در کشور طی فصل پاییز کاهش می‌یابد و سامانه‌های باران‌زای پاییزه دیرتر از حد نرمال به کشور می‌رسند.

رئیس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی ادامه داد: درحالی که طی تابستان در جنوب و جنوب شرق بی‌هنجاری مثبت بارشی داریم و بارش‌ها از حد نرمال بیشتر خواهد بود اما در کل میزان بارش‌های مونسونی یا همان موسمی برای کشور ناچیز است و حجم قابل توجهی از بارش‌ها را به خود اختصاص نمی‌دهد.

وظیفه در ادامه درباره چگونگی شکل‌گیری فعالیت‌ها و بارش‌های مونسونی گفت: از اواخر فصل بهار و

طی تابستان دمای هوا در شبه قاره هند که یک فرورفتگی در اقیانوس هند است گرمتر از دمای دریاهای اطراف شده و در نتیجه آب‌های اطراف شبه قاره هند به مناطقی از جمله جنوب پاکستان، جنوب شرق ایران و حتی خود کشور هند فشار زیادی وارد کرده. به این فشار و گرمای خشکی نسبت به محیط آبی مونسون گفته می‌شود.

به گفته وی این همگرایی در سطح زمین و کشیده شدن رطوبت از دریاهای مجاور به شبه قاره هند سبب می‌شود که عمده بارش کشور هند در فصل تابستان باشد. این کشور عموماً بارش‌های زمستانی قابل توجهی ندارد.

رئیس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی با اشاره به اینکه سامانه‌های مونسونی در فصل تابستان جنوب و جنوب شرق ایران را تحت تاثیر قرار می‌دهد، تصریح کرد: از این‌رو هنگام بعد از ظهر و اوایل شب در این مناطق ابرهای باران‌زای جوششی شکل می‌گیرد که به صورت نقطه‌ای در مناطقی از استان‌های جنوبی رگبارهای بارانی شدیدی را شکل می‌دهد. عمده علت شکل‌گیری این ابرهای جوششی رطوبت و دمای بالا در سطح کره زمین است.

وظیفه با بیان اینکه سیستم‌های مونسونی می‌تواند در مدت زمان کوتاه در یک محدوده مشخص ۲۰ تا ۳۰ میلیمتر بارش به دنبال داشته باشند، اظهار کرد: این بارش‌های رگباری گاهی خطرناک است و سبب سیلاب‌های ناگهانی می‌شود.

رئیس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی در پایان گفت: ابرهای باران‌زای جوششی بعضی اوقات طی تابستان در عرض‌های بالایی و میانی کشور نیز شکل می‌گیرند و در نتیجه در شمال کشور گاهی سبب وقوع سیل می‌شوند.

۸۵ درصد آب شرب شهرستان بروجرد از چاه‌ها تأمین می‌شود؛ سفره‌های زیرزمینی خالی از آب و بدون اعتبار - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۸

خشک‌سالی‌های پی‌درپی، کمبود نزولات جوی، گرمی هوا، نیاز شدید مناطق به آب و استحصال بی‌رویه آب‌های زیرزمینی در یک کلمه کمبود منابع آبی، محرک اصلی برای برخی از اشخاص به‌منظور استفاده غیرمجاز از منابع زیرزمینی شده و به‌همین خاطر با معضل حفاری چاه‌های غیرمجاز و نیز بهره‌برداران غیرمجاز از منابع مجاز روبه‌رو هستیم. به گفته رئیس آب و فاضلاب بروجرد ۸۵ درصد آب شرب شهرستان از چاه‌ها تأمین می‌شود و سطح آب در شهرستان به‌شدت پایین رفته است. در حال حاضر نیز پرونده‌های زیادی در این خصوص در محاکم دادگستری مطرح است.

شهرستان بروجرد در یکی از سه منطقه پرباران کشور واقع شده، ولی خشک‌سالی‌های چند سال اخیر مشکلاتی را برای تأمین آب کشاورزی و آشامیدنی این شهرستان به‌وجود آورده است، علاوه بر خشک‌سالی موضوعی که بیش‌تر بر خالی شدن سفره‌های زیرزمینی دامن می‌زند، چاه‌های غیرمجازی است که حفر شده و با برداشت بی‌رویه به‌خصوص برای کشت‌های آب‌دوست باعث از بین رفتن آب‌های زیرزمینی شده است.

برداشت غیرمجاز زمین‌های کشاورزی از رودخانه

رئیس امور آب منطقه‌ای بروجرد در این باره به ایسنا گفت: ۱۳ حلقه چاه غیرمجاز در این شهرستان با حکم قضایی مسدود شده است. علی محمدی با بیان این که مشکل اصلی برنج‌کارانی هستند که به‌صورت غیرمجاز از چاه‌ها آب برداشت می‌کنند، افزود: برای اجرای حکم مسدود کردن چاه‌های غیرمجاز به نیاز اعتبار داریم.

رئیس امور آب منطقه‌ای بروجرد خاطرنشان کرد: اگر بشود چاه‌های غیرمجاز با هزینه افراد خاکی و نظارت امور آب پر شوند، عالی است. ۹۹ زمین کشاورزی و باغ در مسیر رودخانه روستای کپرگه برداشت غیرمجاز دارند که باید به این موضوع رسیدگی شود.

وی بیان کرد: مزارع پرورش ماهی در مسیر رودخانه‌ها باید حقا به پرداخت کنند که این موضوع نیز به بررسی و پیگیری بیش‌تر نیاز دارد.

کنتورهای هوشمند از برداشت غیرمجاز جلوگیری می‌کند

رئیس امور برق بروجرد نیز در این باره گفت: ۴۸ کنتور هوشمند بر روی چاه‌های شهرستان نصب شده است که هشت مورد نیز در دستور کار قرار دارد.

محمدعلی خسروی تصریح کرد: ۲۸ کنتور هوشمند نیز مربوط به شهر بروجرد است که بر روی چاه‌های کشاورزی نصب شده و مصرف برق چاه‌های آب که به کشت برنج اختصاص دارند ۳۰ تا ۵۰ درصد افزایش داشته است. خسروی اضافه کرد: باید بر روی چاه‌ها کنتور هوشمند نصب شود، چون کنتورهای هوشمند از برداشت غیرمجاز و بی‌رویه آب جلوگیری می‌کند.

سطح آب در شهرستان بروجرد به شدت پایین رفته است

رئیس آب و فاضلاب بروجرد هم در این باره گفت: سطح آب در شهرستان به شدت پایین رفته است و باید مردم الگوی مصرف را رعایت کنند، در غیر این صورت با مشکل کمبود آب مواجه خواهیم شد.

حبیب‌الله حدادی تصریح کرد: ۸۵ درصد آب شرب شهرستان از چاه‌ها تأمین می‌شود که در شرایط تابستان باید الگوی مصرف رعایت شود. متأسفانه ۸۵ درصد آبیاری فضای سبز در بروجرد با آب شرب انجام می‌شود که برای این موضوع باید تصمیمات جدی اتخاذ شود.

حدادی اضافه کرد: تصفیه‌خانه بروجرد ۱۸ هزار مترمکعب خروجی دارد که برای استفاده کشاورزان از این آب می‌توان برنامه‌ریزی کرد.

بروجرد ۳۰۰ میلیون مترمکعب رواناب دارد

مدیر جهاد کشاورزی بروجرد نیز در این باره اظهار کرد: بروجرد با ۳۵ هزار هکتار اراضی آبی بیش‌ترین سطح اراضی آبی را در لرستان دارد.

عزت‌الله نباتی تصریح کرد: در شهرستان بروجرد ۷۸۲ حلقه چاه، یک‌هزار و ۲۹۴ رشته قنات و یک‌هزار و ۳۳ چشمه وجود دارد. با وجود ۳۰۰ میلیون مترمکعب رودخانه و رواناب و ۲۱۹ میلیون مترمکعب حقایقه، اما برخی از کشاورزان بروجردی حقایقه ندارند. اجرای طرح تعادل‌بخشی و استفاده بهینه از منابع آب ضروری است و توسعه سیستم‌های نوین آبیاری تحت فشار و پرهیز از شیوه‌های غرق‌آبی در آبیاری اراضی کشاورزی به تحقق این مهم کمک می‌کند.

وی بیان کرد: باید بستر لازم برای افزایش استفاده از شیوه‌های آبیاری نوین باید فراهم شود تا سطح اراضی بیش‌تری به این سیستم مجهز شوند. در صورتی که تمدید پروانه چاه‌های کشاورزی به شرط اجرای سیستم‌های نوین آبیاری در اراضی باشد، این شیوه موجب افزایش گستره استفاده از شیوه‌های نوین آبیاری می‌شود.

هزینه مسدود کردن هر چاه غیرمجاز ۱۰ تا ۱۲ میلیون تومان است

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای لرستان نیز در این باره اظهار کرد: افزایش تخلفات بخش آب از جمله تجاوز به حریم و بستر رودخانه و حفر چاه‌های غیرمجاز نیازمند همکاری بیش‌تری از سوی قوه قضائیه است. هر چند در این زمینه اقدامات خوبی صورت گرفته که قابل تقدیر و تشکر است.

داریوش حسن‌نژاد تصریح کرد: برای مسدود کردن هر چاه غیرمجاز حفر شده، اعتباری در حدود ۱۰ تا ۱۲ میلیون تومان مورد نیاز است که با توجه به عدم تأمین اعتبار، شرکت آب منطقه‌ای انتظار دارد قضات، صدور رأی اعاده به وضع سابق را به عهده شخص متخلف گذاشته و متخلف خسارات وارده به شرکت آب منطقه‌ای را پرداخت کند.

کشت برنج در بروجرد از مازندران بیش‌تر است
معاون عمرانی فرمانداری بروجرد نیز در این باره اظهار کرد: در دشت سیلاخور بروجرد یک بی‌نظمی و به هم ریختگی وجود دارد که هیچ‌گونه مدیریتی در این زمینه اعمال نمی‌شود.
مسعود فلاح با بیان این که این روند همه‌ساله افزایش پیدا می‌کند و شاهد حفر چاه‌های آب زیادی در این دشت هستیم، افزود: متأسفانه با افراد خاطی در زمینه حفر چاه‌های آب در مسیر زمین‌های زراعی هیچ‌گونه برخوردی انجام نمی‌شود و این به یک معضل زیستی تبدیل شده است.
معاون فرماندار بروجرد خاطرنشان کرد: حفر این چاه‌ها بیش‌تر برای کشت برنج کاربرد دارد و کشت برنج در بروجرد به گونه‌ای شده که تولید آن از مازندران بیش‌تر شده است.

تعداد چاه‌های غیرمجاز بروجرد نسبت به دیگر شهرهای استان کم‌تر است
فرماندار بروجرد هم در این باره اظهار کرد: ضعف مدیران دستگاه‌های اجرایی شهرستان بروجرد در این است که برای مطالبات هیچ‌گونه ارتباطی با مدیران کل مربوطه در مرکز استان ندارند.
عبدالرحیم رحیمی بیان کرد: امور آب منطقه‌ای بروجرد باید از کل اعتباری که به این دستگاه اختصاص پیدا می‌کند، حدود ۵۰ درصد را به منظور مسدود کردن چاه‌های غیرمجاز در سطح شهرستان بروجرد هزینه کند.

معاون استاندار لرستان ادامه داد: اگر با چند نفر از متخلفان به صورت قاطع برخورد شود، دیگر کسی جرأت نمی‌کند که دست به چنین کاری بزند.

رحیمی تصریح کرد: تعداد چاه‌های غیرمجاز بروجرد نسبت به دیگر شهرهای استان کم‌تر است، اما باید تلاش شود که این تعداد چاه غیرمجاز هم وجود نداشته باشند. استحصال بی‌رویه از منابع آب زیرزمینی با حفر چاه‌های مجاز و غیرمجاز از جمله دلایلی است که باعث شده منابع آب زیرزمینی به شدت کاهش یابد. زمین در بسیاری نقاط فرو نشیند. همواره باید بر این موضوع کلیدی تأکید کرد که منابع آب زیرزمینی یکی از ذخایر مهم کشور و حفظ آن از وظایف وزارت نیرو است و انجام این وظیفه عزم ملی در سطح حاکمیت را می‌طلبد.

سالانه بیش از یک میلیارد مترمکعب آب به دریاچه ارومیه انتقال داده می‌شود؛
سرمایه‌گذاری ۱۰ هزار میلیارد تومانی دولت برای احیای دریاچه ارومیه - روزنامه
سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۹

دریاچه ارومیه پس از گذر از روزهای خشک به روزهای پر آب خود رسیده است، طی چند سال اخیر با مجموعه اقداماتی که روی مخازن سدها در حوضه آبریز صورت گرفته، این امکان فراهم شده است که سالانه بیش از یک میلیارد مترمکعب آب به دریاچه ارومیه انتقال داده شود. به گفته رئیس سازمان برنامه و بودجه دولت تدبیر و امید برای اجرای طرح‌های احیایی این دریاچه تاکنون ۱۰ هزار میلیارد تومان سرمایه‌گذاری کرده است.

احیای دریاچه ارومیه دغدغه نخست مردم خطه آذربایجان بود، زیرا با خشک شدن آن طوفان‌های نمکی جان میلیون‌ها نفر را به خطر می‌انداخت؛ اما با چاره‌اندیشی دولت تدبیر و امید احیای آن خط پایانی بر این دلوپسی کشیده است. مطرح شدن احیای دریاچه ارومیه در نخستین جلسه هیئت دولت به ریاست حسن روحانی در مرداد سال ۱۳۹۲، سبب شگفتی بسیاری از مردم به‌ویژه مردم آذربایجان غربی و مناطق حاشیه‌ای دریاچه شد؛ چراکه قبل از دولت یازدهم مطالبه برای احیای دریاچه ارومیه موضوعی امنیتی تلقی می‌شد.

از آن جایی که تا پیش از حسن روحانی، رئیس‌جمهور، هیچ مسئول کشوری در جلسه مهمی نظیر هیئت دولت به موضوع دریاچه ارومیه نپرداخته بود، طرح این مسأله آن هم در نخستین جلسه برای همه ملت منطقه تازگی داشت؛ ولی در کنار آن عده‌ای از مردم نیز به طرح این موضوع زیاد خوش‌بین نبودند و آن را در جمع وعده‌های بی‌سرانجام نظیر دولت‌های گذشته می‌دانستند.

دیری نگذشت تا با تشکیل ستاد احیای دریاچه ارومیه و آغاز اقدامات عملی برای احیای نگین آبی

آذربایجان، امید مردم به جدیت دولت در احیای دریاچه افزایش یافت؛ اما بودند و هستند کسانی که در راستای اهداف سیاسی و جناحی خود و صرفاً برای مخالفت با دولت، امید مردم را نشانه رفته‌اند.

مخالفان دولت درحالی برای ناکارآمد نشان دادن ستاد احیاء تمامی تلاش خود را به کار گرفتند که پس از گذشت بیش از هفت سال آخرین گام‌های دولت برای تحقق احیای دریاچه برداشته شده و در این راستا بیش از ۱۰۰ هزار میلیارد ریال با وجود تحریم و مشکلات اعتباری از سوی دولت تدبیر و امید هزینه شده است؛ هزینه‌ای که نشان داد دولت به موضوعات زیست‌محیطی و مطالبات مردمی حساسیت کافی دارد. تلاش‌ها از سوی دولت برای احیای نگین آبی آذربایجان به اندازه‌ای موفق بوده که کارشناسان محیط‌زیست، راهکار نجات تالاب‌های کشور را نیز در تدوین برنامه‌ای همچون احیای دریاچه ارومیه می‌دانند.

اکنون وضعیت دریاچه ارومیه نه تنها امیدوارکننده است، بلکه تراز آن نسبت به کم‌ترین ارتفاع ثبت شده برای نگین آبی آذربایجان بیش از یک‌متر و ۵۵ سانتی‌متر افزایش یافته و این امیدواری را افزایش داده که قول رئیس دولت تدبیر و امید به مردم آذربایجان در مسیر پایانی است.

احیای دریاچه ارومیه یک طرح عظیم ملی بود

رئیس سازمان برنامه‌وبودجه در بازدید اخیر خود از دریاچه ارومیه با اشاره به اهتمام دولت برای رفع دغدغه مردم درباره دریاچه ارومیه به ایرنا گفت: دولت تدبیر و امید برای اجرای طرح‌های احیایی این دریاچه ۱۰ هزار میلیارد تومان سرمایه‌گذاری کرده است.

محمدباقر نوبخت افزود: احیای دریاچه ارومیه یک طرح عظیم ملی بود که مردم سراسر ایران و علاقه‌مندان به طبیعت را در همه نقاط جهان حساس کرده بود و دولت تدبیر و امید نیز در راستای رفع این دغدغه با همه توان وارد کار احیای دریاچه ارومیه شد.

سال ۱۳۹۹، سال پایانی طرح‌های کلیدی احیای دریاچه ارومیه

وی با اشاره به آغاز طرح‌های احیایی دریاچه ارومیه از سال ۱۳۹۳ بیان کرد: می‌توانیم سال ۱۳۹۹ را به‌عنوان سال پایانی اجرای این طرح‌ها نام‌گذاری کنیم که در این راستا ۱۲ طرح احیایی با تلاش خستگی‌ناپذیر دولت تدبیر و امید و همه بخش‌های مرتبط به سرانجام می‌رسد.

معاون رئیس‌جمهور اضافه کرد: یکی از قسمت‌های مهم این طرح‌ها، انتقال آب از سد کانی‌سیب به دریاچه ارومیه بود که در این راستا حدود ۳۶ کیلومتر تونل با هدف انتقال سالانه بیش از ۶۰۰ میلیون مترمکعب به این دریاچه احداث شده است. نوبخت ادامه داد: این کار در مراحل پایانی است؛ به‌طوری‌که در اواخر تابستان امسال انتظار بهره‌برداری از آن را داریم.

وی با اشاره به لزوم اتمام برخی اقدامات جنبی در راستای افتتاح این خط انتقال گفت: امیدواریم آذر یا دی امسال شاهد افتتاح کامل این طرح مهم احیای دریاچه ارومیه باشیم.

همه اقدامات برای احیای دریاچه ارومیه در دولت تدبیر و امید پایان می‌یابد

رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست نیز در بازدید اخیر خود از دریاچه ارومیه گفت: با تدبیر دولت تدبیر و امید در کاهش مصرف آب در حوزه کشاورزی، آب سد کانی‌سیب، تصفیه‌خانه‌های ارومیه، تبریز و سدهای اقماری به بستر دریاچه ارومیه وارد شده و سالانه حدود یک میلیارد مترمکعب افزایش ورودی به دریاچه را خواهیم داشت.

عیسی کلانتری افزود: همه اقدامات سخت‌افزاری و مهندسی برای احیای دریاچه ارومیه در دولت تدبیر و امید پایان می‌یابد و شرایط با وضعیت مناسب، به دولت آینده تحویل داده خواهد شد. هم‌اینک چهار میلیارد و ۲۹۰ مترمکعب آب در دریاچه ارومیه وجود دارد که این رقم با طرح‌های ستاد احیای دریاچه ارومیه در دولت تدبیر و امید باید تا هفت سال دیگر به ۱۴/۷ میلیارد مترمکعب برسد.

وی گفت: اتمام کامل طرح‌های احیای دریاچه ارومیه تا پایان سال جاری نیز به حدود ۱۰ هزار میلیارد ریال اعتبار دیگر نیاز دارد.

انتقال آب به دریاچه ارومیه یکی از بزرگ‌ترین پروژه‌های آب‌رسانی کشور معاون آب و آبفای وزیر نیرو نیز در یکی از شبکه‌های اجتماعی نوشت: سامانه انتقال آب به دریاچه ارومیه با ظرفیت ۶۵۰ میلیون مترمکعب از سد در حال ساخت کانی‌سیب با هدف احیای این دریاچه یکی از بزرگ‌ترین پروژه‌های آب‌رسانی کشور است که امسال و در دولت تدبیر و امید به نتیجه خواهد رسید. قاسم تقی‌زاده خامسی با انتشار ویدئویی از خارج‌شدن دستگاه حفار از تونل زاب در صفحه اینستاگرام خود نوشت: خروج ماشین حفار از تونل ۳۶ کیلومتری زاب، خوشحالی مهندسان و کارگران شاغل در این پروژه را به همراه داشت.

وی پیش‌تر درباره دریاچه ارومیه گفته بود: وضعیت دریاچه در دولت تدبیر و امید مناسب شده و حدود شش میلیارد مترمکعب از سدها و رودخانه‌ها برای احیای آن در این سال‌ها رهاسازی شده است. نسبت به سال ۱۳۷۴ نیمی از آن پر شده و با پایان چند طرح مهم و تأثیرگذار تا پایان این دولت حال آن بهتر هم خواهد شد. امسال از سدهای استان آذربایجان غربی تاکنون یک هزار و ۴۰۰ میلیون مترمکعب آب برای احیای دریاچه رها سازی شده که دو برابر تعهد پایه است.

پایان یافتن خط انتقال آب به دریاچه ارومیه در مرداد امسال استاندار آذربایجان غربی با اشاره به این که عملیات انتقال آب از سد کانی‌سیب شامل چندین طرح از جمله تونل و کانال خط انتقال است، گفت: حفاری تونل این طرح ۳۶ کیلومتری مرداد امسال پایان می‌یابد. محمدمهدی شهریاری با اشاره به فعالیت مطلوب مراحل انتقال آب از سد کانی‌سیب به دریاچه ارومیه

افزود: طبق گزارش ارسالی، دستگاه حفاری TBM از سمت ورودی تونل پس از حفاری حدود ۱۲/۵ کیلومتر با موفقیت و با دقت بسیار بالا وارد شفت شده است. شفت ایجاد شده در عمق ۸۰ متری محلی برای اورهال دستگاه حفاری TBM بوده و رسیدن به این نقطه از نظر تدقیق مسیر و دقت حفاری از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

استاندار آذربایجان غربی ادامه داد: طبق برنامه زمان‌بندی با حفاری یک‌هزار و ۹۰۰ متر باقی‌مانده کل حفاری از سمت ورودی تونل به اتمام خواهد رسید. شهریاری بیان کرد: از سمت خروجی هم تنها ۳۰۰ متر باقی‌مانده که دستگاه TBM دوم تا پایان مرداد عملیات حفاری را به اتمام خواهد رساند.

تزیق ۴ هزار و ۵۰۰ میلیارد ریال اعتبار به طرح انتقال آب دریاچه ارومیه استاندار آذربایجان غربی با اشاره به حل مشکل اعتباری طرح انتقال آب از سد کانی‌سیب به دریاچه ارومیه در سفر معاون رئیس‌جمهور به استان گفت: پیش از این سفر چهار هزار و ۵۰۰ میلیارد ریال برای این طرح اختصاص داده شده بود که سبب تحرک بیش‌تر اجرایی در این پروژه شد. محمد مهدی شهریاری افزود: در سفر سال گذشته معاون اول رئیس‌جمهور به آذربایجان غربی بخشی از اعتبار این طرح تأمین و کسری تأمین اعتبار پروژه حل و در این سفر نیز این امر تکمیل شد. وی گفت: در حال حاضر بودجه کامل احداث سد کانی‌سیب و تونل انتقال آب به دریاچه ارومیه تأمین شده است.

استاندار آذربایجان غربی با اشاره به این که علاوه بر تونل انتقال آب به دریاچه، از پساب تصفیه‌خانه‌های فاضلاب و سد چپرآباد نیز بخشی از آب مورد نیاز برای احیای دریاچه ارومیه تأمین خواهد شد، اظهار داشت: از هر کدام از طرح‌های سد چپرآباد و پساب تصفیه‌خانه‌ها ۵۰ میلیون مترمکعب اختصاص می‌یابد که رقم قابل توجهی است.

شهریاری ادامه داد: با اتمام پروژه‌های دریاچه ارومیه و با بارش مناسب بین دو تا سه میلیارد مترمکعب آب وارد دریاچه می‌شود که امیدواریم با این رقم طی سال‌های آینده دریاچه به تراز خوب برسد.

افزایش یک‌متر و ۵۵ سانتی‌متری تراز دریاچه ارومیه

رئیس دفتر استانی ستاد احیای دریاچه ارومیه با اعلام این که تراز دریاچه ارومیه به یک‌هزار و ۲۷۱ متر و ۵۹ سانتی‌متر رسیده، افزود: تراز دریاچه ارومیه نسبت به کم‌ترین تراز ثبت شده برای آن در دولت تدبیر و امید بیش از یک‌متر و ۵۵ سانتی‌متر افزایش یافته است.

فرهاد سرخوش با اعلام این که وسعت نگین آبی آذربایجان هم‌اکنون به سه‌هزار و ۲۳ کیلومتر مربع رسیده است، اظهار داشت: با توجه به کاهش چشم‌گیر بارش‌ها، وضعیت دریاچه ارومیه هم‌اکنون نسبت به سال‌های اخیر مساعد است؛ اما باید توجه کرد تلاش‌ها برای احیای نگین آبی آذربایجان طبق برنامه ادامه دارد.

وی با اشاره به آغاز فصل گرما و تبخیر بالای آب در حوضه آبریز دریاچه گفت: حجم آب دریاچه ارومیه نسبت به دوره‌های گذشته وضعیت مناسبی دارد و به چهار میلیارد و ۲۹۰ میلیون مترمکعب رسیده است.

طبیعی‌بودن کاهش تراز دریاچه ارومیه در فصل گرما

رئیس دفتر استانی ستاد احیای دریاچه ارومیه در آذربایجان غربی با بیان این که کاهش تراز دریاچه ارومیه در فصل گرما طبیعی است، گفت: دریاچه ارومیه یک حوضه آبی بسته است و کاهش تراز آن با متوقف شدن آب ورودی به دریاچه و تبخیر بالای آب موضوعی غیرعادی نیست.

وی افزود: متأسفانه برخی‌ها از تبخیر بالای آب در فصل تابستان سوءاستفاده کرده و آن را نشان از

اقدامات ناموفق دولت در احیای دریاچه ارومیه القاء می‌کنند که به هیچ‌وجه صحیح نیست. سرخوش با تأکید بر این که حتی باید در انتقاد از دولت انصاف را مدنظر قرار داد، بیان کرد: اعتبارات تزریق شده از ستاد احیای دریاچه ارومیه سبب شد تا بسیاری از حوزه‌های کشاورزی همچون اصلاح الگوی کشت و آبیاری تحت فشار با کمک این ستاد و در راستای کمک به احیای دریاچه اجرایی شود. به این ترتیب اقدامات دولت تدبیر و امید توانست ضمن احیای این نگین ایران زمین، خطر طوفان‌های نمک را از سر کشورمان دور سازد.

هر چند تراز یک‌هزار و ۲۷۴ متر به‌عنوان ارتفاع اکولوژیک دریاچه ارومیه اعلام شده، ولی این دریاچه در تراز یک‌هزار و ۲۷۲ متر هم شرایط مطلوب خواهد داشت و بیش از ۹۵ درصد کانون‌های ریزگرد آن رفع خواهد شد.

رییس موسسه تحقیقات آب مطرح کرد: افزایش وقوع سیلاب در کشور به علت تغییر اقلیم - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۹

تهران - ایرنا- رییس موسسه تحقیقات آب وزارت نیرو گفت: یکی از اثرات تغییر اقلیم که کشورمان با آن درگیر است افزایش میزان وقوع سیلاب است.

«مرتضی افتخاری» روز یکشنبه در گفت و گو با خبرنگار اقتصادی ایرنا افزود: تغییر اقلیم پدیده‌ای به شمار می‌رود که وقوع آن در بین پژوهشگران این موضوع به اثبات رسیده است.

وی ادامه داد: روند تغییرات مؤلفه‌های اقلیمی در طی چند دهه اخیر این موضوع را به‌خوبی اثبات کرده که اقلیم جهان و از جمله ایران در حال تغییر است.

افتخاری گفت: باید با توجه به اینکه تغییرات متغیرهای اقلیمی به خصوص بارش و دما بر جنبه‌های مختلف منابع آب، اثر مستقیم خواهد داشت، لذا برای آینده کشور نیز باید برآوردهایی از میزان این تغییرات و اثر آن‌ها بر منابع آب صورت پذیرد.

رییس موسسه تحقیقات آب وزارت نیرو ادامه داد: نتایج سناریوسازی‌های آتی در خصوص متغیرهای دما و بارش نشان می‌دهد که افزایش قابل‌ملاحظه دما یکی از محتمل‌ترین تغییرات آتی در نواحی مختلف کشور خواهد بود و این موضوع باعث افزایش نیاز آبی در بخش‌های مختلف به خصوص در بخش کشاورزی خواهد شد.

وی افزود: تغییر در رژیم بارش‌های آتی کشور نیز از دیگر مواردی است که بر اساس سناریوهای اقلیمی آینده محتمل تشخیص داده شده‌اند.

افتخاری گفت: افزایش شدت بارش‌ها و تغییر بارش از برف به باران ممکن است در دوران آتی باعث افزایش خطر سیل در کشور شود.

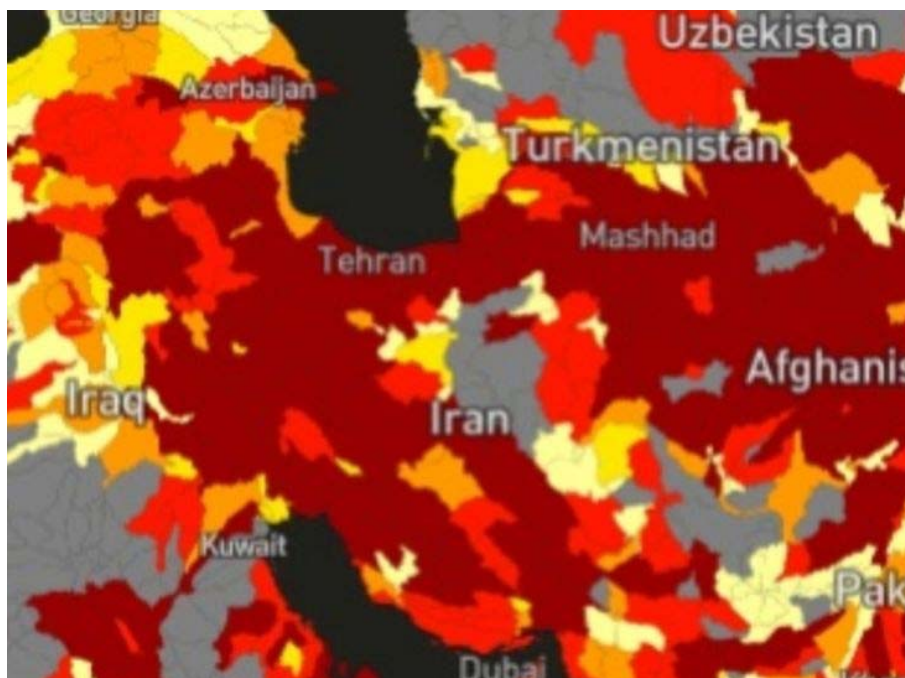
رئیس موسسه تحقیقات آب وزارت نیرو ادامه داد: همچنین تغییر الگوی بارش (برف به باران) ممکن است باعث کاهش منابع ذخیره آب در فصول گرم در کشور و در نتیجه تغییر الگوی زمانی رژیم آب‌دهی رودخانه‌های دائمی کشور شود.

چندی پیش معاون آب و آبفای وزیر نیرو در صفحه اینستاگرام خود درباره تغییر اقلیم هشدار داده بود.

جنگ جهانی سوم بر سر آب / ایران به زودی بر سر آب وارد جنگ می‌شود؟ - پایگاه

خبری تحلیلی نامه نیوز مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۹

شاید مجدداً مساله اروندرود حاد شود و اگر روزی مجدداً یک دولت توتالیتار در عراق به قدرت برسد، کار به درگیری نظامی هم بکشد.

به گزارش نامه نیوز، تا دیروز جنگ بر سر آب چیزی بود که فقط در برخی فیلم های هالیوودی می‌توانستیم آن را پیدا کنیم. امروز اما این مساله جدی تر از همیشه شده است. اختلاف بین اتیوپی و مصر بر سر ساخت سد النهضة بر روی رودخانه نیل بیش از گذشته مساله ساز شده است.

سد النهضة بر روی رود نیل آبی در کشور اتیوپی و در ۴۰ کیلومتری مرز سودان قرار دارد، این سد با ۱۴۵ متر ارتفاع و طول ۱۸۰۰ متر و با گنجایش ۷۴ میلیارد متر مکعب، بزرگترین سد آبی برقی آفریقا و دهمین

سد بزرگ جهان است. احداث چنین سدی باعث وحشت مصر شده است؛ چرا که بسیاری از کارشناسان معتقدند که آغاز آب‌گیری سد النهضة موجب کاهش شدید حقابه مصر می‌شود که با میزان کنونی هم کفاف نیاز مصر را نمی‌دهد. این اقدام اتیوپی همچنین موجب کاهش تولید برق مصر در سد العالی می‌شود و کاهش هر ۵ میلیارد متر مکعب منجر به بایر شدن یک میلیون قطعه زمین کشاورزی می‌شود.

جنگ جهانی سوم بر سر آب / ایران به زودی بر سر آب وارد جنگ می‌شود؟

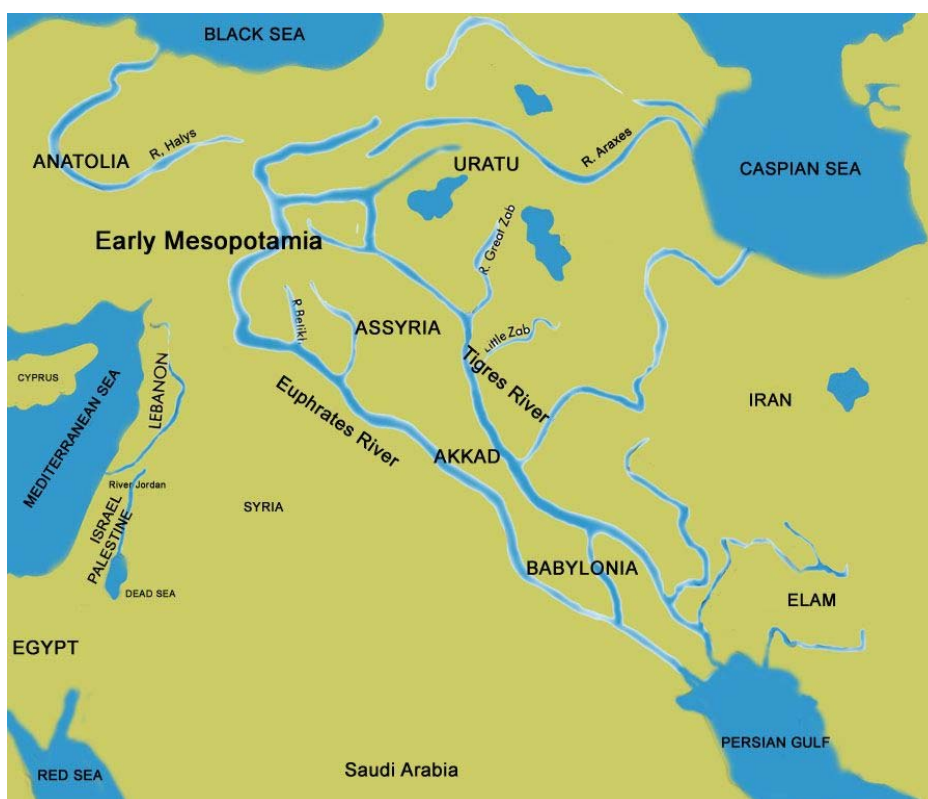

طبق نظر کارشناسان و تحقیقات انجام شده، پیش‌بینی می‌شود که در صورت آب‌گیری سد النهضة در مدت زمان کوتاه (۳ الی ۴ سال) ۲۰ میلیارد متر مکعب از حقابه مصر که اکنون ۵۵.۵ میلیارد متر مکعب است، کاهش پیدا کند و در نتیجه آن، ۴ میلیون قطعه زمین بایر شوند.

حالا این مساله بیش از گذشته جدی شده و هر لحظه ممکن است مصر را حتی وارد فاز نظامی هم بکند. اما نکته مهم و حیاتی این است که جنگ آب در آفریقا فقط یک تلنگر و هشدار است. هشدار به خصوص

به ما ساکنین خاورمیانه؛ چرا که این منطقه بیش از هر جای دیگری در خطر جنگ آب قرار دارد. بد نیست به همین مناسبت مروری بر نظریه جنگ آب و مناطق مربوط به آن داشته باشیم.

تاریخچه جنگ و اختلاف تمدن‌ها بر سر آب

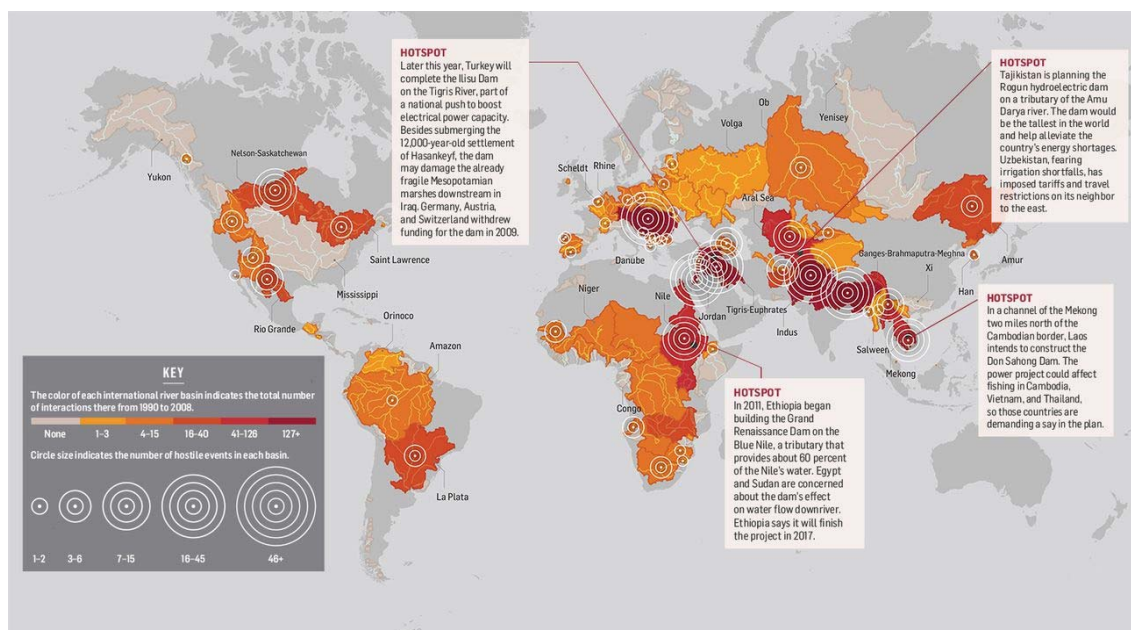

از ابتدای ایجاد تمدن‌ها در کنار رودخانه‌های بزرگ جنگ بر سر آب و منابع آن وجود داشته است. در ابتدا، جوامع و تمدن‌ها در کنار رودخانه‌های بزرگ شکل گرفتند. این جوامع کشاورزی را به عنوان شغل روزانه خود انتخاب کردند و از طریق ایجاد نوعی نظام، توانستند اولین شهرهای دنیا را ایجاد کنند. چنانچه "دلیسی اولیری" مورخ علم و فلسفه می‌گوید، جوامع ابتدایی دو دسته بودند: الف. جوامع مرکزی ب. جوامع حاشیه‌ای. جوامع دسته اول همان شهر نشینانی بودند که با استفاده از منابع آبی به

کشاورزی و کسب ثروت می پرداختند. جوامع دسته دوم اما بیابان نشین های غالباً وحشی و مهاجری بودند که به رودخانه های بزرگ دسترسی نداشته و عموماً کار کشاورزی هم نمی کردند. این جوامع دسته دوم غالباً جنگجویانی زبردست بودند و به همین علت، گاه و بی گاه به شهرها و روستاهای جوامع دسته اول حمله کرده و دارایی هایشان را می دزدیدند.

در برخی موارد البته این اقوام جنگجو یک شهر خارجی را فتح کرده و خود تبدیل به جامعه مرکزی می شدند. نمونه اش هم تمدن آشوری است که با قدرت نظامی خود شهرهای بسیاری را فتح و توانست پس از غلبه بر رودخانه ها به صورت یک جامعه متمرکز ادامه حیات بدهد.

جنگ آب در دنیای معاصر؛ چگونه آب بحران می سازد؟

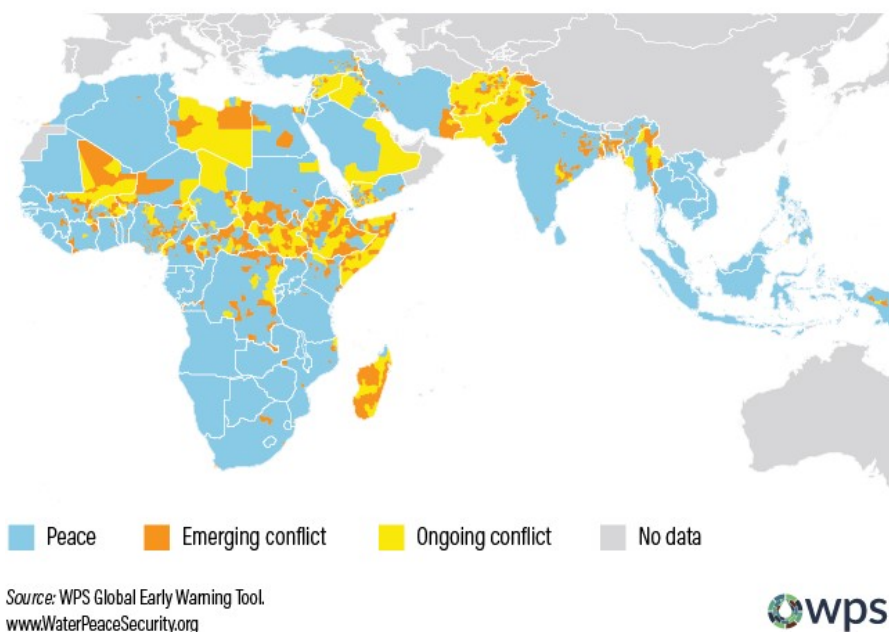
امروزه جوامع نه به صورت شهر نشین و قبیله ای بلکه به شکل دولت – ملت های متمایز و جدا از هم اداره می شوند. به همین دلیل، مناقشات آب (شیرین) وارد فاز جدیدی شده است. در این بین چند عامل باعث افزایش این درگیری و حتی تبدیلس به یک بحران می شود که بد نیست به برخی از آنها اشاره کنیم:

الف. وابستگی کشورها به کشاورزی: شاید هر کشوری از کمبود آب شیرین ضربه ببیند اما اقتصادهایی که بیش از حد به کشاورزی وابسته باشند بیش از سایرین به آب شیرین رودها و شریانان وابسته هستند. ب. وجود آب‌های مرزی: طبیعتاً وقتی یک رودخانه مرز بین دو کشور باشد درگیری بین آن دو بالاتر رفته و تنش هم بیشتر می‌شود.

ج. خشکسالی: وجود خشکسالی‌های چند ساله طمع یک کشور را به رودخانه بیشتر می‌کند. د. فقر اقتصادی یا بحران سیاسی: تاریخ نشان داده که اختلاف سیاسی بین دو کشور به راحتی می‌تواند به جنگ منابع تبدیل شود. وقتی این بحران سیاسی با فقر همراه شود، شانس ایجاد بحران بالاتر هم می‌رود.

جنگ آبی در کدام مناطق دنیا امکان پذیر تر است؟

Risk of Conflict Forecast (October 2019 to September 2020)

۴ شاخص فوق‌الذکر و شاخص‌های دیگر گویای این هستند که در برخی مناطق اختلافات آبی می‌تواند

جدی تر از سایر مناطق باشد. طبق تحلیل وبگاه popular science مناطق زیر بیش از سایرین در خطر

درگیری آبی هستند:

الف. رود نیل (کشورهای مصر . اتیوپی . سودان)

ب. رود سند (پاکستان و هند)

ج. دجله و فرات (ترکیه و عراق)

د. آمودریا (تاجیکستان و ازبکستان)

هـ. رود مکونگ (لائوس و ویتنام و تایلند)

کمبود آب روز به روز جدی تر می شود

تمام بحث های فوق زمانی جدی تر می شود که بدانیم مساله کمبود آب هر روز جدی تر از دیروز می شود. چندی پیش سازمان ملل متحد هشدار داد کمبود آب تا سال ۲۰۵۰ زندگی پنج میلیارد نفر را در جهان تحت تاثیر قرار می دهد. سازمان ملل در گزارشی در مورد وضعیت آب در جهان هشدار داد و اعلام کرد: «به دلیل تغییرات اقلیمی، افزایش تقاضا و آلودگی منابع، بیش از پنج میلیارد نفر از مردم جهان تا سال ۲۰۵۰ با کمبود آب روبرو می شوند؛ مگر این که اقداماتی جهت کاهش فشار بر رودخانه ها، دریاچه ها، آب های زیرزمینی و ذخایر آبی انجام شود.»

جنگ یا صلح؛ مساله این است

بسیاری از تحلیلگران معتقدند که بحران آب سرانجام باعث ایجاد جنگ در دنیا می شود. این در حالی است که برخی دیگر تاکید دارند که اتفاقا بحران آب می تواند بشر را وارد سطح جدیدی از دیپلماسی یعنی دیپلماسی آب کند. اوندالا آلام (Undala Z. Alam) معتقد است که نمونه هایی از این امر در

سطح بین‌المللی وجود دارد. از نظر این محقق، توافق هند و پاکستان بر سر رود سند نمونه موفقی از دیپلماسی آب بوده است که علی‌رغم دشمنی و اختلاف دو کشور، به هیچ وجه باعث شعله‌ور شدن جنگی در این منطقه (به خصوص پنجاب) نشد.

اگرچه نظریه آلام قابل توجه است اما خود او در تحقیقی که در سال ۲۰۰۲ انجام داد تاکید کرد که برخی مسائل تاریخی مانند کودتاهای متعدد در پاکستان دهه ۵۰ و ۶۰ و ضعف ارتشش باعث بسته شدن پیمانی بین هند و پاکستان بر سر سند شد و شاید اگر امروز چنین پیمانی وجود نداشت، سند هم به لیست اختلافات اساسی هند و پاکستان اضافه می‌گردید.

خاورمیانه؛ قلب بحران آبی

در این بین وضع خاورمیانه خاص تر و بحرانی تر از سایر مناطق است. عمده علت درگیری آبی در سالهای اخیر (در سراسر جهان) ساختن سد های بزرگ و غیر مجاز بر روی رود بوده است. کشورهایی چون اتیوپی (بر روی نیل)، تاجیکستان (بر روی آمودریا)، لائوس (بر روی مکونگ) به علت همین اقدام

بحرانی را در منطقه خودشان به وجود آورده اند. در خاورمیانه اما پای ترکیه در میان است. ساخت سد "ایلپسو" توسط ترکیه بر روی دجله باعث خشکسالی عراق شده است. منشا دو رود دجله و فرات که شریان حیاتی بین النهرین است در ترکیه وجود دارد و هرگونه اقدامی در این کشور باعث به خطر افتادن کشاورزی کشور ضعیف عراق می شود.

برخی کارشناسان معتقدند همین امر باعث قدرت استراتژیک ترکیه شده و در سالهای آینده امکان نفوذ بیشترش را در عراق و سوریه بیشتر می کند.

آیا ممکن است ایران وارد جنگ آب شود؟

کشورمان ایران نیز به لحاظ وضعیت درگیری آبی زیاد وضعیت مناسبی ندارد. در دو مرز شرقی غربی ما رودهایی وجود دارند که تا کنون باعث درگیری های بسیاری شده اند. در شرق، رودخانه هیرمند و

مناقشات ایران و افغانستان سرانجام باعث خشکسالی در سیستان و بلوچستان شد.

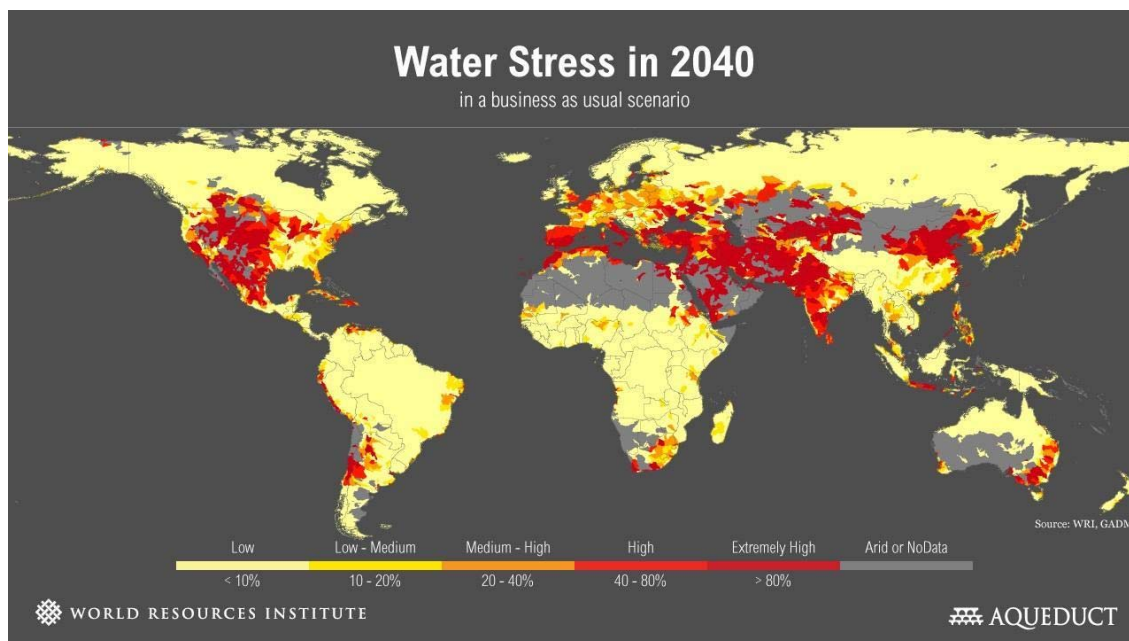

از طرف دیگر، وجود اروند رود در مرز ایران و عراق همواره دردسر ساز بوده است. از زمان قدرت گیری قاجار و عثمانی ها در غرب، درگیری های بسیاری بر سر این شاهراه آبی شکل گرفته است. قرارداد ارز روم اول و دوم بر سر این مسیل منعقد شد. بعدها نیز با شکل گیری کشور عراق این مساله حاد و حادثر گردید. درگیری صدام حسین و محمد رضا شاه و انعقاد قرارداد الجزایر و سپس نقض آن توسط عراق و شکل گیری جنگ تحمیلی ۸ ساله همه به همین علت روی داد.

جنگ جهانی سوم بر سر آب / ایران به زودی بر سر آب وارد جنگ می‌شود؟

نباید فراموش کرد هنوز هم مساله اروند رود به صورت مناسبی حل نشده است و کافی است همانطور که برخی استراتژیست ها گفته اند، اقدامات ترکیه باعث کمبود آب در عراق شود. شاید مجددا مساله اروند رود

حادث شود و اگر روزی مجدداً یک دولت توانا‌تر در این کشور به قدرت برسد شاید کار به درگیری نظامی هم بکشد.

منبع: خبر فوری

کاهش ۱۰۰ میلیون متر مکعبی ذخائر سدهای تهران / مردم صرفه‌جویی کنند -

خبرگزاری فارس مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۹

مدیر دفتر بهره برداری و نگهداری از تأسیسات آبی و برقابی از کاهش ذخایر آبی تهران خبر داد و گفت: با توجه به کاهش حجم ذخایر آبی نسبت به سال گذشته، در صورت عدم رعایت الگوی مصرف با مشکل کم آبی مواجه خواهیم شد.

محمد شهریاری مدیر دفتر بهره برداری و نگهداری از تأسیسات آبی و برقابی شرکت آب منطقه‌ای استان تهران در گفت‌وگو با خبرنگار فارس درباره میزان ذخایر سدهای پنج گانه تهران اظهار کرد: در حال حاضر ذخائر مخازن پنجگانه استان تهران نسبت به سال گذشته ۱۰۰ میلیون متر مکعب کاهش داشته است.

وی ادامه داد: علی‌رغم افزایش ۱۸ درصدی بارندگی‌ها، در حال حاضر حجم ذخیره سدهای تهران، ۱ میلیارد و ۹۶ میلیون متر مکعب است که در مقایسه با حجم ذخیره آبی روز مشابه سال گذشته که ۱ میلیارد و ۱۹۶ میلیون متر مکعب بوده شاهد ۱۰۰ میلیون متر مکعب کسری ذخیره مخازن هستیم.

مدیر دفتر بهره برداری و نگهداری از تأسیسات آبی و برقابی درباره میزان حجم ذخایر سدهای پنج گانه به صورت تفکیکی اینگونه بیان کرد: در حال حاضر سد امیر کبیر ۱۸۱، سد لثیان ۶۹، سد لار ۲۱۲، سد طالقان ۴۰۶ و سد ماملو ۲۲۸ میلیون متر مکعب ذخیره آبی دارند و این سدها به ترتیب سال گذشته ۱۸۳، ۶۹، ۲۸۶، ۴۱۵ و ۲۲۴ میلیون متر مکعب ذخیره آبی داشته‌اند.

شهریاری با اشاره به کاهش ذخایر آبی نسبت به سال پیش عنوان کرد: از ابتدای سال آبی تا ۲۷ تیرماه سال جاری ۲ میلیارد و ۳۳ میلیون متر مکعب حجم آب ورودی به سدهای پنجگانه تهران را داشته‌ایم که در مقایسه با ۲ میلیارد و ۴۲۱ میلیون متر مکعب مدت مشابه سال آبی گذشته، با ۱۶ درصد کاهش ورودی و ۱۰۰ میلیون متر مکعب کسری مخازن مواجه شده‌ایم.

وی با توجه به افزایش بی‌سابقه مصرف آب بواسطه شرایط کرونایی حاکم و اعلام پیش‌بینی افزایش دو درجه‌ای دمای هوا نسبت به میانگین بلند مدت در مردادماه تصریح کرد: عدم صرفه جویی و رعایت نکردن الگوی مصرف، چالش تأمین آب و مشکل کم‌آبی را در پی داشته و از همشهریان می‌خواهیم تا در کنار رعایت نکات بهداشتی در مصرف آب نیز صرفه جویی کنند.

مدیر دفتر بهره‌برداری و نگهداری از تأسیسات آبی و برقابی درباره خطرات و احتمال غرق شدن افراد در تأسیسات آبی خاطرنشان کرد: خواهشمندیم شهروندان توصیه‌ها را جدی گرفته و به علائم هشدار و تابلوهای عدم ورود و شنا ممنوع نصب شده در حرایم دریاچه سدها و کانال‌های آبیاری توجه داشته باشند، زیرا دریاچه سدها برخلاف ظاهری آرام دارای جریان‌های زیرسطحی و گردآبی بوده و عدم توجه به هشدارها باعث بروز حوادث تلخ و ناگوار خواهد شد.

قلمروی آبی خزر در جلگه مازندران؛ از نکا تا بهشهر زیر آب - خبرگزاری ایرنا مورخ

۱۳۹۹/۰۴/۲۹

تهران - ایرنا - خزر یکی از دریا‌هایی است که نوسانات سطح تراز آب آن نسبت به سایر دریاها و حوضه‌های اقیانوسی، بسیار قابل توجه است، کشفیات جدید در منطقه توق‌تپه نکا نشان می‌دهد که سطح تراز آب دریای خزر هم‌تراز با آب دریاها و اقیانوس‌ها بوده و ۱۴ تا ۱۸ هزار سال قبل بخش وسیعی از مناطق خشک امروزی در مسیر نکا تا بهشهر به زیر آب بوده است.

بزرگترین دریاچه جهان به نام دریای خزر به دلیل محصور بودن میان روسیه، قزاقستان، ترکمنستان، جمهوری آذربایجان و ایران و شرایط ژئوپولیتیکی آن از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است که در این میان نوسانات آن همواره مورد توجه بوده است.

در واقع تراز آب حوضه‌های آبی عامل مهمی در روند فعالیت‌های طبیعی آنها به شمار می‌آید، تراز آب حوضه - های آبی در طول زمان و در گستره - آنها تغییر می‌کند، تغییر بلند مدت تراز آب حوضه‌های اقیانوسی به آرامی صورت می‌گیرد و عمدتاً به دلیل تغییر اقلیم و فرآیندهای زمین‌شناختی اتفاق می‌افتد اما نوسان تراز آب حوضه‌های آبی بسته در زمان کوتاه‌تر بروز می‌کند و علاوه بر عوامل یاد شده، عوامل انسانی نیز به سرعت اثر خود را نشان می‌دهند.

دریای خزر نیز به عنوان بزرگترین حوضه - آبی محصور در خشکی پس از جدا شدن از دریای سیاه در پلیوسن میانی (حدود ۵ میلیون سال پیش) چرخه‌های متعدد نوسان تراز آب را تجربه کرده، به طوری که مساحت آن از یک میلیون کیلومتر مربع تا یکصد و پنجاه هزار کیلومتر مربع در نوسان بوده و دامنه تغییر تراز آب آن بیش از ۱۲۰ متر تخمین زده می‌شود بنابراین با این نوسان تراز قطعاً مناطق وسیعی تری از ساحل دریای خزر به زیر آب بوده که همایون خوشروان مجری طرح بین‌المللی اثر نوسانات دریای خزر

بر محیط زیست مناطق ساحلی به انجام طرحی تحقیقاتی با هدف بازسازی خطوط ساحلی گذشته دریای خزر در جلگه مازندران اشاره کرد و به خبرنگار محیط زیست ایرنا گفت: دریای خزر یکی از دریا‌هایی است که نوسانات سطح تراز آب آن نسبت به سایر دریاها و حوضه‌های اقیانوسی، بسیار قابل توجه است از جهت اینکه این دریا در طول تاریخ توانسته نوسانات و تغییرات دامنه‌ای در حد مثبت ۵۰ متر تا منهای ۷۰ متر را در کارنامه خود داشته باشد یعنی چیزی حدود ۱۲۰ متر تغییر سطح تراز را در طول تاریخ خود در کارنامه دارد و دوم اینکه این دریا اکنون با سرعتی حدود یک صد برابر آب اقیانوس‌ها در حال کاهش است.

وی افزود: نکته قابل توجه کشف آثار به جای مانده از دریای خزر در بخش سواحل جنوبی است که حد بستر گذشته این دریا را نمایان می‌کند، طی فعالیت‌های اکتشافی که در ۲۶ تیر ماه در منطقه توق تپه نکا داشتیم در عمق سه متری از سطح زمین که در تراز منهای صفر قرار داشت به رسوبات شکلاتی رنگ متمایل به قرمز خوالینسکین برخورد کردیم، خوالینسکین یکی از اشکوب‌های دریای خزر است که در آن زمان سطح تراز آب خزر به سطح تراز آب اقیانوس‌ها و دریا‌های آزاد می‌رسیده یعنی در حد سطح تراز صفر بوده و این نقطه عطفی است برای اینکه ما خطوط ساحلی گذشته دریای خزر را بازسازی کنیم یعنی در حدود بین ۱۴ هزار تا ۱۸ هزار سال قبل بخش وسیعی از مناطق خشک امروزی ما که در مسیر نکا تا بهشهر قرار می‌گیرند زیر آب بوده و آثارش را می‌توان در زیر لایه‌های رسوبی مشاهده کرد.

مدیر سابق مرکز ملی مطالعات و تحقیقات دریای خزر ادامه داد: بر اساس مطالعاتی که بر روی رسوبات به جای مانده در منطقه توق تپه نکا انجام دادیم به فسیلی‌هایی برخورد کردیم که این فسیل‌ها به جنس دی داکنا تعلق داشت، گونه دی داکنا پروتریگنوئیدس یکی از گونه‌های شاخص اشکوب خوالینسکین پایانی است، در زیر این رسوبات به رسوبات آبرفتی برخورد کردیم که شامل قلوه سنگ‌های گرد بود که به محیط رودخانه‌ای تعلق داشتند یعنی قبل از اینکه دریای خزر بخواهد در ۱۴ هزار سال قبل پیشروی

را به مناطق بخش جنوبی آغاز کند ما یک محیط رسوب گذاری آبرفتی رودخانه ای داشتیم که منطقه را تحت پوشش خود قرار می داد اما بعد از مدتی دریا بر روی این مناطق تسلط یافت و رسوب گذاری خود را با مواد ماسه ای و عناصر فسیلی متعلق به محیط ساحلی بر جای می گذارد .

خوشروان گفت: این کشف بسیار بزرگ و با اهمیتی در سواحل خزر است که برای اولین بار رسوبات اشکوب خوالینسکین پایانی را در منطقه جلگه ساحلی دریای خزر در نزدیکی شهر نکا در بخش شرقی آن در توق تپه پیدا کردیم و با توجه به هماهنگی های صورت گرفته با لابراتوار فسیل شناسی دانشگاه ایالتی مسکو، نمونه های فسیلی مورد تایید قرار گرفت و سن نسبی که برای این واحد رسوبی تعیین شد خوالینسکین پایانی است که بین ۱۴ تا ۱۸ هزار سال قبل را تعیین کرده و این نقطه عطفی برای بازسازی نوسانات سطح تراز آب دریای خزر در طی کواترنری پایانی است.

آب دریاچه ارومیه همچنان بیش از ۴ میلیارد مترمکعب- خبرگزاری ایرنا مورخ

۱۳۹۹/۰۴/۲۹

ارومیه- ایرنا- رئیس دفتر استانی ستاد احیای دریاچه ارومیه در آذربایجان غربی با اشاره به آغاز فصل گرما و تبخیر بالای آب در حوضه آبریز دریاچه، گفت: حجم آب دریاچه ارومیه نسبت به دوره های گذشته وضعیت مناسبی دارد و به چهار میلیارد و ۱۹۰ میلیون مترمکعب رسیده است.

فرهاد سرخوش روز یکشنبه در گفت‌وگو با خبرنگار ایرنا با اعلام اینکه وسعت نگین آبی آذربایجان هم‌اکنون به سه هزار و چهار کیلومتر مربع رسیده است، اظهار داشت: با توجه به کاهش چشم‌گیر بارش‌ها، وضعیت دریاچه ارومیه هم‌اکنون نسبت به سال‌های اخیر مساعد است اما باید توجه کرد که تلاش‌ها برای احیای نگین آبی آذربایجان طبق برنامه ادامه دارد.

وی با اعلام اینکه تراز دریاچه ارومیه به یک‌هزار و ۲۷۱ متر و ۵۶ سانتی‌متر رسیده، افزود: تراز دریاچه ارومیه نسبت به کمترین تراز ثبت شده برای آن بیش از یک متر و ۵۱ سانتی‌متر افزایش یافته است.

وی ادامه داد: تراز این دریاچه نسبت به هفته گذشته، فقط سه سانتی‌متر کاهش یافته است.

سرخوش با اشاره به اینکه طرح‌های مهم انتقال آب به دریاچه ارومیه طی سال جاری و به تدریج به بهره‌برداری می‌رسد، افزود: طرح انتقال آب از جنوب آذربایجان غربی به دریاچه دی ماه امسال همزمان با سفر رئیس جمهوری به استان افتتاح می‌شود.

با وجود این افزایش نسبی تراز، نمودار تغییرات ۳۰ ساله دریاچه ارومیه بر پایه داده‌های ماهواره‌ای نشان می‌دهد که این دریاچه هنوز با روزهای خوب خود فاصله زیادی دارد و افزایش بارش‌ها و استفاده بهینه از منابع آبی بر اساس سیاست‌های ستاد احیای دریاچه ارومیه می‌تواند ضمن ادامه روند افزایش تراز آب این دریاچه، به احیای کامل آن بیانجامد.

قبل از تشکیل ستاد احیای دریاچه ارومیه، تراز این حوزه آبی بسته سالانه به طور متوسط ۴۰ سانتی‌متر کاهش می‌یافت اما در سایه اقدامات دولت تدبیر و امید، روند خشک شدن آن متوقف شد. هرچند تراز یک‌هزار و ۲۷۴ متر به عنوان ارتفاع اکولوژیک دریاچه ارومیه اعلام شده ولی این دریاچه در تراز یک‌هزار و ۲۷۲ متر هم شرایط مطلوب خواهد داشت و بیش از ۹۵ درصد کانون‌های ریزگرد آن رفع خواهد شد.

دریاچه ارومیه در قالب طرح‌های ستاد احیا قرار است ظرف مدت ۱۰ سال از ۱۳۹۴ به تراز اکولوژیک خود برسد که حدود یک‌ونیم تا ۲ سال از برنامه عقب است؛ این دریاچه از اواسط دهه ۱۳۸۰ شروع به خشک شدن کرد و بنا بر آمار بین‌المللی تا سال ۲۰۱۵ میلادی حدود ۸۰ درصد از مساحت آن خشک شد.

افزایش مصرف آب همزمان با کاهش بارش‌ها و گسترش کرونا - خبرگزاری ایرنا مورخ

۱۳۹۹/۰۴/۳۰

تهران - ایرنا - در حالی همزمان با افزایش دمای هوا در کشور میزان بارش‌ها در سال آبی جاری با کاهش نسبت به مدت مشابه پارسال روبرو شده که به دلیل تداوم بیماری کرونا میزان مصرف آب نیز با افزایش همراه است.

میزان بارش‌های کشور در آخرین روزهای تیرماه در مقایسه با سال گذشته همچنان با کاهش همراه است به گونه‌ای که از ابتدای سال آبی جاری (مهرماه ۹۸) تا ۲۹ تیر، ۳۰۹.۲ میلیمتر بارندگی در سطح کشور به ثبت رسید و این درحالی است که پارسال و در همین زمان مشابه میزان بارش‌ها به عدد ۳۳۶.۹ میلیمتر رسیده بود که نشان از کاهش هشت درصدی دارد.

میزان بارش‌ها در عین حال نسبت به دوره درازمدت ۵۱ ساله بارش ۲۸ درصدی همراه شده است. کاهش بارش‌ها در کشور درحالی رخ داده که به دلیل شیوع بیماری کرونا و مرحله دوم آن میزان مصرف آب به شدت افزایش دارد.

یکی از مهمترین موارد در حفظ سلامتی در مقابل بیماری کرونا شست و شوی مداوم دست‌ها است و بر این اساس روند مصرف آب در کشور افزایشی شده و این درحالی است که به گفته «رضا اردکانیان» وزیر نیرو تامین آب تنها وابسته به موجودی مخازن سدها نیست بلکه به ظرفیت تصفیه‌خانه‌ها هم ارتباط دارد بنابراین رعایت مدیریت مصرف در این شرایط از ضروریات است.

گزارش تازه شرکت مدیریت منابع آب ایران نشان می‌دهد میزان بارش‌ها در حوضه آبریز دریاچه خزر از ابتدای سال آبی جاری تا ۲۹ تیر ماه به رقم ۴۴۷.۲ میلیمتر رسیده و این درحالی است که میزان بارش‌های این حوضه اصلی آبریز کشور ۵۳۶.۲ میلیمتر بود.

میزان بارش‌ها در حوضه آبریز خلیج فارس و دریای عمان هم تا ۲۹ تیرماه به ۴۴۲.۱ میلیمتر رسید و پارسال ۵۳۳.۱ میلیمتر بارش داشت.

وضعیت بارش‌ها در حوضه اصلی دریاچه ارومیه تا ۲۹ تیر ماه به رقم ۳۵۷.۹ میلیمتر و در مدت مشابه پارسال ۴۹۱ میلیمتر بود.

حوضه آبریز قره قوم هم تا ۲۹ تیرماه ۲۸۶.۸ میلیمتر داشت که میزان بارش‌های آن ۳۱۰.۲ میلیمتر در سال گذشته به ثبت رسیده است.

حجم ذخایر سدهای کشور به ۳۵ میلیارد مترمکعب رسید - خبرگزاری تسنیم مورخ

۱۳۹۹/۰۴/۳۱

در حال حاضر ۳۵ میلیارد مترمکعب آب در مخزن سدهای کشور ذخیره شده که نسبت به زمان مشابه سال قبل کاهشی ۵ درصدی دارد.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم، طبق جدیدترین گزارش رسمی دفتر مطالعات پایه منابع آب شرکت مدیریت منابع آب ایران، حجم آب ورودی به مخازن سدهای کشور از ابتدای سال آبی جاری (ابتدای مهر ۹۸) تا پایان روز بیست و هفتم تیرماه سال جاری به ۵۲ میلیارد و ۴۹۰ میلیون مترمکعب رسید. این میزان نسبت به مدت مشابه سال آبی گذشته، کاهشی ۳۸ درصدی دارد.

همچنین در این مدت، خروجی آب از سدهای کشور به ۴۵ میلیارد و ۷۷۰ میلیون مترمکعب رسید که نسبت به خروجی ۶۸ میلیارد و ۳۰ میلیون مترمکعبی آب از مخازن سدهای کشور در مدت مشابه سال آبی قبل، کاهشی ۳۳ درصدی را نشان می‌دهد.

در حال حاضر ذخایر آب در مخازن سدهای کشور به ۳۵ میلیارد و ۱۴۰ میلیون مترمکعب رسیده که نسبت به ذخایر ۳۶ میلیارد و ۹۲۰ میلیون مترمکعبی ذخایر آب سدهای کشور در زمان مشابه سال قبل (پایان تیرماه ۹۸) کاهشی ۵ درصدی دارد.

تهران - بلوار کریمخان زند - انتهای خیابان شهید عضدی (آبان) جنوبی - خیابان رودسر - پلاک ۵
تلفن: ۴۲۹۱۶۰۰۰ نمابر: ۸۸۹۶۶۶۰ صندوق پستی: ۱۵۱۵-۱۵۸۱۵ کد پستی: ۳۷۳۱۳-۱۵۹۸۶

<http://www.agri-peri.ac.ir>
E-mail: aperi@agri-peri.ac.ir
ECE: ece.aperi@agri-peri.ac.ir